

avto 97
RAZSTAVA
 27. 2. - 2. 3. 1997
 športna dvorana Marof, Novo mesto
 Vabljen!

ISSN 0416-2242

DOLENJSKI LIST

Št. 6 (2478), leto XLVIII • Novo mesto, četrtek, 13. februarja 1997 • Cena: 190 tolarjev

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

Revoz največje slovensko podjetje

Na 28. mestu v srednji in vzhodni Evropi

NOVO MESTO - Angleška revija Business Central Europe je objavila poseben pregled podjetij iz srednje in vzhodne Evrope, v katerem so zajeli Albanijo, Bolgarijo, Češko, Estonijo, Latvijo, Litvo, Madžarsko, Makedonijo, Poljsko, Slovaško, Slovenijo in ZR Jugoslavijo. Revoz in Renault sta v tem prispevku dvakrat uvrščena na prvo mesto.

Revoz je na osnovi podatkov za leto 1995 s skupnim letnim prometom v vrednosti 902 milijona dolarjev največje slovensko podjetje. Na lestvici največjih 100 podjetij na tem območju pa je na 28. mestu (leta 1994 na 31-em).

Pripravili so tudi posebno anketo med uglednimi direktorji podjetij in bank ter gospodarskimi analitiki, ki naj bi pokazala, katera podjetja so najbolj cenjena. Na podlagi te ankete so po posameznih državah dobili lestvice najboljših domačih podjetij, multinacionalk, najboljših prestrukturiranih podjetij, najboljših malih podjetij, najboljših poslovnih kadrov ter najboljših domačih in tujih bank.

Tako je po mnenju strokovnjakov Renault najboljša multinacionalna družba v Sloveniji, na drugo mesto so uvrstili Henkel, na tretje pa Siemens.

Županova pobuda ustavnemu sodišču

Poslanec LDS Ciril Pungartnik vložil pobudo za presojo ustavnosti in zakonitosti 40. člena statuta občine Trebnje, ki zahteva, da župan opravlja funkcijo poklicno

TREBNJE - Trebanjski župan Ciril Pungartnik je po neuradnih izjavah prvi župan, ki je na ustavnem sodišču sprožil začetek postopka za presojo ustavnosti in zakonitosti statuta občine Trebnje, s pomočjo katerega so na izredni seji trebanjskega občinskega sveta svetniki SKD in SLS večinsko ugotovili, da mu je s 16. januarjem, ko je v državnem zboru v poslansko klop sedel kot nadomestni poslanec namesto dr. Janca Drnovška, prenehal županski mandat.

Pungartnik nam je že tudi predtem, ko še ni bilo ugotovljeno, da bo zasedel Drnovškov sedež, povedal, da bi rad, še naprej nepoklicno opravljal funkcijo župana, ker je tudi zato kandidiral za poslanca, da bi lahko na ta način še več postoril v prid občine. Izrazil je sicer bojazen, da utegne nastati težave v občinskem svetu, kjer imajo večino "pomladniki", da pa bo spoštoval odločitev stroke, se pravi pravnikov. O tem, da bo imel težave s svetniki, se ni zmotil, še v sanjah

pa se mu ni prikazovalo, da ga bodo skušali "odstopiti" na takšen način, kot smo ga podrobneje že opisali.

Ustavnemu sodišču Republike Slovenije je Pungartnik predlagal, naj razveljavi del 40. člena statuta trebanjske občine, ki zahteva poklicno opravljanje funkcije župana tudi, če je župan izvoljen za poslanca. Pungartnik je predlagal tudi, naj ustavno sodišče do svoje odločitve zadrži postopke v zvezi s prenehanjem mandata župana trebanjske občine, prav tako naj

• Od tega, kako se bo v tej zadevi odločilo ustavno sodišče bodo gotovo odvisne odločitve v podobnih primerih v drugih slovenskih občinah, kjer so župani postali poslanci in bi radi še naprej nepoklicno županovali. Koprski svetniki denimo so se tudi odločili, da novoizvoljeni poslanec in župan mestne občine Koper Aurelio Juri ne more opravljati županske funkcije nepoklicno. 21. februarja mu bo prenehal mandat in bodo začeli postopek za volitve novega župana.

zadrži postopke glede razpisa in izvedbe nadomestnih volitev za župana.

P. PERC

VALENTINOV POHOD

TREBNJE - Društvo vinarov gradnikov Trebnje vabi ljubitelje pohodništva na 4. Valentinov pohod v soboto, 15. februarja. Zbor bo ob 9. uri v Rodinah.

Berite danes

- stran 3:
 - **Ljudi ne moreš obrati do kosti**
- stran 4:
 - **Kopina še naprej buri duhove**
- stran 5:
 - **Auerspergi še niso zahtevali vračila zemlje**
- stran 7:
 - **Razočarana KS Senovo želi postati samostojna občina**
- stran 9:
 - **Proti vračilu gozdov veleposestnikom**
- stran 13:
 - **Mlečna vojna ima mnogo "resnic"**
- stran 15:
 - **Varuh človekovih pravic ni nadoblast**
- stran 21:
 - **Dolenšek Betonalu ne bo plačal 300.000 mark**

"Srečanje v moji deželi" bo letos v Ribnici

Slovenska izseljenska matica napoveduje nekaj tisoč ljudi

RIBNICA - Prireditev "Srečanje v moji deželi", ki jo pripravlja Slovenska izseljenska matica že več kot štiri desetletja, bo letos v Ribnici. Kot sta na tiskovni konferenci prejšnji četrtek povedala župan ribniške občine Jože Tanko in tajnik Slovenske izseljenske matice Janez Rogelj, je bila Ribnica izbrana na razpisu za organizacijo prireditve "Srečanje v moji domovini", ker ima bogato etnološko in kulturno dediščino pa tudi znano izseljensko tradicijo. Poleg tega imajo v ribniški občini, veliko izkušenj z organizacijo velikih prireditev, saj že vrsto let uspešno prirejajo ribniški sejem, znani pa so tudi po pustnem karnevalu.

TREBANJSKA NAIVA GOSTUJE

BEGUNJE NA GORENJSKEM - Galerija Avsenik v Begunju na Gorenjskem vabi v petek, 14. februarja, ob 18. uri na otvoritev Mednarodne razstave naive, ki jo je posredovala Galerija likovnih samorastnikov Trebnje. Razstavo bo odprl dr. Zoran Kržišnik, program, v katerem bo nastopil orkester Mandolina iz Ljubljane, pa bo povezovala Alenka Vrabc-Bole.

Lansko leto v znamenju kulture

Ob slovenskem kulturnem prazniku so županova priznanja prejeli: dr. Stane Granda, mag. France Baraga, Janko Orač in KUD Krka - Koncert Novomeškega simfoničnega orkestra

NOVO MESTO - Tudi v dolenski prestolnici je Prešernov dan zaznamovalo veliko kulturnih prireditev, osrednja slovesnost pa je bila v soboto, 8. februarja, zvečer, ko je v športni dvorani Marof kot vsako leto nastopil in navdušil Novomeški simfonični orkester, ki ga vodi Zdravko Hribar. Slavnostni govornik je bil podžupan Mestne občine Novo mesto Alojz Zupančič, ki je podelil tudi županova priznanja. Prireditve je povezovala Jerica Pezdnič.

"Slovenija je med redkimi državami in narodi, ki je v svoj kalendar praznovan uvrstila tudi nacionalni kulturni praznik," je uvodoma dejal Alojz Zupančič in spomnil, da je treba več vlagati

pomemben delež slovenski in svetovni zakladnici kulturne dediščine. Lani je pridobilo prenovljeno koncertno dvorano v KC, stekla so dela za posodobitev knjižnice in gradnjo prizidka itd.

Nato je čestital letošnjim dobitnikom županovih priznanj. Ta so prejeli: zgodovinar dr. Stane Granda, ki je lani objavil kar štiri tehtne razprave o zgodovini Novega mesta in širše okolice in tako s svojim delom uspešno nadaljuje delo znanih novomeških zgodovinarjev Josipa Vrhovca in Janka Jarca; mag. France Baraga, ki ima zasluge, da je kapiteljski arhiv v Novem mestu eden najbolj urejenih in preglednih arhivov pri nas; slikar, grafik, ilustrator in grafični oblikovalec Janko Orač, ki ustvarja 20 let tako kot čuti in živi, zato je neposreden in izvirni; KUD Krka, ki je eno redkih tako vsestranskih društev, saj neguje različne zvrsti umetnosti, in je v 25-ih letih delovanja že preseglo meje regijskega delovanja.

L. MURN

HALOŠKI KORANTI OBISKALI NOVO MESTO

NOVO MESTO - V četrtek, 6. februarja, so se popoldne na ploščadi na Novem trgu predstavili koranti, ki so prišli iz hribovitih Halož, iz Markovcev pri Ptujju. Ti naši izvorni pustni liki, ki so prinašalci vsega dobrega in preganjali zla, imajo zasluge za preganjanje zime in da v naše kraje počasi prihaja pomlad ter z njo vedrina in dinamičen, ustvarjalni duh.

VSE MANJ POROK

KRŠKO - V občini Krško je mogoče skleniti zakonsko zvezo v Kostanjevici ali v Krškem. Leta 1994 je zakonik stan stopilo 130 parov, ta številka pa se že dve leti ni povzpela niti do 100.

VREME
 V naslednjih dneh bo nestalno in sorazmerno toplo vreme, v nedeljo pa se bo ohladilo.

DOLENJSKA BORZNOPOSREDNIŠKA DRUŽBA

obvešča svoje cenjene stranke, da odslej — posreduje pri trgovanju z delnicami KRKE, LEKA, MERCATORJA in drugih, — odkupuje privatizacijske delnice po najvišjih dnevnik cenah, — izvaja prenos lastništev delnic v KDD

na novi lokaciji na GLAVNEM TRGU 10 (nasproti frančiškanske cerkve)

Tel.: 068/323-553, 323-554

ETNOLOŠKO OBARVANO RIBNIŠKO PUSTOVANJE - Pustno društvo Goriča vas je v soboto v Ribnici organiziralo že drugo vseslovensko srečanje avtohtonih pustnih mask. V pustnem sprevodu po Šeškovi ulici je tako kot že lani sodelovalo skupno preko 500 mask, med katerimi so bili v etnološko obarvanem delu sprevoda poleg cerkljanskih lavfarjev, pisanih podgrajskih škornjatov in cerkljanskih čarovnic najštevilnejši kurenti s Ptujškega polja. Na začetku sprevoda je bil tradicionalni burovž, ki je s kravjim zvoncem oznanjal začetek pustovanja, sledila pa mu je pisana množica mask, med katerimi so bile tudi letos prvič na ribniškem karnevalu prisotne tradicionalne pustne maske iz Kostanjevice na Krki ter lani prvič predstavljene štiri izvirne ribniške maske: maskota društva in kamela, velikan z zlato ribico, ki prikazuje legendo o nastanku Ribnice (na posnetku), in čarovnica, ki so jo ob zaključku karnevala sežgali. (Foto: M. L.-S.)

Neznosna lahkost obtožb

Stanje demokracije v Sloveniji je v slabem stanju. To nam je s protestnega shoda pred parlamentom jezikovno nespretno, kaj šele briljantno, sporočil avtor Velikega briljantnega valčka in drugih mojstrov in Drago Jančar. Kapo dol pred njegovim novinarskim (mimogrede: bil sem v žiriji, ki mu je, oporečnikom, podelila nagrado sklada Toneta Tomšiča) in pisateljskim delom, ne pa pred navijaškim političnim stališčem, ki priznava demokratičnost samo lastni politični usmeritvi. Skrb vzbujajoče je, da se je v slovenskem političnem življenju, predvsem pa v novem parlamentu, začela uveljavljati čudna manira, ki ni nikomur v čast. V razpravi o predlaganih kandidatih za novo slovensko vlado so začeli prvaki nekaterih strank zdaj, tri mesece po volitvah, govoriti o nezakonitosti, nelegitimnosti in celo nelegalnosti izvršne oblasti, ki se nam obeta. Z neverjetno lahkotnostjo in neodgovornostjo so mimogrede razveljavili volilno zakonodajo, izrekli nezaupnico volilni komisiji in preskočili ustavno sodišče, ki je edino pristojno, da kaj takega ugotovi in izreče. Tudi s "primerom Pucko", karkoli si že kdo misli o njem, se tako obtoževanje ne da opravičiti. Dejstvo je, da je, pravno gledano, poslanec Pucko ravnal zakonito in da bi morala tudi desnica, če bi hotela imeti vlado, pridobiti z leve strani parlamenta vsaj en glas. Ko ga je napovedovala, ga ni postavljala pod moralni vprašaj.

Stanje demokracije je "v slabem stanju" predvsem zato, ker si medsebojno še vedno brezpogojno ne priznavamo nedotakljivih človekovih svoboščin vključno s političnimi. Da si nosilci različnih političnih usmeritev v tekmi za oblast ne priznavajo - kot se vedno znova kaže v besednih spopadih - ne le politične enakopravnosti temveč celo človeškega dostojanstva, to pa nas lahko skrbi.

MARJAN LEGAN

Mladim višje zavarovalnine

Kljub črni prometni statistiki ne kaže, da bo v prihodnje ugašalo na cestah manj življenj. V cestah je vse več tistih z vozili pa tudi pešcev. Prepričani, da na cesti vozniki bolj kot pešci ogrožajo druge, za to poklicani skušajo zmanjšati število nesreč, predvsem tako, da bi privili voznike. Vsaj videti je, gre človekoljubno ravnanje v tej smeri. Eden od omenjenih ukrepov bi lahko bil tudi napovedano dražje zavarovanje v zvezi z uporabo vozil. Pri teh napovedih gre v glavnem za to, da naj bi plačali višje zavarovanje, ko gre za večjo nevarnost. Nevarnost v prometu pomeni po tem seznamu med drugim mlajše ljudi, zato bodo vozniki pred dopolnjenim 25 letom starosti plačevali znatno višje zavarovanje ob registraciji vozila. Podobnih ukrepov je še več.

Vendar bodo take predlagane višje ene, če bodo na pomlad obveljale, še vedno le boj s posledicami. Vzroki za povečano število nesreč so globlji. Če je danes lažje kot kdaj koli doslej kupiti hiter avto, je razumljivo, zakaj število vozil naglo raste. Ob takem zagotavljanju svobodne trgovine pa je država pozabila narediti širše ceste in nove poti k sedanjim, prav tako je z nerazumljivo naložbeno počasnostjo povsem zamudila z gradnjo pločnikov, kolesarskih in podobnih poti, ki bi sprejele vsaka svoje uporabnike. Kaj si torej misli o napovedanem višjem zavarovanju? Je to ukrep za večjo varnost ali le poteza zoper poslovne težave zavarovalnic?

MIRJANA DRENOVEC, vodja vrtca Labod v Ločni: "S spremembami plačevanja zavarovanja za rizične skupine so svoje dosegle le zavarovalnice, vendar menim, da zato ne bo nič manj prometnih nesreč, ki jih tako pogosto povzročajo mladi. Za zmanjšanje nesreč bi morale več storiti avto šole, več odgovornosti pa bi morali pokazati tudi starši, ko otroku zaupajo avtomobil."

JOŽICA FIR, poslovodkinja Mercatorjeve trgovine v Metliki: "To je dobra zamisel, najbrž pa bodo odslej starši, katerih otroci vozijo njihove avtomobile, bolj nadzorovali svoja vozila in nadebudneže. Številnim mladim, ki še niso zaposleni, bodo dodatni strošek za obvezno zavarovanje vozil plačali starši. Tisti, ki si ga bodo plačali sami, pa bodo gotovo tudi bolj pozorni na cesti."

NATAŠA VIDETIČ, prodajalka na bencinskem servisu OMV Istra Benz v Črnomlju: "Ta ideja je dobra, vprašanje pa je, ali bodo prav ti mladi lahko plačali tako visoko zavarovanje, ker ob nakupu vozila navadno o tem nihče ne razmišlja. Sicer pa je od človeka in globine njegovega žepa odvisno, ali bo zaradi tega, ker ga je mahnilo po žepu, na cesti manj nasilen in bolj previden."

KARL KRAJNC, upokojeni gostilničar iz Zabukovja nad Sevnico: "Mislim, da je pravilno, če bi na nek način omejili vožnjo z motornimi vozili mladim, ki se že zdaj, žal pre pogosto s prehitro vožnjo, nekateri pa že kar z divjanjem, prepuščajo mili življenjski usodi in (ne)sreči. Če bo ukrep, ki ga omenjate, kaj prispeval, da bodo naše ceste varnejše, ga podpiram."

MAJA ŠITAR, farmacevtska tehnika iz Šentruperta: "Prav nič ne verjamem, da se bo kaj zmanjšalo število prometnih nesreč, v katerih bi bili udeleženi mladi ljudje, če jim bodo navili premije za obvezno avtomobilsko zavarovanje. Verjetno bodo posledje še večje finančno breme nosili starši takih že odraslih otrok, ki še živijo pri svojih roditeljih."

FRANC KRŽAN, doma iz Zalok pri Raki: "Nesreč ne bo nič manj, če bo treba plačati višje zavarovanje. Problem je tudi v tem, da mlad šofer, če ni kupil avta s svojim denarjem, avta ne ceni in tako povzroči več nesreč. Nobeno višje zavarovanje ne bo pomagalo. Sem proti dodatnemu zavarovanju za tujino in tudi proti plačevanju takrat, ko bi šofer posodil avto mlajšemu od 25 let."

IVAN ŽIBERT, vodja hotela Toplice in Zdraviliškega doma v Termah Čatež, iz Dobove: "Novosti v obveznem zavarovanju niso najbolj posrečene. V rizičnih skupinah so namreč tudi dobri vozniki, ki so tako diskriminirani in nepravično kaznovani. Če bi bila na slovenskem trgu prava konkurenca med zavarovalnicami, do teh sprememb gotovo ne bi prišlo."

DARKO BIŽAL, ključavničar iz Kočevja: "Višje zavarovanje vsekakor ni diskriminacija. Mladi so sicer dobri vozniki, vendar premalo razodni. Če gledam realno, se mi zdi prav, da bi tisti, ki povzročajo nesreče, plačevali višje zavarovalnine. Še boljše rešitev pa bi bili mandatni odvzemi voznških dovoljenj. Že načelno smo namreč proti, da nas karkoli udari po žepu."

Črnomelj praznuje

ČRNOMELJ - V spomin na prvo zasedanje Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, ki je bilo v Črnomlju 19. in 20. februarja 1944, praznuje črnomaljska občina 19. februarja svoj praznik. Prireditve ob praznovanju so se že pričele konec preteklega tedna.

Jutri, v petek, 14. februarja, bo ob 11. uri v okviru občinskega praznika otvoritev črnomaljske čistilne naprave v Vojni vasi, naslednji dan pa ob 18. uri v tukajšnji športni dvorani košarkarski turnir. V torek, 18. februarja, bo ob 19. uri v črnomaljskem kulturnem domu osrednja proslava ob občinskem prazniku. Slavnostni govornik bo župan Andrej Fabjan, podelili pa bodo tudi občinska priznanja. Plaketo občine Črnomelj kot najvišje občinsko priznanje bo dobila tamburaška skupina iz Sodevcev, ki s svojevrstno glasbo razveseljuje ljudi v domovini in tujini neprekinjeno že pol stoletja, sicer pa s presledkom zaradi druge svetovne vojne igrajo že od leta 1923. Sledil bo koncert komornega zbora Ave iz Ljubljane, dobitnika največjega svetovnega pevškega priznanja grand prix 96.

V petek, 21. februarja, bo ob 17. uri v občinski stavbi otvoritev Mestne muzejske zbirke Črnomelj, pol ure pozneje pa v sejni sobi občine predavanje arheologa dr. Phila Masona o arheoloških odkritjih v Črnomlju.

M. B. J.

Nesposobnost predsednika izzvala zmedo

Kočevski statut je po nepotrebnem še neprej nezakonit

KOČEVJE - Politične opredelilve članov kočevskega občinskega sveta so v veliki meri krive, da ostaja krajevne skupnosti v kočevski občini tudi po zadnji seji sveta nepravne osebe. Botrovala so tudi temu, da ostaja statut kočevske občine še naprej nezakonit, povsem drugače pa je, kar zadeva v statutu opredeljene funkcije župana. Da se je eden izmed pobudnikov za spremembo v statutu opredeljene možnosti neprofesionalnega opravljanja funkcije župana pri glasovanju o tem vzdržal, je bila namreč posledica že večkrat izpričane, a prav na zadnji seji sveta še posebno očitne nesposobnosti predsedujočega kočevskemu občinskemu svetu za vodenje sej.

Po že neuspelem in nato še večkrat preloženem odločanju o predlogu spremembe občinskega statuta, po katerem naj bi krajevne skupnosti v kočevski občini postale pravne osebe, so svetniki prejšnji četrtek vendarle zagrizli tudi v to "kislno jabolko". Potem ko z 12 glasovi za in 6 proti niso dosegli potrebne dvotretjinske večine vseh članov sveta za predlagano spremembo, po kateri bi postale krajevne skupnosti pravne osebe, pa v razmerju sil 9 proti 8 in dvema vzdržanima tudi niso sprejeli predloženega drugega predloga opisa del in nalog krajevnih skupnosti, če te ostanejo nepravne osebe. S tem pa ostaja statut nezakonit, saj v njem niso določene naloge krajevnih skupnosti.

Glasovanje o krajevnih skupnostih pa je bila le "pika na i" celotnega poteka seje. Ker predsednik sveta ni oblikoval sklepov tako, da bi svetniki natančno vedeli, o čem glasujejo. Že predtem namreč niso sprejeli ne predlagane spremembe, da bi župan svojo funkcijo opravljal profesionalno, in ne "lepotnih" popravkov statuta. O popolni zmedi pa najbolje priča podatek, da so pred glasovanjem o predlogu, da se iz statuta črta besedica "praviloma", ki sedaj županu omogoča neprofesionalno delo, ob sprejemu zgolj dopolnitve z besedico "naslednjih" v predlagani dopolnitvi enega izmed členov statuta, nekateri svetniki mislili, da so že izglasovali predlagano dopolnitev 111. člena statuta, po kateri naj bi veljalo, da se začne določba, da župan opravlja svojo funkcijo profesionalno, uporabljati pri prvih "naslednjih" volitvah za župana.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Ne le jadra, tudi krmilo in sidro

Minister dr. Janez Dular poudarja, da moramo biti odprti za pretok kulturnih vrednot in drugih informacij, vendar v svetovni ocean ne smemo zapluti nepriljubljeni

KRŠKO - Osrednja prireditelj ob slovenskem kulturnem prazniku v občini Krško je izzvenela predvsem v pesmi, ki se je razlegala iz grl članov Akademskega pevškega zbora Tone Tomšič in moškega okteta Deseti brat iz Ljubljane ter Zenskega okteta iz Brestanice. Proslava, ki jo je neposredno prenašala televizija TV 3, so povezovali Vida Kuselj, Ivan Mirt in Ciril Plešec, slavnostni govornik pa je bil minister za kulturo dr. Janez Dular.

Ta je med drugim poudaril pomen Franceta Prešerna v razvoju zgodovine slovenskega naroda in oblikovanja njegove identitete. "Pomembno je, koliko se pomena kulturne ustvarjalnosti in sprejemanja kulturnih vrednot zavedamo in udeležujemo v vsakdanjem življenju, ne samo na prireditvah ob Prešernovem dnevu. Takšne prireditve so upravičene in potrebne samo, če se na njih ne prepuščamo navnemu navdušenju nad lepo žarečimi besedami in melodijami ter če se po proslavi ne prepustimo porabniškemu načinu življenja."

O iskanju dobička je pisal tudi Prešeren. "A da ne bo nespornuma. Dobitek, profita dejavnost, gospodarstvo in podobno so seveda dobre in potrebne reči. Ne morejo pa biti smisel našega življenja ali smisel naše državne sa-

mostojnosti. Še več: ob osamosvojitvi leta 1991 nam je šlo za to, da bi ohranili in zavarovali našo jezikovno in kulturno identiteto, čeprav bi imeli v kakšni drugi večji državi boljše gospodarske možnosti, boljše možnosti za dobiček."

Dr. Janez Dular je poudaril, da je žal tudi pri nas kar nekaj ljudi, ki iščejo le dobiček, in precej takšnih, ki tako ali drugače pridobljenega dobička ne znajo porabiti drugače kot za razkazovanje slabega okusa: "O tem se lahko prepričamo, če prebiramo sezname slovenskih podjetij s tuji imeni, če beremo članke o izrivanju umetnosti iz osnovnošolskih programov, če gledamo naše pohlivudene TV - programe. Vse to so veliki izzivi za kulturno politiko v tej državi, posebno še, če resno mislimo o nujni odprtosti v svet." Dular je še dodal, da mora-

MINISTER DULAR V KRŠKEM - Osrednje proslave ob kulturnem prazniku v občini Krško se je udeležil tudi minister za kulturo dr. Janez Dular.

mo biti odprti za pretok kulturnih vrednot, vendar je treba, preden zaplovemo na svetovni ocean, preveriti, ali ima naša barka ne samo jadra, temveč tudi krmilo in sidro. Za to pa mora skrbeti država z ustrezno zakonsko ureditvijo.

T. GAZVODA

DARILO ZA BOLNIKE - Takoj po uradnem delu slovesnosti so si zdravstveni delavci z zanimanjem ogledali majhen, a zelo zmogljiv Siemensov monitor za intenzivno terapijo, s katerim je moč stalno spremljati pomembne bolnikove življenjske funkcije. (Foto: A. B.)

Siemensov monitor za bolnico

Darilo podjetja Siemens novomeški bolnišnici - Aparat bodo uporabljali na kirurškem oddelku

NOVO MESTO - Podjetje Siemens iz Ljubljane je novomeški bolnišnici podarilo monitor za intenzivno terapijo. Aparat, ki sicer stane več kot 12 tisoč nemških mark, je prejšnji četrtek na priložnostni slovesnosti direktorju novomeške bolnišnice dr. Tonetu Starcu izročil direktor slovenskega Siemens Janko Hrvatič, Siemensov strokovnjak pa je opisal delovanje in zmogljivosti te naprave, ki omogoča stalen nadzor med pomembnimi bolnikovimi življenjskimi funkcijami. Monitor bodo uporabljali v intenzivni negi na kirurškem oddelku.

"Tehnologija danes močno napreduje na vseh področjih, še posebej v medicini in zdravstvu, denarja za nakup novih in dragih aparatov pa je bolj malo," je med drugim dejal dr. Starc. "Zato smo vsake pomoči, še posebej take donacije, nadvse veseli, vse to pa v prvi vrsti služi bolnikom."

Ena največjih svetovnih multinacionalnih firm Siemens je v Sloveniji prisotna s telekomunikacijsko tehnologijo, medicinsko in avtomatizacijsko tehniko ter tehniko v proizvodnji, prenosu in distribuciji energije. Med drugim je Siemens opremil karavanski predor ter vzpostavil sistem za računalniško tomografijo in magnetno resonanco v ljubljanskem Kliničnem centru. "Donatorstvo je eden od označevalcev sedanosti," je dejal direktor Siemens Hrvatič in povedal, da so se za darilo novomeški bolnišnici odločili ob njeni 100-letnici in zato, ker njen kolektiv, ki je znan po predanosti in strokovnosti, kljub slabši opremljenosti dosega lepe rezultate.

"Ta aparat je za nas zelo pomemben," pravi predstojnik kirurškega oddelka dr. Lavo Morela. "Poudarek je na spremljanju in kontroli življenjskih funkcij rizičnega bolnika: EKG, krvnega pritiska, dihanja, oksigenacije krvi. Tako lahko zdravstveno osebo takoj in najbolj ustrezno ukrepa. Poleg tega "rednega dela" v sobi

za intenzivno nego pa je Siemensov monitor nadvse uporaben na primer pri transportu bolnika ipd."

A. B.

Ljubljansko pismo

Nezadovoljstvo se bo samo še bolj stopnjevalo

Vse težje priti do dela

LJUBLJANA - Zadnjih pet let v Sloveniji s polno paro bredemo v kapitalizem, ki pa nas ne "osrečuje" le z novimi podjetnimi zamislimi, temveč tudi z vrsto nevšečnosti: stečaj gospodarskih gigantov, neusmiljeno selekcijo med zaposlenimi po znanju in delovni vnemi, vse večjo armado nezaposlenih in socialnih vzdrževancev, z množičnim upokojevanjem "odslužene delovne sile" itd., itd.

Zaradi strahu pred izgubo redne delovne zaposlitve so zaposleni obeh spolov izpostavljeni represalijam, izsiljevanju in drugim ponižujočim zahtevam nadrejenih, od katerih je bolj ali manj odvisna stalna zaposlitev podrejenih. Pri tem tudi ne moremo prezreti dejstva, da so zaposleni pod velikim psihološkim pritiskom, kar močno negativno vpliva na njihovo psihično zdravstveno stanje in sposobnost za opravljanje delovnih nalog.

In kaj se nam obeta v prihod-

nje (pod kapitalizmom) v svetu in pri nas? V sedanjih politično-gospodarskih okoliščinah je treba pričakovati gospodarski in socialni potres brez primere v novejši zgodovini. Tehnične napredka, ki je do temeljev spremenil in še naprej spreminja sestavo gospodarstva, ni mogoče zaustaviti. Te okoliščine pritiskejo na zniževanje cene delovne sile, in ker je delovna sila v tržnem gospodarstvu najbolj poceni taktik, ko je njena ponudba na trgu velika, se bo socialni položaj zaposlenih in brezposelnih še poslabšal.

Denarna pomoč brezposelnim delavcem v času trajajoče priznane dobe, ki se tudi v Sloveniji vse bolj krajša, ne more nadomestiti osebnostnega razvoja in volje do življenja prej zaposlenega delavca, ker mu status brezposelnega nikakor ne zagotavlja, da bo v določenem času ponovno redno zaposlen.

Nezadovoljstvo brezposelnih in socialno ogroženih se bo torej samo še stopnjevalo. Sedanje delavske sindikalne organizacije se bojujejo le za zaščito že pridobljenih pravic delavcev. Ker pa je sindikalna moč glede na delodajalce vse šibkejša, sindikati delavcem vse manj pomenijo. V parlamentu ni njihovih poslancev, zato v njemu ne bo slišati veliko besed v korist delavcev. Lahko pa bodo ti poslanci (za)kričali kakšno trpko izpred parlamenta - tako kot že doslej. Tudi to je demokracija.

VINKO BLATNIK

RED - Kandijski most je bil lani obnovljen, po njem je veselo stekel promet, ni pa bila na staro mesto vrnjena tabla, ki je predpisovala, naj pešci hodijo po levi. Po ozkem pločniku gre čez most vsak dan zelo veliko ljudi, tako po levi kot po desni hitijo v mesto in iz mesta, pri tem pa morajo nemalokrat, ko se srečujejo, stopiti tudi na cesto. Čeprav je bil most pred obnovo močno načet in baje nevaren, pa za pešce tudi danes ni varen. Včasih je bil na njem vsaj red.

TABLE - Za red pa so tudi šentjernejski svetniki, ki so na zadnji seji župana opozorili, da v občini po dveh letih samostojnosti še vedno nimajo tabel, ki bi označevali njihovo občino. Župan jih je potolažil, da so v delu, zato se bo kmalu vedelo, od kod do kod je vladavina petelina.

KOMISIJA - Ko so pred kratkim šentjernejski svetniki imenovali stanovanjsko komisijo za dodeljevanje stanovanj v občini, se je eden od svetnikov oglašil, da bi bilo boljše, ko bi imenovali gradbeni odbor za gradnjo novih stanovanj, sicer komisija, ki so jo imenovali, ne bo imela kaj deliti.

OBČINE - Predsedniki zunajmestnih krajevnih skupnosti, ki se zadnje čase redno dobivajo, tudi v Šmarjeti niso bili prizanesljivi do občine. Zahtevajo, da jim mora nameniti več denarja, saj si morajo na podeželju vse sami zgraditi. "Lahko je biti predsednik mestne krajevne skupnosti, ko so njihova največja skrb praslave; za to pa res ne potrebujejo samoprispevka!" je rekel eden izmed njih. Spet drugi pa je nadaljeval, da bi bilo zanje boljše, če bi postali samostojna občina, tako kot Škocjan in Šentjernej. "Samo poglejte, kaj je v dveh letih naredil Šentjernej!" je dodal. Bojijo se le, da zanje, če bo župan še naprej tako radodarno ponujal Škocjancem (tudi njihov) denar, ne bo nič ostalo. Pač pa dolgov nikoli ne zmanjka!

Ena gospa je rekla, da bi moral podjetnik iz okolice Novega mesta dobiti nagrado za inovativnost, saj je komaj pred novim letom izplačani regres po praznikih od delavcev uspešno pobral nazaj.

Suhokranjski drobiž

HOČEMO DOSTOJNO ŽIVETI - Dva grafita s podobno vsebino pričata o nezadovoljstvu pisca, ki je svojo "sporočilo" suhokranjski javnosti pustil kar na fasadi kulturnega doma na Dvoru. Svoje nezadovoljstvo bi lahko izrazil tudi na kulturnejši način, je pa tudi res, da grafita ne bosta dolgo na tem mestu, ker se bo kmalu delal nov kulturni dom.

NOVA VINSKA GORICA - Tajnik Društva vinogradnikov Suha krajina Janez Hrovat pri razglasitvi rezultatov lanskih najboljših vin pravzaprav ni imel težav. Problem mu je naredil le predsednik tega društva Anton Konda, ker je svojo kapljico vzgojil sredi Žužemberka v svojem naselju. Tako so znane vinske gorice, kot so Liseč, Sadijski itali, Stara gora itd., dobile enakovredno konkurenco v novem naselju Žužemberka. Ime se še išče!

MARCA V PLANICO - Zagnani člani dvorskega športnega društva bodo organizirali v marcu ogled smučarskih poletov v Planici. Prijave zbira predsednik društva Iztok Može.

S. M.

NEZADOVOLJNI PREDSEDNIKI - Na zadnjem sestanku v Šmarjeti so bili predsedniki zunajmestnih krajevnih skupnosti spet kritični do občine. Vsi skupaj so prepričani, da se na podeželje vrača premalo denarja in da je razvoj krajev predvsem na ramenih krajanov. (Foto: J. Dornič)

POČASTITEV PRAZNIKA NA DVORU - Prepolna dvorana in nastopajoči: "Miške" iz vrtca, otroci osnovne šole na Dvoru, gojenci glasbene šole Može in otroški pevski zbor pod vodstvom Aleša Makovca, so dali pečat in lepo obeležili slovenski kulturni praznik. Govornica je bila ob tej priložnosti občinska svetnica Nežka Primc. Na sliki: Otroški pevski zbor. (Foto: S. Mirtič)

VZNAMENJU JEZIKOSLOVCA DR. BRADAČA - Letošnja počastitev slovenskemu kulturnemu prazniku je v Žužemberku potekala v duhu predstavitve dr. Frana Bradača, pomembnega slovenskega klasičnega filologa in prevajalca, rojenega 1885 na Jami pri Dvoru. Mladi raziskovalci žužemberške osnovne šole so raziskovali njegovo življenje in pripravili razstavo njegovih del in rokopisov, obiskali so njegovo rojstno hišo, kjer sedaj živi družina Končan, poleg tega pa so bili tudi v Ljubljani na Gradišču, kjer jih je sprejela njegova hči Zorka Bradač, znana glasbena pedagoginja in pianistka. V bogatem kulturnem programu so se predstavili moški pevski zbor s Prevol, otroški in mladinski pevski zbor pod vodstvom Aleša Makovca, najboljši plesni par šole in dramski krožek pod vodstvom Vide Bukovec. Na ogled je bila tudi razstava likovnih izdelkov učencev in slike amaterja Janeza Bavdka iz Žužemberka. Slavnostni govornik je bil Marjan Legan, urednik Dolenjskega lista. (Foto: S. Mirtič)

Z neprofitnimi stanovanji izguba

Zarja ima v najemu okrog 550 neprofitnih stanovanj - Od leta 1992 le 48 na novo zgrajenih - Najemnine, ki jih določa država, prenizke za vračanje kreditov in sprotne stroške

NOVO MESTO - Novi stanovanjski zakon iz leta 1992 je vnesel lastniške odnose. Tega leta je v Novem mestu nastala Zarja, stanovanjska delniška družba, katere 70-odst. delničar je občina. Zarja je pridobila status neprofitne stanovanjske organizacije, ki jo je uvedel novi zakon in je namenjena skrbi za najemna stanovanja. V Zarji pravijo, da so neprofitne najemnine prenizke, tako so lani imeli za 30 milijonov tolarjev izgube, ki so jo krili z dobrim poslovanjem pri oddaji poslovnih prostorov, storitvenih dejavnostih in upravljanju z investicijskimi storitvami.

Po odkupu stanovanj po stanovanjskem zakonu je Zarji v nekdanji novomeški občini od 1000 stanovanj, katerih lastnik je postala leta 1992, ostalo še okrog 500, do danes pa so v Ulici Slavka Gruma zgradili še 48 novih. Od lani bi bili v Novem mestu lahko bogatejši še za nekaj novih stanovanj, če ne bi prišlo do zapleta s skladom kmetijskih zemljišč. "Ker nismo dobili njihovega soglasja za gradnjo in se nismo mogli vpisati v zemljiško knjigo, do gradnje ni prišlo, čeprav smo že imeli pozitiven odgovor z Republiškega stanovanjskega sklada in tudi odobrena sredstva z občine," pove predsednik uprave delniške družbe Zarja Stojan Horvat. Ker namenski denar za neprofitna stanovanja ni bil porabljen, se je občina odločila, da svoj delež nameni za začasno financiranje socialnih stanovanj v bivšem samskem domu v Bršljinu. V Zarji upajo, da bo do gradnje novih stanovanj prišlo letos, denar

Stojan Horvat

Ljudi ne moreš obrati do kosti

Zunajmestne krajevne skupnosti se čutijo zapostavljene - Če ne bi imeli samoprispevkov, ne bi ničesar gradili - Zakaj za ogled in karte 6 milijonov tolarjev?

ŠMARJETA - Predsedniki zunajmestnih krajevnih skupnosti, ki so se sredi prejšnjega tedna zbrali v Šmarjeti, so ostro napadli občino, da jim za njihovo delo namenja premalo denarja in da jih zapostavlja, saj se ne morejo lotiti nobenega dela brez soudeležbe in krajevnega samoprispevka. "Vendar tudi to ima meje, saj ljudi ne moreš obrati do kosti; če bo šlo tako naprej, se bomo morali upreti na silo," so menili.

Ker se tokratnega sestanka novomeški župan Franci Koncilija zaradi bolezni ni udeležil, je glavni kritik moral prestreči sekretar za komunalne zadeve, zadolžen tudi za zunajmestne krajevne skupnosti, Feliks Strmole. Ta je dejal, da je na komunalnem in cestnem področju namenjeno pretežno zunanjim krajevnim skupnostim okrog 260 milijonov tolarjev, kar je za 30 odst. več kot lani, za delovanje krajevnih skupnosti pa 96 milijonov. Na razpis za ta denar so se krajevne skupnosti s programi javile že novembra lani. "Žal je tako, da so potrebe

DAN ODPRTIH VRAT PRI ŽUPANU
NOVO MESTO - Novomeški župan Franci Koncilija za občane ponovno uvaja dan odprtih vrat, in sicer vsak ponedeljek od 8. do 14. ure. Za vsa dodatna pojasnila ter prijave za obisk pri županu pokličite na telefonsko št. 321-330.

velike, kar dokazuje tudi za okrog 800 milijonov tolarjev prijavljenih programov, denarja pa je malo," je dejal Strmole. Poudaril je, da se na občini prizadevajo za uravnotežen razvoj.

Predsedniki krajevnih skupnosti so občini predlagali, naj tistim krajevnim skupnostim, ki imajo izglasovane krajevne samoprispevke, nameni več denarja kot mestnim, kjer samoprispevka nimajo. Sekretar Strmole je pojasnil, da je odbor za komunalno in ceste to že do sedaj upošteval. Predsedniki krajevnih skupnosti so prepričani, da se na podeželje vrača premalo denarja v primerjavi z vsoto, ki jo njihovi kraji prispevajo v skupno blagajno. "Kako naj planiraš, če imaš na voljo le 2 do 4 milijone tolarjev na leto," so se spraševali. V tistih krajevnih skupnostih, kjer so že začeli z gradnjo kanalizacije in čistilnih naprav ali se nanjo pripravljajo, so obupani. Stražani, ki imajo že zgrajeno čistilno napravo, pravijo, da bodo sekundarni vod gradili še 50 let, če ga bodo morali zgraditi sami. V Brusnicah, kjer so se prav tako resno lotili gradnje kanalizacije, pa so obupani že nad pridobivanjem kart, saj so jim na Geodetski upravi povedali, da jih bodo ogledi in karte stali 6 milijonov tolarjev. Predsedniki so sklenili, naj občinska uprava posreduje pri Geodetski upravi in od države zahteva, naj stroške za

karte nosi država sama. Precej pripomb je letelo tudi na Komunalno, ki v delo ne prevzame, česar ni v planu. Menili so, da bi se moral plan Komunalne še posebej usklajevati s potrebami krajevnih skupnosti. Nihče jih tudi ni poklical, ko se je pripravljala letošnji proračun, kot da jih to ne zadeva. Zato so zahtevali, naj se denarne postavke na komunalnem in cestnem področju povečajo že v tem proračunu in naj se denar iz nadomestil za stavbno zemljišče namensko razpiše tudi za programe krajevnih skupnosti. Predsedniki pa bodo do naslednjega sestanka v marcu pripravili pregled, koliko so v investicije vložili svojega denarja in dela in koliko jim je pri tem pomagala občina, da bodo lahko s argumenti nastopili pred županom.

J. DORNİŽ

Konec odborov

Polovico novomeških kotlarn upravlja po novem Zarja

NOVO MESTO - Konec prejšnjega meseca so v spodnjem delu blokoveškega naselja v Ulici Slavka Gruma imeli dva dni mrzle radiatorje. Kurilni odbor je ostal brez žiro računa, kurjač brez službe, najhuje pa je bilo to, da so ostali tudi brez premoga. V podobnem položaju so se znašli tudi drugi kurilni odbori v mestu. Država je namreč s posebnim predpisom s prvim januarjem kurilnim odborom ukinila žiro račune, dala pa je možnost, da ga odpre skupnost stanovalcev. Zarja je stanovalcem v blokoveškem naselju v Ulici Slavka Gruma predlagala združitve obeh kotlarn in njuno predelavo na plin že pred dvema letoma, vendar se takrat za lastniki ni mogla dogovoriti. Zgornjo kotlarno je po novem letu prevzela skupnost stanovalcev, spodnja pa je ostala brez upravljalca.

Po težavah z ogrevanjem so se stanovalci obrnili na Zarjo, ki jim je dostavila svojo ponudbo, in jih hkrati opozorila na dogovor, ki ga ima s konkurenčno Terco, da ima v stanovanjski soseski pri upravljanju s skupnimi deli prednost tisti, ki ima tudi sicer večino, v njihovem naselju je to Terca. Stanovalci so se glede na ponudbo odločili za Zarjo in konec prejšnjega tedna tudi podpisali pogodbo.

V Novem mestu, kjer je 12 večjih kotlarn, je Zarja po novem letu prevzela v upravljanje 6 kotlarn: Mestne njihove, Ragovsko, centralno Pionirjevo kotlarno v Bršljinu, na Seidlovi, Nad mlini in na Smrečnikovi. Ob prevzemu jo je presenetilo poslovanje kurilnega odbora na Ragovski, ki je imel zelo urejeno dokumentacijo in je posloval na podjetniški način. Zarja bo povsod poskrbela, da bodo kurjači ljudje z izpiti in licencami.

J. D.

ŠENTJERNEJSKI VEČER NA RAKI

ŠENTJERNEJ - KUD Šentjernej v sodelovanju z OŠ Raka priredi v petek, 14. februarja, ob 18. uri v telovadnici OŠ Raka kulturni večer.

REGIONALNI CENTER

NOVO MESTO - Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS) se je zaradi čim uspešnejšega uvajanja, razvijanja in pospeševanja raziskovalnega dela in uvajanja mladih v znanost ter dvigovanja ravnih tehnične kulture odločila, da bo ustanovila 10 regionalnih centrov. Tak center bo tudi v Novem mestu, ki bo pokrival občine Trebnje, Škocjan, Šentjernej, Semič, Metliko, Črnomelj, Ševcnico, Krško, Brežice in Novo mesto. Regionalni center s sedežem v Novem mestu naj bi pričel z delom že marca letos.

KRKA VABI

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka vabi v soboto, 15. februarja, na pot od Planine na Planinsko goro, Spilnik, v Predjamski grad in Planinsko jamo. Odhod izpred Krke v Ločni bo ob 6.30, vrnitev pa v večernih urah. Izletniki naj se dobro obujejo in tople oblečejo, s sabo pa naj vzamejo tudi svetilko, ker Planinska jama ni osvetljena. Izlet je primeren za vse starosti, tudi za otroke. Prijave in denar za prevoz po 1300 tolarjev za odrasle in 700 za otroke zbirajo v oddelku za oddih do četrta, 13. februarja, prijave so možne tudi na telefon 068/312-537. Izlet bosta vodila Pavel Kovač in Peter Repovž.

VELIKA RAZPRODAJA
ženske, moške in otroške
KONFEKCIJE
20., 21., in 22. februarja
MENZA NOVOTEKS
VAS VABI
na nakup blaga v količinah, ki so manjše kot običajno
TRGOVINA NOVOTEKS NOVO MESTO

Kopina še naprej buri duhove

Ekološka graja letos ne bo podeljena

ČRNOMELJ - Odkar so pred leti začeli v črnomaljski občini podeljevati ekološko grajo, imenovano kopina, je bilo zaradi nje precej prerenj. Tudi zato, ker slavnostna akademija ob občinskem prazniku ni najbolj primeren kraj, kjer bi poleg podelitve občinskih priznanj tudi grajali. Morda bi bil za izročitev kopine primernejši dan Zemlje.

Zapleti okrog kopine so se v teh letih pokazali v vseh inčah. Od velikega nasprotovanja do tega, da je eden od direktorjev ni hotel sprejeti, naslednje leto pa je bil - kakšna ironija! - kot uspešen gospodarstvenik odlikovan z občinskim priznanjem. Lanska kopina KS Adlešiči tudi ni bila sprejeta z odobravanjem, a je vsaj naletela na plodna tla. Letos pa so šli svetniki celo tako daleč, da je sploh ne bodo podelili.

To pa še ne pomeni, da je ne bi imeli komu dati. Komisija je pri odločanju o grajanem imela nesrečno roko, saj je šele iz ust svetnikov zvedela za vse argumente proti njihovi odločitvi. Odločila se je namreč, da kopino podeli Črnomaljski, ki ima zanemarjeno hišo, gospodarsko poslopje, takšen odnos ima tudi do sebe in živali. Vendar kopina ne bi imela učinka, saj prejemnica zaradi svoje boleznii niti ne bi vedela, za kaj gre.

Zato pa je nekaj svetnikov predlagalo, da bi kopino prejela veterinarska inšpekcija, ki je dala za svetnike neresen predlog. Zlasti sosedji se niso pozabili, kako so na predlog te inšpekcije zbirali podpise proti zanemarjeni sosedji, ki naj bi dobila kopino, rezultat pa je bil, da so se jim inšpektorji le smejali, naredili pa nič. Letos torej ostajata z nepodeljeno kopino volk sit in koza cela, ni pa rečeno, da se ni prav ob tokratnem prerekanju o kopini komu utrnila ideja o predlogu graje za prihodnje leto.

M. BEZEK-JAKŠE

ZIMSKI POČITNIŠKI DIRENDARJ

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo pripravlja v sodelovanju z občinsko zvezo prijateljev mladine Črnomelj sedmi zimski počitniški direndaj. V nedeljo, 16. februarja, bo ob 16. uri predstava "Janko, Metka in Pavliha" Pavlihovega gledališča Globus iz Ljubljane, ki je primeren za otroke od 4. do 10. leta starosti. V počastitev občinskega praznika bo za predšolske in šolske otroke v torek, 18. februarja, ob 17. uri v knjižnici igrana pravljina urica "Pravljica o malem a".

PREŠERNOV DAN

ČRNOMELJ - Na srednji šoli Črnomelj smo kulturni praznik počastili s kratko proslavo, ki smo jo objektivno z mislijo, da to ni le praznik poezije, ampak vseh umetnosti. Tako so dijaki risali podobe Prešerna, s katerimi smo oblikovali prostor, glasbeniki pa so dopolnili recitacije Prešernovih pesmi v angleškem, nemškem, francoskem, hrvaškem in slovenskem jeziku.

Učenci srednje šole Črnomelj

OBVESTILO

PRIJAVA ŠKODE V GOZDOVIH, NASTALE V ZIMI 1996/97

Vse lastnike gozdov na območju občine Črnomelj obveščamo, naj škodo v gozdovih, ki je nastala v letošnji zimi zaradi žledu, prijavijo na sedežu ZAVODA ZA GOZDOVE, KRAJEVNA ENOTA ČRNOMELJ (Ulica pod smreko 10, tel.: 51-685). Prijave zbira vsak dan od 7. do 8. ure do petka, 7. marca 1997. Na ta naslov se lahko obrnete tudi za druge informacije glede sanacije nastale škode.

OBČNA ZBORA IN DEMONSTRACIJA REZI

METLIKA - Kmetijska svetovalna služba Metlika in društvo podeželske mladine Metlika vabi vse mlade s podeželja in vse, ki želijo spoznati delo tega društva, na občni zbor, ki bo v soboto, 15. februarja, ob 19. uri v Vinski kleti Metlika. Po zboru bo družabno srečanje. Govedorejsko društvo vabi na občni zbor v petek, 14. februarja, ob 19. uri v Vinski kleti. V torek, 18. februarja, vabi kmetijska svetovalna služba na prikaz rezi sadnega drevja, ki bo ob 10. uri pri Petru Staršiniču na Krasincu 9 in ob 15. uri na Bodražu pri kapelici. Demonstracijo bo vodil dipl. inž. Jani Gačnik.

KONCERT MESTNE GODBE

METLIKA - V soboto, 15. februarja, bo ob 20. uri v tukajšnjem kulturnem domu koncert Mestne godbe Metlika, ki je ena najstarejših v Sloveniji, s svojim pestrim programom pa nastopa doma in v tujini.

LETNI ZBOR VINOGRADNIKOV

ČRNOMELJ - Društvo vinogradnikov iz Črnomlja vabi vse člane na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo, 16. februarja, ob 9. uri v kulturnem domu v Črnomlju. O varstvu vinske trte bo na zboru predavala specialistka za varstvo rastlin inž. Smiljana Tomše iz Kmetijskega zavoda Ljubljana.

ROMANTIČNI VEČER

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo bo na valentinovo, v petek, 14. februarja, ob 20. uri v tukajšnjem kulturnem domu pripravil romantični večer z glasbenim recitalom ob svečah in z domačimi ustvarjalci. Nastopili bodo pevka Judita Ilenič, na klavir in kitaro bo igral Anton Grahek, na baskitaro pa Mladen Babič. Program bo povezovala Jasna Šeruga Muren.

Da ne bi cesta nadomeščala igrišč

Osemnajst Črnomaljk je v okviru projekta Izobraževanje žensk za demokracijo predlagalo, kje naj bi v Črnomlju zgradili otroška igrišča, ki jih močno primanjkuje - Najprej Čardak

ČRNOMELJ - Črnomaljski občani sodijo po številu obolenosti gibal in okvarah hrbtnice v sam slovenski vrh. Te zdravstvene težave so predvsem posledica pomanjkljivega gibanja v otroštvu. Zato ne preseneča, da si je 18 žensk v projektu Izobraževanje žensk za demokracijo v okviru Phare democracy programa Evropske unije, ki je potekal na Zavodu za izobraževanje in kulturo (Zik), postavilo za nalogo opozorjati na gradnjo in vzdrževanje otroških igrišč.

Črnomaljske ženske se zavedajo, da v občini ni toliko denarja, da bi lahko v kratkem času izpolnili vse njihove predloge. Vendar za

• V Črnomlju se pripravljajo tudi na gradnjo telovadnice pri osnovni šoli Mirana Jarca v Župančičevi ulici. Po besedah Mojce Stjepanovič z občinske uprave je bilo za telovadnico, ki bo veljala 120 milijonov tolarjev, narejenih 12 predlogov za gradnjo, a šele zadnji je bil sprejet. Po njenem je telovadnica še v božjih rokah, ker ne vedo, kdaj bo sprejet republiški proračun. V letošnjem občinskem proračunu so predvideli denar za telovadnico, ne vedo pa še, kako bo z denarjem iz republike.

letošnje leto predlagajo obnovo treh igrišč za predšolske otroke. Zlasti igrišča pri vrtcih, še posebej na Čardaku, so mnogokrat tarča vandalskega razbijanja starejših. Zato se šolski otroci na Čardaku,

Poletne prireditve pripravljene

Program mednarodnih poletnih kulturnih prireditev "Pridi zvečer na grad" potrjen - 14 večerov z domačimi in tujimi skupinami, ki sodijo v vrh ustvarjanja

METLIKA - Metliške mednarodne poletne kulturne prireditve z naslovom "Pridi zvečer na grad" so si že doobra utrle pot med obiskovalce. Uvrstile so se celo med slovenske grajske festivale, katerih cilj je oživiljevanje starih mestnih jeder, gradov in cerkva. Letos bodo prireditve, ki jih pod istim imenom pripravlja isti prireditveni odbor, že petič zapored.

Lani se je na metliškem grajskem dvorišču ter v cerkvi pri Treh farah zvrstilo enakornih 20 prireditev, prirediteljem pa je uspelo zbrati 5,2 milijona tolarjev, kolikor so prireditve veljale. Letos se bo med 27. junijem do 30. avgustom zvrstilo 14 prireditev, na katerih bodo sodelovale domače in tuje skupine, ki sodijo v sam vrh kulturno-umetniške ustvarjalnosti. Prireditveni odbor, ki ga vodi Anica Kopinič, v njem pa so še

Toni Gašperič, Martin Skoliber, Matjaž Rus, Rudi Vlačič, Andreja Brancelj Bednaršek in Marta Strahinič, je že novembra lani nanizal za letošnje kulturno poletje okrog 30 prireditev, potem pa je naredil izbor štirinajstih. Konec januarja je bil pripravljen program s potrjenimi datumi prireditev. Načrtujejo, da bi te letos veljale okrog 4 milijone tolarjev. Prošnje pa so že poslali vsem, ki so jim pomagali pri lanskih pri-

ČAKALNICA NA SUHORJU - Krajevni lisjaki so na pustno soboto na Suhorju pri Metliki odprli avtobusno čakalnico (na fotografiji), saj je šel razvoj mimo njihovega naselja tako hitro, da niso utegnili postaviti ne le čakalnice, ampak tudi mesnice, trafike, mlina in še česa, pri kulturnem domu pa ne zgraditi kuhinje in garderobe. Zato je bila otvoritev čakalnice zgodovinskega pomena za kraj. Žal se je že v nedeljo zgodila "tragedija", saj se je iz obupa, ker se niso uresničile želje krajanov, v čakalnici obesil Pucko Fuško. Iz Semiča je prišla gusarska godba, ki je z žalostinkami pospremila njegovo dušo v nebesa, za kar so ji lisjaki hvaležni. Na pepelnici sredo so nesrečnika požgali v krematoriju, ki je za kraj pomembna pridobitev. Zaradi žarnih pokopov bo ostalo na Suhorju več prostora za kmetijstvo, ki je v zadnjem času v velikem razmahu. (Foto: M. B.-J.)

reditvah, tako številnim sponzorjem in donatorjem, občini Metlika, ZKO Slovenije, a tudi ministrstvu za kulturo, ki lani ni prispevalo niti tolarja.

In komu bo moč prisluhniti letos? 27., 28. in 29. junija bo mednarodni folklorni festival, 5. julija, ko bo tudi uradna otvoritev, koncert metliške mestne godbe na pihala; 11. julija pogovor Tonija Gašperiča, najverjetneje z znanimi Slovenci, ter dan pozneje koncert Ljubljanskega okteta; 19. julija bo nastop Jimmy "Demba" Fall z mešanico sodobne in tradicionalne afriške glasbe; 26. julija pa koncert tria Lorenz. 2. avgusta se bodo predstavile legende slovenskega popevka, 9. avgusta Jani Kovačič s šansonci, 16. avgusta pa pri Treh farah kvartet 7+ s črnskim duhovnimi pesmimi. 23. avgusta bo Ziad Sokolović natopil z monodramo "Glumac... je glumac... je glumac", poletne večere pa bo 30. avgusta zaključila tamburaška skupina iz Metlike. V juliju bo v Ganglovm razstavišče v metliškem gradu še fotografska razstava Aleša Gregoriča iz Ljubljane, načrtujejo pa tudi večer metliških amaterskih filmov. Po zagotovilih Anice Kopinič je program tako pester, da bo v njem zagotovo našel vsak nekaj zase.

M. B.-J.

METLIŠKEMU KOMETU NAJVIŠJE PRIZNANJE

METLIKA - Na sejmu mode "Interkstil 97", ki je bil pretekli teden v Zagrebu, je metliški Komet dobil za najnovejšo kolekcijo intimnega ženskega perila najvišje priznanje "kristalni svet". Čeprav so njegovi izdelki kvalitetni, priznani in cenjeni, pa tako visokega priznanja doslej v Kometu še niso prejeli.

VEČ KMETIJSKIH PREDAVANJ

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj organizira več predavanj, in sicer o zdravstvenem varstvu drobnice, ki bo v sredo, 19. februarja, ob 18. uri v vinoteki Pecel v Semiču in v petek, 21. februarja, ob 18. uri v sejni sobi občine Črnomelj. V torek, 18. februarja, bo ob 18. uri v vinoteki Pecel predavanje o možnostih razvoja sadjarstva. V sredo, 19. februarja, bo ob 18. uri v kulturnem domu v Semiču predavanje o vinski cesti, ponudbi in trženju. V četrtek, 20. februarja, bo ob 15,30 v sadovnjaku Ivana Starešiniča na Preloki 10 prikaz rezi sadnega drevja. V ponedeljek, 17. februarja, pa bo ob 9. uri v sejni sobi občine Črnomelj predavanje o slovenskem kmetijstvu pred vstopom v EU.

Bolj stopicanje kot korak naprej?

Semiški svetniki že obravnavali osnutek letošnjega občinskega proračuna - Predsednik sveta Malenšek: "Večji poudarek razvoju" - Župan Bukovec: "Denarja za naložbe je malo"

SEMIČ - Semiški svetniki so prvi v Beli krajini razpravljali o osnutku občinskega proračuna za letošnje leto, sprejeli pa so tudi že osnutek odloka o zaključnem računu proračuna za lani. Načrtujejo, da bo letošnji proračun "težak" 333,77 milijona tolarjev, kar je za 9 odst. več kot lanski.

K osnutku je bilo več pripomb, a ker je bil uravnotežen, torej so bili prihodki enakih odhodkov, je moral vsak, ki je predlagal kakšno spremembo, povedati tudi, komu bodo vzeli denar. V odboru za gospodarstvo in komunalne dejavnosti so menili, da je v proračunu preveč postavk, kar lahko pomeni, da vse naložbe ne bodo končane. Po prepričanju predsednika sveta Antona Malenška pa iz proračuna ni najbolj razvidna usmeritev v splošni razvoj. Po njegovem zadnjih nekaj let razvoj v Semiču upada: saj bolj prestopajo z ene noge na drugo, kot pa naredijo korak naprej. "Saj se obeta nova obrtna cona, vprašanje pa je, če bo v njej res toliko novih delovnih mest. Z ureditvijo ceste od Štrekljevca do Jugorja pa se bo občina odprla v svet," je poudaril Malenšek ter dodal, da so vsi vesele vsakega metra asfalta, vodovoda, ni pa celovite vizije razvoja občine. Zato je predlagal, naj na občinski upravi še enkrat pretresejo osnutek proračuna, ki naj temelji na razvoju, medtem ko naj število projektov zmanjšajo. Prav tako naj pripravijo dolgoročni razvojni program, pri tem pa upoštevajo, da razvoj ni le merjenje asfalta, vodovoda, ampak je pomembno tudi, da se bodo ime-

li Semičani po končanem šolanju kje zaposliti.

Župan Janko Bukovec je spomnil, da je denarja za naložbe le 40 milijonov tolarjev, zato ni moč veliko pričakovati. So pa dogovorjeni z župani v parlamentu, da bi izborili 10-odst. povečanje za naložbe v občinah. "V proračunu je veliko naložb, ki so še v zraku. Zagotovo pa bomo letos napeljali vodovoda na Osojnik in Kal, do prihodnjega leta, ko bo sto let belokranjskega vodovoda, pa bo morala priteči voda z Blatnika. Prav tako bomo naredili vse, da bosta narejeni cesti Štrekljavec-Jugorje in Goliš-Gradnik," je odločno dejal župan, ob tem pa le ni pozabil omeniti, da je v semiški občini že 208 brezposelnih in skoraj ni hiše, kjer ne bi bil vsaj eden brez dela.

M. BEZEK-JAKŠE

Črnomaljski drobir

IGRIŠČE - Tisti, ki mislijo tudi na otroke, njihovo igro in preživljanje prostega časa nasploh, so se zagledali v še nezazidano zaplato zemlje na Čardaku in ugotovili, da bi bil ta prostor pravšnji za igrišče. Toda smola! Prav tam je predvidena gradnja stanovanjskega bloka. Glede na to, da sedaj za gradnjo niso najugodnejši časi, morda ne bi bilo napak, če bi bil tam vsaj urejen prostor za igro. Po mnenju ene od udeleženk izobraževanja za demokracijo se sicer kaj lahko zgodi, da bodo v Črnomlju preskočili razvojno stopnjo človeške družbe, na kateri je običajna gradnja otroških igrišč, njihovi pravniki pa se bodo že igrali v vesolju. Žal bi jih nekateri, ki za otroke nimajo kaj prida posluha, najraje že sedaj videli v vesolju.

KOPINA - Kot je že v navadi, svetniki tudi letos niso bili enotni, komu bi podelili ekološko grajo, imenovano kopina. Na seji sveta so nekateri predlagali, naj bi jo dobila veterinarska inšpekcija, a o tem sploh niso glasovali. Mogoče je tako celo prav, saj je graja pravzaprav nagrada. Grajan namreč prejme umetniško skulpturo akademskega kiparja Jožeta Vrščaja. Anton Horvat, ki je kot predsednik takratnega črnomaljskega izvršnega sveta pred leti sprejel kopino, je vestno zaklepal svoj avto, kamor jo je spravil, ker se je bal, da mu je ne bi kdo izmaknil. Že to pove dovolj o vrednosti ekološke graje.

CVIČEK - V Rodni grudi, revidi za Slovence po svetu, se jim je zapisalo, da "so metliški vinogradniki lani pripeljali v metliško Vinsko klet 544 ton grozdja, za cviček pa so ga pripeljali semiški in črnomaljski vinogradniki okrog 55 ton, dolenski pa za cviček 4 tone." Kolikor poznamo semiške in črnomaljske vinogradnike, se od vsega, kar diši po cvičku, "ograjujejo". Govoriti o belokranjskih vinogradnikih in cvičku je približno tako, kot bi človek govoril o vročem ledu.

Semiške tropine

ŽLED - Semiške svetnike je zanimalo, zakaj so morali na slovenski TV tudi po nekajkrat gledati iste posnetke o škodi, ki jo je povzročil žled na Notranjskem in Primorskem, o katastrofi v njihovi občini pa ni bilo niti besedice. Župan je pojasnil, da so televizijsko novinarko klicali po telefonu in ji poslali telefaks, pa očitno ni zaleglo. Če se je v tem času samo enkrat zapeljala po partizanski magistrali od Črnomlja proti Dolenjskim Toplicam, je morala na lastne oči videti razdejavanje po tamkajšnjih gozdovih. Razen če ni imela zavezanih oči. VODA - V semiški občini imajo zelo malo površinskih voda, da o tem, da mnogi še niti vodovoda ne premorejo, ne govorimo. Imajo pa zato v Semiču društvo za podvodne aktivnosti, gusarje in sam bog vedi kaj še, kar diši po silnem vodovju.

OGRAJEN VODNJAK - Jar-movi dekllici s piščaljo, kot vse kaže, ni "usojeno, da bi živela" v Kočevju. Še nedolgo tega odprti prenovljeni mestni vodnjak na Trgu Sv. Jerneja, sredi katerega je Jarmova dekllica, naj bi bil Kočevju v okras in ponos, vendar je v teh dneh vse prej kot to. Ker so objestnejši načeli okvir vodnjaka, ki je v teh zimskih dneh seveda brez vode, tako da je že začel pokati, so vodnjak ogradjili. Mestu ne le da vodnjak sedaj ni v okras, marveč njegovo podobo celo kazi.

PRENOVA ODRA - Organizatorjem osrednje prireditve v počastitev kulturnega praznika je že ob samem začetku sicer uspešno izvedene prireditve močno zagodla zavesa na odru v Šeško-rem domu. Ene strani zavesa nikakor niso mogli razgrniti, zato jo je ves čas prireditve nekdo moral držati. Neljubni dogodek je župan Janko Veber v svojem nagovoru občinstvu navedel kot dokaz, da je oder v dvorani Šeškovega doma res nujno potreben obnove. Ker se vsaj enkrat za spremembo - v zvezi s tem z županom strinjajo vsi, ki dajo kaj na kulturo, sedaj čakajo, kot pravijo, na njegov naslednji korak.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA
- Si dostojno proslavil Prešernov dan?
- Za silo. Zapil sem samo tri "prešerne" (tisočake).

Ribniški zobotrebci

PO IZSELJENCE V KANADO - Ribniška občina je pred nedavnim prejela obvestilo, da je bila izbrana na razpisu Slovenske izseljenske matice za organizatorja prireditve "Srečanje v moji deželi", pa vendar so v Ribnici priprave na to srečanje že v polnem teku. Tako je denimo ribniški župan Jože Tanko izkoristil kar prvo od priložnosti, ki so mu ponudile, da bi lahko tudi osebno prispeval k predstavljanju Ribnice v tujini. Župan se je namreč pridružil skupini 20 tekačev na smučeh iz Ribnice, Cerknice, Loža in Gorenjske, ki so večerjati za 14 dni odpotovali na ameriško celino, kjer se bodo udeležili dveh mednarodnih maratonskih tekov na smučeh. Med tekači je tudi državni poslanec Benjamin Henigman, sicer pa je v celotni skupini, ki bo na svoji poti po Kanadi in Ameriki tamkaj živčim Slovincem predstavljala celotno zahodno dolenjsko regijo; tudi osliniški župan Anton Kovač, katerega potovanje pa bo imelo, v primerjavi s Tankovim, ki ga je plačala občina, "malce bolj grenak priokus", saj si ga je tako kot tudi preostali člani skupine plačal sam.

PARKIRANJE - Če bi sodili po tem, kako Ribničani včasih parkirajo svoje avtomobile v Kočevju, bi brez zadržkov lahko pomislili, da v Ribnici sploh ne vedo, kaj je to pomanjkanje parkirnih prostorov.

Krpanova kobila:
"Iz občine Velike Lašče so take telefonske zveze, da je najbolje, da se do klicanega odpravijo z avtom ali kar peš, pa magari v Novo mesto ali v Kočevje!"

Laški sel

NA USTANOVITEV KLUBA TALENTOV - V soboto, 15. februarja, bodo v Trbovljah ustanovili klub mladih slovenskih zabavnoglasbenih talentov, ki sodi v okvir petletnega delovanja prireditve "Korajža velja". Na teh prireditvah že vseh pet let sodelujejo Laščani in so prireditve tudi v Laščah, zato bodo tudi Laščani sodelovali pri ustanovitvi kluba.

USPELA ZIMSKE ŠOLE - Vseh 41 velikolaških udeležencev zimske šole v naravi v Cerknem se je naučilo smučati. Na zaključnem tekmovanju so v posameznih skupinah zmagali: dečki I. kategorije Tomaž Železnikar, dečki II. kat. Damjan Zalar in deklice I. kat. Urša Zaman. Še posebno je razveseljivo, da je šola minila brez poškodb.

POHOD NA VELIKI MALINJEK - Nedavni prvi zimski pohod na Veliki Malinjek, najvišji vrh občine Velike Lašče (1039 m), je izredno uspeh. Glavni organizator Manfred Deterding je ob zaključku pohoda poudaril, da je bil to zanj doslej najlepši in najljubši športni dan. Udeležili so se ga šolarji z učitelji in drugimi spremljevalci, ki so med potjo pripovedovali o posebnostih tega območja. Ti spremljevalci so bili: gospodar Lovske družine Mokrec Anton Mlakar, gozdar iz Škofljice Milan Podlogar, predstavnica Zavoda za gozdove-eno-ta Škofljica Majda Ouček, predsednik Planinskega društva Velike Lašče Lado Kovačić in domačin iz Krvave Peči Ciril Purkart. Za posebno presenečenje, izredno dobro malico, pa je v Krvavi Peči poskrbela kuharica Nada Usenik.

Auerspergi še niso zahtevali vračila zemlje

Kočevska nima veleposestnikov

KOČEVJE - Na upravni enoti Kočevje so do sedaj prejeli 418 zahtevkov za vrnitev kmetijskih površin in gozdov. Tretjino zahtevkov so vložili Kočevjarji, približno toliko pa jih je svoje zahteve tudi umaknilo, ker niso izpolnjevali pogojev glede državljanstva. Celotno število vseh zahtevkov se bo že v kratkem povečalo še za okoli 300 vlog, ki so jih vložile agrarne skupnosti, za katere se zadnji rok za oddajo izteče te dni.

Do sedaj so v Kočevju rešili 183 denacionalizacijskih zahtevkov, po katerih so vrnili 824 hektarjev gozdov in 475 hektarjev kmetijskih površin. "Glavni razlog, da se ni vrnilo več, je v tem, ker so vlog nepopolne in smo jih vrnili v dopolnitve," pravi Milka Zupančič, ki ima v kočevski upravni enoti to na skrbi.

"Auerspergi pri kočevski upravni enoti do sedaj niso vložili vloge, s tem pa so tudi že zamudili rok, da bi to lahko storili," pravi Zupančičeva in dodaja, da se zato med večjimi posestniki z zahtevki za vračilo na Kočevskem pojavljata pravzaprav le dva. "Vloženi sta bili vloge za vrnitev zemljišč okoli Poloma in dela Škrlja v skupni izmeri okoli 200 hektarjev ter za vrnitev 141 hektarjev na Bukovi gori, podana pa je bila tudi vloga za vrnitev 150 hektarjev zemljišč okoli Poloma proti Strugam trem upravencem," pravi Zupančičeva. Cerkev ima po njenih podatkih na Kočevskem zahteve po vrnitvi skupno 100 hektarjev zemljišč, ki so raztresena po vseh farah. Nekaj od tega je bilo Cerkvi že vrnjeno.

M. L.-S.

ZASTAVE TUDI NA HIŠE IN STOLPNICE

RIBNICA - Na predvečer kulturnega praznika so bile po ribniških ulicah prvič izobešene državne zastave, kar zgovorno priča o skrbi občine, da počasti dan smrti velikega slovenskega moža. Zastav pa ni bilo mogoče videti na stanovanjskih blokih in zasebnih hišah, zato zavedni občani predlagajo, naj se izobešanje zastav ali državnih simbolov ob praznikih uredi s občinskim odlokom. Priпомnili so še, da je nekdanja oblast znala lepo urediti to "ikonografijo", kar je prazniku dajalo posebno težo.

M. G.

POPRAVEK

V 5. št. Dolenjskega lista dne 6. februarja je v članku "Za" rebalans in za osnutek proračuna 1997, ki se nanaša na občino Loški Potok, pomota v stavku: "Svetniki so razpravljali o osnutku proračuna za tekoče leto, ki predvideva 50-odstotno povečanje." Pravilno je 5-odstotno povečanje. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo DL

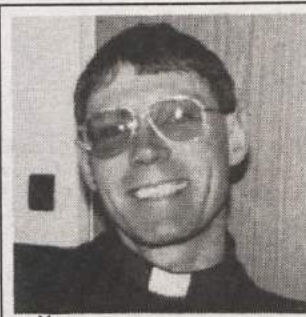
Oživljeno gospodarstvo rešitev

Brez novih delovnih mest bo Kolpska dolina izumrla - Šolarjev je vedno manj

KOSTELSKO - "Glavna naloga pred kratkim izvoljenega novega sveta KS Kostel bo urejanje tistih komunalnih in drugih zadev, ki bodo olajšale delo in življenje krajanov; poleg tega pa še oživitve gospodarstva, predvsem malega gospodarstva, gostinstva in turizma, ter ustanavljanje turističnih kmetij," ugotavlja novi predsednik sveta KS Kostel inž. Franc Vršnik.

K temu je dodal, da bodo v planu KS za letošni sicer res našete predvsem želje prebivalcev v posameznih vaških skupnostih (VS), vendar se bodo predvsem krajanji sami odločali, katere zadeve bodo imele prednost, kar bodo dokazali s tem, da bodo prispevali za njihovo uresničitev. Med največjimi željami po posameznih območjih KS naj omenimo:

VS KUŽELJ: gradnja male čistilne naprave, prodaja ali zakup stavbe bivše osnovne šole, kategorizacija obkolpske ceste iz

Župnija Draga dobila župnika Vidka Podržaja

DRAGA - Zadnji dragarski župnik je bil Franc Lončarič, ki je odšel med pokojne že pred dobrimi 30 leti. Ves ta čas so župnijo soupravljali duhovniki iz Loškega Potoka. Preteklo leto v avgustu pa je mesto župnika v Dragi zasedel Vidko Podržaj, ki je prej kaplanoval v Železnikih.

Kljub temu da so soupravitelji veliko naredili za obnovo cerkve in sporednih objektov, je bil čas hitrejši in sta farna cerkev in župnišče v dokaj klavrnem stanju. Župnik začasno stanuje v zdravstveni postaji, v župnišču pa v nemogočih razmerah še vedno stanuje begunska družina. Cerkev in župnišče kličejo po obnovi, žal pa župnija skoraj nima premoženja, drugih dohodkov pa je tako malo, da z njimi komaj krijejo najnujnejše tekoče izdatke.

"Župnija ima približno 1 ha gozda, za katerega pa ne vem, kje je, in zanj pravijo, da ni kaj prida. Večji kos zemlje je okoli cerkve in župnišča. Se pa pogovarjamo, da bi del zemlje odprodali za potrebe krajevne skupnosti, na katerem naj bi postavili mrliško vežico in s tem izkupičkom popravili zvonik in morda uredili stanovanje v župnišču. Drugih prihodkov skoraj ni," pove župnik g. Podržaj.

Očitno je, da bo župnija na ta način životarila. Na ministrstvu za kulturo imajo prošnjo za dodelitev sredstev, a nanjo sploh ne odgovorijo. Sicer pa pravi župnik, da je v tem kraju kljub vsemu zelo zadovoljen.

A. KOŠMERL

NASTOP PO KOČEVSKIH VASEH - Moški pevski zbor Svoboda iz Kočevja že petnajst let prireja v počastitev Prešernovega praznika tradicionalne nastope zbora po okoliških vaseh. Letos je na predvečer praznika nastopil v Dolgi vasi, Stari Cerkvi in Salki vasi, na praznični dan pa v Zeljnah. Svojo tradicionalno malo turnejo je pod strokovnim vodstvom prof. Bože Kastelic - Malnar zaključil z nastopom na osrednji občinski prireditvi v soboto zvečer v Šeškovem domu. (Foto: M. L.-S.)

Franc Vršnik

Program samoprispevka še ni potrjen

Svetniki zahtevali čistopis - Uprava v nemogoč položaju - Potrebna bo izredna seja

KOČEVJE - Kočevski občinski svetniki so v nadaljevanju prekinjene seje sveta, na kateri so sprejeli proračun za letošnje leto, minuli četrtek pod prvo in eno najpomembnejših točk dnevnega reda obravnavali predlagani program samoprispevka. V svoji obravnavi pa so se odmaknili od vsebine prve obravnave o samoprispevku, ki je zajeta v programu, in že zašli na področje njegove druge obravnave, na kateri se bodo odločali o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka.

Članica strokovne komisije za pripravo programa samoprispevka Vlasta Marušič je poudarila, naj bi se svetniki s potrditvijo programa samoprispevka pravzaprav izrekli le o tem, ali so predlagane tri investicije, in sicer izgradnja nove šole v Mestnem logu, športne dvorane v Kočevju in telovadnice v Stari Cerkvi tiste, za katere nameravajo razpisati samoprispevek. Vse ostale podrobnosti naj bi bile predmet druge obravnave. Čeprav je na to svetnike, predvsem pa predsednika sveta Alojza Koširja, med razpravo večkrat opozorila, pa ta nikakor ni znal,

S Kostelskega

KOSTELCI O NARAVNEM PARKU - O tako imenovanem Kočevskem naravnem parku (KNP) je bil minuli petek razgovor na Kostelskem. Vodila sta ga predstavnika KNP predsednik Janez Černač in Janez Konečnik. Udeležilo se ga je okoli 30 domačinov, ki so gostoma zastavili več vprašanj, kot: kakšna je razlika med naravnim in narodnim parkom, kje so meje bodočega KNP v primerjavi s prostorsko ureditvenimi pogoji, ki so v pripravi; ali novi zakon o gozdovih (v njem je določeno tudi, da se v gozdovih ne sme parkirati avtomobil) velja tudi za zasebne gozdove itd. Prisotni so se tudi strinjali s pobudo Janeza Černača, da bivšim lastnikom ne bi vračali gozdov, ki so veliki nad 200 ha.

SVETNIKI O STATUSU KS - Na zadnji seji sveta KS Kostel so razpravljali tudi pravnem statusu KS, saj po občinskem statusu krajevne skupnosti niso pravne osebe. Predlagali bodo, naj bi hkrati z občinskim referendumom za izgradnjo šole v Kočevju izvedli še referendum o tem, če krajanji v vsej občini žele, da so KS pravne osebe ali pa so proti temu. O tem je že sprožila ustavni spor KS Kočevje in Kostelci to zahtevo podpirajo.

hotel ali mogel oblikovati sklepa, ki bi občinski upravi in njeni strokovni skupini omogočil, kot je dejala Marušičeva, da bi lahko normalno delala naprej. S sprejemom sklepa, ki ga je predlagal Vincenc Janša, naj se do naslednje seje sveta pripravi čistopis programa, v katerem bodo upoštevane vse pripombe odborov, poslanskih skupin in posameznih svetnikov, občinska uprava pa naj do tedaj nadaljuje z vsemi ostalimi aktivnostmi za uvedbo samoprispevka, so namreč občinski

upravi naložili neizvedljivo nalogo.

Čeprav sta Marušičeva, ki je opozorila, da ne morejo nadaljevati z delom, dokler ne bo znano, katere so tiste investicije, za katere naj bi samoprispevek razpisali, podprla tudi Matija Jerbič, ki je izrazil bojazen, da s takšnim načinom dela niti do konca leta ne bodo mogli izpeljati referendumu, kaj šele, da bi denar začel pritekati že julija, kot načrtujejo, in Franc Gornik, ki je dejal, da se sedaj ne čudi več, da se v zadnjih dvajset letih ni v Kočevju nič naredilo, ter še nekateri, pa so svetniki v sprejeti odločitvi popustili le za toliko, da lahko predsednik sveta za to skliče izredno sejo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Občinski denar za obnovo šol in športnih objektov

Končno nekaj posegov

RIBNICA - Tudi v letošnjem občinskem proračunu so zajeten znesek denarja namenili šolstvu. Maja se bodo v obnovljene prostore deške šole na Kolodvorski ulici uselili učenci nižjih razredov, ki zaradi prostorske stiske obiskujejo dvoimzinski pouk. Občina je lani za obnovo zagotovila 42 milijonov tolarjev, enak znesek potrebujejo za dokončanje in nakup opreme. Denarju iz Ljubljane se kljub temu niso odpovedali, saj so predstavniki ministrstva za šolstvo in šport pri obisku gradbišča "namignili", da bodo primaknili svoj delež.

Občina prav tako pričakuje pomoč pri obnovi glasbene šole, kjer so pred zimo zamenjali streho in uredili zgornje prostore. Glasbenikom voda ne teče v grlo, zato bodo šolo posodobili v treh letih. Je pa zato skrajni čas za zaključek dozidave učilnic v OŠ Sodražica, kjer se dela vlečejo že sedmo leto. Potrežljivi učitelji in učenci bodo za vztrajnost "nagrajeni", saj na občini pripravljajo dokumentacijo za graditev telovadnice, katere bodo veseli tudi tamkajšnji športniki. Decembra so začeli obnavljati plavalni bazen, kjer bodo najprej zazidali šipe in tako izboljšali toplotno izolacijo. Do konca leta naj bi bazen, ki bo imel regijski značaj, posodobili in ga pripravili za pouk plavanja in manjša tekmovanja. Na občini razmišljajo o obnovi pred 20 leti zgrajene športne dvorane, ki saj je premajhna za vse potrebe.

M. G.

Kostelci za praznik

Kultura in šport v počastitev Prešernovega dne

KOSTELSKO - V počastitev slovenskega kulturnega praznika so v stavbi Nove LB v Vasi 6. februarja odprli razstavo del udeležencev zadnjega likovnega srečanja Misel in korenine, ki je bila v Lazih ob Kolpi. Ustvarjena dela razstavljajo Franz Berger, Bogdan Norčič, Valentin Oman, Robert Rimig in Andrej Trobentar. Razstavo sta organizirala TSD Kostel in Društvo Kočevski naravni park in bo odprta mesec dni. Po otvoritvi razstave je mag. Janez Černač pripravil še prikazovanje diazitivov o naravi in tudi o zadnjem žledu. Domačini so predlagali, naj bi bila letošnja slikarska kolonija Misel in korenine na območju Kostelskega.

Dan kasneje, 7. februarja, pa je bil v šolski dvorani tudi v počastitev kulturnega praznika namiznoteniški turnir, odprto prvenstvo Kostela. Udeležilo se ga je 10 tekmovalcev, najboljši pa so bili tekmovalci iz Kočevja: 1. Gregor Vidmar, 2. Andrej Novak (oba iz namiznoteniškega kluba) in 3. Janez Lisac (KO). Prva dva sta dobila pokale, ostali pa še spominke in praktična darila. Po tekmovalcu so se dogovorili, da bodo poslej podobna tekmovanja v počastitev kulturnega praznika vsako leto.

J. P.

Kam po pomoč?

Kličite 112 ali 113

DOBREPOLJE - "Predvsem v primerih požara, potrebe po zdravstveni pomoči, ob večjih prometnih nesrečah in naravnih nesrečah, kot so poplave, potres, visok sneg, žled, prekinitev električne energije itd., naj občani kličejo telefonsko številko 112, ki zdaj nadomešča prejšnje številke 92, 93, 94 in 985," pravi Franc Skalja, svetovalec za zaščito in reševanje na upravi za obrambo izpostava Grosuplje, ki deluje tudi za občino Dobropolje, in dodaja: "Če so ogroženi krajanji, pa lahko pokličejo 113, se pravi policijo".

In kaj vse je v preteklosti ogrožalo Dobropolje?

To zimo je bil močan žled, ki je povzročil škodo v gozdovih in na električnem omrežju.

Franc Skalja

ju ter drugih napeljavah, ogrožal pa je tudi promet, saj je lomil dreve, da je padalo na ceste. Občina Dobropolje sodi tudi v potresno območje, saj je po 500-letnem obdobju možen potres 7. stopnje, se pravi, da razpokajo zidovi. Zadnji hujši potres je bil leta 1989. Razen tega sodi del občine, predvsem območje Kompolj in Strug, v poplavno območje. Občasno namreč prihaja do močnih izbruhov iz Podpeške jame. Zadnje poplave na tem območju so bile leta 1993."

J. P.

Je bila delitev res prenehljena?

Pri delitvi bi se morali odločiti za premoženje v naravi, ne pa za denar, meni ivanški občinski odbor LDS - S svojimi pomisleki in predlogi seznanjajo občane

IVANČNA GORICA - Občinski odbor ivanške Liberalne demokracije Slovenije se je odločil, da občane s posebnim izrednim biltenom na štirih straneh A 4 formata seznanji, kako je bil na ivanškem občinskem svetu sprejet sklep o delitvi premoženja, kajti Franc Godeša, ki je podpisal pod to kronološko analizo, je še naprej prepričan, da je bila občina Ivančna Gorica oškodovana.

Tako gotovo misli tudi mladi občinski svetnik Martin Kunej, ki je družno s starejšim kolegom Godešo 20. decembra lani zapustil sejo sveta, ko so se svetniki odločili, da mora svet istega dne sprejeti delitveno bilanco. Verjetno pa ne razmišljata podobno svetnika ivanške LDS, ki se za takšen protest nista odločila, in ni bilo prvih, da sta pač glasovala po svoji vesti. Kakorkoli že, LDS oz. Godeša navaja izjavo grosupeljskega župana, ko je prepričeval svoje svetnike, da so glasovali za predlog delitve premoženja. Ro-

me je namreč izjavil, da so vsi poslovni prostori in ostalo premoženje, med drugim tudi stanovanja, ki ostanejo občini Grosuplje, vredni več, kot je njihova knjižna vrednost. Godeša ob teh Romeotovih besedah pravi, da je to res; celo več: če upoštevamo lokacijo oz. bližino Ljubljane, je realna vrednost nekajkrat višja.

Po mnenju ivanške LDS bi bilo korektno, da bi svetniki pred koncem "zapuščinske razprave" dobili ustrezna pojasnila in odgovore na posamezna vprašanja na dosegljivih 22 sejah ivanškega občinskega sveta. Predvsem je ostalo nepojasnjeno vprašanje premoženja bivšega sklada stavbnih zemljišč grosupeljske občine in posojil, ki jih je dajal bivši občini Grosuplje. Kako je mogoče, da je sklad malega gospodarstva občine Grosuplje 9.1.1996 vrnil podjetju

ABC Rabor hotel Polzevo, zdaj pa ta ni upoštevan v delitveni bilanci?

"Ali je normalno, da svetniki sploh nimamo pregleda na premoženja stanovanj in stavbnih parcel, ki so v občinski lasti v ivanški občini? Ali je resnično v ivanški občini le en poslovni občinski prostor, ki naj bi ga naknadno ugotovili v Temenici? " sprašuje Godeša. Upošteva je prometno vrednost stanovanj in poslovnih prostorov v Grosupljem in pripadajočih funkcionalnih zemljišč, na videz manj vredne poslovne zgradbe iz začetka delovanja bivše grosupeljske občine (med železniško postajo on družbenim domom) ter dejstvo, da gre za prvovrstno lokacijo, bi morali misliti predvsem na njihovo prometno vrednost ter se odločiti za premoženje v naravi in ne za denarna sredstva," poudarja svetnik LDS Franc Godeša.

P. P.

OBČNI ZBOR GOVEDOREJSKEGA DRUŠTVA SEVNICA

MALKOVEC - Predsednik sevniškega govedorejskega društva Milan Lončar vabi na letni občni zbor društva, ki bo v nedeljo, 18. februarja, ob 10. uri v Malusovi zidnici na Malkovcu pri Tržišču. Po razpravi o poročilu o delu društva v preteklem letu, izvolitvi novega vodstva društva in sprejemu letošnjega programa dela bo mag. Tanja Strniša predavala o gospodarnosti priraje mleka.

ČRNA KOMEDIJA V SEVNICI

SEVNICA - ZKO Sevnica priredi v nedeljo, 16. februarja, ob 17. uri v kulturni dvorani sevniškega gasilskega doma, gostovanje gledališke skupine KUD Franjo Stiplošek - Gimnazije in Ekonomske srednje šole Brežice. Brežiški sredješolci se bodo predstavili s komedijo Petra Shafeerja Črna komedija.

Družinski dan v Trebnjem

V trebanjskem kulturnem domu so se na svečnico na 2. srečanju družin predstavile mnoge domače družine

TREBNJE - Za nami je že drugo srečanje družin, ko so se v nedeljo, 2. januarja, predstavile z igranjem, petjem ali kar obojim in navdušile polno dvorano. Prireditev je povezoval in vodil Slavko Podboj. Prireditev, organizirano v sklopu praznovanja kulturnega dneva, so omogočili OO SKD Trebnje, ZKO Trebnje in Terca Šentrupert d.o.o. kom svečnice. Mama Zvonka, ki

se posebej zanima za stare ljudske običaje in pesmi, povezane z njimi, je povedala, da je pesem našla v Štrekljevji zbirki in da želi, da bi Trebanjci radi sodelovali na takih prireditvah. Nato smo slišali uspešen duet Lojzeta (kitara) in Uroša Rodiča (harmonika). Družina Avbar se je predstavila s skladbama Tebi lunca bom povedal in Sem vprašal mamico. Nato sta bili na vrsti družini Vidmar in Strmole. Slišali smo trebanjsko himno Sredi hiš belih cerkev naša stoji, Moj očka ima konjička dva itd.

Prireditev je sklenil nastop uspešnega ansambla Akord, kjer sodelujejo: Franci in Primož Kravcar, Andrej Mežan in Mateja Maver. Nastopili so z Alpskim venčkom in lastno skladbo, ki je nastala v čast dolenjskemu cvičku. Besedilo je napisal Branko Mežan, uglasbil pa jo je Franci Kravcar. Bilo je lepo in prihodnje leto se spet vidimo!

I. VIŠČEK

NJEGOVO VELIČANSTVO KURENT — V galeriji Eskulap v sevniškem zdravstvenem domu je direktor ZD dr. Željko Halapija odprl razstavo del slikarja in kiparja Borisa Žoharja s Ptuja (na posnetku med dr. Halapijo in umetniškimi vodjem galerije Rudijem Stoparjem). V kulturnem programu je sodelovala Jasmina Levičar (citre), sponzorja razstave, ki bo odprta še marca, pa sta ZKO Sevnica in pekarna Kruhek. Stopar je povedal, da je Žohar lani novembra s svojim Kurentom navdušil tudi vsega vajeno likovno občinstvo v Parizu. V Žoharjevih delih so legendarno povzete drže Kurenta v vseh variacijah, v sliki pa jih utrjuje s principom prostorskih diagonal, ki dajejo celotni, značilno dramatični značaj. (Foto: P.P.)

SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU - Trebanjska občinska zveza kulturnih organizacij je na predvečer našega kulturnega praznika povabila na slavnostno akademijo občinski pihalni orkester pod vodstvom Igorja Teršarja, okiet Lipa (na posnetku), ki ga vodi Tone Strmole, izredno lep kulturni program pa je povezoval dramski igralec Aleš Valič, ki je občinstvo navdušil s Prešernovimi pesmimi. Slavnostni govornik je bil France Režun, ki je med drugim poudaril odgovornost vsakogar do kulture. (Foto: I. Višček)

PESTRO PRAZNOVANJE - Ob slovenskem kulturnem programu je sevniška zveza kulturnih organizacij pripravila več prijetnih kulturnih prireditev, ki bodo ostale obiskovalcem v lepem spominu. Pretekli četrtek je bil za obiskovalce sevniške občinske knjižnice tako posebno doživetje že večer slovenske besede s Tonetom Pavčkom. Prireditev so popestrili še nastopi učencev sevniške glasbene šole. Pretekli petek pa se je v slavnostnim koncertom v kulturni dvorani predstavil mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke pri Zidanem Mostu, pod vodstvom Taje Balog, ki bo s tem sporedom zadnji teden februarja gostoval v Franciji, v okolici Pariza. Navdušil pa je tudi igralec SNG Drama iz Ljubljane, Zvone Hribar (na sliki). (Foto: P. Perc)

ZBOR SEVNIŠKIH OBRTNIKOV

SEVNICA - V soboto, 15. februarja, ob 9. uri se bo v gostišču Martina Dolinška na Vrhu pri Boštanju začel zbor obrtnikov območne obrtne zbornice Sevnica. Po poročilu predsednika OOO Slavka Vilčnika naj bi obrtniki dali pobude organom zbornice za delo v tem letu, na zboru pa pričakujejo tudi sevniškega župana, načelnika Uprave enote Sevnica in vodjo izpostave sevniške davčne uprave.

PRIJAZNE POTI ZVONETA ŠERUGE

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih organizacij Sevnica vabi v soboto, 15. februarja, ob 19. uri v kulturno dvorano PGD Sevnica na potpisno predavanje svetovnega popotnika in novinarja Zvoneta Šeruge "Prijazne poti" (z malo Kajo okoli sveta). Šeruga z živo besedo in glasbo podpre multivizijsko projekcijo s šestimi računalniško vodenimi projektorji ter skoraj 1000 diapozitivov, prikazuje enoletno popotovanje preko štirih celin in 14 dežel.

Za petino manj krvodajalcev kot aprila lani

Kriv spremenjen termin

SEVNICA - Območna organizacija Rdečega križa Sevnica pripravi letno 5 dni krvodajalskih akcij. Prve letošnje dvodnevne krvodajalske akcije 28. in 29. januarja se jih je izmed 1925 registriranih krvodajalcev udeležilo 419; to je za petino manj krvodajalcev v primerjavi z lanskoletno dvodnevno akcijo v aprilu. Sekretar OO RK Sevnica Zdravko Stopar je prepričan, da je na manjši odziv krvodajalcev vplivala sprememba termina izvedbe akcije, ki so jo po dolgih letih iz aprila prestavili v januar, v tem času pa je tudi povečano število virusnih obolenj. Med tokratno krvodajalsko akcijo je prvič darovalo kri 21 krvodajalcev, podelili pa so tudi 15 izkaznic "darovalca" tistim, ki so se odločili za posmrtno darovanje človeških organov. V sevniški območni organizaciji Rdečega križa je tako evidentiranih že 112 darovalcev organov.

Zdravko Stopar, sekretar OO RK Sevnica

občini dogovorjeno, v bodoče potekale te humanitarne akcije. Naslednje dvodnevno darovanje krvi v Sevnici, ki bo 3. in 4. novembra letos, torej ne bo več v TVD Partizanu, ampak že v srednji tekstilni šoli. 24. junija pa bo krvodajalska akcija v novi krmeljski osnovni šoli; na ta način je ta humanitarna akcija približana darovalcem Mirnske doline. Območna organizacija Rdečega križa Sevnica se vsem krvodajalcem iskreno zahvaljuje za solidarnost in human odnos do soljudi, zahvala pa velja tudi njihovim delodajalcem, ki so jim omogočili vsaj en prost dan za darovanje krvi.

P. P.

Vedo, da je usoda v njihovih rokah

Mercatorjev profitni center Vzdrževanje v Sevnici na stečaj odprl tudi za stranke zunaj Poslovnega sistema Mercator - Izdelujejo celo snežne pluge po naročilu

SEVNICA - "Poslovni sistem Mercator zanima samo poslovni uspeh, denar, zato je naš obstoj odvisen le od dobrih ali slabih rezultatov. Nasploh ni več nobena stvar taka, kot je bila še pred kratkim, in to velja tudi za nas. Tudi pri našem delu se je marsikaj spremenilo, res pa na boljše. Predvsem delovni pogoji za našo 'desetino' so boljši, ker so zaposleni v topli delavnici," pravi vodja ožjega profitnega centra Vzdrževanje Janez Nunčič.

tovorne avtomobile, ne ustrašijo se niti pranja avtobusa.

P. P.

Od male mehanične delavnice, ki je bila pred leti še pri sevniškem AMD, je na Savski cesti ob Kmetijskem oskrbovalnem centru leta 1988 dobila nove in prostorne delavnice tudi enota za vzdrževanje lastnega voznega parka in kmetijske mehanizacije, ki je delovala pod okriljem Mercatorjeve enote Proizvodnja. Delavcem dokaj številne organizacijske spremembe niso pretirano dvigale pulza, ali jih celo spravile v slabo voljo, kot se to dogaja v zadnjem času ponekod v Sloveniji, ko maršodontski Mercator reorganizira svoje poslovanje. Delavci so pač

POSLUH ZA STRANKE - Mercatorjev profitni center Vzdrževanje (na posnetku utrip iz delavnice) v Sevnici se tudi z delovnim časom prilagaja zahtevam svojih strank.

Trebanjske iveri

ŽUPAN ODGANJA ZDRAVNICO - Ob svojem delu se novinarji soočijo tudi s številnimi priletnimi anonimkami in grožnjami, ki seve največ povejo o njihovih tvorcih samih. Tudi pisanje o dogodkih na in po izredni seji trebanjskega občinskega sveta, kjer so svetniki SKD in SLS odžagali župana Cirila Metoda Pungartnika, je izzvalo kar nekaj takšnih "stranskih proizvodov" našega dela. Zato smo bili toliko bolj veseli gospe, ki je piscu teh prispevkov (P. Percu) v obraz zabrusila, da je preveč enostransko pisal o tem primeru, s čimer se seveda nisem) strinjal, ker sem stvari spremljal od blizu, ona pa je preko svojih stankarskih kolegov v občinskem svetu. Je pa taista gospa še očitala, zakaj toliko bodičaste pisanja v teje rubriki, češ poglejte, koliko je lepih stvari, ki nas obdajajo, Dolenjski list pa tega ne vidi. Dajala je, da župan ni tak svetnik, kot bi ga radi prikazali, sicer bi podpisal akt, da bi neka zdravnica dobila stanovanje in prišla v Trebnje. Svetoval sem ji, naj podpišeta tisto listino predsednik občinskega sveta dr. Marjan Peter Pavlin (SKD) ali pa podpredsednik Anton Strah (SLS), ki so ju njuni svetniki pooblastili za urejanje tekočih županskih zadev... (P. P.)

Sevniški paberki

MASKE - Maske otrok ob letošnjem pustju so bile v sevniških logih raznovrstne in kar izvirne. Grega (na posnetku), ki še ne hodi v šolo, pa se je izkazal s pravcato premo ptujskih kurentov, tako da mu je bilo pod težko in vročo opravo pošteno vroče in je komaj čakal, da je lahko zadihal brez kurentovih dodatkov oz. uniforme... (Foto: P.P.)

DRAG VRTEC - Kar nekaj naših bralcev, ki imajo otroke v sevniškem vrtcu, nam je potožilo, kako zelo so podražili cene za dnevno varstvo v vrtcu. Najbolj pa jih je razkurilo, ker bi morali poravnati še neko razliko za nazaj, do septembra. Številni starši že iščejo možnosti, kako iz zagate. Tudi razmišljajo, da bi vzeli otroke iz vrtca, saj se ob plačah delavk, denimo v Jutrjanji in še kje, bolj splača ostati doma in nuditi primerno skrb, nego in toplino svojim nadobudnečem. Vsekakor bomo ta problem še raziskali.

DOM STAREJŠIH - V Krškem zelo skrbijo za dobro počutje svojih starejših krajanov. Tako je občina že pred leti plačala svetovalce in izvajalce, ki so rekli, da bodo naredili dom starejših v Krškem. Takih človekoljubnih naporov v dobrobit starejših še ni konec. Prav tako še ni konec gradnje doma starejših. Sicer se traja letošnji februar, to pa je mesec, ko naj bi bil dom končan. Če dom ne bo končan, bodo kupili nove študije, za boljše počutje čakajočih na dom starejših.

PUSTNA LAKOTA IN ŽEJA - Kostanjeviški šelmarji so na pustno nedeljo po stari navadi z godbo udarili budnico. Potem so nameravali pojedeti golaž, a so jim ga v gostilni Kmečki hram pozabili skuhati. Šelmarji so vseeno rajali naprej, misleč, da se bodo popoldne napokali pustnih krofov. V restavraciji pa krofov niso dobili. Tako so šelmarji rajali lačni. Če verjame ali ne, vsaj žejni niso bili, kar je tudi po stari šegi.

PRAZNIK IN LJUDJE - Glavna krška občinska prireditelj ob kulturnem prazniku je bila samo polproslava. Nastopajočih je bilo približno toliko ali več kot obiskovalcev, krškega župana, ki ga je vabilo napovedovalo kot gosta, ni bilo. Kulturni minister, ki so ga tudi napovedali, je sicer bil navzoč, vendar je kmalu po svojem nastopu odromal iz dvorane. Kultura in prosveta - to naša bo osveta! Tako bi rekli v "starem režimu". Ampak bi že vedeli, zakaj.

PLESNI SPEKTAKEL V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA - V petek, 14. februarja, ob 19. uri bo v kulturnem domu v Kostanjevici celovečerna predstava Slovenskega plesnega projekta pod vodstvom Freda Lasserra iz Karibov. Naj omenimo, da Lasserre sodeluje tudi z vsemi tremi skupinami kostanjeviške plesne skupine Harlekin.

Novo v Brežicah

PODGANE - Ob lepem potoku ali rečici Gabernici na Dobovskem polju živijo lepo rejene podgane. Domačini jih vidijo takole včasih, ko se živalce sprehajajo ob vodi. Nekdo iz Brežic je domačinom rekel: pa kaj, če so ob tem potoku podgane, saj ste jih vajeni. Dobro. Podgane so nekako njihove. Vendar je Brežičan pozabil, da gaberniške podgane živijo tudi od nesnage, ki jo potok prinese s seboj tam od Brežic.

DIMNIKI - Po Brežicah še niso utihnili vroči pogovori o dimu, dimnikih in ometanju letih. Vse kaže, da je rešitev za vse zadrege ena sama: Brežičani naj odpravijo vse dimnike in zračnike in naj množično preidejo na črne kuhinje. Če bodo brez dimnika, se namreč ne bodo kregali, kdo jih bo ometal. Samo v tem primeru!

BLOKI - Stanovalci blokov se sicer ne pripravajo vendar bi radi vedeli, ali so njihova bivališča vpisana v zemljiško knjigo in kaj v bloku ali ob bloku je poleg stanovanja še vpisano na katastru na njihovo ime. Poleti se bo pojavilo še novo vprašanje, ki se ga zdaj ogibajo, in sicer: čigava skrb so rože pred bloki, pa menda ja ne moja? Iz zadrege bo seveda rešila mestna hortikultura, ki bo poskrbela za vse rože.

V času od 27. januarja do 7. februarja so v brežiški porodnišnici rodile: Mateja Jurečič iz Crneče vasi - Jureta, Marjanca Špiler iz Cundrovca - Polono, Edita Kelhar iz Stare vasi - Tomaža, Gordana Weber z Obrežja - Alena, Antonija Cvitko iz Kostanjevice na Krki - Andraža, Andreja Ličičnik iz Pokleka - Leo, Bernarda Omerzo iz Bizeljske vasi - Alena, Snežana Košak iz Brežic - Ines, Mateja Jug iz Pokleka - Tjašo, Brigita Barbič iz Breg - Luka, Suzana Obersne iz Sevnica - Jana, Jožica Verstovšek iz Cundrovca - Dejana, Svetlana Ščuri iz Brežic - Anjo.

Čestitamo!

Najprej dve in potem še več novih?

Posavje in nove občine

BREŽICE, KRŠKO - Krajevni skupnosti Dobova in Senovo bi radi postali vsaka svoja občina. Prvi poskus osamosvajanja bi ozemeljsko zmanjšal krško, drugi brežiško občino. Za zdaj se v zvezi s tem osamosvajanjem ni zgodilo še nič usodnega, če ni najbolj usodno že to, da so sploh začeli razmišljati in javno govoriti o odcepitvi.

Če bosta krajevni skupnosti šli po svoje, to ne bo napravo največjega veselja obema županoma. Sicer pa je pri tako daljnosežnih potezah, kot je ustanovitev občine, pomembno predvsem veselje tistih, ki bodo živeli v novonastali lokalni skupnosti. Za zdaj je videti, da so Dobovčani in Senovčani veseli vsak svoje "državotvorne" zamisli. Kaže pa, da niti eni niti drugi še niso do potankosti premislili, kako in kaj v bodoče. Tako hudo verjetno vendarle ni, da bi se na severu krške in na ugovzodu brežiške občine skesano odpovedali svoji osamosvojitveni zamisli, še preden jo bodo skušali izpeljati v praksi.

Razmere prej kažejo na kaj drugega, namreč na to, da bi za prvo ali prvima dvema občinama nastajale v Posavju še nove. Ali velja že kar kot napoved še ene posavske občine razumeti tudi razpravo Staneta Ilca na seji občinskega sveta Brežice? Svetnik iz Krške vasi je namreč dejal, da je odnos brežiške občine do Krške vasi diskriminacija, češ da Krška vas v 26 letih ni dobila ničesar.

M. LUZAR

ŠE TA MESEC POGOVOR O ODCEPITVI

SENOVO - Na občnem zboru, ki bo še ta mesec v Domu XIV. divizije na Senovem, bodo podrobneje predstavili zamisel o predvideni novi občini Senovo. Kot napovedujejo, bodo takrat že imeli na voljo tudi številčne podatke o tem, kaj bi sedanji KS Senovo dala ali vzela odcepitev od sedanje matične občine Krško. Sedanja senovska krajevna skupnost vidi svoje prednosti v prihodnjem razvoju drobnega gospodarstva, podjetništva in turizma. Svet krajevnih skupnosti je doslej že organiziral nekaj srečanj po volilnih enotah in pri tem ugotovil, da večina od tako obiskanih volilcev podpira ustanovitev občine Senovo.

ŠTIRIKRAT BRON

KRŠKO - Na zimskem državnem prvenstvu v plavanju za mladince in kadete v Kranju so plavalci kluba Videm Celulozar Krško osvojili štiri bronaste medalje. Nika Pribošič je bila med mladinkami s časom 2:09,53 tretja na 200 m prosto, s časom 5:11,99 tretja v disciplini 400 m mešanjo in s časom 2:45,18 prav tako tretja na 200 m prsno. Med mladinci se je izkazal Bizjak, ki je bil s časom 17:57,05 tretji na 1500 m prosto.

"V srcu pesem in v očeh nasmeh"

Brežiška občinska proslava ob slovenskem kulturnem prazniku - Dr. Sušin: ali bo slovenska kultura lahko preživela? - Brežice skrbijo za ljubiteljsko kulturo

BREŽICE - V tukajšnjem Prosvetnem domu je bila 6. februarja osrednja brežiška občinska proslava ob slovenskem kulturnem prazniku. Prireditev so z nastopi popestrili LPZ Globoko, dramski igralci Slavko Cerjak in glasbena skupina Tolovaj Mataj. V odsotnosti napovedanega brežiškega župana Jožeta Avšiča, je bil slavnostni govornik dr. Alojzij Slavko Sušin, predsednik brežiškega občinskega sveta.

Sušin je dejal, da pripadamo Prešernovi kulturni dediščini, ki je za nas tudi prava politična izbira, ta pa je samostojna Slovenija. Po njegovem prepričanju je dal Prešeren Sloveniji vrednote, ki jih več ne preverjamo. Vendar je dr. Sušin dejal, da se boji za slovensko kulturo, ali se bo lahko ohranila v vse manjšem svetu.

Letos prihaja v Brežice Ramovšev Festival. To prireditelj je Sušin v govoru označil kot svetovljanski dogodek v Brežicah. Kulturna dogajanja Brežicam tudi drugače niso tuja. Kulturno življenje je, kot je poudaril dr. Sušin, v brežiški občini razgibano in pestro.

PROSLAVA NA SENOVEM - Na petkovi večerni praznični prireditvi, s katere je fotografija, so pripravili kulturni program, v katerem sta sodelovali šolsko kulturno društvo in delavsko kulturno društvo Svoboda Senovo. (Foto: L. M.)

PRFORCENHAUS PREVZEL OBLAST - Kostanjeviški šelmarji so od nedelje pa do srede na prireditvah, kot so budnica, oklic Kurenta (na sliki), baklada, občni zbor, gonjenje medveda, promenadni koncert, oranje in sejanje ter pogreb Kurenta, jasno pokazali, kako se vlada, saj je v teh dneh znorelo staro in mlado, pustni običaj, ki ga v Kostanjevici ohranjajo že od leta 1854, pa je v to dolejnjsko mestoce privabil ogromne množice ljudi. Kostanjevičani so na občnem zboru zrušili do sedaj znano resnico, da so vodilni stolčki še kako priljubljeni, saj se je prvič po 47 letih, odkar obstaja predsedniško mesto Prforcenhauza, zgodilo, da jim je uspelo prepričati in spraviti na kolena še četrtega kandidata za predsednika. Častno predsedniško krono bo eno leto nosil Matjaž Krhin, sicer znan tudi kot poskočni kapelnik kostanjeviške godbe. Za zdaj še ni znano, kako bo združil obe funkciji. (Foto: T. G.)

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ZVONE ŠERUGA O SVOJIH POTEH

ČATEŽ OB SAVI, SEVNICA - Svetovni popotnik Zvone Šeruga bo z računalniško vodenim projekcijo in s skoraj tisoč diapozitivov predstavil svojo novo knjigo ter enoletno potovanje s petletno hčerko Kajo okoli sveta. Predstavitve bodo danes, 13. februarja, ob 19. uri v Kulturnem domu v Krškem, jutri ob 20. uri v Termah Čatež in v soboto ob 19. uri v kulturni dvorani v Sevnici. Vstopnina bo 600 tolarjev, na predstavi pa bo avtorjeve potpisne knjige mogoče kupiti s 30- do 50-odstotnim popustom.

KONFERENCA ZA POTREBE ŽRTEV VOJNEGA NASILJA - V viteški dvorani Cekinovega gradu v Ljubljani je bila 3. februarja organizirana prva informativna konferenca za potrebe žrtev vojnega nasilja, ki jo je vodil Ivo Piry, predsednik medresorske komisije vlade RS za obravnavo vprašanj vojne škode. Udeleženci so prejeli informacije o vsebini predloga zakona o skladu za plačilo vojne škode (zbranih okrog 1750 milijonov tolarjev), ki bo kmalu v drugi obravnavi v državnem zboru. Piry je v branje priporočil knjigo O vojni odškodnini in pravicah, saj je bilo na konferenci veliko vprašanj in nejasnosti. Državni sekretar Janko Stušek je povedal, da je bilo vloženi 47 tisoč vlog, od katerih jih je 15490 prispelo v revizijo, rešili pa so 8.183 zahtevkov. Vzroke za počasnost je treba iskati v premajhnem številu strokovnih kadrov in pomanjkanju tehnične opremljenosti. Na sliki (od leve proti desni): predsednik IO DIS Albin Pražnika, predsednik UO DIS Vlado Deržič, avtorica knjige O vojni škodi in pravicah prof. Ivica Žnidarišič in Jože Bogovič, član IO in UO DIS. (Foto: Gregor Kaplan, Novo mesto)

Razočarana KS Senovo želi postati samostojna občina

"Lažje se pogovarjamo s predstavniki ministrstev!"

SENOVO - Na Senovem se je ob koncu tedna zvrstilo več dogodkov v počastitev slovenskega kulturnega praznika in praznika krajevnih skupnosti Senovo. V petek zvečer je bila v senovskem Domu XIV. divizije prireditelj z obsežnejšim kulturnim programom. Precejšnje število obiskovalcev te osrednje krajevnih proslave je pozdravil Tone Petrovič, predsednik KS Senovo, ki je ob tem v govoru napovedal pomembno spremembo. "Ugotovili smo, da je nujno, da se odločimo in pričnemo z dejavnostmi za odcepitev od občine Krško in sami odločamo o svoji usodi." "Vemo, da smo prevzeli naloge občine, in če že prevzamemo njihove naloge, si želimo tudi njihove pristojnosti," je rekel predsednik Petrovič. Po njegovih besedah se je svet krajevnih skupnosti odločil za dejavno vključevanje krajevnih skupnosti v vse, kar jo zadeva. Vendar je, kot je rekel, senovsko sodelovanje z občino slabo. "Župan se ne

odziva na naše pobude in vabila, občinska uprava ne izvršuje sklepov, ki jih sprejme svet občine in so povezani z aktivnostmi v naši krajevni skupnosti." "V tem času smo ugotovili, da se lažje pogovarjamo s partnerji na državni ravni, na ministrstvu za lokalno samoupravo in na ministrstvu za gospodarske dejavnosti, ki nas jemljejo kot enakovredne partnerje, čeprav oboji vemo, da bi se morala namesto nas takih pogovorov udeleževati občina." Petrovič je dejal, da so si člani sveta krajevnih skupnosti zadali jasen cilj. "Vemo, da bo veliko nepredvidljivih dogodkov, odločni pa smo, da v svojih prizadevanjih vztraja-

• Zavarovalnica Triglav, d.d., je v petek na Senovem odprla prostore svojega zastopstva. Tega dne so v Domu XIV. divizije predstavili pesniško zbirko Iva Umka Jekleni hrast. V soboto so organizirali pohod po poteh XIV. divizije. V sklopu prazničnih prireditev, kamor spadajo omenjeni dogodki, je strelska sekcija ŠD Kondor pripravila 2. februarja na strelišču v Zaklu tekmovanju v streljanju s pištolo.

mo, in pri tem pričakujemo tudi vašo podporo," se je obrnil Tone Petrovič na v dvorani zbrane krajanje. Povabil je domačine, naj se udeležijo februarjskega zbora in se dejavno vključijo v dogajanje v senovski krajevni skupnosti.

L. M.

PREŠERNOVE PLAKETE

SENOVO - Bojan Jankovič je prejel srebrno Prešernovo plaketo, Aleksandra Macur, Damjan Kozole in Niko Pavlič pa so dobili bronaste Prešernove plakete. Vsi štirje so priznanje dosegli s kulturnim delom na Senovem. Srebrno plaketo so izročili na slovesnosti v Krškem, bronaste na prireditvi na Senovem.

NA SENOVEM OB PRAZNIKI

SENOVO - V počastitev slovenskega kulturnega praznika in ob prazniku KS Senovo bodo jutri ob 13. uri na Senovem odprli prostore zastopstva zavarovalnice Triglav, ob 17. uri bo v Domu XIV. divizije predstavitev pesniške zbirke Iva Umka Jekleni hrast, ob 19. uri bo na istem mestu proslava. V soboto ob 8. uri bodo izpred spomenika pri zdravstvenem domu odšli na pot pohodniki po poteh XIV. divizije, in sicer po poti Senovo-Bohor-Jevša-Senovo.

ŠOLA BREZ KLJUČEV

ARTIČE - Danes ob 10. uri bo v dvorani Osnovne šole Artiče okrogla miza o Šoli brez ključev. Artiška šola zaključuje eno od faz projekta Šola brez ključev, ki s svojim nenavadnim naslovom izraža zgolj prizadevanja za "prijaznejšo" šolo, kot je zapisal ravnatelj Miha Halter. Ob raznih zapovedih in pravilnikih, ob uvajanju varnostnikov v šole, ob polemikah o nemočnih učiteljih in ponovnem iskanju permissivne vzgoje so se na šoli znašli v negotovosti, ali delajo prav. O tem bodo spregovorili na omenjeni okrogli mizi, kamor so povabili številne izmed tistih, ki se poklicno temeljito ukvarjajo z vzgojnimi vprašanji.

"ČRNA KOMEDIJA"

BREŽICE - Gimnazija in ekonomska srednja šola Brežice KUD Franjo Stipovšek sta v torek, 4. februarja, v tamkajšnjem prosvetnem domu v okviru prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku uprizorili delo Petra Šafferja z naslovom Črna komedija.

KULTURNI PRAZNIK - Ivan Bostele, Tone Bukovinski, Ivanka Zupančič, lovski pevski zbor Globoko, osnovna šola Artiče in vaška skupnost Loče so dobili ob kulturnem prazniku priznanja ZKO Brežice. Branko Bogovič je dobil plaketo občine Brežice. Na posnetku: med prireditvijo v Prosvetnem domu v Brežicah. (Foto: L. M.)

MOTOHOVE MONOTIPIJE

CERKLE OB KRKI - V Galeriji tukajšnje vojašnice bodo danes ob 18. odprli razstavo del slikarja Marjana Motoha Monotipije 1996. Kulturni program, ki bo sprejel otvoritev, bodo izvedli profesorji in učenci Glasbene šole Brežice in orkester Slovenske vojske. Razstavo bo odprl podpolkovnik Stanislav Zlobko, poveljnik vojašnice Cerklje ob Krki. Razstava bo odprta do 30. maja, in sicer vsak delavnik od 13. do 16. ure, vendar bo ogled možen tudi ob drugem času.

O kulturno razgibani in bogati brežiški občini je govoril tudi Ernest Ferk, predsednik ZKO Brežice. Tukajšnji kulturni sestavi so že dosegli svetovni sloves, kot je spomnil. Tega pa najbrž ne bi bilo brez sedanje poudarjene skrbi, ki jo posvečajo brežiški ljubiteljski kulturi.

Toda v kakšno smer gre razvoj? Ali bodo šole vzgajale tudi za kulturo in umetnost? Kdo bo vzgajal in kdo pomagal? Ta vprašanja je v svojem uvodnem nastopu nakazala povezovalka programa Tea Ferlan. Na prireditvi so podelili prizna-

Krkina delnica že prvi dan zvezda

Ta teden se je na borzi prvič pojavila delnica Krke - 86 odstotkov prometa na OTC trgu samo s Krkino delnico - Tečaj zrasel že na 28.400 - Na izgubi, kdor je hitel s prodajo

NOVO MESTO - Napovedi tistih, ki so lastnikom Krkinih delnic odsvetovali prodajo na sivem trgu še preden so se pojavile na borzi, so se uresničile. Že prvi dan, je Krkina delnica dosegla najvišji tečaj 28.400 tolarjev, kar je bistveno več, kot so zanje dobili neučakani prodajalci na sivem trgu.

Izredno povpraševanje po delnicah Krke na sivem trgu in velika pričakovanja glede njihove cene na organiziranem trgu so se odrazila tudi v prvem dnevu trgovanja z delnicami na borzi. Nova delnica je zasenčila vse ostale, saj so borzni posredniki sklenili za skoraj 700 milijonov tolarjev poslov z delnicami Krke, kar

pomeni preko 86 odstotkov vsega prometa na OTC trgu. Prvi tečaji z delnicami so segli do 28.400 tolarjev za delnico, nato so zanihali navzdol do 26.000 tolarjev, prvi enotni tečaj pa se je oblikoval pri 26.167 tolarjih, kar je precej več, kot so neučakani prodajalci iztržili na sivem trgu. Lastnike je zamenjalo kar 26.500 delnic, pri

čemur se prodajalci lahko veselijo lepega iztržka, kupci pa so končno prišli do delnic, katerih ponudba v zadnjih tednih ni zadovoljila povpraševanja.

Izmed ostalih delnic, kot smo že vajeni, izstopajo delnice Leka, SKB banke, Kolinske, Term Čateža in BTC-ja. Predvsem slednje v zadnjem času hitro pridobivajo vrednost, čemur je ob dobrem poslovanju družbe verjetno pripomogel tudi sklep o premostitvi delnic v borzno kotacijo A. Neko-liko manj trgovanja je bilo z delnico Istrabenza, kateri je cena padla na 3.350 tolarjev, medtem ko cena Mercatorjeve delnice vztraja pri 5.600 tolarjih za delnico. Najbrž pa bo cena še zrastle, saj vodstvo družbe obljublja aktivnejšo skrb za svoje delnice, boljše obveščanje delničarjev in premostitev z OTC trga na borzni trg še v letošnjem letu.

Izbora delnic na trgu postaja vsak teden daljši. Zadnja novost je sprejem delnic družbe Zdravišče Radenska v borzno kotacijo A. Nominalna vrednost delnice je 1000 tolarjev, trgovalo se bo s prosto prenosljivimi delnicami oznak A in G, borzna oznaka pa bo RARG. Datum začetka kotacije bo objavljen naknadno, saj ima družba za vse potrebne postopke na voljo tri mesece od sprejetja sklepa. Tak časovni zamik je tudi razlog, da še vedno čakamo na datum začetka kotacije delnic družbe Etol, za katere je že nekaj časa zaznava veliko zanimanje.

MARJETKA ČIČ

POGODBO NAJ PREGLEDA PRAVOBRANILEC

LITJA - V proračunu občine Litija za leto 1996 je bilo na skladu stavbnih zemljišč za odkup zemljišča za tržnico v Litiji rezervirano 5 milijonov tolarjev, po informacijah predsednika občinskega sveta pa je župan pogodbo za nakup dveh parcel v središču Litije podpisal brez vednosti svetnikov. Gre za pogodbo o nakupu parcel v skupni izmeri 1.600 m², v vrednosti 15 milijonov tolarjev, od katerih je bilo 5 milijonov že nakazanih. Zemljišče je bilo do leta 1994 v lasti občine, potem pa z denacionalizacijo vrnjeno zasebniku. Po mnenju predsednika občinskega sveta je pogodba za občino škodljiva, občinski svet pa predlaga, naj javni pravobranilec pogodbo pregleda in ugotovi, ali je s podpisom župan prekorlačil pooblastila, ki jih ima po statutu občine Litija. (K. Š.)

PRVI CERTIFIKAT ZA MALA PODJETJA - Na srečanju podjetnikov v gostilni Žolnir v Kostanjevici je predsednik Gospodarske zbornice Slovenije mag. Joško Čuk (levo) predal prvi certifikat kakovosti ISO 9000, namenjen malim podjetjem. V imenu podjetja Alpves z Rake ga je prevzela Sonja Vehovar. Kot vodja projekta ISO 9000 pri Gospodarski zbornici Slovenije - Združenju podjetnikov Slovenije ima za to, da bo v dveh letih pridobilo ta dokaza kakovosti kar okoli 120 malih podjetij, je še posebej zaslužen Alpvesov direktor Emil Vehovar (desno). (Foto: I. V.)

• Nacionalne "pomladi" in proletarske revolucije so se iz bodočega raja spremenile v konkreten pekel. (Mermolja)

• Pridna dekleta pridejo v nebesa, poredne pa povsod.

Dan kakovosti v malih podjetjih

V Kostanjevici so na srečanju podjetnikov podelili certifikat ISO 9000 prvemu malemu podjetju, Alpvesu z Rake - Dokaza kakovosti pomemben tudi doma in ne le v tujini

KOSTANJEVICA - V četrtek, 6. februarja, je Združenje podjetnikov Slovenije, ki deluje v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, v Kostanjevici pripravilo srečanje podjetnikov, ki so jo poimenovali Dan kakovosti v malih podjetjih. Sistem celovitega obvladovanja kakovosti namreč postaja nujen za prodor, obstanek in konkurenčnost na tujem pa tudi na domačem trgu.

V svojem uvodnem govoru je vodja projekta ISO 9000 pri združenju podjetnikov Slovenije Emil Vehovar poudaril, da potrdilo o kakovosti ni pomembno le za velika podjetja, ampak tudi za mala, ki so prav tako sposobna pridobi-

ti certifikat ISO 9000, kar velja tudi za obrtnike. Prav zaradi tega se je pred dvema letoma porodila ideja o projektu kakovosti in uvajanja standardov ISO 9000 posebej za mala podjetja. Pri tem ne gre le za dokazilo o kakovosti, ki

naj bi podjetjem pomagalo pri uveljavljanju v tujini, pač pa bi moral nekaj pomeniti tudi doma, na primer pri podpori zavoda za zaposlovanje ob odpiranju novih delovnih mest, saj podjetje, ki je uspešno prestalo presojo kakovosti po standardih ISO 9000, daje praviloma kakovostno in zanesljivo zaposlitev.

Združenju podjetnikov so se pridružili tudi obrtna zbornica in s strani države Ministrstvo za gospodarske dejavnosti in Ministrstvo za znanost in tehnologijo. Center za tehnološko usposabljanje je k sodelovanju pritegnil najboljši strokovnjake s področja kakovosti. Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije mag. Joško Čuk je opozoril, da so mala podjetja pogosto tesno povezana z velikimi gospodarskimi sistemi, kar še povečuje potrebo po kakovosti, čeprav neposredno sama ne izvažajo. Prva skupina 60 podjetij projekt že zaključuje, začela pa je tudi že druga skupina.

I. V.

Italijani presenetili Vehovarja

Alpvesu z Rake ob certifikatu ISO 9000 tudi priznanje za kakovost italijanskega poslovnega partnerja Alpine

RAKA - Družinsko podjetje Alpves z Rake je prvo malo podjetje pri nas, ki je uspešno prestalo preizkus kakovosti in pridobilo certifikat ISO 9000. Na podelitvi za izrazito izvozno usmerjeno podjetje pomebnega dokumenta so bili prisotni tudi Alpvesovi največji poslovni partnerji, predstavniki znanega proizvajalca žag in kosilnic Alpina iz Conegliana v Italiji, ki so presenečenemu direktorju in lastniku Emilu Vehovarju izročili posebno Alpinino priznanje za kakovost, vgravidano na ploščo iz 24-karatnega zlata.

Podjetje Alpves ima zaposlenih 13 delavcev, ukvarja pa se z obdelavo specialnih materialov za kaljenje, predvsem z različnimi rezilnimi noži za vse

vrste kosilnic in žag. 80 odstotkov proizvodnje oziroma za bližje milijardo lir izdelkov naredijo samo za Alpino, ki je po besedah Emila Vehovarja zelo dober poslovni partner, s katerim sodeluje že 16. leto. Do sodelovanja je prišlo, ko mu je ponudil posej Agrostroj, takratni zastopnik Alpine pri nas.

Podjetje Alpves je bilo kot družba z omejeno odgovornostjo ustanovljeno leta 1990, predtem pa je bil Vehovar 13 let obrtnik. Njegovo sodelovanje z Alpino pa tudi drugimi poslovnimi partnerji ga je naravnost prisililo, da je še posebej skrbel za kakovost, zato ni čudno, da je bil med prvimi, ki so se odločili za presojo kakovosti po standardih ISO 9000, kot pobudnik projekta za mala podjetja pa je postal tudi njegov vodja.

Na osnovi lastnih izkušenj, ki jih pridobil pri delu v Združenju podjetnikov in v Gospodarski zbornici, pri kateri je podpredsednik območne zbornice, poudarja, da gre pri tem bolj kot za kakovost samih izdelkov, za urejenost podjetja samega. Meni, da je projekt ISO 9000 za mala podjetja eden redkih od države podprtih projektov namenjen malemu gospodarstvu, ki je stvaren, kakovosten, podjetnikom tudi dejansko koristi in ni le sam sebi namen.

I. V.

Emil Vehovar

PORTOROŠKA RESOLUCIJA O VINU

PTUJ - V obliki priloge mesečnika Veritas je izšla priložna knjižica z naslovom Kongresna resolucija, v kateri so objavljeni sklepi prvega slovenskega vinogradniškovevinarskega kongresa, ki je bil decembra lani v Portorožu. Na njenih straneh so strnjene ugotovitve bogate razprave tujih in domačih strokovnjakov, pa tudi razvojne zakonitosti in smernice te gospodarske panoge, ki se ji obeta ponoven vzpon. Slovenija na leto obnovi že po 700 in več hektarjev vinogradov, njena odlična vina pa bodo z vključitvijo v Evropsko zvezo dobila še dodatne možnosti za prodajo. Resolucija zato ugotavlja, da bi morali obnovno vinogradništva še pospešiti, tako da bi vsako leto zajela 1.000 do 1.500 hektarjev.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Dan X za delničarje Krke

V ponedeljek je bil pomemben dan ne le za delničarje Krke, pač pa za vse, ki so povezani z vrednostnimi papirji in lastninjenjem. Krkina delnica je namreč doživela ognjeni krst na organiziranem trgu vrednostnih papirjev oziroma, povedano manj učeno, na borzi.

Koliko pričakovanj je bilo vezanih na ta dogodek! Ni bilo sicer veliko tistih, ki bi neučakano prodali pravice do Krkine delnice, ko so se s svojimi ponudbami pojavili prvi takšni in drugačni trgovci in odkupovalci privatizacijskih delnic. Tem je najbrž pošteno žal, saj bi že danes na povsem legalen način isto delnico lahko prodali kar nekajkrat dražje. Večina je ob nasilju kupcev privatizacijskih delnic nagonsko čutila, da se bo to zgodilo, in svojih papirjev ni oddala, mnogo pa jih ne bo niti sedaj, saj jih mami tudi še za nekaj let nazaj nerazdeljeni dobiček, ki ga pričakujejo v obliki dividend.

Je pa ponedeljek pomeben dan tudi za Krko samo. Generalni direktor Miloš Kovačič je že ničkolikokrat poudaril, da je zadnje, kar si v Krki želijo, da bi delnice množično pokupili tuji

in tako prišli do močnega vpliva na upravljanje podjetja. Bojijo se predvsem tako imenovanega sovražnega odkupa. Tujci so kazali zanimanje za Krkine delnice, ko se je z njimi trgovalo še tako rekoč na črno. Čeprav so bili v ponedeljek najbolj aktivni kupci Creditanstalt, Bank Austria in Factor banka, pa večjega zanimanja tujcev ni bilo zaznati, sicer bi cena Krkine delnice še bolj poskočila. Zanimanje tujcev za določeno delnico namreč močno vzpodbudi povpraševanje domačih kupcev.

Kaj se bo s Krkinimi delnicami dogajalo v naslednji dneh in mesecih, je težko reči, vsaj nekaj časa pa bo njen tečaj še rasel. V pričakovanju delitve nerazdeljenega dobička imetniki tega tako željenega papirja pa ne bodo prav zlahka prodali. Delničarji bodo začeli pozorno spremljati vse, kar se dogaja v Krki, podrobno bodo analizirali vse izjave Krkinega vodstva, ki je včeraj pripravilo letno novinarsko konferenco. Tudi ta bo vplivala na tečaj delnice. S tem tudi mi z velikimi koraki stopamo v svet kapitala in kapitalizma.

I. VIDMAR

Belokranjci končno skupaj

S projektom "Spodbujanje lokalnih razvojnih iniciativ za Belo krajino" narejen pomemben korak

ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ - V črnomaljski, metliški in semiški občini so pričeli uvajati projekt "Spodbujanje lokalnih razvojnih iniciativ za Belo krajino". Ta projekt sicer poteka v okviru pospeševalnega centra za malo gospodarstvo pri ministrstvu za gospodarske dejavnosti, pri uvajanju pa sodeluje tudi republiški Zavod za zaposlovanje. Nosilec v Beli krajini je občina Črnomelj - Agencija za razvoj.

Kot je povedala Mojca Stjepanovič z Agencije za razvoj, sta poleg črnomaljske občine vstopili v razvojno koalicijo še semiška in metliška občina pa območni obrtni zbornici Črnomelj in Metlika, kmetijska svetovalna služba za dopolnilne dejavnosti za vso Belo krajino, Upravna enota Črnomelj, Zavod za izobraževanje in kulturo, Zavod za zaposlovanje-območni zavod Novo mesto ter urada v Črnomlju in Metliki in Am-

brožič & CO, d.n.o., iz Črnomlja kot predstavnik združenja podjetnikov Bele krajine.

S projektom so pričeli konec lanskega leta. Prva naloga bo natis zloženke, iz katere bodo podjetniki začetniki lahko izvedeli, kako postanejo samostojni podjetniki, kako registrirajo dejavnost in kakšne pogoje morajo izpolnjevati za dopolnilno dejavnost. Sicer pa bodo podjetniki lahko dobili mnogo koristnih napotkov in informacij tudi o tem, kako izgleda poslovni načrt, s pomočjo katerega bodo ugotovili, ali je njihova dejavnost rentabilna. Prav tako bodo izdali zloženko, v kateri bodo predstavljeni vsi sodelujoči v razvojni lokalni iniciativi ter

• Cilj lokalne razvojne koalicije je pospeševanje malega gospodarstva. Z dobrodošlimi informacijami bodo pomagali tako brezposelnim kot začetnikom in podjetnikom z že utečeno dejavnostjo. Stjepanovičeva poudarja, da je bil s tem projektom narejen pomemben korak naprej.

M. B.-J.

BPD FIBA d.o.o. TOMŠIČEVA 3 LJUBLJANA

Odkup delnic in posredovanje na borzi po najvišjih dnevnih cenah
KRŠKO: ADO, d.o.o., Krško, CKŽ, tel. 0608/21-522
MIRNA: Promles, tel. 068/49-235
ČRNOMELJ: Štrucl, tel. 068/51-523
NOVO MESTO: DI MARKETING, tel. 068/322-096, 28-694; Sentjerne: 41-061

ZIMSKÉ POČITNICE

V ZDRAVILIŠČU MORAVSKE TOPLICE
5-DNEVNI PAKET (NED-PET)

Hotel AJDA 39.950,00 polpenzion
Hotel TERMAL 32.920,00 polpenzion
TURNASELJE 24.130,00 polpenzion

Popusti za otroke
Možnost plačila na obroke

PRI NAS JE TOPLO TUDI POZIMI

Informacije in rezervacije:

Tel.: 069/48-210, Fax: 48-607

Proti vračilu gozdov veleposestnikom

Mag. Janez Črnač je v državnem zboru vložil pobudo za zbiranje podpisov za razpis referendumu "Zavarujmo naše gozdove" - Odgovori političnih strank bodo znani jutri

KOČEVJE - Dolgoletni gozdar in nekdanji direktor Gozdnega gospodarstva Kočevje mag. Janez Črnač iz Gorenja pri Kočevju, kot smo na kratko že poročali, v državnem zboru vložil več kot 200 zahtevanih podpisov, na podlagi katerih se bo začelo zbiranje 40.000 podpisov za uvedbo predhodnega zakonodajnega referendumu "Zavarujmo naše gozdove". Njegov namen je, kot pravi mag. Črnač, da bi državne gozdove obvarovali pred vračilom nekdanjim veleposestnikom in jih na primeren način zavarovali.

"Ali ste za to, da državni zbor RS sprejme zakon, s katerim bo uredil, da se nekdanjim veleposestnikom ne vrnejo gozdovi, ki so večji od 200 hektarjev in so sedaj državni gozdovi, ter da sedanje državne gozdove zavarujemo za javne naloge in naravne refferenduma, na katerem naj bi ljudje pokazali, ali so zadovoljni s procesom denacionalizacije in vračanja gozdov nekdanjim veleposestnikom in, če niso, da bi popravili tisto, kar se je popraviti da. "Delež državnih - javnih gozdov je že po do sedaj izvedeni denacionalizaciji izredno majhen in znaša le še okrog 20 odstotkov, medtem

ko je delež takšnih gozdov v državah EU v povprečju 40 odstotkov.

• Črnač meni, da je še posebno nesporemljivo vračaje gozdov tujcem v obmejnih območjih, kjer je poleg tega tudi najbolj ohranjena narava. Ta območja bi zato morali še posebej zavarovati, in sicer z naravnimi parki, katerih delež je pri nas v primerjavi z evropskimi deželami zelo majhen. Črnač je že predlagal vsem parlamentarnim in neparlamentarnim strankam, naj ustanovijo skupno kordinacijo za zbiranje podpisov. Odgovori strank bodo znani predvidoma že jutri.

Denacionalizaciji pa še ni videti konca, saj tečejo postopki za vračanje veleposesti brez omejitve, celo tujcem, kot upravičenci za vračilo pa se menda pojavljajo že kar vsi nekdanji veleposestniki," opravičuje mag. Črnač svojo pobudo za razpis referendumu; z njim naj bi preprečili vračanje gozdov predvsem tujim državljanom, med katerimi jih je večina, če že ne kar vsi, kot pravi mag. Črnač, že dobila ustrezno odškodnino za razlašene ali zaplenjene gozdove po drugi svetovni vojni v okviru poravnave vojne škode in Marschallovega plana.

M. LESKOVŠEK-SVETE

POSVET O VARSTVU VINSKE TRTE

NOVO MESTO - Novomeška kmetijska svetovalna služba organizira v sredo, 19. februarja, ob 9.30 v predavalnici hotela Krka na Novem trgu že tradicionalni posvet o varstvu vinske trte. Predavali bodo: prof. Vrabi, mag. Matis in mag. Beber, vsi iz Kmetijskega zavoda Maribor, ter mag. Seljak iz novogoriškega kmetijskega zavoda.

PREDAVANJE

TREBNJE - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba vabi kmetovalce z območja Šentruperta in Mokronoga v torek, 18. februarja, ob 14.30 v osnovno šolo dr. Pavla Lunačka v Šentrupert na predavanje inž. Marjete Uhan o gnojenju travin s poudarkom na uporabi organskih gnojil, in mag. Tanje Strniša o Sloveniji pred vstopom v Evropsko skupnost. Po predavanju bodo predstavili koruzne hibride podjetja Agrosaat.

NOVO ODKRITJE

Zdravilno vino

Grozdje in vino varujeta človeka pred rakom

Da vino res varuje pred nekaterimi boleznimi, prihajajo vedno novi znanstveni dokazi. Tako ameriška znanstvena revija Science v zadnji številki navaja, da je skupina raziskovalcev iz Chicaga in Madrida ugotovila, da resveratrol, sestavina grozdne kožice, preprečuje nastajanje raka. Veliko resveratrola vsebuje rdeče vino pa tudi grozdni sok, arašidi in murve, njegova učinkovitost pa je, da podobno kot nekateri že prej znane antioksidativni snovi (na primer flavonoidi) v celicah ovirajo ali celo preprečujejo procese, ki vodijo do rakavih obolenj. Resveratrol bi lahko uporabljali kot preventivno zdravilo, saj ta snov nima nobenih stranskih učinkov in v rastlinskem svetu spada med tako imenovane fitoaleksine, to je snovi, ki rastline varujejo pred boleznimi.

Ureja: dr. Julij Nemanic

Kletarstvo - tehnika ali umetnost?

Spoštovati preverjeno kletarsko tehniko je zelo priporočljivo, toda izvajanje tehnike po navodilih literature ali strokovnjakov, ne da bi razumeli, zakaj in kdaj je posamezen ukrep potreben, se lahko slabo konča. Razumeti, zakaj je potrebno opraviti posamezen tehnološki ukrep v določenem času, in to tudi odgovorno izvajati, je nujno potrebno, če hočemo dobiti dobro, odlično kakovost vina. Iz slabega letnika sicer ne moremo dobiti odličnega vina, z znanjem in pridnim delom pa vsaj najmanj dobrega.

Kot dobro vino lahko označimo vsako vino, ki dobi na ocenjevanju najmanj 15,5 točke. Nemogoče je, da se bo v odličnem letniku dogodilo kletarju, ki obvlada svoje delo in razume biološke spremembe v grozdju, moštu in vinu, da bi dosegel kakovost, ki je manj kot prav dobra. Z doslednim in natančnim delom ter znanjem pa si lahko kletarji privoščijo umetnostno kreiranje značilnosti vina. S takšnim postopkom se rodijo vina, ki jih občudujemo ljubitelji in poznavalci vin.

Seveda tudi v kletarstvu ne morejo biti vsi umetniki, kakor niso umetniki vsi, ki sučejo risarski čopič ali brenkajo na instrumente. Toda gotovo so med vami, spoštovani bralci, ljudje, ki so sposobni "vdahnuti" svojemu vinu nekaj več kot drugi. Zato bom v tem članku napisal nekaj besed o vplivu kletarjenja na organoleptične značilnosti belih vin.

1. Vpliv stopnje zrelosti grozdja ob trgatvi

Trgatev pred fiziološko ali tehnološko zrelostjo grozdja daje vina, ki so bogata s primarnimi aromami grozdja (vonjave

po sorti), imajo višjo vsebnost skupnih kislin in manjšo stopnjo alkohola. To so suha, prijetna pitna vina, vendar enostavna, saj ne dajejo občutka po originalnosti. Takšna vina porabimo v pol leta, ker se sicer arome v njih razgradijo in izginejo!

Trgatev fiziološko zrelega grozdja omogoča vina, ki so sicer podobna prej opisanim, toda dajejo občutek originalnosti in daljši čas obdržijo svojo kakovost.

Trgatev po fiziološki zrelosti grozdja pa omogoča, da dobimo močnejša vina, z manjšimi izgubami v okusu in z več telesa, ki se kaže v polnosti vina.

2. Vpliv prešanja na kakovost vina

V grozdni jagodi je porazdeljenost sladkorjev in kislin poznana. Način (dinamika) stiskanja jagodnih kožic vpliva na organoleptično kakovost vina. Samotok je srednje aromatičen, ima majhno vsebnost polifenolnih (trpkih) snovi, v njem je ravnostže med sladkim in kislim okusom, odvisno od tega, kakšno stiskalnico imamo in koliko prešancev prakticiramo. Prešanci so bolj aromatični in sploh bogatejši polifenolnih snovi. Kletar lahko po presoji dolije del prešanca v samotok. Nikakor pa ne svetujem dodati drugi prešane, ki je dobljen z večjim pritiskom, recimo nad 1,0 bara.

3. Vpliv vrelna temperature

Pri vrelni temperaturi med 12° do 15° C mošt vre počasi. Ob takem vrenju ne pride do izraza sorta aroma grozdja. Tako pridelana vina so zelo prijetna, toda brez posebnih značilnosti, ki bi izražale originalnost. Alkoholno vrenje pri temperaturah med 18° in 22° C poteka burneje. Tako nastala vina imajo več sortnih arom, so okusnejša in niso enolična.

(Nadaljevanje sledi) dr. JULIJ NEMANIČ

NE REŽITE KLJUNOV!

Rejci piščancev, želim vas opozoriti, naj jarčkam ne režete kljunov, in poskrbite, da živali ne bodo ušive, kot so bile lansko leto!

FRANC STEPAN, Čurile 17

SAD ŠT. 1

KRŠKO - Malo z zamudo je izšla januarska številka revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, v kateri piše inž. Špela Terpin s kmetijskega ministrstva o intervencijah v kmetijstvu, inž. Jože Žgur o delu trsničarskega odbora Slovenije, Alojz Pirc o vinski trti "v službi človeka", dr. Franci Štampar o jubileju prof. Franceta Adamiča, dr. Julija Smole o sadjarski terminologiji. V reviji je objavljeno tudi letno kazalo itdr.

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

V ponedeljek so imele branjevke veliko izbiro pridelkov in domačih dobrot, pa jih je obiskalo le nekaj kupcev. Tokrat so ponujale: repo, korenje, kolerabo, redkev in rdečo peso po 200 tolarjev kilogram, rdeče zelje po 150, fižol po 400 do 500, čebulo po 160, cvetačo po 300, hren po 450 do 500, česen po 600, kislno repo po 200, liter čebulčka po 350 do 500, merico motovilca po 200 in merico prvega letošnjega regrata po 200 do 300 tolarjev. Naprodaj so imele tudi pregreto smetano po 600 tolarjev lonček, sirček po 400 kilogram, ocvirke po 500 do 600 tolarjev kozarec, kolone po 700, salame po 1400, klobase in slanino po 1100 kilogram, jajčka po 25 do 30, orehe po 850 do 1000, domačo kokoš po 700 in zajčka po 900 kilogram, domače žganje po 700, suho sadje po 300 vrečka in jabolka po 70 do 90 tolarjev kilogram.

PREDAVANJE O NEGI VINA

STRAŽA - Kmetijska svetovalna služba Straža vabi vinogradnike na predavanje o boleznih in napakah vina, ki bo v ponedeljek, 17. februarja, ob 18. uri v prostorih osnovne šole Vavta vas. Predavala bo enologinja Katarina Merlin.

kmetijski nasveti

Nov hlev na tlačeni gnoj?

Govedoreja je v krizi, iz katere ni videti pravega izhoda, zato so vprašanja, ali se izplača preurediti hlev, da ne rečemo zgraditi novega, še težja kot nekdanj. V vsakem primeru je odločilna ekonomika in ta nakazuje, da je pred odločitvijo vredno upoštevati tudi nekatere stare izkušnje, celo iz časov naturalnega gospodarjenja, ko so naše hribovske kmetije poznale še prosto rejo, ki jo je kasneje izpodrinila modernizacija.

Prosta reja ima svoje prednosti in pomanjkljivosti. Med prvimi je olajšano delo v hlevih, boljše možnosti za higiensko pridobivanje mleka, bolj izražena pojatev, predvsem pa nižji stroški gradnje, med pomanjkljivosti proste reje pa štejejo težave s čiščenjem gnoja in nastilom, težje negovanje in opazovanje posameznih živali in njihovo močnejše medsebojno vplivanje. Prednosti očitno zmagujejo, saj je na primer v Nemčiji že pol vseh večjih hlevov zgrajenih po sistemu proste reje, podobne usmeritve pa so tudi v sosednji Avstriji, po kateri se naši kmetje radi zgledujejo.

Kot opisuje v Kmetovalcu kmet Andrej Podpečan, si je skupina kmetov in kmetijskih svetovalcev z zanimanjem ogledala nekatere avstrijske hribovske kmetije, ki imajo hleve s prosto rejo oz. hleve na tlačeni gnoj. Gre za cenejše lesene gradnje, ki imajo poleg krmilne mize v rešetko posebno nagnjeno ležišče, s katerega krave s teptanjem potiskajo do pol metra debelo plast slame in iztrebkov proti gnojišču. Če namerava govedorejec za nastil uporabljati zrezano slamo, more biti pod nagnjen za 8 odst., če pa nastil ni zrezan, pa več.

Tako pretlačen hlevski gnoj je odličen, so pa težave s slamo. Hribovske kmetije sejejo manj žita in morajo zato slamo dokopovati in dovažati od drugod. Sistem proste reje, pri kateri so živali tudi bolj zdrave, zahteva vsakodnevno nastiljanje 3 kg slame na eno glavo velike živine, s tem pa tudi precej veliko skladišče slame. Pri načrtovanju hleva na tlačeni gnoj je zato treba natančno preračunati, kako bo s tem stroškom, ki nikakor ni majhen. Več o tem in o drugih vprašanjih lahko izveste iz najnovejšega priročnika Gradnja govejih hlevov.

Inž. M. L.

Črnač meni, da je še posebno nesporemljivo vračaje gozdov tujcem v obmejnih območjih, kjer je poleg tega tudi najbolj ohranjena narava. Ta območja bi zato morali še posebej zavarovati, in sicer z naravnimi parki, katerih delež je pri nas v primerjavi z evropskimi deželami zelo majhen. Črnač je že predlagal vsem parlamentarnim in neparlamentarnim strankam, naj ustanovijo skupno kordinacijo za zbiranje podpisov. Odgovori strank bodo znani predvidoma že jutri.

S pridelavo krompirja beraški zaslužek, kaže pa še slabše

Črnogleda napovedi poznavalca inž. Tadeja Sluge s KIS

Krompir saditi ali ne saditi, to hamletovsko obarvano vprašanje se zdaj, ko bo treba spet urezati brazde, še z večjo ostrino kot minula leta postavlja pred naše kmete. Prav njim toplo priporočamo ugotovitve in nasvete inž. Tadeja Sluge s Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS), najboljšega poznavalca pridelovanja krompirja v državi, objavljene v februarski številki Sodobnega kmetijstva.

Kdor si s pridelovanjem krompirja služi vsakdanji kruh, je na svoji koži že prejšnja leta, zadnje leto pa še posebej, občutil, kako močno se je poslabšala donosnost pridelave. Toda, kar je najhujše: obeti so še slabši in slab ali skorajda nikaršen zaslužek bo prenekateri pridelovalca prisilil, da bo krompir opustil in se lotil česa bolj donosnega.

Mnogi so to že naredili, saj se je obseg slovenskih krompirjevih njiv v zadnjih petih letih zmanjšal za tretjino, od 30.000 na 20.000 ha. Vendar niti to ni zmanjšalo pritiska tržnih presežkov na trgu, ker se je z uvedbo rodovitnejših tujih sort in boljše agrotehniko povprečni hektarski donos povečal od 12 na 22 ton krompirja na hektar. Celotni pridelek se je zato celo povečal in je lani znašal nad 450.000 ton, kar je

100.000 ton več, kot ga potrebujemo.

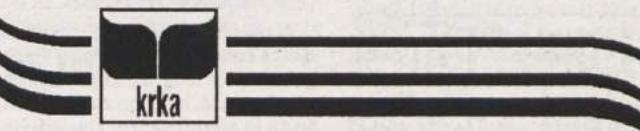
Da je nesreča še večja, se je začela poraba svežega jedilnega krompirja za hrano zmanjševati, sodobnejša gospodinjstva so začela vse bolj uporabljati vnaprej pripravljene zmrzjenjen in vakuumsko pakiran uvožen krompir, ukiniti smo dve tovarni za pridelavo (Mirna, Domžale), začeli opuščati krmiljenje prašičev na podlagi krompirja, kar je bila domena malih rejcev, za nameček vsega pa se je zaprl še izvoz, za katerega tudi v prihodnje slabo kaže. Evropa ima sama velike presežke, ki so znižali odkupno ceno celo do šestih tolarjev za kilogram, kar naši kmetije upravičeno ocenjujejo za norčevanje iz njihovega mukotrpnega dela. K neznoznemu položaju je pripomogla tudi anarhija na našem trgu.

Inž. Slug pričakuje, da bo v nekaj letih pridelava krompirja padla na 12.000 ha, pridelek pa bo znašal okrog 360.000 ton. To bo zadoščalo za prehrano (pojem 140.000 ton krompirja) in za vse druge potrebe vključno z 20.000 ton pridelka za izvoz. Opuščanje pridelave in preusmeritev svetuje vsem tistim kmetovalcem, ki nimajo zagotovljene pogodbene prodaje, ki nimajo opreme in možnosti za povečanje pridelave in ki ne razpolagajo s primernimi zemljišči, skladišči in mehanizacijo za pridelavo in dodelavo. Samo večji pridelovalci bodo z večjo produktivnostjo zdržali konkurenco, ki bo ob odprtih mejah kvečjemu še hujša.

M. LEGAN

SUHOKRANJSKI VINOGRADNIKI SLAVILI - Najprej s pokašnjo vin in z razstavo dobrot aktiva kmečkih žena, nato pa s podelitvijo priznanja najboljšim vinogradnikom se je pričela sobotna slovesnost v Žužemberku. Pripravilo jo je društvo vinogradnikov Suha krajina, ki deluje že tretje leto in dosega vsako leto boljše rezultate. Vinogradniki od Lisca do Soteške gore so prinesli na ocenjevanje 41 vin. Najboljši so dobili priznanja, vinogradniki pa so se zahvalili tudi Kmetijskemu inštitutu iz Ljubljane, njegovemu direktorju Slavku Glihi in Katarini Merlin iz Kmetijskega zavoda iz Ljubljane, Oddelek Novo mesto. V kulturnem programu so sodelovali registri iz lovške družine Plešivica in mešani pevski zbor. Predsednik TD Žužemberk Dvor Vlado Kostevc je pohvalil delo vinogradnikov in poudaril pomen te dejavnosti za razvoj turizma v Suhi krajini, ob tem pa je tudi podelil priznanja najuspešnejšim in najzaslužnejšim za razvoj turizma. Na sliki: (od leve proti desni) predsednik društva vinogradnikov Suha krajina Anton Konnda in najboljša trojica vinogradnikov Dušan Kocmur (2. mesto), Janez Kocjančič (1.) in Peter Lavrič (3.). (Foto: S. Mirtič)

MERCATOR KMETIJSKA ZADRUGA KRKA PE OSKRBA BLAGOVNICA, ŽABJA VAS
Tel. 068/324-065
068/321-866

DAN SPECIALNE VINOGRADNIŠKE ŽICE TUTOR-AL

Predstavitve kvalitete in uporabnosti žice bo v petek, 14. februarja, v prostorih KZ Krka BLAGOVNICA ŽABJA VAS.

Predstavitve bodo razporejene čez cel dan, in sicer: ob 9., 11., 14. in 16. uri.

Na predstavitvi boste lahko vse blago kupili na obroke oziroma s popustom za gotovinsko plačilo!

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

SUBVENCIJE ZA OBNOVO SADOVNJAKOV

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije je objavilo javni razpis za dodelitev subvencij za obnovo sadovnjakov. V razpisu lahko sodelujejo vsi sadjarji, ki so obnovili nasad v jeseni 1996, in tisti, ki bodo sadili spomladi 1997. Letošnji razpis se razlikuje od predhodnih po tem, da so sredstva za zemeljska dela in regres za sadike združena v en zahtevek.

V razpisu so zajeta vsa važnejša sadna plemena, ki

uspevajo v Sloveniji. Prijavitelj se lahko vsi, ki obnavljajo najmanj 0,2 ha sadovnjaka in imajo skupaj najmanj 0,6 ha nasada jablan, hrušk ali breskev. Pri ostalih sadnih plemenih je najmanjša skupna površina 0,2 ha sadovnjaka. Zahtevke za dodelitev subvencije z vsemi zahtevanimi prilogami je treba oddati najkasneje do 1. junija 1997 na Poslovno združenje prehrane Slovenije.

Natančnejša navodila boste dobili na vseh enotah Kmetijske svetovalne službe.

Inž. JANEZ GAČNIK
Kmetijska svetovalna služba

Od Prešernove Julije do Romark

Predstavitelj najnovejših pesniških zbirke Romarke Francija Šalija v Knjižnici Mirana Jarca - Dr. Boris Paternu govoril o ženski v Prešernovi poeziji

NOVO MESTO - Večerna prireditev v veliki čitalnici knjižnice Mirana Jarca v četrtek, 6. februarja, je bila ubrana v zanimivo srečanje dveh pesniških svetov: dr. Boris Paternu je najprej zelo zanimivim predavanjem govoril o Prešernovi poeziji in o osrednjem mestu, ki ga imata v nji erotika in ženska, nato pa je spregovoril še o sodobnem pesništvu, kakršnega lahko najdemo v najnovejši, nedolgo tega izdani pesniški zbirki Romarke Francija Šalija. O svoji poeziji je govoril tudi avtor, medtem ko je o likovni interpretaciji Šalijevih pesmi govoril oblikovalec in ilustrator zbirke slikar Lucijan Reščič. Prireditelj je povezovala Darja Peperko.

Paternu je svoje predavanje o ženski v Prešernovi poeziji zasnoval na ugotovitvi, da so bile za našega velikega pesnika življenjsko in ustvarjalno usodne tri izbiere: izbira poklica, izbira politike in izbira ženske. Glede slednje sta ga najgloblje in najusodnejše zaznamovali dve ljubezni: Ljubezna čustva do zanj nedosežne Julije Primic in do Ane Jelovšek, nezakonske matere njegovih treh

otrok. Prva je bila in ostala idealizirana ljubezna iz razdalje, vir poetičnega navdaha, ki je rodil nekaj najlepših pesmi slovenskega Parnasa, druga je bila zemeljska, čutna in dramatična ljubezna na robu tragičnosti, ki pa se v Prešernovem pesništvu izjemno pesmi nezakonska mati ni odražala. Pesnik je bil človek izrazite ljubezne občutljivosti, vendar jo je uresničeval na izrazito raz-

klan način, kar je bilo zanj vir življenjske tragike, za njegovo pesništvo pa vir plodnega navdaha. V Prešernovi poeziji ljubezna ni samo golo čustvo, pesnik jo na eni strani mitizira in postavlja kot smisel bivanja in pesnjenja, na drugi pa demitizira in ljubezna ni več sreča, ampak tiranija in muka, ki pesnika potiska v obup in nazadnje v odpoved in resignacijo. Iz tako doživljane in dojemane ljubezne se je v Prešernovem pesništvu oblikovala bogata galerija ženskih likov, ki segajo od pobožanstvene do demonske ženske. Dr. Paternu je poudaril, da je Prešeren prvi v slovenski literaturi osvobodil erotične teme in v središče poezije postavil žensko.

Šalijeva poezija je seveda drugačna. Po Paternu je mnenju njegove Romarke "štrlijo čez današnje slovensko povprečje". To je poezija, ki je preprosta v zlahtnem pomenu te besede, je duhovno zelo čista, njena posebna karakteristika pa je še krotkost. Po teh treh lastnostih je Šalijevo pesništvo prepoznavno v partononu slovenske poezije. Ob tem pa ima še nekatere poteze klasične, saj za razliko od prevladujoče sodobne poezije ohranja pesnikov jaz, narava v njegovi poeziji še živi neposredno, prisotna pa je tudi občutje svetosti življenja, hkrati ko Šalijeva pesem ni naivna in se zaveda prepadnosti današnjega sveta.

Kot so povedali dr. Paternu, Šali in Reščič, je za novo pesniško zbirko pomembna tudi likovna spremljava, ki jo sestavljajo reprodukcije Šalijevih izvornih lesenih skulptur in Reščičeve risbe. Reščičeve ilustracije odlikuje dūrejevsko natančna risba, oplemenitena s čustvom in epiko.

K polnosti četrtekovega večera v Knjižnici Mirana Jarca sta prispevala tudi voditeljica prireditelje Darja Peperko in recitator Tomaž Koncilija.

M. MARKELJ

OTVORITEV RAZSTAVE - Podžupan Mestne občine Novo mesto Alojz Zupančič čestita umetniku Jožetu Ciuhi (drugi z desne) ob otvoritvi razstave. (Foto: L. M.)

Obisk umetnika Jožeta Ciuhe

V Dolenjskem muzeju se je začela njegova zadnja potujoča slikarska razstava - Na ogled do 14. aprila

NOVO MESTO - "Še posebej smo veseli, da zadnja potujoča pregledna razstava Jožeta Ciuhe, ki bo predvidoma obiskala še nekaj galerij po Sloveniji (Maribor, Celje in Piran) in bo stalno mesto našla na Pristavi, pot začenja v Novem mestu," je v petek, 7. februarja, na otvoritvi slikarske razstave enega najodličnejših sodobnih likovnih ustvarjalcev dejal direktor Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj.

Jože Ciuha, ki se je rodil leta 1924 v Trbovljah, je bil med prvimi diplomanti po vojni ustanovljene likovne akademije v Ljubljani. Po diplomu leta 1950 se je izpopolnjeval v specialni šoli prof. Slavka Pengova za zidno slikarstvo, razstavlja pa od 60-ih let naprej tako doma kot v tujini. Deloval je kot član Grupe 69 in je dobitnik številnih nagrad - na novomeški razstavi je prejel čestitke za zadnjo, ko je te dni v Franciji dobil visoko odlikovanje viteza reda lepih umetnosti. Poleg slikarstva, kjer uporablja različne likovne tehnike, se Ciuha ukvarja še z grafiko, tapiserijo, mozaikom, poezijo, pisal je za otroke (Potovanje v deveto deželo), znan pa je tudi

kot knjižni ilustrator.

Na razstavi - z njo je Dolenjski muzej počastil slovenski kulturni praznik - so razstavljena umetnikova prizadevanja zadnjih let, to je od 1990 do 1995. Gre za 25 izbranih del v akrilni tehniki na platnu in papirju, ki jih je Ciuha v izraziti koloristični govorici naslikal v Parizu. Nekatera so na ogled prvič. O Ciuhi in njegovem ustvarjanju je govoril kustos Dolenjskega muzeja Jožef Matijević in poudaril, da so njegova likovna dela skrbno premišljena in odlično izvedena, izražajo umetnikovo angažiranost glede svetovnih dogajanj, njegova poglobljena filozofska razmišljanja pa tudi intimne in skrite želje.

Razstava bo v galeriji Dolenjskega muzeja na ogled do 14. aprila; odprl jo je podžupan Mestne občine Novo mesto Alojz Zupančič, otvoritev pa sta tako kot vedno čudovito, z glasbo popestrila violinistka Petra Božič in harmonikar Branko Rožman. Ob razstavi je izšla priložnostna mapa z reprodukcijami del Jožeta Ciuhe in tekstom Jožeta Matijevića.

L. MURN

EKO ŠOLA KOT NAČIN ŽIVLJENJA

NOVO MESTO - Učenci in učitelji OŠ Bršljin so se vključili v Evropski projekt z naslovom Eko šola kot način življenja z namenom, da bi postalo ekološko razmišljanje način življenja nas vseh. Tudi letošnje pustno rajanje so ekološko obarvali, kar v torek, 11. februarja, dopoldne.

RAZSTAVA SAVA SOVRETA IN KNJIGA MITJE MERŠOLA

NOVO MESTO - KUD Krka pripravlja danes, v četrtek, 13. februarja, ob 19. uri v Galeriji Krka na Šmarješki cesti 6 odprtje razstave del akademskega slikarja Sava Sovreta. Umetnika in njegova dela bo predstavil likovni kritik Janez Mesesnel, v kulturnem programu pa bo nastopil Slovenski kvintet trobil. V sredo, 19. februarja, pa ob 19. uri vabijo v konferenčno dvorano izobraževalnega centra v Hotelu Krka na predstavitev knjige novinarka Mitje Meršola z naslovom Američani kar tako. Z avtorjem se bo o njegovem življenju in delu pogovarjal Novomeščan Marjan Bauer, glavni in odgovorni urednik Slovenskih novic. Prireditelj pripravljajo v okviru srečanj z znanimi in zanimivimi Slovenci in Slovenkami.

PESNIK IN KIPAR - Franci Šali je na predstavitvi pesniške zbirke Romarke pokazal tudi svoje najzgodnejše kiparsko delo. (Foto: MiM)

PODELITEV ODLIČIJ, KONCERT POMLADI IN RAZSTAVA MLADIH LIKOVNIKOV

NOVO MESTO - ZKO Novo mesto vabi v soboto, 15. februarja, ob 19. uri v avlo KC Janeza Trdine, ko bo otvoritev razstave del likovne delavnice mladih 1995/96, koncert mešanega pevskega zbora Pomlad in podelitev odličij ter razglasitev priznanj ZKO Novo mesto za leto 1996.

VPIS V DRUŠTVO TERPSIHORA

NOVO MESTO - Terpsihora dance company vabi k vpisu v programe: plesne igrice za predšolske otroke, jazz, hip hop za osnovnošolce in srednješolce, klasični balet za stare od 6. do 9. leta, za sodobni ples pa osnovnošolce in srednješolce ter k aerobiki.

"KOZLIČEK MEKETAJČEK" V BREŽICAH

BREŽICE - Knjižnica Brežice obvešča, da bo v četrtek, 13. februarja, v njenih prostorih več predstav lutkovnega gledališča z Jesenic na Gorenjskem z naslovom Kozliček Meketajček. Za otroke 1.r. osnovnih šol bodo predstave: ob 9. uri za OŠ Artiče, Dobova, Kapele in Velika Dolina; ob 10. uri za OŠ Bizeljsko, Brežice (en oddelek 1.r.), Cerklje, Globočnik in Pišce; ob 11. uri za OŠ Brežice (štirje oddelki 1.r.) in ob 17. uri za vse ostale otroke. Predstava je brezplačna.

NOVOMEŠKIM UPOKOJENCEM KULTURA NI TUJA - Vseh osem nastopajočih je s čestitko v obliki naglja razveselil predsednik OZ DU Novo mesto Mijo Kurpes. (Foto: L. M.)

Preprosto, a prisrčno

Prvi literarni večer ljubiteljskih literatov OZ DU Novo mesto - Predstavilo 8 upokojencev - "Čimprej spet!"

NOVO MESTO - Prijetno presenečenje je v četrtek, 6. februarja, zvečer pripravila Občinska zveza Društva upokojencev (OZ DU) Novo mesto, ko je v počastitev slovenskega kulturnega praznika prvič pripravila literarni večer osmih upokojencev, ki se že od malih nog ali pa šele zadnja leta ukvarjajo s pisanjem pesmi, napevov ali daljših tekstov.

Največ zaslug za srečanje ima kulturna sekcija društva oziroma njen predsednik Ivan Perhaj, ki je poudaril, da je prav kultura vedno ohranjala našo narodno samobitnost in je zato prav, da "drug drugemu tudi nocoj, v tako ali drugače oblikovani besedi, pokažemo svoja čustva, doživetja, spomine". Poudaril je, da namen

predstavitve ni ocenjevanje kvalitete te literature, čeprav bi marsikaj bilo vredno objave.

V četrtek je tako osem upokojencev dokazalo svoj smisel za verze, prozo in petje, predvsem pa za humor in veselje do življenja. Nastopili so: Rezka Jakše iz Dobrave pri Šentjernej, Marija Tomazin iz Dolenjskih Toplic, Miha Rupše iz Gabrja, Slavka Janežič iz Dolnje Stare vasi, Gustelj Cvelbar s Čateža, Metličanka Marjeta Dajčman, Amalija Povše iz Semiča in Tina Kuhelj iz Vrhpolja pri Šentjerneju. Večina svojih literarnih poskusov še ni objavljala, nekateri pa imajo že tudi knjige, na primer Marjeta Dajčman, Gustelj Cvelbar.

L. MURN

Dobrepoljska Lenora starejša od Prešerna

Pri Zagoriških fantih

ZAGORICA V DOBREPOLJU - Zagorica sodi med največje vasi v Dobrepolju in je znana tudi po Zagoriških fantih, pevski skupini, ki jo vodi 66-letni Janez Kralj-Vintar, po domače Vintarjev Ivan. Ta skupina je prejela leta 1990 evropsko nagrado za ljudsko umetnost, ki jo podeljujejo iz sklada FVS hamburškega mecena dr. Alfreda Toepflerja.

Skupina Zagoriški fantje poje po domače ljudske pesmi, ki so jih nekdanj prepevali v Dobrepolju. Pevce vodi Janez Kralj, ki je prvič zapel s to skupino leta 1948, prvič pa so javno nastopili na radijski oddaji za našo vas v Velikih Laščah in so poželi največji aplavz. Potem jih je vabila na nastope narodopisna sekcija SAZU, za radio pa so jih posneli kar 23-krat.

Skupno so peli okoli 300 raznih narodnih pesmi, zdaj pa jih pojejo okoli 50, predvsem takih, ki so znane v Dobrepolju. Zanimivo pa je, da je med njimi tudi balada Lenora, ki obsega 13 kitic. Za njihovo, dobrepoljsko Lenoro, so strokovnjaki ugotovili, "da so v njej besede, ki so prinesene naravnost iz Nemčije in jih Prešeren pri svojem prevodu ni uporabljal, kar pomeni, da je dobrepoljska Lenora starejša od Prešernove."

Za evropsko nagrado je gotovo zaslužna tudi dr. Zmaga Kumer, ki je posnetke petja Zagoriških fantov poslala mednarodni komisiji, katere članica je bila. Zasluge za uspeh skupine pa ima še Vintarjeva sestra Ana, ki skrbi za besedila starih pesmi, saj jih zbira in zapisuje.

Danes pri Zagoriških fantih pojejo poleg Ivana Kralja še Alojz Erčulj, Stane Škulj starejši (ki je z 71 leti najstarejši pevec), Stane Škulj mlajši, Stane Klinc, Franci Štih in Jože Babič, ki je najmlajši pevec skupine, saj ima šele 20 let.

Zaradi ljudskega petja, mačkar, raznih starin itd. so bili pri Vintarjih pogosto na obisku že mnogi slovenski etnološki in drugi strokovnjaki, kot: Niko Kuret, Valens Vodušek, Zmaga Kumer, Julijan Strajnar, Mirko Ramovš, Jasna Vidakovič, Boris Kuhar in drugi.

J. PRIMC

Nova spominka: oljenka in skleda

V Posavskem muzeju Brežice razstava Vlada Kopinča, predstavitev spominkov oljenke in skleda z izboklinami - Uspešen potek obnove gradu in prodaje kart za 1. festival Brežice 1997

BREŽICE - Kot večina kulturnih ustanov je tudi Posavski muzej Brežice letošnji slovenski kulturni praznik obeležil na svoj način. Pripravil je pregledno razstavo domačega slikarja Vlada Kopinča, prvič je uradno predstavil dva nova posavska spominka: oljenko s stekleničko in skledo z izboklinami, direktor muzeja mag. Tomaž Teropšič pa je na novinarski konferenci zelo uspešno ocenil tako obnovitvena dela gradu kot tudi prodajo kart za festival stare glasbe, ki bo letos avgusta prvič potekal v Brežicah. Ob 8. februarju so ponudili cenejše vstopnice.

Od srede, 5. februarja, pa do 26. februarja je v galeriji Posavskega muzeja na ogled pregledna razstava domačega ljubiteljskega slikarja Vlada Kopinča iz Dobove, ki se tokrat tu prvič predstavlja samostojno. Kopinč se je že kot otrok preizkušal v risbi, slikarstvu pa se je resneje posvetil šele pred dvema desetletjema, ko se je lotil slikanja na steklu. Tokrat se v glavnem z olji na steklu - od 92 slik je le 20 akvarelov - predstavlja kot t.i. naivni umetnik, gre pa v glavnem za nostalgično obarvane pejsaže, pripovedne in žanrske prizore in pogosto tudi socialno tematiko. Umetnostna zgodovinarica Jožica Vrtačnik Lorber, ki je razstavo pripravila, je dejala, da v celotnem Kopinčevem delu prevladuje etnografsko obeležje s kmečkimi ambientni, liki, vaškimi posebnosti, ki spominjajo na obi-

čajne in današnje kmečko okolje. Pri njem je marsikje zaznati tudi hudomušnost, šaljivost in nagajivost obenem. "Zaradi lastne li-

• Zelo dober je odziv pri nakupu vstopnic za 1. festival Brežice 1997, ki bo od 2. do 16. avgusta. Na voljo je le še 15 odstotkov sedežev, prvi koncert pa je v celoti razprodan. "To pomeni, da je lokalno prebivalstvo prireditelj že sprejelo za svojo, kar zavezuje tako organizatorja kot našo občino. Festival se zdaleč ni le kulturni projekt, ampak ima tudi turistični in gospodarski pomen," meni brežiški župan Jože Avšič.

kovne govornice, predvsem v upodobitvah portretiranih posebnosti, izstopa iz amaterskih likovnikov," meni Lorberjeva.

ZAGORIŠKI FANTJE nastopajo najpogosteje kot septet, ki običajno uglašuje glasove pred nastopi v Jakličevem domu v bližnji gostilni Brdavs na Vidmu. Trejni z leve je vodja skupine Janez Kralj-Vintar.

V času razstave, katere otvoritev so z glasbo popestrili učenci domače glasbene šole, bodo potekala tudi predavanja o naivni umetnosti - predaval bo Mirko Jutrshek iz Ljubljane - ter likovne delavnice.

Posavski muzej Brežice je ena prvih muzejskih ustanov, ki se ukvarja z izdelavo glinastih turističnih spominkov, ki so kopije muzejskih predmetov. S spominki - danes jih imajo na voljo 13 - so že uspešno sodelovali na javnih natečajih za turistični spominek Slovenije, tokrat pa se lahko pohvalijo z dvema novima, ki spadata v višji cenovni razred. "Oljenka v kompletu s stekleničko (najdišče Ribnica, iz 1. stol. n.št.) stane 3 tisoč tolarjev, najdišče skleda z izboklinami iz starejše železne dobe pa je Libna pri Krškem (cena 5 tisoč tolarjev)," je povedala arheologinja Alenka Jovanovič. Mag. Teropšič ne dvoli, da bosta dobro sprejeti, čeprav gredo še vedno najboljše v prodajo spominki prvega cenovnega razreda po 100 tolarjev. Spominke je mogoče kupiti v muzejski trgovini, ki jo nameravajo razširiti in posodobiti, ter po pošti. "Za pomoč pri izdelavi in prodaji spominkov se lepo zahvaljujem Turistični zvezi Občine Brežice," je dejal mag. Teropšič.

Zadovoljen je tudi s potekom obnove muzejske stavbe, čeprav so dela zaradi neugodnih vremenskih razmer lani decembra malo v zaostanku, pa tudi sama stavba iz 16. stoletja poskrbi za kakšno ne-ljubo presenečenje, kot je bila npr. dodatna prenova strehe.

L. MURN

Šele suvereni dali Prešernu veljavo

V Kočevju so se na osrednji prireditvi ob Prešernovem dnevu predstavile domače ljubiteljske skupine - Slavnostni govornik je bil kočevski župan Janko Veber

KOČEVJE - V počastitev slovenskega kulturnega praznika so letos v Kočevju pripravili vrsto prireditev, ki so se pričele že konec prejšnjega in se bodo zaključile z iztekom tega meseca. Osrednja prireditev, na kateri so se z recitacijami Prešernovih pesmi, glasbo, petjem in plesom predstavile domače ljubiteljske skupine in dijaki kočevske gimnazije, je bila na praznični dan v Šeškoveru domu, slavnostni govornik na prireditvi pa je bil župan Janko Veber.

V kočevski občini deluje 8 kulturno-umetniških društev in ljubiteljskih skupin, ki so registrirana kot društva. Ljubezen do kulture združuje v njih okoli 350 ljudi, ki pa jih je vedno več, saj z delom pričenjajo tudi povsem nove skupine. Takšni sta tudi nekaj več kot leto dni stara Plesni klub Kočevje in Muzika viva, ki že združujeta preko sto otrok in mladih. Obe sta se zato enakovredno z ostalimi nastopajočimi v soboto tudi predstavili, na prireditvi pa so nastopili še moški pevki zbor Svoboda, skupina Cantate domino, Folklorna skupina Kostel in kočevski gimnazijci Gašper Jarni in Lana Klopčič, ki sta "odigrala" Prešernovo Železno cesto, ter Tanja Cebin in Tina Farkaš.

Župan Janko Veber je svoj nagovor številnim zbranim v celoti

podredil prazničnemu trenutku. Govoril je o kulturi v kočevski

PESNIŠKI MARATON

NOVO MESTO - V soboto, 15. februarja, se bo ob 20. uri v piceriji Tratnik začel pesniški maraton, na katerem bo nastopilo 17 pesnikov iz Novega mesta in njegove širše okolice. Večer bodo popestrili s prikazom kratkih filmov Borisa Petkoviča in Saše Djukića, nastopila pa bosta tudi novomeška violonista Jelena Zdravica in Marjan Dovič.

občini - o tem kaj, je bilo narejeno in kaj vse bo še potrebno narediti - že v uvodu pa je posebno pozornost posvetil pesniku Francetu Prešernu. "Prešeren si je prizadeval za svoj mali in ogroženi narod na najplemenitejši način, ki ga omogoča svoboda umetnika in umetnosti," je dejal in poudaril, da je slovenski narod dal Prešernu vso veljavo, ki mu pripada, šele z nastankom suverene slovenske države, ko je 8. februar razglasil za državni praznik, njegovo Zdravljico pa za slovensko himno.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PREDSTAVITEV PERHAJEVE KNJIGE

RATEŽ - Jutri, 14. februarja, bodo ob 18. uri v gostilni Vovko predstavili najnovejšo pesniško zbirko Iz časa v čas dolenskega pesnika Ivana Perhaja. Zbirko je izšla pri založbi Magnolija.

ZDRUŽILI MOČI - V recitalu je sodelovalo preko trideset učencev, ki so v šestih skupinah predstavili dolensko deželo v poeziji.

Recital, knjiga, glasilo

BRUSNICE - Slovenski kulturni praznik so na tukajšnji osnovni šoli bogato počastili: izdali so prvo letošnjo številko šolskega glasila Česnjev cvet, iz tiskarne so dobili prve izvide knjige Brusnice skozi čas, v petek, 7. februarja, dopoldne pa so v avli šole učenci pod vodstvom slavistke Marjane Kosce pripravili pesniški izlet skozi antologijo Pesmi dolenske dežele.

Preko trideset učencev je sodelovalo pri izvedbi recitala, ki je povezal šopek izbranih pesmi iz obsežne Menartove antologije v svojevrstno zgodbo - o Dolenski in njenih ljudeh, o lepota pokrajine, ljubezni do zemlje, dela in trte pa do deklet, seveda, ter tudi o grenkejših izkušnjah, ki jih je življenje prineslo v kraje pod Gorjanci. Da je bila proslava še imenitnejša, so v svojo sredo povabili tri pesnike, katerih pesmi so našli v antologiji. Šolo so obiskali Janez Kolenc, Milan

Markelj in Ivan Perhaj, slednji se je znašel v dobro znanem okolju, saj je bil pred upokojitvijo učitelj vrsto let ravnatelj prav te šole. Ravnateljstvo je zdaj v rokah Jožeta Jazbeca, ki je zaslužen, da so za kulturni praznik dobili v roke prve izvide knjige Brusnice skozi čas. Pri nastanku knjige so sodelovali učitelji in učenci brusniške šole, zanimivo in raznorodno zbrano gradivo pa je povezal v celoto in ga dopolnil z lastnimi raziskavami ravnatelj Jazbec. Prispevki v knjigi govore o vaseh in zaselkih širše brusniške okolice oziroma Podgorja, o izvoru njihovih imen, o naravnih in kulturnih dediščinah, krajevnih običajih in šegah ter o znanih osebnostih, doma iz teh krajev. Posebno težo nosijo prispevki o zgodovini šolstva, saj med drugim odkrivajo, da letos mineva okroglih 120 let šolstva v Velikih Brusnicah. Knjigo je založila šola.

MiM

Narava kot navdih

Razstava likovnih del Milana Butine in koncert

DOLENJSKE TOPLICE - V razstavišnem prostoru Dolenjske Toplice so v petek, 7. februarja, zvečer odprli

Trije glasbeniki, desno pa Milan Butina

razstavo akademskega slikarja Milana Butine. Umetnik, ki izvira iz Kočevja, sedaj pa že vrsto let živi in dela v Ljubljani, se predstavlja s 15 slikami, katerih skupni imenovalec je narava. Nekaj je akvarelov, olj na platnu ali na kartonu in temper.

Delo dr. Butine, ki je razstavljal že na mnogih samostojnih in skupinskih razstavah, je bilo zelo pestro. 20 let je delal v Mestnem gledališču ljubljanskem kot slikar in scenograf, nato pa je poučeval na ljubljanski Šoli za oblikovanje, Akademiji za likovno umetnost ter na katedri za modno oblikovanje Oddelka za tekstilno tehnologijo FNT. S področja likovne teorije je napisal dve knjigi ter vrsto razprav in člankov.

Otvoritev razstave, ki so jo, kot je povedal kulturni animator Zdravilišča Jani Kramar, pripravili ob slovenskem kulturnem prazniku, je popestril koncert treh mladih glasbenikov iz Buenos Airesa. Brata Luka Debevec (bas) in Matej Debevec (bariton) imata slovenske korenine in sta navdušila s petjem: Luka z odlomki iz znanih oper, oba skupaj pa s slovenskimi ljudskimi pesmimi; in klavirju ju je odlično spremljal Cristian Usciatti. Nešteti aplavzi so bili dokaz navdušenosti obiskovalcev.

L. M.

SLIKARSKA RAZSTAVA IN KONCERT

CERKLJE OB KRKI - Vojašnica Slovenske vojske v Cerkljah ob Krki, 2. pehotni bataljon 22. brigade Slovenske vojske in Kulturno-športno društvo Cerklje ob Krki vabita danes, v četrtek, 13. februarja, ob 18. uri v galerijo vojašnice na otvoritev slikarske razstave Marjana Motoha. O avtorju in razstavi bo spregovoril Oto Forstnerič. Kulturni program bodo pripravili profesorji in učenci Glasbene šole Brežice ter glasbeniki Orkestra slovenske vojske, ki bodo ob 19. uri v tamkajšnjem Prosvetnem domu imeli koncert. Razstava bo odprta do 30. maja.

GRAHKU NAJVIŠJE PRIZNANJE - Med dobitniki Župančičevih priznanj je bil Slavko Grahek iz Črnomlja (na desni), ki je prejel plaketo kot najvišje priznanje na področju kulture. Grahek je bil dolga leta neutrujen kulturni delavec, še vedno pa pripravlja razstave in zbirala različno gradivo. (Foto: M. B.-J.)

NASTOP LJUBITELJSKIH SKUPIN - Ljubiteljska kulturna dejavnost je ista, ki v Kočevju največ prispeva k vse večjemu uveljavljanju kulture. Tudi Folklorna skupina Kostel. (Foto: M. L.-S.)

ODPRILI RAZSTAVO "PLANINSTVO NA KOČEVSKEM" - Pod pokroviteljstvom kočevske občine je planinsko društvo Kočevje minuli petek v Likovnem salonu v Kočevju odprlo razstavo "Planinstvo na Kočevskem". Predsednik društva Ivan Merhar je predstavil dolgoletno delo društva, ki s 400 člani sodi med najštevilnejša v kočevski občini, avtor razstave mag. Ivan Prezelj pa je poudaril, da kočevskim planincem veliko pomeni, da je otvoritev razstave - odprl jo je župan kočevske občine Janko Veber - prav na predvečer slovenskega kulturnega praznika. Razstava je bila prvič na ogled maja lani v Fari, dopolnjena in razširjena izven konteksta predstavne planinstva na Kočevskem zgolj po pisnih virih, pa bo v Kočevju na ogled še do sobote. (Foto: M. L.-S.)

Pester praznični program

V Beli krajini je bilo ob kulturnem prazniku več prireditev - V Črnomlju tudi Župančičeva priznanja za uspešne kulturnike

ČRNOMELJ, METLIKA, SEMIČ - V vseh treh belokranjskih občinah se je ob slovenskem kulturnem prazniku zvrstila vrsta prireditev. V Metliki so že 6. februarja pripravili osrednjo prireditev, na kateri je govoril župan Branko Matkovič, sledil pa je koncert "Soneti nesreče" za kljunasto flavto skladatelja Primoža Ramovša ter poezija dr. Franceta Prešerna. Naslednji dan je bila v Vinici predstavitev knjige "Dolenjski obrabi" novinarja Dolenjskega lista Toneta Jakšeta.

V Semiču so 8. februarja pred polno dvorano obiskovalcev nastopili tukajšnji osnovnošolci, otroci iz vrtca in male šole, učenci semiškega oddelka glasbene šole

RAZSTAVA VLADIMIRE ŠTOVIČEK

ŠENTJERNEJ - V petek, 14. februarja, bodo ob 18. uri v prostorih tukajšnje podružnice Dolenjske banke odprli razstavo del akademske kiparke Vladimire Štoviček.

ter ženski in moški pevski zbor pod vodstvom Agate Judnič. Slavnostna govornica je bila Sonja Ličen-Tesari z občinske uprave.

Na osrednji črnomljski praznični prireditvi 8. februarja pa je bila slavnostna govornica predsednica ZKO Črnomelj Vidica Adlešič. Ob tej priložnosti so podelili Župančičeva priznanja za uspešno in prizadevno delo na kulturnem področju. Plaketo sta prejela godba na pihala iz Črnomlja in Črnomaljec Slavko Grahek. Diplome pa je predsednik občinskega sveta Andrej Kavšek podelil Mirku Bartolju iz Sečjega sela, Jožetu Mihelčiču iz Sodevcev, lovskeemu pevskemu zboru ZLD Bele krajine iz Črnomlja, Cvetki Banovec z Blatnika in Martimu Matkoviču iz Črnomlja. V kulturnem programu so obiskovalci prisluhnili koncertu Komornega orkestra Slovenske filharmonije pod umetniškim vodstvom Andreja Petrača ter s solistoma Miranom Kolblom in Moniko Zupan. Na sporedu so bila dela Mozarta, Mendelssohna, Goloba in Brittna.

M. B.-J.

Tokrat gre bolj za likovno kulturo

Grajska galerija v Sevnici in tamkajšnja Zveza kulturnih organizacij prirejata 8. razstavo likovnih in kiparskih del 47 ustvarjalcev iz Posavja

SEVNICA - V galeriji na sevniskem gradu bo do 26. februarja odprta 8. posavska likovna razstava s 47 avtorji. Poleg starih znancev se predstavlja še nekaj novih obrazov, zastopani pa so vsi, ki so izrazili svojo namero ali željo, toda le s po enim izbranim izdelkom.

Letošnja postavitev je precej barvita in po besedah sevniskega akademskega slikarja Alojza Konca kaže močno hotenje po oblikovanju vsega, kar se da videti, čuti ali zgolj dojeti. Razstavljalci pravzaprav kažejo svojo duhovno intimo, ustvarjajo svoje videnje materialnega in duhovnega sveta ter ju spreminjajo v snovni svet, da bi morda zdramili naš duhovni svet.

Tu ne gre samo za likovno umetnost, ampak bolj za likovno kulturo. Če razstavo gledamo tudi s tega zornega kota, zaznamo zelo razmahnjeno potrebo po likovni kulturi, to je po likovnem izražanju nasplo. Kot poudarja prof. Konec, ki ga poznamo tudi kot dobrega pedagoga na srednjih in

osnovnih šolah v Posavju, opazimo velik razkorak med stvarno situacijo v naši združbi in pripravljajočimi se spremembami v načrtovanih predmetnih programih bodoče osnovnošolske devetletke in srednjih šol, kjer to afirmativno prapotrebo po likovnem izražanju načrtovalci žal zanemarjajo. Različno pa je videti, do so takšne orientacije neodmevne in celo škodne, saj je v stvarnosti likovna dejavnost v močnem porastu in jo je kot takšno treba jemati, zaključuje svoje razmišljanje Alojz Konec, ki ga je deloma povzel tudi slavnostni govornik ob otvoritvi 8. posavske likovne razstave, predsednik ZKO Sevnica Jože Novak.

P. P.

IZMENJAVA POGLEDOV - Pomembni kulturni dogodek za Posavje 5. februarja je v grajski galeriji ozaljšalo še petje okteta Jurij Dalmatin. Sevniski župan je izrazil dobrodošlico vsem razstavjalcem in obljubil, da bodo lepo sprejeti tudi, če se bodo še kdaj spet oglašili v teh krajih, zatem pa odprl razstavo. Prireditve je bila dobra priložnost za nova znanstva in izmenjavo izkušenj, tudi med likovnimi ustvarjalci različnih generacij. Na posnetku v pogovoru: Stane Fabjančič, obrtnik iz Brestanice, ki razstavlja krasen akvarel kozolca, in svobodna umetnica Jerca Šantelj iz Sevnice, ki živi in ustvarja v Ljubljani, v zadnjem času pa gostuje s svojimi deli tudi v tujini. (Foto: P. Perc)

Ju-jitsu borci tokrat v Črnomlju

Na prvem državnem turnirju v ju-jitsu so bili najuspešnejši Krčani - štiri medalje tudi tekmovalcem domačega kluba Ninja Bela krajina - Nekateri manjkali zaradi gripe

ČRNOMELJ - Športno društvo za borilne veščine Ninja Bela krajina je v soboto, 8. februarja, pripravilo prvi letošnji državni turnir v ju-jitsu borbah v obeh konkurencah, za člane in kadete. Med 52 nastopajočimi iz 6 slovenskih klubov so bili najuspešnejši tekmovalci in predvsem tekmovalke krškega Policista. Zal v Črnomlju niso nastopili igralci kar treh klubov, ki so se morali prvemu letošnjemu preizkusu odpovedati zaradi gripe.

Člani kluba Ninja Bela krajina so tekmovalje v telovadnici osnovne šole Loka vzorno pripravili, kljub izostanku nekaterih klubov pa je bila prireditev dovolj množična. Najlepša nagrada za trud so bili uspešni nastopi domačih tekmovalcev: zlato Tine Nemanič med kadetini in med kadeti srebrno Mirno-

pečana Vasje Sedminka ter bron Jožeta Županiča in Marka Šikonje. Izidi tekmovalcev: kadeti do 48 kg - 1. Blaž Slatinšek (Samuraj Gornji Grad)... 3. Jože Županič in Marko Šikonja (oba Ninja Črnomelj); do 55 kg - 1. Peter Stakne (Samuraj); do 63 kg - 1. Borut Krnc (Celje); 2. Vasja Sedminka (Policist Krško); nad 63 kg - 1. Marko Radanovič; 2. Simon Kurnik (oba Policist, Krško); kadetinje, do 50 kg - 1. Tina Nemanič (Ninja Črnomelj), 2. Neja Lipar,

3. Romana Košir (obe Policist), nad 50 kg - 1. Mateja Resnik, 2. Nataša Novšak, 3. Nina Jazbinšek (vse Policist); članice absolutno - 1. Petra Strnad (Samuraj); člani do 62 kg - 1. Robert Jakopič; do 72 kg - 1. Peter Petrovič (Celje)... 3. Matej Močnik in Roman Ješovnik (oba Policist, Krško); do 82 kg - 1. David Tramšek (Celje)... 3. Sandi Ogorevc (Policist, Krško); do 92 kg - 1. Peter Bevc (Celje)... 3. Branko Novak (Policist Krško); nad 92 kg - 1. Franc Pozderez (ZPE Ljubljana); ekipni vrstni red: 1. Policist Krško 65, 2. PKBV Celje 61, 3. Maribor 32, 4. Samuraj Gornji Grad, 5. Zaščitna policijska enota Ljubljana 17, 6. Ninja Črnomelj 10.

I. VIDMAR

Tom med mladimi kraljuje

Na turnirju v Trebnjem

TREBNJE - Badmintonski klub Tom z Mirne je v soboto, 8. februarja, pripravil prvi turnir za igralce do 16. leta, na katerem pa se domači igralci na igrišču niso izkazali za velikodušne gostitelje. V konkurenci več kot 60 tekmovalcev iz vse Slovenije je namreč med fanti zmagal član Toma Novomeščan Aleš Murn, ki je v finalu s 15:11, 15:10 premagal Sama Lipuščka, člana Ježice. Za Tomov moštveni uspeh je poskrbel Dušan Skerbiš, ki se je kot tretjevrščeni pridružil Murnu na stopničkah za zmagovalce. Tudi zmaga med dekletki je ostala doma, priobila pa si jo je Nina Šumi, ki je v finalu z 11:1 in 11:9 premagala Mojco Trdvo.

V tej konkurenci sta nastopili tudi sestri Silvester, ki sta se precej enakovredno upirali 5 do 6 let starejšim tekmicam, 11-letna Urša pa je osvojila kar 5. mesto.

V nedeljo so pripravili še turnir mladih upov, to je mladih igralcev iz trebanjske občine, ki so se z badmintonom šele začeli ukvarjati. Med 40 udeleženci je pri mlajših dečkih zmagal Grega Skerbiš, med starejšimi Damjan Vtič in med deklicami Katja Strmole. Najboljši med mladimi upi so se že vključili v redno delo kluba Tom, ki je imel po tem turnirju popoldne še letni občni zbor, na katerem so lahko z zadovoljstvom ugotovili velik napredek na vseh področjih klubskega dela.

I. V.

OBČNI ZBOR FITA

BREŽICE - Jutri, v petek, 14. februarja, bo v predavalnici na brežiškem stadionu ob 18.30 občni zbor atletskega kluba Fit Brežice. Poleg poročil in plana dela za letošnje leto bodo brežiški atleti na občnem zboru izbrali tudi novo vodstvo.

ATLETI ODLIČNI NA DRŽAVNIH PRVENSTVIH

Minuli konec tedna je bilo v Ljubljani dvoransko člansko državno prvenstvo v atletiki, v Kopru pa zimsko državno prvenstvo v metih. Na obeh tekmovanjih so se izkazali tudi novomeški in brežiški atleti. Več o tekmovanjih bomo pisali v naslednji številki, tokrat pa omenimo le največje uspehe. Brežičani so v Kopru v metu kladiiva osvojili tri prva, tri druga in eno tretje mesto. Zimski državni prvaki v metu kladiiva so postal Vlado Kevo, Simona Kozmus in Vernes Mešič, od Novomeščanov pa je po pričakovanju v metu diska zmagal državni rekorder Igor Prime z za ta čas povsem solidnim izidom 58,82 m. V Ljubljani nekateri atleti na prvenstvu zaradi prepodne prijave niso nastopili, poleg Brigite Bukovec pa sta bila med njimi tudi Novomeščana Katka Jankovič in Tomaž Božič, oba favorita za naslov prvaka v svojih disciplinah. Srebrne kolajne so osvojili od Brežičanov Boris Čurčić in Suzana Kos v skoku ob palci, Gordana Djurič in Boštjan Šimunič iz Dolenjskih Toplic pa v troskoku.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

• TEČAJI TENISA ZA OTROKE - Teniška šola teniskega centra Otočec bo v času zimskih počitnic od 17. do 22. februarja pripravila začetne in nadaljevalne tečaje za otroke. Ker bodo tečaji dopoldne, bodo organizirani

PLANINSKI IZLET

NOVO MESTO - Planinska sekcija Intel servis bo v nedeljo, 23. februarja, pripravila planinski izlet na zasavsko Sveto goro (852 m) in Čemšeniško planino (1206 m). Tura sicer ni zahtevna, vseeno pa je potrebna popolna planinska oprema in primerna telesna pripravljenost. Izlet bosta vodila Tone Progar in Marko Rems. Odhod avtobusa s parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje bo ob 6. uri, povratek pa predvidoma ob 19. uri. Cena izleta je 1.500 tolarjev za odrasle in 1.200 tolarjev za otroke. Prijavite se lahko pri predsedniku sekcije Ivanu Rovanu po telefonu 324 360 ali pri Tonetu Progarju po telefonu 22 182.

VELESALOM ZA DŠI

NOVO MESTO - Agencija za šport Novo mesto bo v soboto, 15. februarja, na smučišču na Gačah pripravila tekmovalno veleslalomo za delavske športne igrce. Prijavite se lahko po telefonu 322 267 do danes do 12. ure, ali pa na spodnji postaji vlečnice v soboto do 9. ure.

NAJVIŠJI NAGRADNI SKLAD

NOVO MESTO - Agencija za šport Novo mesto in Športno društvo Revoz bosta v soboto, 22. februarja, in v nedeljo, 23. februarja, pripravila že peti malonogometni turnir, ki se letos ponaša z najvišjimi nagradnim skladom. Ta znaša kar 500 tisoč tolarjev, polovica tega denarja pa bo pripadla zmagovalnemu moštvo. Oba dneva se bo turnir začel ob 8.30, v soboto bodo tekme trajale do 23. ure, v nedeljo pa naj bi se finalna tekma začela predvidoma ob 19. uri. Moštva, ki želijo nastopiti na omenjenem turnirju, lahko vsa dodatna pojasnila v zvezi s tekmovanjem in prijavi dobijo na Agenciji za šport oziroma po telefonu (068) 322 267 ali 068 322 941 dopoldne ali pri Miranu Jermanu po telefonu 22 149 popoldne.

ŠKL - nihče se ni uvrstil naprej

Konec prvega dela šolske košarkarske lige

Letos nobena izmed šolskih ekip znašega konca, ki nastopajo v šolski košarkarski ligi, ne bo po prvem delu napredovala v osmino finala. Med osnovnošolci je v Dolenjski skupini z 20 točkami zmagalo Grosuplje, Sentrupert je bil s 16 točkami drugi, Trebnje, Črnomelj in Bršljin so zbrali po 14 točk, Brežice pa 12. Sentrupertčani so z drugim mestom v dolenjski skupini dobili možnost, da se z osnovno šolo Ziri potegujejo za nastop v osmini finala, a jim ni uspelo - tekmo v Sentrupertu so izgubili s 44:163, v Žireh pa s 36:148.

Med srednjimi šolami so bili med fanti Brežičani s 13 točkami v drugi ljubljanski skupini tretji, brežiške dijakinje pa z dvema točkama prav tako v drugi ljubljanski skupini druge.

li tudi prevoz iz Novega mesta izpred športne dvorane Marof vsak dan ob 9.30 in povratek ob 12.20. Cena tečaja je 4.900 tolarjev, prijavitelj se lahko po telefonu (068) 322 607, kjer dobite vse dodatne informacije.

JU-JITSU V ČRNOMLJU - Ju-jitsu je borilna veščina, ki vsebuje tako prvine karateja, kakor tudi juda, najuspešnejši pa so tekmovalci, ki obvladajo obe veščini, čeprav uspešno nastopajo tudi nekateri specialisti za judo. Ju-jitsu je kot borilna veščina še posebej cenjen med policisti in je tudi sestavni del njihovega šolanja, zato ni čudno, da je večina najboljših slovenskih tekmovalcev v tem športu prav policistov. Na fotografiji: v boju na tleh tekmovalci uporabljajo značilne judo prijeme. (Foto: I. Vidmar)

Dobovi polovičen izkupiček

V dneh posavskih derbijih so Dobovčani ugnali Lisco v Sevnici in klonili doma proti velikim tekmeccem Krčanom

SEVNICA, DOBOVA - Pomlajeno moštvo sevniske Lisce, ki že nekaj kol nastopa le z domačimi igralci (Celjana Kristijana Lupšeta imajo po tolikih skupih sezonah že za naturaliziranega Sevnčanca), se je presenetljivo uspešno kosalo z mnogo bolj izkušeno in močnejšo ekipo AFP Dobova. Tokrat se je po dolgem času na klopi domačega moštva spet pojavil poškodovani Mišo Blagojevič in celo vstopil v igro na zaostali tekmi 15. kola. Sevnčanov proti AFP Dobovi toliko, da je poskušal s sedemmetrovke ukiniti izjemno razpoložena reprezentančnega vratarja Borisa Deniča, a mu ni uspelo. Denič je na tekmi nanizal kar 20 obramb, dosti pa ni sta zaostajala niti tokrat odlična sevniška vratarja Marcola in Senica s skupno 19 obrambami. Obe moštvi sta od 6 oz. 5 dosojenih sedemmetrovke izkoristili le po eno! Ekipi sta se ves prvi polčas menjavali v vodstvu. Lisca je v drugem polčasu prva povedla s 3 goli (12:9) v 34.

minuti, potem pa so naredili kopicno napak v napadu in tako poceni zapravljeni žoge so Dobovčani znali zkoristiti. 10. minut pred koncem tekme so povedli s 17:14. Lisca je preko razpoložnega Mirana Sečkija uspelo v 54. minuti še zadnjič izenačiti (17:17), takrat pa sta sodnika Krstič in Ljubič iz Kozine v isti minuti izključila Lupšeta in Rantaha in domačinom navzlic borbenosti ni uspelo več kot iztržiti časten poraz.

V sobotnem posavskem derbiju v Dobovi je na razburljivi tekmi v prvem polčasu dišalo po prepričljivi zmagi domačinov, v drugem polčasu pa je ekipa AFP Dobove zamenjala vloge s Krčani in ji je zadnjič uspelo izenačiti (18:18) v 44. minuti. Vratar Krčanov Bašič je spravljal v obup domače rokometarje z odličnimi obrambami in moštvo AFP Dobove je prvokrat v tej sezoni zapustilo domače igrišče s sklonjenimi glavami.

P. P.

Največ medalj Starotržanom

Dolenjska prvenstva osnovnošolcev v šahu so minila v znaku šahistov iz Starega trga ob Kolpi

NOVO MESTO - Januarja in februarja je novomeški šahovski klub v sodelovanju z Agencijo za šport na osnovnih šolah Center, Mirna Peč in Stari trg ob Kolpi pripravil posamična in ekipna prvenstva Dolenjske v šahu, na katerih je nastopilo več kot 200 osnovnošolcev. Med posamezniki je med igralci do 9. leta zmagala Jan Petrov (Grm) nad Juretom Zorkom in Urošem Žugljem (oba Grosuplje), med dekletki pa Ana Medic nad Tjašo Štaudohar in Ines Kure (vse Stari trg ob Kolpi). Med igralci do 11. leta je pri fantih zmagal Marko Srebrnič (Grosuplje) nad Domnom Verderberjem (Stari trg ob Kolpi) in Urošem Žugljem (Grosuplje), med dekletki pa Mateja Špehar nad Matejo Madronič in Mojco Kastelec (vse Stari trg). Med igralci do 13. leta je zmagal Milan Radomir (Center) nad Markom Srebrničem (Grosuplje) in Mariom Kapšem (Stari trg), med dekletki pa Ana Srebrnič (Grosuplje) nad Sonjo Mukačev in Mojco Kastelec (obe Stari

trg). Med igralci do 15. leta je zmagal Mario Kapš nad Milanom Faričem (oba Stari trg) in Jernejem Udovcem (Mirna Peč), pri dekletih pa Sonja Mukačev nad Sabino Kapš in Simono Mihelič (vse Stari trg ob Kolpi).

Starotržani so v ekipnem vrstnem redu osvojili prva mesta v obeh starostnih skupinah med dečki in deklicami. Med mlajšimi dečki so drugo mesto osvojili Grosupeljčani in tretje Mirnopečani, med mlajšimi deklicami pa so bile Mirnopečanke druge in Grosupeljčanke tretje. Pri starejših dečkih je bil vrstni red enak kot pri mlajših, pri starejših deklicah pa so bile Mirnopečanke druge.

Na državno prvenstvo, ki bo med zimskimi počitnicami v Kranju, se je uvrstilo 12 šahistov in 19 šahistk iz Dolenjske, na ekipna prvenstva, ki bodo za starejše dečke in deklice marca, za mlajše pa aprila, so se uvrstile zmagovalne ekipe, se pravi vse štiri ekipe iz Starega trga ob Kolpi.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

ROKOMET

Moški, 1. liga, 15. kolo - LISCA SEVNICA : AFP DOBOVA 18:19 (10:9); LISCA: Rupret 3, Rantah 1, Plazar 4, Sečki 4, Lupše 3, Simončič 1; AFP DOBOVA: Đapo 1, Begovič 2, Mijačinovič 5, Voglar 1, Ocvirk 2, Češnovar 1, Glaser 2, Krajnc 1, Levec 4.

16. kolo - KRŠKO : AKRIPOL 21:22 (11:9); AFP DOBOVA: Denič, Đapo; Begovič 3, Mijačinovič 2, Voglar, Ocvirk 4, Češnovar 2, Glaser 5, Kranj 4, Levec 1; KRŠKO: Bašič, German 5, Iskra 2, Vertovšek, Urbanč 6, Kukavica 1, Kekič 2, Privšek 3, S. Deržič, Čurak 3.

ODBOJKA

Moški, 1.A liga, 8. kolo 2. kroga - KRKA : ŠOSTANJ TOPOLŠICA 2:3 (-8, -8, 7, 5, -12); GRADIS MARIBOR : KRKA (zaostala tekma) 3:0 (6, 5, 6); LEŠTIVICA: 1. Salonit Anhovo 14, 2. Gradis Maribor 14, 3. Fužinar 10... 6. Krka 6 itd.

1.B liga, 8. kolo - ŽIROVNICA : ŽUŽEMBERK 0:3 (-8, -6, -13); LEŠTIVICA: 1. Minolta Bled 16... 5. Žužemberk 8 itd.

2. liga, 13. kolo - SALONIT ANHOVO II : KAN KOVINAR 0:3 (-6, -1, -9); LEŠTIVICA: 1. Kan Kovinar 20 itd.

3. liga, zahod, 13. kolo - PLAMEN : KRKA II 3:0 (8, 5, 11); MOKORNOG : KAN KOVINAR II 2:3 (-6, 12, 7, -15, -13); LEŠTIVICA: 1. Bovec 22... 6. Mokronog 10, 7. Kan Kovinar II 10, 9. Krka II 8 itd.

Ženske, 1.A liga, 8. kolo 2. kroga - KEMIPLAS KOPER : TPV NOVO MESTO 3:2 (13, 11, -7, -11, 5); LEŠTIVICA: 1. Kemiplas Koper 14, 2. Infond Branik 12, 3. TPV Novo mesto 10 itd.

V 9. kolu bodo Novomeščanke v petek, 14. februarja, v gosteh igrala s Soboto.

1.B liga, 4. kolo 2. kroga - LIKTILIA : ZGORNJA SAVINJSKA 0:3 (-5, -8, -4); LEŠTIVICA: 1. Marsel Ptuj 8... 4. Lik Tilia 2 itd.

3. liga, zahod, 13. kolo - KEMIPLAS KOPER II : TPV NOVO MESTO II 3:0; LEŠTIVICA: 1. Kemiplas Koper II 18... 7. TPV Novo mesto 2 itd.

KOŠARKA

A-1 liga - V 16. kolu bo Interrier Krško v nedeljo, 16. februarja, ob 19. uri doma igral s Satehom Mariborom.

A-2 liga - V 16. kolu se bodo Brežice v soboto, 15. februarja, ob 17. uri doma pomerile s Krko

Krka tokrat ni imela sreče

Oslabljena Krka izgubila proti Topolšici - Novomeščanke prebolele krizo - Žužemberk si je zagotovil obstanek

NOVO MESTO, ŽUŽEMBERK - Odbojkarjem Krke je minuli teden sreča povsem obrnila hrbet. Zaostalo tekmo z Gradiscem so med tednom gladko izgubili, v petek pa so tekmo s Šostanjčani, ki so do tedaj zmagali le enkrat in bi morali biti za Novomeščane dokaj lahek plen, začeli močno oslajbljeni. Ostali so brez najboljšega domačega igralca Uroša Babnika, odlični Latvijec Aleksander Semetovs pa je na igrišče stopil z visoko vročino in ostal na igrišču le prvi niz, vendar ni imel moči, da bi kakorkoli preprečil prevlado gostov.

Medtem, ko so bili Krkini odbojkarji v prvih dveh nizih nemočni, so v nadaljevanju, ko so se za silo uigrali, pokazali več od odbojkarjev Topolšice in predvsem z izjemno borbenostjo izenačili. V odločilnem skrajšanem petem nizu so na začetku naredili nekaj napak, gostje pa so vodstvo s petimi točkami razlike (3:8) izkoristili.

Odbojkarice novomeškega TPV-ja so odpotovale v Koper po treh zaporednih zmagah nad Krimom. Po prvenstveni tekmi so odigrale še dve pokalni tekmi in se uvrstile v polfinale. Tekmo v Kopru proti tamkajšnjemu Iplasu, ki se je še dodatno okrepil z italijansko mladinsko reprezentantko Eleno Drozino so po pričakovanju izgubili. Kljub temu so bile Novomeščanke popolnoma enakovredne domačinkam, zmago pa so pripravile, ko so v prvem nizu vodile že s 13:7 in v drugem 7:0, a oba izgubile. Tretji niz so potem zlahka dobile, četrtega pa šele po preobratu po vodstvu domačink z 11:7, medtem ko jim je za peti skrajšani niz zmanjkalo moči.

Žužemberčani so tekmo z Zirovnico v gosteh odigrali v svoji najmočnejši postavi in domačine ugnali še četrty v letošnjem prvenstvu ter

si s to zmago dokončno zagotovili obstanek v ligi, svoje nasprotnike pa tudi dokončno potisnili iz 1.B-lige. Na preostalih petih tekmah se bodo tako lahko odrekli pomoči in izkušnjam nekaterih starejših igralcev, priložnost pa bodo spet dobili mladi.

Modelarjev ni nikoli preveč

Množično na memorialu Stojana Kranjca

NOVO MESTO - Na novomeškem letališču v Prečni se je v soboto, 8. februarja, na 15. tekmovanju v spomin na Stojana Kranjca zbralo 81 modelarjev iz 14 aeroklubov iz Slovenije, Hrvaške in Jugoslavije, kar je v 15-letni zgodovini tekmovanja največ. V lepem vremenu je prireditev izvrstno pripravil aeroklub Novo mesto, katerega člani Danijel Terlep, Damjan Žulič in Dragan Stankovič so nastopili za slovensko reprezentanco, ki se pripravljata za nastop na svetovnem prvenstvu avgusta na Češkem.

V kategoriji juniorjev A-1 je zmagal Danijel Fujs iz Murske Sobotice, najboljši domači tekmovalci pa je bil Simon Dolinšek, na 8. mestu. Med člani je v kategoriji jadrnalnih modelov F-1-A zmagal Robert Leško iz Hrvaške, Novomeščana Danijel Terlep in Damjan Žulič sta zasedla sedmo oziroma deveto mesto. Pri modelih je zmagal Marjan Klenovšek iz Celja, Žulič je bil tretji in Dragan Stankovič peti. Za pomoč pri organizaciji so člani aerokluba še posebej hvaležni staremu prijatelju modelarstva Nikoli Padevskemu.

NAJHITREJŠE SMUČARKE - Mlade smučarke Krke Roga uspešno nastopajo na tekmovanjih centralne regije. Na petem veleslalomu v tej sezoni so pri cicibankah dosegle celo trojno zmago - Lana Grandovec (na sliki v sredini) je zmagala, Mojca Mesojedec (levo) je bila druga in Mateja Špad tretja, medtem ko je bil pri cicibanih Rok Ravbar tretji. Lana in Mojca sta na prvih dveh mestih tudi v skupnem vrstnem redu, pa tudi v ekipnem vrstnem redu je Krka Rog trdno na vrhu - s 708 točkami krepko vodi pred Olimpijo, ki ima 318 točk, Novomeščani pa so prvi tudi v šestevku točk fantov in deklet. Na državni tekmi na Kapelici pri Črni je bila Grandovecova 11., pri cicibanih pa Rok Ravbar 17. Med starejšimi dečki sta se na zadnjih tekmah centralne regije izkazala Sašo Šonc in Žiga Golob z drugim in petim mestom na slalomskih tekmah na Široški Planini.

Mlečna vojna ima mnogo "resnic"

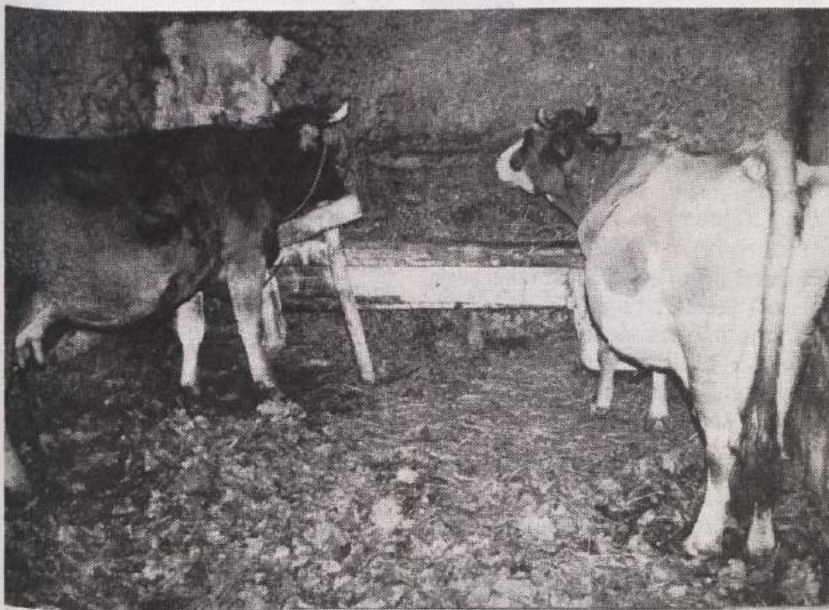

FOTO: M. MARKELJ

"Po temeljitem premisleku in razgovorih, ki so trajali skoraj dve leti, smo se v Mercatorju Kmečki zadrugi Sevnica odločili, da del prodaje mleka preusmerimo v Mlekarno Arja vas, Petrovče. To je del, ki je lokacijsko bolj vezan na celjsko območje in je prevoz v njihovo mlekarno zato nekoliko bližji. Preusmeritev mleka zajema področje oziroma zbiralnice, ki jih pobira vaš pogodbeni prevoznik gospod Metelko, in zajema progo na levem bregu reke Save, vključno z zbiralnicami Boštanj, Marolt, Kompolje in Smarčna, ki so na desnem bregu Save. Mleko bi želeli oddajati v drugo mlekarno že s 1.2.1997, vsekakor pa ne želimo to storiti šele po treh mesecih, kot ste nam postavili zahtevo."

Tako je zapisala direktorica Mercatorja Kmečke zadruge Sevnica Andreja Jamšek v dopisu Ljubljanskim mlekarnam, d.o.o., 21. januarja letos in izrazila upanje, da Ljubljanske mlekarnice pri trimesečnem odpovednem roku ne bodo vztrajale, glede na "dosedanje dobro sodelovanje in v interesu, da ostanemo še naprej dobri poslovni partnerji".

Direktorica Mlekarske proizvodnje Ljubljanskih mlekarn inž. Marjana Peterman je potrebovala za oster in nedvoumen odgovor dober teden, tako da je dopis prispel v sevniško zadrugo, dan poprej, preden naj bi začeli iz štajerskega dela oddajati mleko celjskim mlekarnam. Ljubljanske mlekarnice so pripravljene odkupovati "le celotne pogodbene količine mleka, določene v pogodbi in letnem planu za leto 1997, ne pa samo delov, ki so stroškovno zahtevnejši. Če kot zadruga ne nameravate ostati dobavitelj, potem štejemo vaš dopis kot odpoved pogodbe o odkupu mleka z dne 1.1.1995." Ljubljanske mlekarnice so spomnile, da je odpovedni rok 3 mesece, poudarile pa so, da se nikakor ne strinjajo s predlogom sevniške zadruge, da bi mleko oddajali drugemu kupcu že od 1. februarja. Ljubljanci so opozorili tudi na dejstvo, da so lastniki 43 hladilnih bazenov na področju zadruge. Je bila na obzoru nova "mlečna vojna", po mnenju enega vodilnih mož sevniškega Mercatorja, ki pa ni želel komentirati tokratnega zapleta, že četrta. Pojavljale naj bi se ciklično, približno na vsakih 10 let.

Tako kot predzadnja, ki se je tudi nekoliko mlajši še spominjamo, ko so Ljubljanske mlekarnice tako rekoč čez noč prevzele mlečne proge od celjskih mlekarn, predvsem zato, ker takratno vodstvo sevniškega Mercatorja Kmetijskega kombinata ocenilo, da se bo njim in kmetom bolje godilo pod ljubljansko kot celjsko mlekarno. Ta je bila namreč soočena s pezo velikih naložb v nove obrate mlekarn v Arji vasi, ostri nasprotniki takšne odločitve pa so bili predvsem veliki kmetje na levem bregu Save in so svoje nasprotovanje tudi utemeljevali z načrti Ljubljancanov, da se tudi lotijo velike naložbe, ki bi jo seveda spet občutili na svojih hrbitih oziroma pri nizkih odkupnih cenah mleka, predvsem kmetje.

Kmetje tožijo o monopolu Ljubljanskih mlekarn

Sevniški kmetje so lani spomladi opozorili ministrstvo za kmetijstvo na zaostrene pogoje pridelave in prodaje mleka in na monopolni položaj Ljubljanskih mlekarn. Mimogrede: skoraj podobne očitke na račun Ljubljancanov smo slišali ničkolikokrat tudi v trebanjski občini, kmetje so o tem potožili tudi kmetijskemu ministru dr. Jožetu Ostercu, a jim tudi on ni mogel pomagati. Na zboru pridelovalcev mleka v Sevnici 19. aprila (zbranih je bilo toliko pridelovalcev, ki predstavljajo 85 odstotkov prodane količine mleka v sevniški kmečki zadrugi!) so posebej opozorili na zaostrene pogoje pridelave in prodaje mleka v letu 1996.

Govedorejsko društvo, ki ga vodi Milan Lončar, kmet s 60 glavami goveje živine, pretežno kravami, doma v Žurkovem Dolu oz. na Marofu, je dalo sevniškemu občinskemu svetu pobudo, naj sklepe zbora preuči. Ta se je s celotno problematiko odkupa mleka seznanil ob koncu aprila in podprl utemeljena prizadevanja kmetov in Govedorejskega društva Sevnica.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so opozorili, da se Ljubljanske mlekarnice ne držijo Uredbe o oblikovanju odkupne cene mleka glede suhe snovi, saj mlekarna opozarja organizatorje odkupa, da veljajo glede tega pogoji po pogodbi iz leta 1995. Sevničani so predlagali ministrstvu, naj bi ustanovili nevtralni laboratorij za analize mleka, ne le kot referenčnega, temveč kot eno izmed rednih možnosti za analizo mleka.

Pridelovalci mleka s hribovitih in višinskih območij so ugotovili, da so se občutno znižale podpore za mleko, saj je priznana podpora 12.000 tolarjev za kravo na višinskem in 8.000 tolarjev za kravo na hribovitem območju komaj na ravni 1500 litrov mleka v letu 1995. V sevniški občini oz. zadrugi prodajo kmetje v zbiralnico 3000 litrov mleka na kravo letno. Zato so predlagali, naj ostane podpora vsaj na višini leta 1995. Ugotavljajo pa, da bodo navzlic temu zelo prizadete ravno najbolj napredne kmetije, saj naj bi tiste, ki so prejšnje leto na primer prodale 5000 l mleka na kravo v višinskem ob-

močju, v letu 1996 prejele 18.000 tolarjev manj podpore, to pa je pri 20 kravah kar 360.000 tolarjev manj dohodka na leto! V letu 1995 je ministrstvo za kmetijstvo izplačalo preko M-Kmečke zadruge Sevnica 23.839.701 tolar podpore, v letu 1996 pa bi jih le 15.980.000 tolarjev!

Navkljub 9-odstotnemu povečanju osnovne odkupne cene mleka bo prihodek kmetij od mleka bistveno manjši, saj odpadejo dodatki na koncentracijo (od 3 do 7 odstotkov), mlekarna odbije tolar na liter mleka za prevoz in pri mesečnem izplačilu podpore za mleko ne izplačujejo več. Sočasno so se bistveno povečali stroški priraje zaradi dviga cen žit in tako so kmetije, usmerjene v pridelavo mleka, padle v zelo nezavidljiv in zaskrbljujoč dohodkovni položaj.

Tudi sevniška kmetijska svetovalna služba je argumentirano in dokumentirano podprla in utemeljila zahteve pridelovalcev mleka, kako očitno so se na slabše spremenili pogoji odkupa mleka pri Ljubljanskih mlekarnah z letom 1996, še zlasti za družinske kmetije, ki pa prodajo mlekarni 70 odstotkov mleka s sevniškega območja.

Le petina za Celjske mlekarnice

Po famoznih somatskih celicah, ki so zelo pomembno, če že ne kar najpomembnejše merilo pri vrednotenju kakovosti mleka, saj lahko zaradi tega kmet dobi celo prepoved oddajati mleko za določen čas, je nezadovoljstvo kmetov z odkupnimi cenami mleka v zadnjem času podžgala zlasti uvedba kriterija suhe snovi, ki naj ga ne bi poznali ali pa vsaj ne postavljali tako visoko niti v nekaterih razvitejših državah, kot je Slovenija, izogibali pa naj bi se ji tudi mlekarnice pri nas. Da se kmetom mlečna priraja vse manj splača, saj so se mlekarnice ob velikih presežkih obnašale, kot da bi jim morali kmetje biti hvaležni, da jim sploh vzamejo mleko, je najbolje pokazalo zmanjševanje osnovne črede in usihanje oddane količine mleka. Samo preko sevniške kmečke zadruge so še leta 1995 zbrali preko 5 milijonov litrov mleka, za lani že direktorica Jamškova ocenjuje zmanjšanje za približno desetino.

Pompetovi s Križa pri Razborju, med vodilnimi "mlekarni" v sevniški občini, so na primer oddali letno že več kot 150.000 litrov mleka, lani pa so zmanjšali količino na okrog 120.000 litrov mleka... Jamškova priznava, da so družinske kmetije oziroma večji kmetje še v slabšem položaju, ker običajno nimajo drugega vira za preživljanje niti se ne morejo čez noč preusmeriti v nekakšen donosnejši program, kot bi temu lahko bolj učeno rekli, četudi gre "le" za kmetovanje.

Direktorica sevniške zadruge poudarja, da je ves čas skušala prisluhniti težavam govedorejcev, zato je tudi poslala omenjeni dopis v Ljubljanske mlekarnice. Toda ko je bila na pogovoru z "generalnim" v Ljubljanskih mlekarnah, je ugotovila, da nima nobenih pogajalskih pozicij, ker so v Ljubljani zahtevali vse, torej ohranjanje vseh dosedanjih mlečnih prog, ali pa nič, se pravi prekinitve letne pogodbe ob strogem upoštevanju trimesečnega odpovednega roka.

Novembra lani so po vseh zbiralnicah mleka na levem ("štajerskem") bregu opravili anketo o tem, ali so za Celjske ali Ljubljanske mlekarnice. Ugotovili so, da naj bi po 1. februarju 41 odstotkov mleka končalo v Arji vasi pri Celjanih; to pa bi pomenilo le približno petino vseh količin mleka, zbranega v sevniški občini. Ankete v zbiralnicah na desnem bregu niso delali, ker naj bi bili tam kmetje bolj za Ljubljancane.

UO M-KZ Sevnica za Ljubljano

Na (za javnost zaprti) seji upravnega odbora M - Kmečke zadruge Sevnica je bil 5. februarja le Vlado Pompe s Križa proti temu, da bi se oddajali mleko Ljubljancanom, 9 članov UO je bilo za, dva pa sta se vzdržala. Direktorica Jamškova in predsednik M-KZ Alojz Zalašček, kmet iz Boštanj, sta nam po seji povedala, da so se odločili tako, ker tako misli večina članov zadruge. Od Celjanov tudi niso dobili nikakršne pisne ponudbe, čeprav so to od njih večkrat zahtevali. Res je, da so bili v stiku s Celjani, tudi na množičnem sestanku s kmeti v Zabukovju januarja letos, ko se je velika večina rejcev, med temi 15 družinskih kmetij, odločila za celjske mlekarnice.

A ta večina naj bi še vedno pomenila le dobro polovico oddanih količin mleka z levega brega. Jamškova se je čudila, kako to, da so Celjani 1. februarja kar začeli pobirati mleko, čeprav so še 28. januarja njihovi vodilni zagotavljali, da tega ne bodo počeli brez dogovora z drugo. Zalašček je povedal, da se zavedajo, da so Ljubljancani nekakšni diktatorji, se mu pa zdi nekoliko nenavadno, če že ne kar nesprejemljivo, da sta kar dva hkrati - Celjan in Ljubljancan - prišla pobirat mleko. Po Zalaškovem mnenju se gre do mlekarni tudi igrice po načelu Divide et impera. Čimbolj bi radi sprli pridelovalce mleka, da bi se brez tehtnega premisleka odločili in še utrdili monopolni položaj.

Discipliniranje z vzorci?

Predsednik sevniških govedorejcev Milan Lončar (podobno pa mislijo tudi Pompetovi s Križa, Smitovi in Špitalerjevi iz Podgorice pod obronki Lisce, Jazbečevi iz Zleteč, Branko Ameršek iz Zabukovja, Dominik Kolman iz Zabukovja in drugi) pravi, da jim gre predvsem za to, da bosta bodisi mlekarna ali zadruga pošteno ovrednotili njihovo delo. Zdaj je zaupanje v marsičem močno skrhano. Lončar trdi, da vse kaže, da je vmes tudi goljufija z vzorci odvzetega mleka, saj sicer ne bi mogel dobiti za isti vzorec čez par dni popolnoma drugačnih podatkov. Če se ne bi pritožil... Predsedniku Lončarju se zdi, kot da hočejo enkrat udariti po pridelovalcih v enem, drugič pa spet v drugem koncu in jih nekako disciplinirati. Zlasti nenavadno je nihanje vsebnosti suhe snovi pa tudi tolišče, beljakovin in somatskih celic v mleku. Pri Špitalerjevih so obrok živini sestavljali natanko po navodilih strokovnjakov, mleko pa so dobili tako slabo plačano, da jim slabše pri Celjanih ne more biti, pravijo. Odkar pobirajo mleko Celjani, zvečine pravijo, da izgubijo manj časa kot prej s čakanjem. Lončar računa, da bi bilo mleko pri Celjanih bolje plačano za okrog 7 tolarjev, da imajo boljše pogoje kot Ljubljancani...

Franc Gračner, kmet iz Prešne Loke, je med rejci, ki imajo najlepše krave, in vztraja pri Ljubljanskih mlekarnah, ker se še bridko spominja, kako slabo in neredno so mu nekoč plačevali Celjani, še celo s cementom. Gračner misli, da nekateri preveč filozofirajo, on pa da nima nikakršnih težav s suho snovjo, le dovolj kakovostne suhe krme morajo dobiti krave... Kdo ima prav, pa bo pokazal šele čas! Kmetje, ki so se odločili za celjske mlekarnice, govorijo o pritiskih, ki da prihajajo iz sevniške zadruge, da jim ne dovolijo več voziti mleka v zbiralnice, ki so jih tudi sami pomagali graditi. Po ocenah sevniške kmečke zadruge dnevno odpeljejo od štajerskih kmetov okrog 1700 litrov mleka. "Mlečna vojna" ima očitno mnogo plati in resnic...

PAVEL PERC

Andreja Jamšek

Branko Ameršek

Franc Gračner

Štefanija Jazbec

"Tujci nas ne morejo veliko naučiti"

Krški občinski svet se običajno pomuja dolgo časa pri eni seji, sejo prekinja in nadaljuje in tako ne pride daleč niti v razpravah niti z odločanjem. Svetniki nemalokrat pogršajo na seji župana ali so sili pojasnil pooblaščenih predstavnikov občinske uprave. Ob primerjavi z dogajanjem v nekaterih sosednjih občinskih svetih se zdi, da se krški sestaja zato, ker so ga pač izvolili, in ne zato, da bi odločal in odločil o prihodnjem razvoju in bodoči podobi občine Krško. Svetniki tega ne zmorejo ali ne smejo? O delovanju občine Krško in o dogajanjih v občinskem svetu smo se pogovarjali s Petrom Žigantejem, vodjem svetniške skupine LDS v krškem občinskem svetu.

Eden izmed dogodkov, ki so zaostri vprašanje o razmerju moči v krškem občinskem svetu, se časovno ujema z datumom ene zadnjih sej občinskega sveta, ko je LDS predlagala nov odlok o skladu stavbnih zemljišč. "V statutu piše, da bo župan v 60 dneh pripravil nov odlok o skladu stavbnih zemljišč. Mi nismo nikdar zahtevali, da moramo odlok pisati mi. Dve leti smo intervenirali, naj ga prinesejo, a ga nismo dobili. Zdaj, ko smo ga dali, so očitki, češ LDS hoče imeti sklad, tam svojega direktorja in denar tega sklada, da bo spet kradla. Tako razumem odziv svetnikov SKD," pravi Peter Žigante.

Zakaj sklad?

Po Žigantejevih besedah ima Krško nadstandard, denar, ki ga nima vsaka občina in ki prihaja v sklad stavbnih zemljišč. Ta sklad, ki še obstaja, vendar ne deluje, ima veliko denarja. "Sklad da lahko ves denar v proračun in sklad ni potreben. Tako je zdaj. Sklad bi lahko dal v proračun le del denarja, z ostalim bi pod nadzorom župana in občinskega sveta gospodaril sam in ga usmerjal v nove parcele, pač tja, za kar je tudi imenovan."

Ker ni dolgoročne zamisli občinskega razvoja, svetniki ne vedo, ali prav usmerjajo proračunski denar, kot je prepričan Žigante. "Nam, LDS, so očitali, da smo podprli tisti nadstandardni del športne dvorane. V Krškem nimamo vizije, kaj bomo razvijali v športu. Zato je sprejeta odločitev lahko dobra ali slaba. Osebnost sem prepričan, da je slaba, ker verjamem, da se bo kakovost športa v Krškem še dvignila, do bo dovolj tistih, ki bodo hoteli več doseči v raznih klubih. Zato je vprašanje, če se nismo odločili preskromno. Vendar da občina nima celovite razvojne zamisli, na podlagi katere bi se odločili. Ali smo ravnali prav ali narobe, se zato lahko vprašamo ob vsaki odločitvi občinskega sveta."

Niti Bog niti Kučan

Občinski proračunski denar se troši, kot se sprejme proračun, čeprav po Žigantejevem prepričanju ne čisto tako, kot se sprejme. A tudi če se porablja skladno s proračunskimi postavkami, "nekaj ni v redu". V Krškem nimajo sprejetega zaključnega računa za leto 1995, kar sicer še ni vzrok za to, da bi vso zadevo pregledalo računsko sodišče. Toda ob upoštevanju vse problematike so ob pomislekih odbora za finance v svetu sklenili, naj bi krško občino vzelo pod drobnogled računsko sodišče, ki pa je odgovorilo, da je tako zasedeno, da ne more priti v Krško.

"Proračun ni uresničen, ker ni bilo dovolj denarja. Dosedanja obrazložitev občinske uprave je, da je za zmanjševanje priliva denarja v občinski proračun glavni krivec država, ki zmeraj manj da. Vendar osebno ne verjamem, da je občinska uprava sposobna zagotoviti priliv denarja v proračun. Zakaj pa v občini v tem trenutku nismo sposobni dati prijave za dodatna sredstva za šolski program v Krškem, za sredstva iz vira, ki se imenuje racionalna raba energije? K različnim državnim virom denarja imajo občine možnost priti. Uresničitev te možnosti pa ni odvisna niti od Boga niti od Kučana, ampak od strokovne sposobnosti občinske uprave," pravi Žigante.

Zakaj popušča predsednik?

Ali župan v Krškem drži roko nad vsem pomembnim dogajanjem ali mu stvari uhajajo iz rok? Zadeve so videti zapletene. Zakon o lokalni samoupravi določa, da župan med drugim pripravlja gradivo za odločanje. "Na žalost gradiva ni vedno podpisal župan, ki bi ga moral. Mi niti enega gradiva s strokovnimi ugotovitvami Lah, d.o.o., nismo dobili podpisanega od strani župana. Zato ne vemo,

ali se župan z njim strinja ali ne, saj se ni podpisal. Predsednika občinskega sveta sem opozoril, da ne sme uvrstiti na sejo sveta gradiva, ki ni skladno s poslovnikom, v tem pogledu, kdo ga predlaga. Nikdar ni rekel, da nimam prav, vendar je kljub temu po tistem še dovolil taka gradiva." Gre za povrnost Francija Bogoviča, predsednika občinskega sveta in predsednika krške ljudske stranke, ali popuščenje pritisku župana, ki je v občini predsednik SKD?

Namesto župana tajnik

V Krškem ni podžupanov. Je pa po Žigantejevih besedah občinski tajnik, ki zamenjuje župana, kar svetnika Žigante-

ja spominja na katastrofo. "Je katastrofalno, če občinsko upravo in njeno delovanje vodi občinski tajnik, ki župana nadomešča ves čas. Nekaj ni v redu, saj tajnik ni podžupan. Tudi ne more biti vse prav v občinski upravi, saj tajnik lahko nadomešča župana samo tako, da takrat ni na mestu tajnika občinske uprave. Za podžupane se je treba dogovoriti vsebinsko in politično. Če se začnemo politično pogovarjati, 'politična higiena' ne dopušča, da je župan ena stranka, tajnik ista stranka, zaposleni na pomembnih mestih v upravi ista ali bližnja stranka, ne dopušča, da vodi občinski svet in da so še podžupani vsi tvoji. In vendar: če je tako, je odgovornost samo na eni stranki. In v resnici je v Krškem odgovornost samo na eni stranki, čeprav se prikazuje, da je še na kateri drugi."

Kljub vsemu v Krškem obstaja predlog za podžupana. Dala ga je KS Senovo, ki je pisno predlagala, da se na občini Krško zaposli delavec, ki se bo ukvarjal samo z zapiranjem senovskega rudnika in bo po možnosti podžupan. "Namen predloga te KS je po moje odličen, a ker v občini zanj ni posluha, se ta krajevna

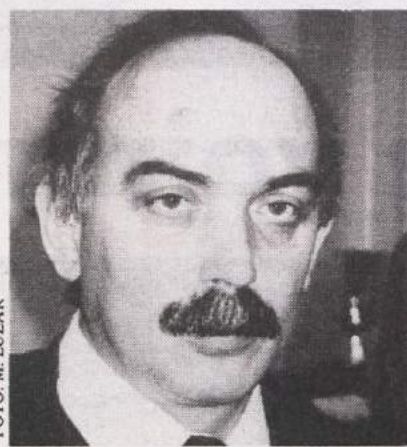

FOTO: M. LUZAR

Peter Žigante

skupnost pogovarja o oblikovanju svoje občine. S tem v zvezi mislim, da je v tistih občinah, ki se bodo še razdelile na nove občine, to fiasco za tistega župana, v čigar mandat se bo to zgodilo," je Žigantejev komentar k temu.

Pripravljeni pomagati

Krška LDS ponuja pomoč ne samo v občinskem svetu, ampak tudi županu. To

stranka dela z mislijo, da ima dosti strokovnega kadra, ki lahko pomaga pri najrazličnejših vprašanih javnega pomena. "Pridemo, če nas kdo povabi, ni nas treba prositi. Ko pa bi začeli delati, nam morajo zaupati. Vabila doslej ni bilo. Sicer so stvari v občini prišle že tako daleč, da je vprašanje, če je smiselno biti tukaj zraven in zdati nositi odgovornost," tehta resnost in zapletenost političnega in gospodarskega položaja v krški občini vodja svetniške skupine LDS.

Pri tem poudarja, da ne kritizira župana, ampak da govori o županovem delovanju. "Župan ni kriv, če ni strokovnjak za neko področje. Tudi bi bilo narobe, če bi se župan v svojem mandatu začel ukvarjati z neko problematiko, da bi tam postal strokovnjak. Dovolj je, da ima zamisel, ki mu jo poznavalci pomagajo uresničiti. Strašno me čudi nezaupanje našega župana. Ob tem, da imamo v naši regiji toliko znanja, da nas na področju planiranja, gradnje, načrtovanja, tujci - mislim tujce iz Slovenije - nimajo veliko naučiti.

MARTIN LUZAR

KORENETOVI TROJČKI

Skromno, a lepo življenje

FOTO: J. DORNIŽ

Danes so vsi trije že poročeni in imajo svoje družine. Na fotografiji so skupaj z mamo, h kateri se vedno radi vračajo.

Segonje so vas ali bolje rečeno zaselek nad Škocjanom, ki je pred več kot tridesetimi leti imel precej drugačno podobo, kot jo ima danes, bil je reven zaselek, brez prave poti, pa vendar so zanj že takrat zvedeli naši številni bralci. Poleti leta 1964 so se namreč zakoncem Korene rodili trojčki: Peter, Pavel in Anica, za katere je Dolenjski list ob rojstvu na pobudo takratnega urednika Toneta Gošnika zbiral pomoč, ki jo je tedaj mlada družina močno potrebovala, in jih tudi nekajkrat obiskal.

Takrat 38-letna Jožefa Korene in Alojz tako številnega naraščaja nista pričakovala, zdravniki so sicer govorili, da vse tako kaže, da bosta dva, da bodo pa trije, so videli šele na porodu. To je bil Jožefin prvi porod, saj sta se z Alojzom spoznala le dobro leto poprej in se tudi vzela. Jožefa je bila doma z Orl v studenški fari in je po poroki prišla živeti h Korenetu, ki je imel skromno leseno hiško, krito s slamo, in le nekaj zemlje okrog hiše ter vinograd.

Takrat se je tu reklo še Zloganjska gora, saj je naokoli kar nekaj vinogradov, veliko ljudi pa tu ni nikoli živelo, pa tudi danes živijo v Segonjah, kakor so kasneje preimenovali ta konec Zloganjske gore, predvsem starejši ljudje. Mladi so le pri Korenetovih in pri sosedih, kjer sta domačijo prevzela Korenetova Angelca in njen mož. Segonje imajo sedaj asfalt in telefon, in čeprav tudi danes v teh krajih življenje ni lahko, pa je bilo včasih veliko težje.

Kljub temu sta Korenetova spravila h kruhu vseh pet otrok, po Petru, Pavlu in Anici sta se rodila še Angelca in Jože, čeprav nista bila nikjer zaposlena. Mama Jožefa se spominja, da je bilo večkrat težko, saj je bilo treba ven na delo, v hiši pa so bili majhni otroci, ki so tudi zahtevali skrb. Živeli so le od hribovske kmetije, kjer je veliko dela, zaslužka pa bolj malo. Ukvarjali so se z vsem, od poljedelstva, vinogradništva do reje mladih prašičkov.

Vsi Korenetovi otroci imajo danes že svoje družine, doma je najmlajši Jože z

renetovi se spominjo, da se je to zgodilo oktobra 1989, na dan, ko so dobili telefon. Dopoldan so imeli otvoritev, popoldan pa so se morali po telefonu poklicati policijo, to je bil njihov prvi klic po telefonu od doma. Angelca je sedaj brez službe, dela na kmetiji in ob dveh otrocih, Roku in Gregorju, ji dela nikoli ne zmanjka. Najmlajši, Jože, je prevzel domačijo, je poročen in ima hčerki Melito in Simono. Žena je doma, on pa je zaposlen pri Mesarstvu Bobič v Škocjanu.

Jožefa in Alojz sta bila med drugo svetovno vojno oba izgnana: Jožefa je delala v Nemčiji na kmetiji, Alojz pa je bil v taborišču. Spoznanla sta se bolj pozno, vendar sta se že dva meseca zatem, v začetku leta 1963, poročila. Jožefa pravi, da sta se celo življenje lepo razumela. Naslednje poletje so se jima rodili trojčki, za katere pa v skromni stari hiški skoraj ni bilo prostora.

Dolenjski list je ob rojstvu začel zbiralno akcijo za pomoč mladi družini. V denarju in blagu so darovali ljudje iz cele Slovenije, pa tudi iz tujine. Ta pomoč sicer ni bila tako velika, je pa mladi družini prišla še kako prav. Je pa Korenetove

otroke večkrat zbudilo, ko so jim ljudje radi rekli: "Lahko vam, ko so vam pa drugi naredili hišo." Pravijo, da je pri gradnji res pomagal novomeški Pionir, vendar je postavil le štiri stene, brez prave strehe, opeko je naredil oče sam, les za streho pa je dal stric, kasneje, ko so se otroci zaposlili, pa so jo še dozidali in uredili, da je danes prava hiša.

Ko se spominjajo za nazaj, pravijo, da so imeli lepo otroštvo, čeprav niso nikoli imeli veliko igrac ne sani. Dričali so se na vrcih od umetnega gnojila, ki so jih napolnili s slamo. Poleti pa so nabirali borovnice in gobe, da so zbrali nekaj denarja za nakupe ob začetku šole. "Bilo je lepo in za večje praznike se še vedno vsi radi vrnemo domov," pravijo.

Njihovi otroci bodo imeli drugačno otroštvo, kadar pa si bodo zaželeli prijetnega Korenetovega vrta, kjer so se igrali njihovi starši, ali morda naberanja borovnic, jagod in gob, takrat bodo obiskali babico na Segonjah. Morda pa bo usoda tudi kateremu od njih namenila, da bo nekoč imel tri male štručke naenkrat, kot jih je pred skoraj 34 leti v novomeški bolnišnici povila njihova babica. Pri Korenetovih so trojčki namreč v rodu, eden od trojčkov je bil tudi njihov ded Alojz.

JOŽICA DORNIŽ

FOTO: J. DORNIŽ

Korenetovi iz Segonj so številna družina, in kadar se zberejo vsi v domači hiši, starejše pogosto preglasijo živahni in nadebudni vnuki.

Korenetova mama Jožefa je pred več kot 32-imi leti takole stisnila k sebi svoje male tri štručke.

Varuh človekovih pravic ni nadoblast

Nedavno je obiskal Črnometlj varuh človekovih pravic Ivo Bizjak. Obisk je sodil v okviru večjih slovenskih krajev, namenjen pa je bil pogovoru s tistimi, ki so se želeli z njim pogovoriti o problemih, ki spadajo v njegovo pristojnost, bodisi da gre za kršenje človekovih pravic in nepravilnosti državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil.

Poleg razgovora, na katerega je prišlo 20 ljudi, kar je v primerjavi z ostalimi kraji veliko, so v Črnometlju pripravili še okroglo mizo, na kateri je varuh človekovih pravic predstavil svoje dvoletno delo. Tudi tu so ljudje postavljali vprašanja, pokazalo se je, kot je iz izkušenj povedal Ivo Bizjak, da so problemi, ki težijo ljudje, skoraj povsod po Sloveniji enaki. Gre predvsem za pridobitev slovenskega državljanstva, pridobivanje dovoljenj za bivanje, dolgotrajnost sodnih postopkov, stečajne, davčne vprašanja, (ne)učinkovito delo inšpekcijskih služb, vojne zakone. Dva prebivalca Vranovičev sta se prišla Bizjaku pritožiti zaradi počasnih postopkov pri urejanju centralne deponije komunalnih odpadkov nedelje od njihove vasi. Povsod pa je ena najpogostejših tem, zaradi katere se ljudje obračajo na Bizjaka, črnograditeljstvo. Med tistimi, ki so jim šle črne gradnje najbolj v nos, so bili sosedje črnograditeljev.

Pomemben vpliv mnenj in kritik

„Naša institucija ima pogled v vse stvari. Delavce v državnih organih povabim, da dajo izjave. Vendar pa nisem nadoblast, da bi odločil po lastni presoji ne glede na to, kako so odločili drugi organi. Š tem bi nadomestil te organe in to bi bila nesisemska rešitev. A s pomočjo mnenj in kritik lahko vplivam na delo državnih organov,“ je dejal Bizjak. Ocenio o uspešnosti dela bi po njegovih besedah težko dal, priznal pa je, da je veliko ljudi, ki so se obrnili nanj in se mu potem zahvalili za njegovo obravnavanje njihovih zadev. To potrjuje, da se je institucija varuha človekovih pravic dobro uveljavila in da lahko vpliva na različne organe. Nedvomno pa je veliko problemov, ki žulijo ljudi, kar pove tudi število vlog. V prvem letu varuhovega dela jih je bilo 2.300, v drugem pa 2.500. Leta 1995 je bilo rešenih okrog 80 odst. vlog, lani pa 75 odst., vendar marsikdaj ni odvisno zgolj od varuha človekovih pravic, kdaj bo zadeva zaključena.

A problemov je veliko več, kot je videti na prvi pogled, največ pa jih je s sodnega področja. V veliki meri gre za izredno dolgotrajnost postopkov, ljudje pa si želijo, da bi se o njihovi zadevi hitro odločilo. „Veliki zastoji so na številnih okrajnih, delovnih in sodnih sodiščih. Včasih traja tudi pet let, ko sodišče odloči, da je bil na primer nekdo nezakonito odpuščen. To v času hitrih sprememb v Sloveniji lahko pomeni, da delodajalca, ki bi bil dolžan dati delavcu, kar mu gre, sploh ni več, in postavi se vprašanje izvršljivosti takšnih odločb. Precej je bilo pritožb glede državljanstva, tujcev, denacionalizacije. Pri slednji bi morala pasti odločitev v enem letu. Ponekod pa gre tudi za kršitev zakonov,“ je našteval Bizjak.

Skrbi ga, da tudi v drugih zadevah, ki niso nič posebnega, trajajo postopki predolgo oziroma preteče do odločitve preveč časa, pa naj gre za izdajo lokacijskih dovoljenj ali davčne zadeve. Ob tem je omenil dohodnine, kjer mnogo zadev ne rešijo v enem letu, kar pomeni, da se bodo začele kopičiti. Prav tako predolgo rešujejo postopke za pridobitev pravic po vojnih za-

konih, ljudje pa so še toliko bolj nestrpni, ker gre v glavnem za starejše. K varuhu človekovih pravic pride veliko zadev s področja socialne varnosti in delovnopравниh zadev, bodisi da gre za nadomestila za brezposelnost, probleme, povezane z zaposlovanjem, odnose delavec - delodajalec in podobno. Bizjak je sicer pohvalil odziv državnih organov pri njegovem reševanju teh primerov, vendar si ni mogel kaj, da ne bi priznal, da je nekaj teh zadev ostalo tudi nerešenih. Kot primer je omenil uresničevanje sprememb stanovanjskega zakona, kjer imajo najemniki v denacionaliziranih stanovanjih nekaj možnosti za odkup nadomestnega stanovanja. Po eni od variant bi morali biti za del kupnine izdani vrednostni papirji razvojnega sklada, a teh papirjev pristojni že nekaj časa ne izdajajo več. Na to varuh opozarja že skoraj eno leto, zagotavljali pa so mu, da je rešitev problema v medresorskem usklajevanju in že tik pred vrati, a je doslej še ni bilo.

Ivo Bizjak

Spoštovanje človekovih pravic pri nas

In kako je s spoštovanjem človekovih pravic v Sloveniji? „Ni sicer videti, da bi poskušal kdo načrtno teptati te pravice, prihaja pa do množičnih kršitev na primer v sodnih postopkih, kjer je kršena človekova pravica do odločanja v razumnem roku. Ti dolgotrajni postopki na upravnem oddelku Vrhovnega sodišča pomenijo kršitev ene od človekovih pravic, pravice do sodnega varstva, saj gre preko tega sodišča edini možni postopek sodnega varstva v upravnih zadevah. In če to traja tako zelo dolgo, to ni ravno učinkovito sodno varstvo pravic. Nedavno je bilo moč prebrati o Italiji kot največji evropski kršiteljci človekovih pravic z vidika organov evropske konvencije o človekovih pravicah, torej z vidika strašbourskega sodišča za človekove pravice in komisije za človekove pravice. Večina teh kršitev se nanaša na dolgotrajne sodne postopke. Takšni Italiji se lahko kaj hitro pridruži Slovenija, kajti ko se bodo začeli tja obračati tisti, ki izpolnjujejo pogoje za sprejem zadeve na evropskem sodišču, bo število teh zadev močno naraslo. Najbrž se bo pojavilo tudi veliko zadev, kjer bo Slovenija obsojena, da krši človekove pravice. Temu bodo sledile finančne posledice, saj je v večini teh primerov od sodišča določena odškodnina, ki pripada tistemu, ki mu je bila kršena pravica,“ je dejal Bizjak. Zato varuh že dolgo opozarja zlasti ministrstvo za pravosodje in bo to počel tudi vnaprej, da mora resnejše ukrepati, ne pa delati zgolj kozmetične popravke.

„Veliko je primerov neposrednega kršenja zakonov. Bojim se, da smo na najboljši poti, da se bo mnogim v tej državi kmalu zdela, da pri nas ne velja noben zakon več. Predvsem je zaskrbljujoče, da na najbolj kritičnih področjih ne gre nič na bolje, zlasti na področju zakonodaje, ki je dokaj nedorečena. Lani od številnih zakonov, ki jih je nujno sprejeti, ni bil sprejet v parlamentu niti eden. A če zakonodaja ni jasna, je uveljavljanje človekovih pravic zelo težko,“ pravi varuh, prepričan, da bo preobrazba potekala še nekaj časa in njegova institucija bo imela pomembno vlogo.

Kakšno zaupanje v pravno državo?

Spomnil je tudi na odnos državnih uradnikov do strank, ki se zdalecni takšen, kot bi moral biti. Očitno je, da se miselnost spreminja počasi in velik del državnih uradnikov še vedno živi v prepričanju, da je državljani zaradi njih, in ne narobe. Ta preobrazba bo trajala še nekaj časa, pri tem pa ima po Bizjakovih besedah pomembno vlogo prav njegova institucija, tako s kritikami kot predlogi. „V odnosu državljan-uradnik smo velikokrat priče primerom, da slednji dajejo nepopolne, izkrivljene ali celo povsem napačne informacije. Ali pa uradnik ne želi dati stranki tistih pojasnil, ki bi jih ta potrebovala za uveljavljanje svojih pravic. Zgodi se tudi, da vlogo zaradi nepopolnosti preprosto zavržejo, namesto da bi vlagatelju povedali, kaj mu še manjka.“ Bizjak je nezadovoljen tudi s tem, kako so vzpostavljene pritožbene možnosti znotraj nekaterih sistemov in kako so te možnosti predstavljene. Zdravstveni zavarovalnici so že predlagali, naj bi bilo v vsaki čakalnici ambulante, ki je vključena v javno zdravstveno mrežo, obvestilo, kam se lahko tisti, ki ni zadovoljen s storitvami, obrne. Razlog za to, da na primer v zdravstvu ni pritožb, je po njegovem v tem, da ljudje ne vedo, kam naj se obrnejo, oziroma se malo tudi bojijo zdravnikov. Kot primer je navedel „Vodnik po Kliničnem centru“, kjer

ima načelno vsak pravico do pritožbe, niker pa ni zapisana telefonska številka oziroma kam naj se ljudje pritožijo, čeprav v vodniku na telefonsko številko frizerja niso pozabili!

Kot primer neizvršenih odločb je Bizjak omenil inšpekcijske odločbe. Če te

odločbe niso izvršene, se manjša tudi zaupanje v pravno državo. In tako smo na dobri poti, da od pravne države ostane bore malo. Nič bolje ni z vlogami za pridobitev slovenskega državljanstva. Pristojno ministrstvo sedaj rešuje vloge, vložene v juniju 1993. Črnomaljec, ki ima vlogo za pridobitev državljanstva vloženo že dve leti, je zvedel, da bo moral čakati do rešitve vsaj še toliko časa. Kako je s pravno državo pri nas, pove že to, da je še mnogo področij, kjer sploh ni zakonov. Eden takšnih je zakon o temeljnih pravicah v delovnih razmerjih, ki je še iz ravnice Jugoslavije, torej iz časov samoupravnega socializma, kjer je bil delavec v drugačnem položaju, kot je v današnjem tržnem gospodarstvu. Prav na tem področju je veliko primerov izigravanja zakonov, nepravilnosti, tudi nenamirnih, inšpekcije pa se nimajo skoraj na kaj opreti.

Varuha človekovih pravic torej čaka v naši državi še veliko dela. Ob tem ne smemo prezreti, da le ni vseomogočen in da so področja, na katerih nima večjih pristojnosti. Takšno je na primer lastninjenje, čeprav je v Črnometlju, kjer je bilo nekaj vprašanih prav s tega področja, opozoril, da se z dolgotrajnostjo postopkov ali v nekaterih primerih celo z izogibanjem odločanju podaljšuje postopek, povečuje negotovost med ljudmi, s tem pa so kršene tudi človekove pravice.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

MEDIJI

Zastonj in brez botrov

Te dni so tiskarski stroji novomeškega Grafocommercea stiskali 15.000 izvodov vsebinsko in oblikovno prenovljenega časopisa *Novi medij*, ki naj bi popestril tukajšnje medijsko prizorišče. Verjetno je najbolj presenetljiva posebnost časopisa ta, da je bralcem na voljo zastonj, da za časopisne informacije o dogajanjih v občinski upravi, gospodarstvu, javnih zavodih, kulturi in športu na območju mestne občine Novo mesto ni treba odšteti niti tolarja. Kako je *Novi medij* nastajal, kakšen želi postati in kako krmari svojo barko med denarnimi čermi, da je potovanje z njo za bralce zastonj, govori njegova „mati“ ter glavna in odgovorna urednica Jasna Šinkovec.

• **Novi medij je s prvo letošnjo številko prvokrat prišel med bralce kot povsem samostojen časopis. Poprej je bil del oglaševalnika. Kako je sploh prišlo do Novega medija?**

„Začetki so v Mediji, ki jo je pred leti začela izdajati propagandna agencija Enigma, vendar je bil to izrazito komercialno-oglaševalski časopis. Naključje je hotelo, da sem se srečala z enim od lastnikov Enigme, Rihardom Resnikom, na kavi v gostišču Sebastjan, in med pogovorom sva ugotovljala, da Medij umira in da bi mu bilo treba dati nove vsebine. Gospodu Resniku sem takrat povedala svoje zamisli o mestnem časopisu, ki sem jih že dolgo premlevala v sebi, a jih nisem imela priložnosti uresničiti. Beseda je dala besedo in v slabem mesecu dni od najinega pogovora je aprila 1994 že prišlo do realizacije prve številke Novega medija, pridruženega Mediji. To je bila vsebinsko še zelo skromna številka, ki je obsegala le kakih osem vsebinskih strani. A ta prvi poskus se je pokazal kot zanimiv za bralce in nadaljevali smo z njim. Odzivi na *Novi medij* so bili v glavnem pozitivni, nekaj je bilo seveda tudi nespornostim in spitikanj. Po dveh letih skupnega življenja se je pokazalo, da se osnovna dejavnost Enigme in časopisa nekako ne gresta najbolje skupaj in tako je prišlo da tega, da je Enigma prenesla izdajateljske pravice na podjetje Gecop, ki je zdaj lastnik in izdajatelj Novega medija.“

• **Novi medij je oblikovno popolnoma prenovljen, vsebinsko pa nadaljuje zamisli od prej. Kaj časopis prinaša novega v naš medijsko sicer precej pokriti prostor?**

„Namen našega neodvisnega časopisa je enostaven: prinesel naj bi čimveč informacij, ki jih bralci lahko s pridom uporabijo, in to tistih, ki so v prvi vrsti vezane na življenje in delo na območju mestne občine Novo mesto. Zamisel o takem, mestnem časopisu segajo nazaj v leta, ko sem bila urednica tovarniškega časopisa Kurir in sem bila precej dejavna v sekciji novinarjev v podjetjih. Prirejali smo izobraževalna srečanja, na njih pa je prof. Manca Košir večkrat povedala znano resnico, da ožje ko greš v nek prostor, manj je uporabnih informacij. Tu je torej možnost za

manjše časopise, kakršnih je v razvitem svetu veliko, pri nas pa jih nismo poznali. Imeli smo sicer glasila krajevnih skupnosti, a to so bili pustji, nepriljučni časopisi, namenjeni bolj sami sebi in promociji krajevnih oblastnikov, bralci pa jih niso vzeli za svoje. Ko sem oblikovala vsebinsko zasnovo časopisa, sem imela ves čas pred očmi to, da se morajo v takem časopisu pojavljati ljudje, ki jih drugi mediji sicer prezrejo, ne zato, ker ne bi hoteli pisati o njih, ampak ker so zasičeni z drugimi informacijami. Tako se je rodila rubrika Trič-trač, ki jo bralci menda radi prebirajo, saj prikazuje ljudi pozitivno, na nekoliko drugačen način, kot jih sicer poznamo, hkrati pa rubrika kot družabna kronika beleži, kaj se zanimivega dogaja.“

• **Moto Novega medija je: Mi obveščamo, vi komentirate. Ali z njim poudarjate tudi nevtralnou uredniško politiko?**

„Naše osnovno načelo je že od samega začetka, da ne bomo navijaški časopis. Hočemo biti in ostati neodvisen komercialni časopis, ki si ne pridobiva bralcev z bombastičnimi naslovi, senzacijami, namigovanji in podobnim. Poslužujemo se predvsem osnovne novinarske zvrsti, poročila, komentarje pa prepuščamo bralcem, kot se glasi naš moto, zapisan tudi v glavi časopisa. Težko je biti objektivni in samo poročevalski, a pri tem bomo vztrajali. V začetku so nas denimo razglasili za liberalno trobilo, potem smo slišali, da smo žu-

panovo glasilo, zdaj se bo govorilo morda kaj drugega. A to gre mimo. Ljudje si sami ustvarijo svoje mnenje o časopisu, ki ga berejo. Pravico imajo do tega.“

• **Ali je sploh lahko časopis, ki pokriva vse stroške izhajanja le s prodajo prostora za oglase, neodvisen? Imate morda kakšne botre?**

„Nimamo nobenih ne političnih ne drugačnih botrov. Po svetu sicer država čuti za svojo dolžnost, da denarno podpira izhajanje takih časopisov, kot želi biti *Novi medij*, na kar je ob nedavni predstavitvi našega časopisa v svojem govoru opozoril tudi predsednik novinarskega društva Marjan Sedmak, pri nas pa država očitno nima teh skrbi. Preživljamo se zgolj s prodajo časopisnega prostora za komercialne oglase. Izdajanje res ni poceni, zdaj, ko smo šli v barvne strani, še toliko manj, vendar nam nekako uspeva. Sicer pa ne delamo z namenom ustvarjati velik profit. Povedati moram, da so nam ponujali partnerstvo in finančne vložke, a smo jih odklonili, ker želimo ohraniti neodvisnost časopisa. Neodvisnost je draga stvar. Lažje je enostavneje bi bilo vzeti ponujeni denar, vendar bi potem nam začeli narekovati vsebino, kar je dolgoročno za časopis uničujoče. Globoko pa sem hvaležna vsem, ki so nam kot sponzorji pomagali: Telekomu, Computronicu, Delcomu in Tvinu.“

• **In načrti za naprej?**

„Predvsem ustanovitev podjetja *Novi medij*, ob tem pa nadaljnje uigravanje delovne ekipe in pridobivanje novih sodelavcev, da bo časopis dober in zanimiv za bralce. Pri tem ne gradim le na vsebini, ampak jo skušam nadgrajevati z različnimi akcijami: potovanja in gala pireditvijo, ki bo zaključila izbiranje 'naj' meščana in 'naj' meščanke, avta meseca, 'naj' fotke in podobnega. V načrtu pa je seveda tudi, da se sedanji mesečnik še letos spremeni v štirinajstdnevnik.“

MILAN MARKELJ

Kaj s tistimi, ki so ostali na cesti?

Na okrogli mizi je bilo slišati tudi pripombo, da so mnogi zaposleni v organizacijah, ki so na "državnih jaslilih", dobili velike odpravnine, šli mladi v pokoj, medtem ko so v drugih podjetjih delavci ostali na cesti brez vsega. Razpravljalca je zanimalo, ali bo varuh človekovih pravic novemu parlamentu dal kakšen predlog, ki bo v prid tem ljudem. Bizjak je pojasnil, da je že pred časom predlagal ustanovitev jamstvenega sklada, ki bi pomagal tistim, katerih podjetja se znajdejo v stečaju. Ta sklad naj bi pomagal delavcem predvsem v obdobju pred stečajem, ko še nimajo statusa. Problem so tudi starejši brezposelni, a vsaj nekateri so dobili možnost, da se s pomočjo kovnic znanja poberejo. Predvsem pa ne gre obupati pri petinštiridesetih ali petdesetih letih, saj je znano, da v tujini ljudje delajo zelo dolgo.

FOTO: M. MARKELJ

Ustvarjalke Novega medija: Ana Papič, Jasna Šinkovec, Maja Žlogar in Mojca Kotar. Posnetek je s predstavitve časopisa, ki je bila v gostišču Breg prejšnji teden.

Kako iz začaranega kroga nemoči

Kadar povprečni Slovenec govori o Romih, pri tem ne more mimo oznak, na primer, da so Romi umazani, da kradejo, smrdijo, brskajo po smeteh, prosjačijo, polnijo kriminalne strani časopisov, za nameček pa še živijo od podpore davkoplačevalcev. Resnica je sicer blizu, a žal prav takšne oznake Rome potiskajo še bolj na dno družbene lestvice in še dlje od rešitve iz začaranega kroga. In če že na eni strani poslušamo o bolj ali manj zgledno urejenem življenju Romov v Prekmurju, lahko za Rome v našem delu Slovenije trdimo prav nasprotno.

Dejstvo je, da so Romi ogrožena skupina prebivalstva in se večina med njimi brez organizirane pomoči ne bo mogla dvigniti iz splošne zaostalosti, revščine in diskriminiranosti. "Še vedno so kršene pravice Romov. Bili naj bi enakopravni državljani, tako vsaj je, tudi po moji zaslugi, zapisano v Ustavi, a opažam, da smo enakopravni samo takrat, ko si morajo politični veljaki nabirati volilno podporo. Pravice so najbolj kršene prav nad dolenski Romi. Ko bo rešen ta temeljni problem, bo rešena tudi romska problematika," je prepričan znani bорец za zaščito Romov Rajko Šajnovič iz Šmihela.

Gradijo na črno, na tuji zemlji

Romi pri nas so, tega dejstva kljub večinoma odklonilnemu odnosu do njih ne moremo spreminiti. Temelj in velik korak naprej bo storjen, ko bodo zagotovljene možnosti za bivanje romskega prebivalstva. Najprej je torej potrebno urediti naselja. Vendar lahko ugotovimo, da se to v večini primerov ne dogaja.

Ko je Ministrstvo za okolje in prostor obvestilo 15 občin, kjer bivajo Romi - največ praktičnih nalog, ki se nanašajo na položaj Romov, je vezanih prav na občinske organe - da se lahko javijo na javni razpis za finančna sredstva za pripravo in izdelavo potrebne prostorske dokumentacije, se je javilo le 7 občin, med njimi iz našega dela Slovenije občine Grosuplje, Kočevje, Krško, Ivančna Gorica in Semič, na ponovni razpis pa se je javila tudi občina Brežice, vendar ta Uradu za planiranje do dne, ko je prejela obvestilo o dode-

litvi finančnih sredstev, ni dostavila nikakršnih gradiv.

Legalizacija in pravno urejanje obstoječih divjih romskih naselij namreč nista enostavna. Prva prepreka poleg lastništva zemlje je slovensko prebivalstvo, ki Rome v mnogih predelih Slovenije ne sprejema za soseda, in tako večina dobro pripravljenih planskih dokumentov nima pravne veljave in je urejanje naselij z gradnjo stalnih bivališč onemogočeno. Naselja ostajajo divja, komunalno neurejena, ker pa vse večje število Romov dosega stopnjo socializacije, ki je povezana z željo po stalnem in zidanem bivališču, črne gradnje rastejo kot gobe po dežju.

Otroci ne razumejo

Država ima sicer izdelane programe, kako je z vključevanjem romskih otrok v vrtnice in šole, vendar se lepo izoblikovani načrti v praksi ne uresničujejo tako, kot je zamišljeno. Starši denarja, ki je namenjen šolanju otrok in ga dobijo preko Centrov za socialno delo, ne namenjajo vedno za šolo, ampak ga porabijo za druge stvari in otrok raje ne pošiljajo v šolo.

Velike težave so tudi z jezikom. Otroci pogosto ne razumejo dovolj slovenskega jezika, zato čutijo do šole odpor. Prav zato je Rajko Šajnovič že leta 1991 napisal obsežen slovar, pripomoček za dolenski romski narečja, ko pa ga je hotel dati v tisk, je pri državnih organih naletel na nerazumevanje. "Našli so kup izgovorov, tako tudi, da ni primerne jezikoslovca, še manj pa denarja itd. To ne drži. Denar je, bolj pametno pa bi bilo, ko bi se denar za seminarje, ki so sicer koristni, namenil za tisk tak-

FOTO: T. GAZVODA
Rajko Šajnovič

šnega pripomočka za učitelje in učence," pravi Šajnovič, ki je prepričan, da bi morale tudi učiteljice, ki poučujejo romske otroke, obvladati romski jezik, saj drugače komuniciranje ni možno. "Pa ne le zato. Romi imamo pravico do dvojezičnega šolstva, saj smo manjšina!" je zatrdil. Prav zaradi tega razloga se Šajnovič zavzema za zastopnost Romov v parlamentu kot tudi v občinskih svetih, kjer naj bi bil en svetnik iz romskih vrst. To je sicer zapisano v zakonu o lokalni samoupravi, uresničuje pa se le v Murški Soboti.

Rešitev v zaposlenosti

Ljudje večinoma vidimo rešitev romske problematike v delu. "Naj gre do delat, namesto, da kradejo ali prosjačijo!" pravijo pogosto. Ideja je sicer dobra, vendar je prav zaposlovanje začaran krog. Ker Romi nimajo izobrazbe, boljših del ne dobijo. V večini delovnih kolektivov so nezaželeni, povrh vsega pa zaradi delovnih navad ne zdržijo dolgo na enem mestu, zato jih skušajo vključevati preko javnih del in drugih oblik priložnostnega dela.

Pogosto Romom očitamo, da dobi denar od države, namesto da bi si ga zaslužili z delom. Pri nas je pač tako urejeno, da država zagotavlja minimalno socialno varnost vsem državljanom, ki si je sami ne morejo zagotoviti. "De-

narni dodatki, ki jih dobimo Romi, ne zadoščajo za preživetje, na kakšno drugo pomoč pa ne moremo računati, saj so nam precej tistega, kar nam je pripadalo, vzeli begunci. Številni Romi se že v naprej zadolžijo, zato se morajo poleg priložnostnih del posluževati tudi neuglednih poti, kot je prosjačenje in brskanje po smeteh. Nekateri se v boju za obstanek poslužijo tudi kriminalnih dejanj, čeprav se ponavadi, ko se govori o krivcu, uporabljajo množina, kar ni prav," pripoveduje Rajko, ki želi javnost prepričati, da Rom kupi orožje zato, da bi ga dražje prodal; prav tako je s kupovanjem avtomobilov: "Kupijo ga za nekaj sto mark, ga popravijo in prodajo naprej."

Kot kažejo podatki uprav za notranje zadeve, se med romskim prebivalstvom pojavljajo nove oblike kriminalne dejavnosti, na primer trgovina z orožjem in mamili. Kriminalna dejavnost Romov kaže na vse večjo organiziranost in povezavo z organiziranim kriminalom, tudi iz tujine. Kazniva dejanja in kršitve javnega reda in miru vedno bolj spremlja uporaba hladnega in strelnega orožja. Policisti in drugi strokovni delavci ugotavljajo, da so zaradi drugačnih moralnih vrednot, neprilagojenosti okolju in zaprtosti Romov možnosti za preventivo manjše, saj so med njimi le redki, ki bi bili pripravljeni sodelovati.

O težavah, s katerimi se srečujejo Romi, bi lahko še pisali. Naj omenimo le njihovo precej krajšo življenjsko dobo, ki je posledica slabega zdravstvenega varstva, na kar vplivajo vsi že opisani dejavniki. Več pozornosti bi morali posvečati tudi razvijanju in ohranjanju romske kulture, postoriti kaj za boljše informiranost ter organiziranost Romov in še kaj. Žal niti številne akcije, da bi zmanjšali konfliktnost med Romi ter med Romi in ostalimi prebivalci, niso dale zelenih učinkov.

Dejstvo je, da brez organizirane aktivnosti vseh, ki so dolžni prispevati in lahko prispevajo k boljšemu položaju Romov v naši družbi, ni mogoče pričakovati pozitivnih rezultatov, Romi pa poudarjajo, da problemov ni mogoče rešiti za zaprtimi vrati inštitucij. Premik na boljše ne bo viden v enem letu ali dveh, pač pa bo morda za to potrebno počakati eno generacijo ali dve. In pri tem bo poleg pristojnih inštitucij potrebno sodelovanje Romov in širše družbene skupnosti, slednje morda že samo s tem, da se otrese presodkov o tistih, "ki kradejo, smrdijo in še kaj". Nekateri posamezniki so nas že prepričali o nasprotnem, čeprav so za to potrebovali vsaj dvakrat toliko moči, kot bi je moral v uspeh vložiti povprečen državljan.

TANJA GAZVODA

ZABAVNA GLASBA

Prerajeni D'Kovači

FOTO: M. MARKELJ
D'Kovači v prenovljeni zasedbi na koncertu Pri slonu minulo soboto.

Skupina D'Kovači je nastala pred tremi leti na pobudo glavnega avtorja in kitarista Tomaža Zorka. V zasedbo je povabil stare glasbene kolege, ki so že kdaj igrali skupaj. Nadeli so si ime D'Kovači, tisti D pred imenom pa ni nič drugega kot poslovenjena oblika angleškega člena "the".

Po nekajmesečni vadbi so fantje udarili v živo. Za mnoge je bil to nekakšen šok, saj so pričakovali vse kaj drugega kot to, kar so slišali. D'Kovači so presentili z mešanim glasbenim slogom, etno-rockom. Instrumentalni del njihove glasbe temelji na udarnem rock'n'rollu, petje pa je bolj ali manj punkovsko naravnano, medtem ko besedila zajemajo iz bogate zakladnice slovenskega narodnega izročila ali pa iz slovenske umetne poezije.

Njihov prvenec je bil album z naslovom Mi smo kovači, ki je bil prvi cede kakšne novomeške skupine sploh. V tem času so zamenjali bobnarja in veliko nastopali po vsej Sloveniji. Kot pravijo, vse najbolj zanima, kako da so se odločili za priredbe slovenskih ljudskih pesmi. Odgovor je preprost. Večina slovenskih ansamblov si sposoja glasbo pri tujih kolegih, oni pa so raje segli v slovensko ljudsko zakladnico. Izbrane pesmi posodobijo in priredijo.

Po dobrem letu delovanja so se zaprli v studio in pripravili drugi cede z naslovom Pobelega pole. Tudi tokrat je naslov vzet od ene najstarejših ljudskih pesmi. Stil je ostal isti, pojavile pa so se tudi avtorske skladbe, kot je denimo Dežna kaplja, ki je bila nekaj tednov na drugem

mestu Stop-pops lestvice. Konec leta so osvojili skupno 13. mesto na tej lestvici in bili pred mnogimi znanimi imeni slovenske estrade. Posneli so tudi video spot naslovne instrumentalne pesmi, ki se je pojavil na nacionalni televiziji, gostovali so tudi v televizijski oddaji Roka rocka ter na vseh večjih radijskih postajah.

Ko sta dva člana zaradi osebnih razlogov skupino zapustila, so ostali nadaljevali z delom in imeli nekaj pomembnih in odmevnih nastopov. Zorela je zamisel o novem projektu, ki pa naj bi bil avtorski in ne več toliko naslonjen na ljudsko glasbo. Skupini sta se konec lanskega leta priključila še dva nova člana; D'Kovači v novi zasedbi so letos že imeli nekaj nastopov, opravili pa so tudi snemanje, tokrat v verjetno najboljšem slovenskem studiu v Kopru, kjer so posneli tri lastne skladbe. Upajo, da bodo pritegnile pozornost odgovornih na RTV, kar bi jim omogočilo snemanje še preostalega materiala za novo, tretjo zgoščenko. Največji problem so seveda stroški snemanja, ki so v kvalitetnem studiu visoki. Brez dobrih posnetkov pa ne prideš na radio, brez tega pa ni uspeha.

Načrti za prihodnost so: posneti in izdati tretji cede, imeti čim več živih nastopov, nastopiti na radiu in televiziji in seveda s svojim delom osrečiti kar občinstvo. Prenovljeni D'Kovači so: Zore (kitara, vokal), Vrač (kitara), Roman (kitara, harmonika, vokal), Jurko (bas kitara, vokal), Seba (kongi) in Janko (bobni).

SEBASTIAN SROVIN

ROD GORJANSKIH TABORNIKOV

Dviga plamen se iz ognja...

Dviga plamen se iz ognja... taborniška himna. Koliko spominov in lepih občutkov obudi ta pesem z napevom, sposojenim od ruske Volga Volga v človeku, ki je v mladih letih okusil slast in romantiko taborniškega življenja.

Življenje v naravi, noč pod plateno streho, tovarištvo, večeri s pesmijo ob kitari ob tabornem ognju... to je taborništvo. Ni še dolgo tega, ko je večina otrok svoje otroštvo tako ali drugače preživljala v naravi, tudi mestnih. Danes je otroka večasih skorajda nemogoče odtrgati izpred televizijskih in računalniških ekranov, zato je početje tistih, ki jim to le uspe in ki popeljejo otroke iz sterilnih blokovskih naselij v gozd, ob reke in potoke, toliko več vredno.

Rod gorjanskih tabornikov, ustanovljen leta 1952 v Novem mestu, je v 45 letih obstoja doživljal vzpone in padce, njegova dejavnost pa bi z umikom starejše generacije v začetku osemdesetih let skoraj povsem zamrla, če ne bi starešinstva leta 1986 prevzel Marko Grein, ki je ob pomoči Mojce Grein in Maje Badovinac novomeškemu taborništvu vrnil nekdanjo veljavo in ugled. Še dejavni četi porečanov, današnjemu klubu baretk, se je pridružila četa zelenih otokov s sedežem na tedanji osnovni šoli Katje Rupena, danes Center.

Članov Rodu gorjanskih tabornikov je bilo od tedaj vsako leto več, lani jih je bilo že okoli 200. Trden temelj taborniške organizacije so vodniki, pretežno srednješolci, ki tvorijo jedro dela v vodih. Kluboma baretk in skarabejev (majski hrošči) se uspešno pridružujejo mlajši klubi popotnikov in popotnic. Taborniki se namreč glede na starost delijo: do 7. leta so

murnčki, do 11. leta medvedki in čebelice, do 15. leta gozdovniki in gozdovnice, do 20. leta popotniki in popotnice, starejši pa so grče.

Največji in najpomembnejši akciji Rodu gorjanskih tabornikov sta vsako leto zimski in letni tabor. Lansko sezono so začeli s sankaskim tekmovanjem v Kosovi dolini. Februarja je 90 novomeških tabornikov zimovalo v treh izmenah na Resi v Kočevskem Rogu, kjer so dali poudarek izletništvu, gradnji bivakov in kurjenju ognjev v snegu ter seveda družabnemu življenju s šalami in pesmijo ob dolgih zimskih večerih. Aprila so ob dnevu tabornikov pripravili odmevni propa-

FOTO: I. VIDMAR
Vožnja s kamuji je za najmlajše tabornike, murnčke pa medvedke in čebelice posebno doživetje.

gandni tabor na Otočcu, kjer so svojo dejavnost predstavili javnosti, kaj počno njihovi otroci pa so lahko videli tudi starši.

Letnega tabora v Želebeju ob Kolpi se je v dveh izmenah udeležilo krepko preko 100 tabornikov. Kapanje, čolnarjenje z rodovimi kanuji, spoznavanje taborniških veččin, bivakiranje in izleti so bili ob družabnem življenju glavne dejavnosti letnega tabora, na katerega se po posameznih vodih pripravljajo tako rekoč celo leto. Ob taborih velja omeniti tudi udeležbo na številnih tekmovanjih v taborniških mnogobojih in orientaciji, pa tečaje lokostrelstva, kolesarske izlete, rodov časopis Strela in še kaj bi se našlo.

Pomemben del dejavnosti, predvsem starejših članov Rodu gorjanskih tabornikov, je mednarodno sodelovanje. Predlanski se je tako 18 članov udeležilo svetovnega skavtskega zleta, imenovanega Jamboree. Kako močna je ta organizacija oziroma, bolje rečeno, gibanje, pove dejstvo, da se je na zletu na Nizozemskem zbralo kar 29.066 mladih iz 166 držav, obiskal pa jih je med drugimi pomembnimi osebnostmi tudi švedski kralj. Lani so se udeležili svetovnega zleta popotnikov in popotnic MOOT na Švedskem.

Kdor je v svoji mladosti skušal taborniško življenje, ima izkušnjo, ki mu lahko pride prav tudi kasneje v življenju. Ne le da se je naučil živeti v naravi in z naravo, še pomembnejše je morda tovarištvo v tistem prvotnem pomenu besede, nesebična pomoč med člani skupine, medsebojno sodelovanje in skupni cilji.

IGOR VIDMAR

NAGRADI V TREBNJE IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 2. nagradne križanke izbral Štefko Kotar iz Trebnjega in Mirana Goljufa iz Novega mesta. Kotarjeva bo prejela 6.000 tolarjev denarne nagrade, Goljuf pa knjižno nagrado. Nagradjence čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 24. februarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 3. Ovojnico brez poštnice lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 2. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 2. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: OMSK, SKRB, SAVO, ROMA, JANEZ, KRAS, PONATIS, INK, PROTAGONIST, RADA, USAJANJE, IVO, BAT, POEN, ŠIBRA, PLO, TE, LONICA, RANINA, ELIKON, OZIRIS, CIK, NA, DOTIK.

PRGIŠČE MISLI

Prednost ženske, ki jo ljubimo bolj kot ona nas, je ta, da njej na ljubo vsak hip pozabljamo, kaj terja zdrava pamet.

HONORE DE BALZAC

Preživetje nacionalne identitete je izrazito odvisno od stopnje moralnega razvoja in ustvarjalnosti identitete skupine.

BOŠTJAN M. ZUPANČIČ

Če ni smisla, ni mogoče živeti. Zato išči smisel slednji dan, slednjo uro. Samo tako boš lahko živel.

JOŽE UDOVIČ

ZAMISLI

Uskoki predniki Kostelcev?

Mag. Stanislav Južnič, ki se že vrsto let ukvarja s proučevanjem izvora današnjih prebivalcev predela ob južni državni meji v kočevski občini, se poigrava z mislijo, da so bili predniki današnjih Kostelcev Uskoki. Dejstva, do katerih se je namreč dokopal s svojim raziskovalnim delom, je, kot pravi, "mogoče opisati samo z domnevo o vsaj poldrugo stoletje trajajočem doseljevanju posameznih uskoških družin v Kostel".

Mag. Stanislav Južnič je po poklicu profesor fizike in je zaposlen na Srednji šoli Kočevje, vendar je njegova velika ljubezen iskanje prednikov prebivalcev Kostela. Kot domačin, ki so ga zanimali tudi njegovi predniki, se je že pred leti lotil obsežnega zbiranja podatkov in proučevanja različnih pisnih virov, ki so mu bili na voljo v Arhivu Republike Slovenije. Resno delo ga pripeljalo med enega najvidnejših članov Slovenskega rodoslovnega društva, ki se pri svojem delu posveča raziskovanju v okviru vseh obdobj, na katere se lahko, glede na točnost razpoložljivih podatkov, razdeli rodoslovje. Ob tem posebno pozornost posveča proučevanju obdobja od konca 15. stoletja, ki ga zajemajo urbarji, pa do začetka 18. stoletja, ki ga sicer nekoliko kasneje kot v nekaterih drugih delih današnje Slovenije tudi v Kostelu že zajemajo tudi matične knjige.

Viri in njihove pomanjkljivosti

Kot rodovnikarja mag. Južniča v raziskovanju omenjenega obdobja ne zanima splošna slika uskoških naselitev v 16. stoletju, ampak gibanje posamezne uskoške družine. Najbolj prepričljiv vir za ugotavljanje tega so ohranjeni kostelski urbarji za leto 1494, prvo polovico 16. stoletja in leto 1570 ter likvidacijski izvleček iz leta 1681. "Srečna okoliščina je, da prvi urbar sega pred obdobje, v katerem je država organizirano naseljevala Uskoke v Kostel, drugi v to obdobje in tretji v čas po njem, žal pa rodoslovcu to prijetno idilo pokvari dejstvo, da vsebuje najstarejši urbar iz leta 1494 le petino priimkov popisanih tlačanov. Pri poznejših urbarjih se delež priimkov sicer povečuje, saj ima v urbarju iz prve polovice 16. stoletja priimke že četrtnina popisanih tlačanov, leta 1570 pa že dve tretjini, vendar so bile vse

NAGRADNA KRIŽANKA 3									
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST					UGANKARSKO REKLAMNI LIST				
LEPO CVETOČA LONČNICA		POMLADNI MESEČ		IME MNOGIH PAPEŽEV		DRŽAVNA BLAGAJNA		VRSTA JABOLK	
ENOTA ZA JAKOST ELTOKA					ŠPICA je špica 068/323-706				
REPUBLIKA V OSREDNJI MOČVIRNO OBALNO PODROČJE					ZEMELJSKA OŽINA NA MALAKI				
ZDRAVLJENJE					BRENCELJ				
DELEŽ, OBROK									
AVTOR: JOŽE UDIR		AVTOMOBILSKI ZAGAJALNIK		SREDIŠČE REPUBLIKE SRBSKE ŽIVLJENJSKA POT		PREDSTOJNIK VIŠOKE ŠOLE			
KOŠEK ZA JAGODE					RELIKVIJARNA NOSITELJICA OSNOVNIH ŽIVLJENJSKIH PROCESOV				
TREBITEV					VIRHINEC VROČINE				
HAZARDNA IGRA S KARTAMI					ST. GR. MESTO (ILION)				
MESTO V BAČKI					NAPIS NA KRISTUSOVEM KRIŽU				
VODNA ŽIVAL					CIGAN				
DEL LJUBLJANE					IVAN PRIJATEL				
NEKDANJI RUSKI VLADAR					IZRAELSKA LUKA				
VOGALNA DESKA					KEM. SIMBOL ZA NIKELI				
STAROGRŠKE BOGINJE MAŠČEVANJA					VELIKAN				
PREBIVALEC RAKITNE					PAPEŽEVA KRONA				

Avto pozimi

Čeprav se približujemo pomladi, pa ob muhastem vremenu, ki smo mu priča zadnje čase, nič ne vemo, kdaj nam bo zima zopet pokazala zobe. Takrat pa je dobro, da veste - če hočete prizanašati avtomobilu in okolju - da med tekom mrzlega motorja, medtem ko vi s topim strgalom strgate led, prihaja iz izpušne cevi vse preveč škodljivih snovi ne glede na to, ali ima avto katalizator ali ne. Pri mrzlem motorju bencin nepopolno izgoreva. Posledice bo lahko čutil uplinjač, a tudi izpušna cev in motor se lahko poškodujeta. Povrh vsega je "ogrevanje" takrat, ko avto stoji, izredno drago, saj porabi mrzel motor približno 40. odst. več bencina, kot bi ga sicer. Zato je priporočljivo, da najprej odstranite sneg z avta in led s šip, nato pa takoj odpeljete, čeprav je mrzlo. Med enakomerno vožnjo motor kmalu doseže optimalno temperaturo.

Testenine s špinačo in sirom

Za 4 osebe potrebujemo: 1 čebulo, 1 strok česna, 1 žlica masla ali margarine, 2 dl zelenjavne juhe iz kocke, 300 g kuhane in odcejene (ali zamrznjene) špinače, 250 g paradižnikov (iz konzerve), sol, poper, 350 g testenin (rezancev), 200 g sira mozzarella. Čebulo olupimo in drobno sesekljamo, prav tako česen. V kozici segrejemo maslo ali margarino. Na majhnem plamenu in med mešanjem prepražimo čebulo in česen, da posteklenita. Zalijemo z juho, dodamo špinačo in dušimo v pokriti posodi 10 minut. Potem dodamo odcejene in na kocke narezane paradižnike. Med mešanjem segrevamo, da omaka prevre, nato jo solimo in popopravimo. V osoljenem kropu skuhamo testenine in jih odcedimo. V omako zamešamo testenine in na kocke narezan sir. Takoj naložimo na krožnike.

Rešitev za cvetno monilijo

Monilija, lahko prepoznavna (mumije na drevesu, obročkasta plodišča trosov po sadežih) rastlinska bolezen, postaja iz leta v leto hujša nadloga. Znani sta dve vrsti, prva uničuje predvsem plodove in jo imenujemo sadna monilija (Monilia laxa). Zoper slednjo se je na trgu (Unichem klub Gaia) pojavilo zelo učinkovito škropivo octave, ki ga stroka še posebej priporoča. Kot je svetoval znani radijski vrtilčarski izvedenec Slavko Zgonec, je mogoče z dvakratno uporabo tega novega preparata, ki je v trgovini na voljo tudi v zelo majhnih količinah, učinkovito preprečiti razvoj cvetne monilije. Prvič je treba škropiti z 0,04-odstotno koncentracijo octave pred cvetenjem, drugič pa v odprt cvet, kar je dovoljeno, saj pripravek ni škodljiv za čebele. Novost Zgonec priporoča tudi zaradi tega, ker octave varuje tudi pred češnjev listno pegavostjo, luknjičavostjo koščičarjev in zloglasno kodro, to je breskovo kodravostjo.

Toplotna črpalka

Toplotna črpalka je naprava, ki izkorišča okoliško toploto in jo pretvarja v uporabno toploto za ogrevanje zgradb in pripravo tople vode. Ogrevanje s toplotnimi črpalkami imenujemo tudi alternativno ogrevanje, saj pomeni sodoben način ogrevanja v primerjavi s konvencionalnim izkoriščanjem fosilnih goriv. Fizikalni princip delovanja toplotne črpalke je enostaven in ga že dolgo uporabljamo pri hladilnih napravah. Razlika med hladilnikom in toplotno črpalko je torej le v tem, da hladilnik hladi svojo notranjost, pri tem pa v okolico oddaja toploto, ki jo imamo za nezaželeno - odpadno. Toplotna črpalka pa ravno nasprotno odvzema toploto iz okolice in s to toploto ogreva drug medij. Več in obširnejše informacije ter nasvete o racionalni rabi energije v vašem domu lahko dobite brezplačno v Energetski svetovalni pisarni v Brežicah, telefon 0608/62-050, int. 202; v Črnomlju, 068/53-135; in v Novem mestu, 068/317-289.

zirana naselitev večjega števila Uskokov, ki bi porušila kontinuiteto urbarialnih zapisov," pravi mag. Južnič in dodaja, da prav tako tudi ni podatkov o spremembi poljedelskih površin v pašnike za drobnico, ki bi jo pričakovali ob uskoški naselitvi. Uskoki, ki so bili pravoslavni Srbi iz Bosne in katoliški Hrvati iz Dalmacije, Slavonije in Hercegovine, so namreč v begu pred Turki na severozahod pripeljali tudi živino. "Podatkov o sporih s staroselci, ki so Uskoke imenovali tudi Čiče, Morlake ali Pribege, ni, zato domnevamo, da so se priseljenci sproti asimilirali ali celo priženili," pojasnjuje mag. Južnič.

Vsa ta dejstva pa je, kot pravi, mogoče opisati (samo) z domnevo o vsaj poldrugo stoletje trajajočem doseljevanju posameznih uskoških družin, ki se je končalo s preseljevanjem po padcu Senja. "V Kostelu moramo zato namesto enkratnega dejanja naselitve Uskokov, kot ga poznamo pri pravoslavni Uskokih v bližnjem Žumberku in v posameznih vaseh Bele krajine, raziskovati zgodovino naselitve pri vsaki družini posebej. To pa je skoraj neizvedljivo," pravi mag. Stanislav Južnič.

Osnova za bodoče delo

Nesrečno sovpadanje izjemne mobilnosti prebivalstva v 16. stoletju pod pritiskom nemirne turške meje in nepopolno vpisovanje priimkov v dotedanjih urbarjih žal zelo ovira analizo gibanja ljudi in s tem raziskovanje rodoslovca. Zato dosedanjih ugotovitev mag. Stanislava Južniča, kakor sam poudarja, ne gre jemati za dokončne resnice, ampak prej kot osnovo za nadaljnje delo. "Pokrili smo kvečjemu le eno stran nemirne turške meje, saj razen Gestrinove analize mitninskih knjig mitnice Sv. Vida nad Reko, ki jo je dr. Ferdo Gestrin opravil leta 1972 in ki nam je služila kot tretji pomembni vir pri raziskavi, še nismo pregledali dokumentov, ki jih hrani Povijesni arhiv na Reki," razlaga mag. Južnič.

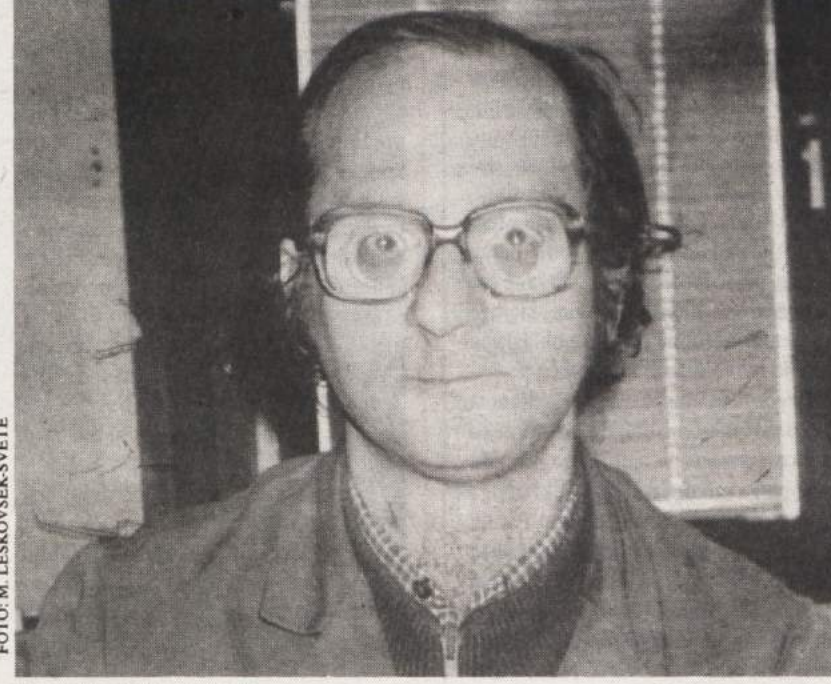
To bo naredil letos, veliko težje pa bo, kot pravi, z dokumenti tedaj nasprotno, turške strani, ki pa so pomembni zato, ker prav ti v sebi skrivajo ključ do razumevanja prihodov tujih etničnih elementov z jugovzhoda na levi breg Kolpe.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

V Kostelu drugače kot drugod

Zaradi omenjenih pomanjkljivosti raziskovanih virov mag. Južnič ni mogel zagotoviti kronskega dokaza za svoja predvidevanja s kontinuiteto ali diskontinuiteto priimkov. Ugotovil pa je, denimo, da je bil sicer na različne načine vpisovan naziv vasi, ki spominja na Banja Luko v Bosni (Vwagna Locka v urbarju iz leta 1494 in Wein Lack v urbarialnih podatkih iz prve polovice 16. stoletja), zapisan že vsaj generacijo pred organiziranim priseljevanjem Uskokov v Kostel. Na podlagi takšnih podatkov in zasledovanja kontinuitete priimkov je sklepal, da so etični elementi z značilnimi priimki, ki jih najdemo po raznih območjih uskoškega (vlaškega, bunjevskega) naselitvenega območja, še posebno Marin(i)či in Jurkoviči, našli svojo pot v Kostel domnevno že v 15., mnogi drugi pa v 16. in 17. stoletju.

"Sklepamo lahko tudi, da v tridesetih letih 16. stoletja ni bila izpeljana organi-

Mag. Stanislav Južnič

Anka in Matija Simonič iz Semiča

Na pravi strani tunela

Kaj je tistikrat na semiški železniški postaji razmišljal Matija Simonič? Bilo je to leta 1917 in vojaški transporti so avstroogrsko armado prevažali iz Rusije na soško fronto. Ta je dosegala višek uničevalne moči in dnevno je posrkala na tisoče mladih življenj. Po čudni igri usode se je vlak na poti v to črno luknjo z vojaštvom in opremo vred ustavil ravno na semiški postaji. Tam daleč za hribovjem je bilo slišati zamolklo bobnenje s fronte, pod postajo pa je ležala Bela krajina s svojimi polji, travniki, stelnjiki in gozdovi. To spokojno oazo miru je objel Matijev pogled in tam spodaj je njegovo srce slutilo tudi Podreber, rojstno vas, v kateri ga je čakala žena s štirimi otroki. Kot ptič bi poletel tja in ostal z njimi med tistimi polji in stelnjiki, pa ga je tuji uničevalni stroj že tako priklenil nase, da je mladi mož ostal nem in brez moči. Spet je zapuhal vlak, kompozicija je izginila v črni tunel nad Semičem in Bela krajina je ostala za vedno na drugi strani predora. Nekaj dni pozneje je bilo Matijevo življenje le eno izmed tisočev, ki so ugasnila ob slovenski reki Soči.

Danes, osemdeset let pozneje, ko nam je jasno, kako so se razpletli vrtinci prve svetovne vojne pa tudi časov po njej, je lahko biti pameten. Vse se zdi tako preprosto. Matija bi se samo izmuznil v dobro poznano mu grmičje ob progi in rešil bi si življenje. O tem se pogovarjamo pri Simoničevih v Semiču. V hrib nad tem krajem je še vedno vklesana ista železnica in pod njo je Bela krajina še slikovita kot nekdaj, le da je sedaj zima in prve kopne zaplate v beli odeji naznanjajo, da bo čez nekaj mesecev tu že izbruhnulo pomladno zelenje.

Matija Simonič, sin tistega Matije, ki ga je vlak takrat odpeljal v smrt na soški fronti, in njegova žena Anka te dni praznujeta petdesetletnico poroke. Anka in Matija imata skupnega deda. To je bil Janez Simonič s Podrebri pri Semiču. Dober gospodar je bil in denar je znal obrniti. Tako je sinu Antonu v začetku stoletja kupil hišo s posestvom v Semiču, sinu Matiji pa večjo posest v domači vasi. Oba brata sta bila potem med prvo svetovno vojno vpo-klicana. Anton se je sedemnajstega leta vrnil domov, Matija pa nikoli več. Anka je bila Antonova hči, njen mož pa Matijev. On je izgubil očeta, Anki pa je kmalu po prvi svetovni vojni za špansko umrla mati.

"Vsi v družini smo obležali," se spominja tistega časa Anka, "odnesli pa so le mater, drugi smo se počasi opomogli." Mati je bila namreč lahek plen bolezni, saj je rodila in dojila hčerko Lojzko, že peto po vrsti. Tudi dete se po bolezni ni nikoli povsem opomoglo in njeno življenje se je kmalu utrnilo. Tako so Antonu ostale štiri deklice: Anka, Nežka, Tončka in

Marija. Imel pa je srečo, da jim je za novo mater pripeljal Kolarjevo Marijo z Omote. Ta je dekleta marsikaj naučila. Tončka je postala gospodinja in krčmarica, Nežka šivilja, Anka pa je skrbela bolj za kmetijo in vinograde. Micka je kmalu odšla od hiše; poročila se je z nizarjem Alojzom Lužarjem s postaje.

Očeta Antona so svojčas namenili za duhovnika in so ga zato tudi poslali v šole. Pa ga duhovniški poklic ni mikal. Iz šole je kmalu izstopil, znanje pa je s pridom uporabljal, ko je bil med obema vojnama izvoljen za semiškega župana. Tisti čas je dal hišo povišati. Spodnje prostore je namenili gostilni, zgornje pa stanovanju. Ker je bilo dela obilo, je prišel k hiši tudi Matija s Podrebri in tako sta se Anka in Matija pobljže spoznala, vzela pa sta se šele sedemdesetletnega leta, kajti vmes je prišla druga svetovna vojna, ki je Simoničeve močno udarila.

Italijani so na Rabu internirali Mickinega moža. Domov je prišel jetičen in je kmalu umrl, za njim pa še Micka. Pustila sta pet otrok in vsi so našli zavetje pri Simoničevih. Ko so se po Beli krajini še šopirili Italijani, so se nastanili pri njih, to pa so Simoničevim močno zamerili partizani, zlasti še, ker je bil Anton župan. Komunistična oblast se mu je maščevala: pobrala je domala vse. Ob koncu vojne ni bilo pri hiši niti žlice, okoli prazne mize pa je bilo kar štirinajst lačnih ust.

Nova oblast je Antonu zaplenila večino imetja pod pretvezo, da je slabo gospodaril. Tudi njegove hiše se je že skoraj polastil zvesti hlapec novega režima. Tako je bilo, ko sta se Anka in Matija poročila. Pa sta kljub temu vzgojila tri otroke in danes imata že devet vnukov. Pri njiju sedaj živi hčerka Marija z možem Alojzom Šuštarčem in otroki Katarino, Heleno, Gregorjem in Markom, pa še Ankina sestra Nežka, ki je pri hiši za teto. Hčerka Ivanka živi v Semiču, Anica pa v daljnem Chicagu.

Simoničeve hiše v Semiču je skoraj ni moč zgrešiti, saj že od daleč opozarja nase z lepo urejeno zunanostjo, za kar je lani dobila tudi občinsko nagrado. Toda ljudje, ki hodijo mimo, vidijo le lepo fasado, ran, ki jih je v tem stoletju zadala njenim prebivalcem usoda, pa ne morejo videti. Te rane čas le počasi celi, nekatere krivice, ki jih je zagrenila nerodna poveljna oblast, pa bi bile lahko hitro in naboječje poravnane, če bi le bila prava pripravljenost za to. Si lahko mislite, da lastnik tako pogreša svoj zaplenjeni vinograd, da gre, pa ga odkupi od tistega, ki mu ga je zaplenil. Sedaj je spet njegov. Potem pa pride denacionalizacija. Zdaj bi že odkupljeni vinograd lahko dobil nazaj zastoj. Pri Simoničevih je že tako, in nikogar ni, ki bi mu bilo zaradi tega vsaj nerodno. TONE JAKŠE

Videl hudiča in pregnal čarovnice

Vse do današnjih dni se je v ljudskem izročilu krajev iz okolice Podhoste ohranilo verovanje v hudiča, coprnice ter v dobre in zle duhove. Nekatere vraže so tako trdožive, da vanje starejši ljudje še vedno ali verjamejo ali pa vsaj radi govore o njih, in to tako živo, kot da je v njih sama resnica. Glavna pripovedovalca in pričevalca o skrivnostnih dogodkih sta bila Gorše in Vinček.

Če se je kmet odpravil na sejem in mu je črna mačka prekrižala pot, se je obrnil in vrnil domov, ker je verjel, da tistega dne na sejmu ne bo imel sreče. O sreči in nesreči niso odločale le črne mačke, ampak tudi posamezni dnevi. Ni bilo namreč vseeno, kateri dan si si izbral za kakšen opravek. Za srečen dan je veljala nedelja, vendar bog ne daje, da bi šel kdo na ta dan ribe lovit v Krko! Če bi storil kaj takega, bi se mu na trnek ujela namesto slastne ribe strupena kača. Ribiškega dovoljenja sicer nobeden ni imel, so pa bili skoraj vsi krivolovci. Ponedeljek so ljudje imeli za navaden dan, prej srečen kot nesrečen, za torek pa so menili, da ni primeren za poroke. V sredo se ni bilo dobro kam daleč napotiti, četrtek pa je bil povsem navaden dan. Petek - slab začetek! Kdor se v petek smeje, se bo v nedeljo jokal, so zatrjevali. Če se je le dalo, se na ta dan niso odpravili na nobeno pot. Je pa nesrečnemu petku sledila srečna sobota in potem nedelja.

Z glavo butale v lipo

Od svetniških godov so v okolici Podhoste še najbolj častili sv. Antona, ker so verovali, da jim ta svetnik lahko izprosi, da se jim bodo prašiči dobro redili. Nad vse je bil sv. Anton čaščen pri dekletih, ki niso mogle dobiti ženina. Hodile so k cerkvi sv. Antona in tam z glavo trikrat butnile v bližnjo lipo, kar naj bi kmalu pripeljalo ženina v hišo.

Veselo je bilo na pusta. Takrat se je peklo in cvrlo pa tudi dosti mačkar je bilo. Sledili so kvatrni dnevi, čas posta, ki se je nekdaj na podeželju zelo spoštoval. Stari Gorše in Vinček sta pripovedovala, da so imele čarovnice in coprniki v kvatrnih dnevih veliko oblast nad ljudmi. Ljudje so bili prepričani, da je v kvatrnih dneh nevarno hoditi okoli. Le najpogumnejši so hodili ponoči pred hišo gledat, kako so se coprnice opolnoči na metlah vozile nad Kulovimi seli proti Gorjancem. Menda so jih včasih videli kar cele jate, kot je pravil K. F. iz Suhorja, ki je skupaj z očetom opazoval let čarovnic. V kvatrnih dneh so se sploh dogajale čudovite stvari. Skriti zakladi so zagoreli in s plameni kazali, kje se nahajajo.

S pokanjem bičev odganjali čarovnice

Kdaj je v deželo dokončno prišla pomlad, so v okolici Podhoste ugotavljali po tem, ali je ozelenela bukev nad vasjo. Ta bukev je redno leto za letom prva ozelenela, za njo pa še drugo drevje. Potem se je ob večernih urah začelo po vaseh pokanje z biči. S pokanjem so kmetje odganjali čarovnice.

Poganski običaji in vraževernost so se prepletali s krščanskimi prazniki. Cvetna nedelja je bila v teh krajih zelo spoštovana. V starih časih so mladi in stari na ta dan nosili vejice različnega drevja k blagoslovu. Gospodarji so blagoslovljene vejice polagali za streho vsakega poslopja, kar naj bi stavbe varovalo pred ognjem. Vera v moč teh vejic je bila tako velika, da so si nekateri močje spoštljivo devali koščke blagoslovljenega lesa v žepe svojih oblačil. Tako naj bi bili varni pred hudičem in coprnici.

Na veliki petek se ni nič delalo, še konja se ni smelo vpreči v voz. Za veliko noč pa so okoli hiš potrosili jajčne lupine in nekaj žegna, kar naj bi odganjalo kače in druge škodljive živali od hiše. Malo žegna so bile poleg ljudi deležne tudi vse domače živali razen mačke, zato ker se je verjelo, da ima v repu hudiča.

Dvokrat je videl hudiča

Po izročilu se na binško nedeljo ni smelo hoditi na polje in še manj v gozd, ker je na ta sveti dan sv. Duh blagoslovljal polja in gozdove, pri tem pa ga niso smeli zmotiti ljudje. Če so se pojavili, polj in gozda ni blagoslovil. Stari Gorše je neko binško nedelje pozabil na to izročilo in je po kosilu odšel v gozd. V misli zatopljen je prišel do ovinka nad vasjo, kjer je stal star štor. Možakar takoj opazi, da na štoru nekdo sedi. In kdo je bil to? Sam zlodej. Po Goršetovem pripovedovanju je bil majhne postave, prsat in v rdečih hlačah. Oči je imel zelenkaste, na glavi pa dva rožička, takšna kot kozliček. Repa ni bilo videti. Gorše se je takoj spomnil, da je ta dan binško nedelja in da ne bi smel na pot. A kaj je hotel, šel je naprej. Ko se je kasneje vračal, zlodeja ni bilo več na štoru.

Stari Gorše pa z zlodejem ni dokončno opravil. Hudič se mu je še enkrat prikazal. Takole je pripovedoval o tem dogodku: "Bila je noč in tema kot v rogu, zato sem šel malo prej od doma. Luči nisem imel, saj smo imeli doma samo eno laterno. S seboj sem imel le palico. Hodim ali bolje tipljem s palico, da ne bi

zgrešil ceste, kar se mi zasvetita dve lučki, ki sta dajali od sebe takšen sij, da sem čisto razločno videl, da sem že pri Rdeči bukvi. Pomislil sem, da to ne moreta biti kresnici, ker je svetlobe pred bukvijo preveč. Pa vidim, da nista lučki, ampak dvoje žarečih oči, ki gredo naravnost proti meni. Kar vkup sem zlezal. Toliko sem še imel moči, da sem segel v žep po žegnan les od cvetne nedelje. Odkar sem namreč hudiča na štoru videl pri belem dnevu, nisem nikamor šel brez tega lesa. Zagrabim košček svetega lesa, ga vržem predse in zavpijem: "O sveti les žegnani, po božji volji, pomagaj mi!" Komaj sem to izrekel, že se je strašno pokadilo, zablislo in grozno zasmrdelo po žveplu. Od takrat sem prepričan, da sveti les zares pomaga. Sam ne vem, kako sem prišel do žage. Delavci, ki so bili tam, so mi povedali, da sem bil strašno bled."

Pregnal je coprnice

Stari Gorše se je spopadel tudi s coprnici, ki so ponoči prihajale njihove krave molst, da so reve strašno shujšale. Za vedno jih je pregnal iz hleva. To mu je uspelo tako, da je prežagal prag, skopal pod njim jamo in vanjo dal križ ter košček žeganega lesa. "Od takrat sem imel mir pred coprnici, hudiči in drugo zalego," je zatrjeval Gorše. V te stvari je pač trdno verjel. In če bi bil mlajši, je večkrat dejal, bi rešil tudi zakleto kraljično pri Starem gradu. Ta še vedno čaka na junaškega mladeniča.

TONE VIRANT

VREME

Kakšne so bile zime?

Ob letošnji zimi, ki je bila dolga in mrzla, postregla pa je tudi z resnimi težavami v prometu in s škodo v gozdovih, se mnogi sprašujejo, ali se po letih klavnih zim spet vračajo tiste prave, stare zime. A kakšne so bile te stare zime?

Pregled časopisov, starih nad sto in več let, pokaže, da so bile v preteklosti zime prav tako muhaste: ali z obiljem snega in zelo mrzle ali pa brez snežnih padavin in dokaj tople. Takole piše v Bleiweisovih Novicah, Slovincu ali pa v koledarjih Mohorjeve družbe iz preteklega stoletja in raznih prtikah.

Zadnje dni decembra 1800 je pritisnil tako strašen mrz, da kaj takega niso pomnili niti najstarejši ljudje. V prvih dneh januarja so po vladnem naročilu v Ljubljani na Kapucinskem mostu prodajali drva, in to po zelo nizkih cenah. V Mohorjevem koledarju piše, da je bila 18. januarja 1801 v Ljubljani nevihta z grozljivim bliskanjem in grmenjem.

Zima leta 1814 je bila izredno mila. Zadnje dni marca je že vse zelenelo in cvetelo, 13. maja pa je bila tako huda slana, da je uničila vse. Leta 1821 je bila ponovno zima prijetna in topla. Na božični dan so ljudje odlagali tople jopice. Proti večeru se je začelo bliskati in silne plohe so zajele naše kraje.

Zima leta 1825 je minila brez snega. Na dan Janeza Nepomuka (16. maja) pa je zapadel kar visok snež. Izredno mila zima je bila tudi leta 1829. Tisto leto je zapadel po hribovih sneg, in to na sam kresni dan.

Prve dni februarja 1830 smo imeli v naših krajih tak mrz, da so zamrznila mlinska kolesa. Debela snežna odeja se je obdržala skoraj do konca marca. Leta 1833 je še 23. julija po planinah snežilo, v dolinskem svetu pa so imeli tak mrz, da so ljudje hodili kar zimsko oblečeni.

Zima leta 1840 je nasula obilje snega. Pomlad je bila hladna. Sredi maja je prizadela naše kraje debela slana.

Nenavadno topla je bila zima leta 1842. Že za božič so začele poganjati prve

cvetice. Leta 1846 pa je prineslo toliko snega, da so morali starši "držati" otroke doma, ker je bila snežna odeja visoka preko dva metra. Izredno mrzla je bila zima leta 1873. Sredi januarja so izmerili najnižjo temperaturo -26° Celzija. Tudi zima 1879 je pokazala ostre zobe. Enajstega decembra se je živo srebro spustilo na -26,4° Celzija.

Poglejmo še v sedanje stoletje. Leta 1929 smo doživeli eno najhujših zim pri nas. O tej zimi piše Mohorjev koledar iz leta 1930 takole: "Zima 1929 bo ostala sedanjemu rodu v trajnem spominu. Vso zasneženo Evropo so sila dolgo časa oklepale kleščice izredno ostrega mruza. Promet je zastajal. Primanjkovalo je kuriva. Ljudje so se začudeno spraševali, kaj bo." Enajstega januarja 1929 je živo srebro pokazalo v Ljubljani -15°, sedem dni kasneje pa -20,7°. Reke v Sloveniji so zamrzile, med njimi tudi Krka, in Novomeščani so se lahko sprehajali z brega na breg, led pa je zdržal tudi konjsko vprego. Po mestih so zamrzile vodovodne cevi, popokali so plinovodi in kanalizacijski odtoki. Živina v hlevih je množično umirala. V začetku marca je bila na Blejskem jezeru ledena skorja debela skoraj pol metra. Po zaledenem Bohinjskem jezeru pa so hodili še 26. marca. Zanimivo je, da kljub izrednemu mrzu pšenica ni utrpela kakšne posebne škode.

MILOŠ LIKAR

Z "Vrtoglavim ptičem" v slovenski filmski vrh

Film, ki mnogim pomeni le zabavo, je za nekaj nad 30 let starega Brežičana Saša Podgorška prav gotovo posebna ljubezen in tudi delo. Je namreč filmski režiser, ki so mu mladostna zagnanost, ambicioznost in delavnost prinesli že številne nagrade, tudi iz tujine. Njegov zadnji uspeh je star komaj dober mesec. Na 6. filmskem maratonu v Portorožu, kjer se je tudi tokrat predstavila celotna letna slovenska filmska produkcija, je bil za najboljši film izbran Vrtoglavi ptič koreografa Iztoka Kovača, režiserja Saša Podgorška in plesne skupine En knap.

Ta odločitev žirije filmske sklada, ki ji je predsedoval režiser Filip Robar-Dorin, je bila za mnoge presenečenje, saj je tako najboljši slovenski film lanskega leta postal plesni film Vrtoglavi ptič. Žirija je dejala, da nobeden od celovečernih filmov ni v celoti dosegel ravnosti nagrajenega, Podgoršek pa nagrado razlaga z besedami, da je Vrtoglavi ptič verjetno najbolj zaokrožen film kot celota, tako glede vsebine kot oblike. "Presenečena pa je bila celotna ekipa, saj gre za plesni film, ki je podžanr, resda ta hip v vzponu, pa vendar..."

"Vrtoglavi ptič"

Koncept in koreografija zmagovalnega filma je delo Trboveljčana Iztoka Kovača, po mnenju Podgorška, danes zvezde svetovnega modernega plesa, v projektu pa so sodelovali plesalci skupine En knap, najboljša evropske skupine svetovnega plesa. Polurni Vrtoglavi ptič je film, ki skuša povezati izkušnje dveh na videz nezdružljivih svetov - težko industrijo, svet rudarjev in svet gibanja, plesa. Da je bil ta projekt uspešen, je filmski kritik Marcel Stefančič označil z besedami, da v tem filmu vidi analizo slovenskega filma, ki "naj svojo mrtvo besedo reši s peto ali plesano besedo".

Dober pa je bil tudi odziv gledalcev. Vrtoglavega ptiča, ki ga bodo sedaj najprej predstavili na festivalu filmov v Oberhausenu, so že vrteli v ljubljanski Kinoteki. "Čeprav je bila predvidena ena predstava, smo zaradi zanimanja film še enkrat predvajali," pravi Podgoršek, ki bo tudi v prihodnosti še sodeloval s Kovačem.

Računalništvo in film

Sašo Podgoršek, ki danes ve, da je tisto, kar rad počne, film, ni eden tistih, ki bi si to želel še kot majhen, in odločitev za film je presenetila celo njega. Po končani osnovni šoli in gimnaziji v Brežicah je namreč v Ljubljani dve leti študiral računalništvo. "Toda videl sem, da to ni zame, in sem presedlal na AGRFT. Izbral sem študij filma in televizijske režije. Pri poklicnem delu pa mi sedaj prav pride tudi računalniško znanje."

Izkušnje si je začel nabirati že v 1. letniku študija, ko je kot asistent televizijskih režiserjev pomagal pri zahtevnejših športnih prenosih, pri oddaji Podlipo, bil je asistent Karpa Godine pri celovečernem filmu Umetni raj, v 2. letniku je režiral čebelarske poljudoznanstvene filme. Postajal je navdušen nad delom režiserja, ki je "dirigent celotne delovne ekipe projekta, ta pa je prava mala tovarna. Najpomembnejši je izbor sodelavcev, kajti tu brez sodelovanja ne gre". V 3. letniku je režiral kratki študentski film Prostor (po)gleda, ki je, poleg tega da je bil predstavljen na 11 festivalih po svetu, prinesel še vrsto nagrad: za najboljši kratki film na beograjskem festivalu, za najboljši jugoslovanski eksperimentalni film 1991, za najboljši jugoslovanski kratki film in nagrado novinarjev.

Med 6 najboljšimi v Evropi

Še bolj odmeven je bil Podgorškov film Koza je preživela, ki je obenem njegovo diplomsko delo. Dobil je glavno nagrado na svetovnem festivalu študentskega filma v Münchnu, producentno nagrado za največji talent, na

grado na najboljši slovenski film 1992, dve posebni nagradi žirije, predstavljen pa je bil na vseh celinah razen v Avstraliji. Prav po zaslugi tega filma ga je Filmska fundacija iz Londona uvrstila v reprezentanco šestih najboljših mladih evropskih režiserjev in ga predstavila v Ameriki.

Po šolanju na AGRFT je Podgoršek realiziral več kot 70 oddaj Studia Ljubljana, snema reklame (SKB, Mobitel, Fructal, Ljubljanske mlekarne itd.), glasbene videospote (za skupine Videosex, Demolition Group, Vlada Kreslina, Anjo Rupel itd.), video dance filme ipd.

Snemal bo film v Brežicah

Zagnanosti Sašu Podgoršku ne manjka, saj letos že načrtuje dva igrana filma. Sladke sanje so nostalgичna zgodba izpod peresa Mihe Mazzinija, Temni angeli usode pa je črna erotična komedija, za katero je scenarij napisal pevec brežiške skupine Demolition Group Goran Šalamon. "Po 15-letnem družnjstvu s to skupino, za katero sem režiral 5 glasbenih spotov, želimo skupaj narediti nekaj večjega - film. Glavni producent je Filmski sklad RS, računam pa na sponzorsko sodelovanje in podporo brežiških in dolenskih podjetnikov. V Trbovljah je bilo pri snemanju Vrtoglavega ptiča to zelo uspešno," je povedal Podgoršek.

Seveda ni šlo brez komentarja o slovenskem filmu, ki se mu menda, glede na to, kar je bilo prikazano letos v Portorožu, pišejo boljši časi. Tudi Podgoršek meni, da je bilo leto 1996 posrečeno leto, ker se je na tem področju zelo veliko naredilo, obstaja pa nevarnost, da bo prihodnje leto število filmov na maratonu spet skromnejše. "Treba je zagotoviti kontinuirano produkcijo filmov, tudi zato, ker film ni le umetnost, pač pa ena od gospodarskih vej. Potrebno je, da država da za film več denarja,

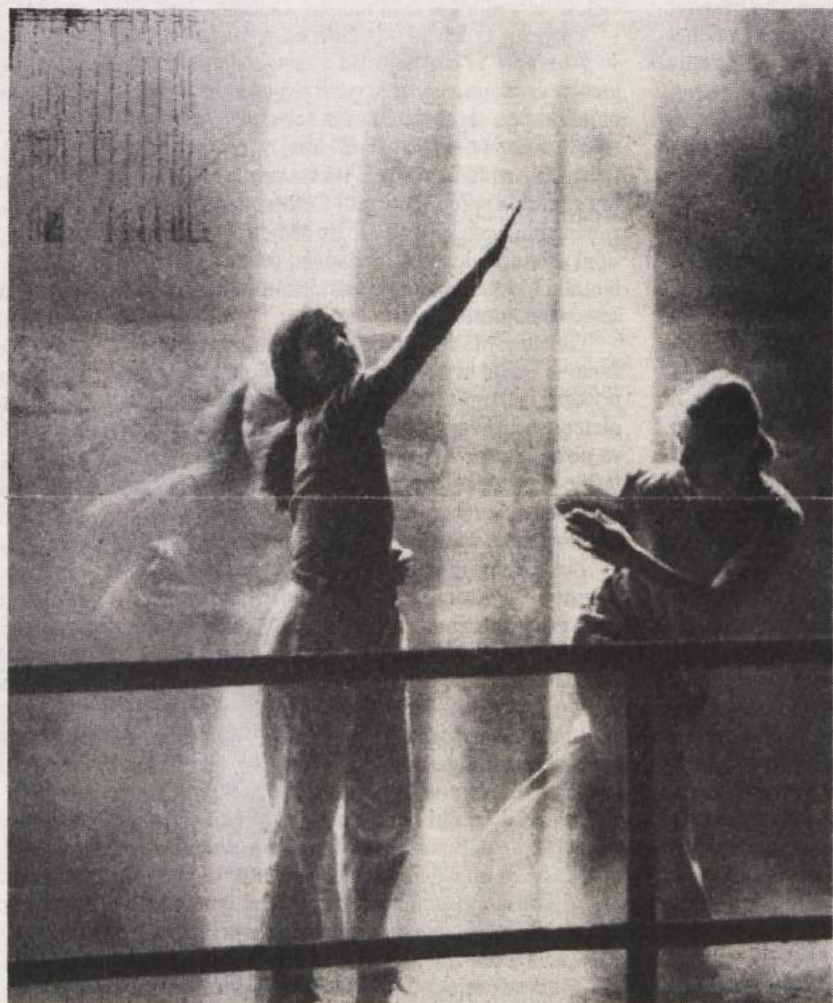
Sašo Podgoršek

kajti tak odnos, kot je bil do sedaj, je smešen in ponižujoč. Pri nas so ljudje, ki znajo in hočejo dobro delati, in konec koncev so tudi filmski ustvarjalci ambasadorji slovenske kulture," pravi Podgoršek. Po drugi strani pa se mu zadnja leta zdi najhujši prav občutek, da se film naredi le zato, ker je denar, ni pa važno, kako in ali ga bo kdo gledal.

Kot velik ljubitelj filma, ki seveda še danes rad zahaja v kino, v prostem času pa ne more brez športa, ima mladi brežiški režiser takoj pripravljenih polno pohvalnih besed o slovenskem filmu iz petdesetih in šestdesetih letih, izpostavi pa režiserja Františka Čapa in Franceta Štiglica. "Kvalitetna in izrazna moč slovenskega filma je potem, ne vem zakaj, začela padati in zdaj je na ničti točki. Z novimi idejami, prijemi in novo generacijo se bo mogoče popravilo. Morda je slovenskemu filmu zadnje čase manjkala tudi kritična distanca do samega sebe - ne biti kar zadovoljen. Menim, da slovenski gledalec hoče preprosto zgodbo, v kateri se prepozna in se zato vanjo vživlja, seveda mora biti prikazana na zanimiv način. Temelj za to pa je dober scenarij."

Ko bodo snemali take projekte, bodo tudi naše kinodvorane ob predvajanju slovenskih filmov, ki jim dostikrat manjka "samo" gledljivost, gotovo bolj polne.

LIDIJA MURN

Prizor iz filma Vrtoglavi ptič.

Norček

"Jaz sem živi ogenjček, plamenček, ki vdihuje besedo ljubezni in izdihuje sij srčne radosti," pravi o sebi Norček, junak najnovejše istoimenske knjige pisatelja Marjana Tomšiča, ki se je v sodobno slovensko književnost že trdno zapisal s svojimi istrskimi pripovedmi in romani. S to knjigo (izšla je v zbirki Glasovi pri Kmečkem glasu) se je pisatelj pomaknil iz realnega v pravljčni svet, vendar mu ta odmik ne pomeni dejanskega odmika od resničnosti, ampak sestop v tisto plast pripovedovanja, kjer se da o človeku in življenju na drugačen, srcu bolj kot pameti, doumljiv način povedati globlje in trajnejše resnice, zato tudi junak pripovedi ni mislec, znanstvenik, filozof, asket ali kaj podobnega, ampak Norček, potepuh, večni popotnik, sanjač, poet, spontani modrijan in otrok. Tak mora biti, če naj trde resnice tega sveta zmečha in relativizira, če naj dosledno veruje v dobroto in ljubezen ter tako tudi ravna, če naj nosi tudi v nesreči neugasljiv plamenček radosti v sebi, če naj poslušja predvsem glas srca in hodi za njim. Za navadno pamet je pač norec tisti, ki mu ni nič za zlato in diamante in jih v igri razsipa okoli, ki mu ni do časti in moči oblasti in mu je milejši zvesti psiček kot trop priljubljenih dvorjanov, ki se žrtvuje za druge brez misli na korist, ki v gredem vidi lepo in v bleščeči lepoti grdo, ki kratkaja je in počne to, kar počne Tomšičev Norček, ko ga pisatelj vodi po poteh od vasi do vasi, od krajine do krajine in od dogodivščine do dogodivščine. Ob tem, kar se mu dogodi in kar doživi, pisatelj razgrinja svoje gledanje in razumevanje življenja in sveta, pogosto prežeta s starodavno vzhodnjaško modrostjo, ki dandanes vse glasneje nagovarja notranje nezadoščenega modernega človeka, pogosto pa se pisatelj izraža s pravljčnimi prisposodobami. Prepušča se navdihu in zanosu, za Norčkom ne stoji sklenjen in povsem domišljen miselni vzorec, do katerega naj bi se bralec dokopal. Ni se treba mučiti z miselnimi analizami, Norčka je treba brati, sprejeti in razumeti z globljim v nas, kot je razum.

Takole pravi Norček sam proti koncu knjige v pogovoru z menihom: "Zakaj bi pa morali čisto vse razumeti?... Ljudje mislimo, da moramo vsemu priti do dna. A kako naj izmerimo globine oceana z vrstico pameti, ki seže le do tja, do koder prodrejo sončni žarki, torej le pod površje?... Česar ne more izmeriti pamet, razume duša."

MILAN MARKELJ

Mesto in otrok

Aleš Debeljak je eden izmed najbolj opaznih sodobnih slovenskih ustvarjalcev. V slovensko kulturno zavest se vpijuje kot pesnik in kot publicist, za razliko od premnogih slovenskih ustvarjalcev se uveljavlja tudi zunaj meja Slovenije. Za seboj ima že štiri pesniške zbirke in kar pet knjig izbranih esejev, več njegovih samostojnih knjig je izšlo v tujih jezikih od nemščine do angleščine, za svoja dela pa je prejel številna domača priznanja, med njimi nagrado Prešernovega sklada in Jenkova nagrado, ter tuja priznanja, denimo izraelsko nagrado Miriam Lindberg za pesništvo miru, kar vse potrjuje, da je Debeljak res med pomembnejšimi našimi ustvarjalci. Ugledno mesto v slovenskem pesništvu si je nedolgo tega utrdil z izidom svoje najnovejše pesniške zbirke MESTO IN OTROK, ki je izšla v zbirki Nova slovenska knjiga pri Mladinski knjigi.

Zbirko sestavlja sedem ciklov s po šestimi pesmimi, ki so vse napisane v zelo svobodni sonetni obliki z dolgim verzom in občasnimi notranjimi rimami. V to obliko je pesnik zajel bogastvo podob, okoliščin in situacij ter z njimi izpisal lepoto in grenkost življenja na tem koščku sveta, tako kruto zaznamovanem z nedavno balkansko vojno morijo, ki je še najdlje uklepala v krvavi objem mesto Sarajevo. Mesto je pesnik dvignil v simbol zla in destrukcije, njemu nasproti pa postavil

otroka kot simbol življenja in ljubezni. Naloga pesnika je, da v času, ko se "okrog tebe svet/ kruši v prepad" pije "živo vodo", se pravi, da je na strani življenja in ljubezni, četudi ju preplavljajo plazovi uničenja, "Ker ljubezen, ki teče ti skozi žile, je seme, cvet in sad", je torej življenje samo. Debeljakova "kronika bolečine", kot svoje početje imenuje v enem od sonetov, je pretanjena pesniška zbirka, ki zahteva zbranega in pozornega bralca, a vloženo bogato poplača.

MILAN MARKELJ

Pripovedke

Nemški romantični ustvarjalec E.T.A. Hoffmann je v času svojega življenja (1776-1822) počel vse mogoče in bil vsestransko nadarjen umetnik, saj se je ukvarjal z glasbo, risanjem in gledališcem, po svojem 33. letu pa tudi z literaturo. Skozi rešeta časa pa se je prebil predvsem kot pisatelj. Zanimivo je, da je bil že za svojega življenja in še tudi desetletja potem veliko bolj kot doma priljubljen in znan v drugih deželah in da je bolj kot na nemške vplival na tuje literate. Njegov vpliv je bil še posebej močan v francoski literaturi, segel pa je vse do ameriških in ruskih pisateljev. Tisto, kar je v Hoffmannovi umetnosti še dandanes najbolj vzmernirljivo in privlačno ter s čimer je najmočnejše vplival na mnoge ustvarjalce in si pridobil svetovni sloves, je dvojnost, ki preveva vse njegovo delo. Nasprotja svetloba - tema, resnično - pravljčno, stvarno - duhovno, zunanje - notranje, tragično - komično, grozljivo - humorno, normalno - blazno itd. se v njegovih delih prepletajo, prehajajo eno v drugo ali se paradoksalno soočajo. Za razliko od svojih sodobnikov fantastičnega, nenavadnega in čudežnega ni črpal iz religiozne metafizike, ampak iz znanstvene oziroma psevdoznanstvene transcendence. Pisatelj se je zanimal za živalski magnetizem, mesmerizem, telepatijo, hipnozo, somnambulizem, duševne bolezni, tako da je za fantastično v Hoffmannovem delu pogosto mogoče najti racionalno razlago, četudi to ni potrebno, saj v nekem smislu razbija čar njegovih pripovedi.

V slovenščino imamo prevedena oba njegova romana, Življenjski nazori mačka Murra in Hudičevi napojji; prav tako je prevedenih več njegovih pripovedk. Zdaj se jim je pridružilo še šest Hoffmannovih zelo poznanih pripovedk, ki so v prevodu Katarine Bogataj - Gradišnik (napisala je tudi obsežnejšo spremno besedo) pod naslovom PRIPOVEDKE izšle pri Mladinski knjigi v zbirki Veliki pravljčarji. V knjigi so prevodi poznanih pripovedk Peščeni mož, Svetnik Krespel, Prigode silvestrske noči, Izbiranje neveste, Falunski rudniki ter Drobilec orehov in Mišji kralj. V teh zgodbah so odlike in čar Hoffmannovega pripovedništva še posebej prišle do izraza.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

- DZS je izdala štiri nove izvirne slovenske knjige: pesniško zbirko Iztoka Osojnika RAZGLEDNICE ZA DARJO, novele Vinka Moderndorferja LEŽALA SVA TAM IN SE SLINILA KOT HUDIČ, zgodbe Zlatka Zajca PRIGODE in roman Petra Stoparja VRVOHODEC.
- V zbirki Odisej, ki jo izdaja Mladinska knjiga, je izšel mladinski roman slovenskega pisatelja Dima Zupana LETEČI MAČKI.
- Mladinska knjiga je v zbirki Zenit izdala roman EMMA angleške pisateljice Jane Austen, v zbirki Pisanice pa prevod uspešnice Ronaldah Dahlen JAMES IN BRESKEV VELIKANKA v prevodu Jureta Potokarja.
- Pri Mohorjevi družbi je izšla monografija o slovenskem fotografu Josipu Pelikanu.
- Upravni odbor Prešernovega sklada in Gorenjski muzej Kranj sta izdala zbornik PETDESET LET PREŠERNOVIH NAGRAD.

NAGROBNI KAMEN – Niso se selili samo ljudje, selili so se tudi nagrobni kamni. V spomin na svoje pokojne so nemški Kočevarji v času med drugo svetovno vojno vzeli s seboj v Krško vas pri Brezicah tudi nagrobnike svojcev. Po vojni so jih ob povratku iz izgnanstva v Nemčijo Goriškovi našli v kleti svoje hiše. Uporabili so jih kot temelje pri gradnji stebrov gospodarskega poslopja. Ko so del stavbe podrli, so odkrili enega od uporabljenih nagrobnikov. Očiščenega je lastnik postavil na zelenico hiše. Nagrobnik je iz druge polovice 19. stoletja. (Pripravila etnologinja Ivanka Počkar)

Na Trdinovih kopiskov

Samo da je kaj za grlo – Mnoge deklice bistrumne, da ne zmatrajo vsako možitev za srečo sploh tudi ne hrepene preveč biti, če tudi nič nimajo, žene navadnih kmetov, češ ker trpe še več ko dekle. Dekleta za moživo zrele naj bolj žele priti k hiši, ki ima dober nograd, da bo zmirom kaj za grlo.

Čarovnice molzejo krave – Binkoštno soboto pomolzejo coprnice krave, ako ne priženo se domu pred solničnim zahodom in tako tudi binkoštno nedeljo jutraj, če se ženo na pašo že pred solncem. V Prapročah bil se pastir preoblekl na robe in tako videl je coprnice in opazil, da so bile med njimi vse Prapročanke razun dveh ali treh.

Bil je feš – Rajni Brunar se delal od konca iz vsakega človeka norca, pa so hodili vse eno vsi k njemu in ga imeli radi, ker je bil feš.

Ženijo se sebenci – I letos žene so v Š. Jerneji in M. peči večidel sebenci. Bo še manj hlapcev in dekel, kajti si vzamo taki naj raje kaj zemlje v najem in delajo za se.

ANA 390 DBA MAČENA

Takoj po poroki sta začela zidati veliko hišo, ki sta jo želela napolniti z otroki. Ko je prvič zanosila, sta bila srečna oba, kajti ljubila je svojega moža in mu je hotela podariti sadnjune skupne ljubezni. Toda zataknilo se je. Otroka ni donosila. Splavila je, ker je pri gradnji hiše pretrdo delala in dvigovala preteška bremena. Ob njuni skupni nesreči jo je mož tolažil, češ saj sva še mlada in bova lahko imela še veliko otrok.

Dogradila sta lepo hišo z delavnico, ki je lepo uspevala in dajala kruh še drugim delavcem. Otrok pa ni in ni bilo. Ana je bila zdrava, mlada, a vsa nesrečna zaradi svoje zaprtosti. Vendar tega ni nikoli pokazala svojemu ljubemu.

Živela sta utečeno življenje, on je delal s fanti v delavnici ona pa jim je kuhala in urejevala veliko prazno hišo. Namesto da bi se dom napolnil z otroškimi smehom, je življenje hotelo drugače, povsem drugače - ostala je sama v tisti veliki hiši, ko ji je smrt vzela še tisto ljubezen, ki jo je imela. Nekaj časa so fantje še delali, potem pa so odšli drug za drugim in mlada vdova je morala zapreti delavnico, v hišo pa je vzela podnajemnike, da se je lahko preživljala.

Včasih se je spraševala, kaj je storila napak v svojem življenju, da jo Bog tako kaznuje. Velikokrat med tednom in v nedeljo je hodila v cerkev sv. Nikolaja. Tam se je počutila varno in sproščeno, tam je našla tolažbo za svoje oropano življenje.

Janez se je moral zelo mlad poročiti, kajti starši so mu zgodaj umrli in doma je gospodaril hlapec in gospodinjala dekla. Ko je bil Janez še pri vojaki, sta mu umrla starša, vsi bratje in sestre so se že odselili, tako da doma ni bilo več nikogar. Oče je prav njega, najmlajšega, hotel imeti za gospodarja pri hiši. Tako je Janez prišel domov in se poročil s sosedovo Marijo, ki je bila prav tako mlada. Oba sta bila za gospodarstvo sicer še neizkušena, toda morala sta poprijeti za delo na polju, v hlevu in svinjaku. Če je bila sila, so jima pomagali tudi ženini starši in njegova sestra, ki je bila blizu poročena.

Z Marijo sta odprla gostilno, ki je prinašala zaslužek predvsem ob semanjih dnevih in ob nedeljah, ko so ljudje prihajali k maši v farno cerkev. Več kot denarja pa je bilo pri hiši otrok. Prihajali so na svet eden za drugim, tako da je nekoga dne tast rekel: "Ej, Janez, pazi malo, saj se ti bo žena od silnih porodov še utrgala."

Po rojstvu osmega otroka je Marija kmalu zopet zanosila. Slabo se je počutila v tej nosečnosti, vendar možu o tem ni nič povedovala ne potarnala. Nekega jutra pa ni mogla vstati. Silno hitro se ji je stanje poslabšalo in smrt je stopila v hišo ter pobrala mater z otrokom vred. Tako je Janez ostal sam z osmimi otroki. Sam ni zmozel skrbeti zanje, voditi gostilno z mesarijo pa še delati na polju, v hlevu in v gozdu.

Ni vedel, kaj storiti, nihče ga ni mogel potolažiti v nesreči. Dekla je za silo nahranila in oprala otroke, toda kdaj jih bo vzgajal in jih pošiljal v šolo? "O Bog, kako si mogel ravno meni vzeti moje dobro in skrbno ženo ter me pustiti samega s kopico otrok?" je velikokrat razmišljal Janez.

Ali ga je uslišal Bog ali pa je poseglo vmes naključje, se ne ve, naneslo je, da sta se na trgu pod farno cerkvijo sv. Nikolaja srečala Janez in vdova Ana, ki je bila skoraj istih let kot pokojna Marija. Ana brez svojih otrok, ki si jih je tako zelo želela, Janez pa brez matere svojim otrokom. Spoznala sta se in in trajalo dolgo, pa jo je zaprosil, če bi hotela biti mati njegovim sirotam in gospodinja v njegovi hiši.

Ano je prošnja presenetila. Dolgo v noč je premišljevala, kaj naj stori. Odločitev je bila res težka. Smilili so se ji otroci, visoki mož, poln življenja ji je bil všeč, strah pa je je bilo tiste velike hiše. Pisala je bratu, ki je bil znan zdravnik, in mu omenila, da bi se poročila in šla za mačeho osmim otrokom. Ob misli na toliko majhnih otrok, ki so ostali brez skrbne in nežne materine roke, jo je stisnilo pri srcu.

Na vrtu je nabrala cvetja in odšla po poljski poti do pokopališča pri sv. Roku. Tudi k njemu, njeni veliki ljubezni, je morala iti. Na grobu je prižgala drobno svečko in zazdelo se ji je, kot da ji je pokojni pritrdil, naj se odloči in poskrbi za osem ubogih sirot...

Kmalu se je peklo in cvrlo, pripravljala se je velika ohcet. Poročil ju je njegov brat, ki je bil duhovnik, v cerkvi sv. Martina, kot si je želela.

ANDREJKA VRAČANJE V OTROŠTVO

Popoldne se je nagibalo k večeru in le skromni sončni žarki so se še dotikali roba moje sobe. Bila sem raztresena in misli so mi uhalje na vse strani. Počasi, kot bi bila kakšen star okostnjak, ki že nekaj let ni hodil, sem vstala in na polici, kjer so ležale različne kasete, iskala kaj umirjenega, razpoložljivega primerne. Ne prva, ne druga, nobena kasete se mi ni zdela primerna... Pobrskala sem še po drugem stolpcu. Tudi nič. Potem se mi je pogled ustavil na stari črni kaseti z naslovom Medeno življenje. Punčka, fantek in rjavi psiček so krasili naslovno stran kasete. Narahlo sem se nasmehnila in se spomnila na prijateljico, ki mi je nekoč posodila tri kasete s pravljicami. Dve sem ji kmalu vrnila, ta pa je bila nekaj posebnega in sem jo obdržala za dlje časa.

Ko mi jo je prijateljica dala, mi je rekla: "Pravljica je za malo starejše. Meni v otroštvu ni bila všeč, toda danes..."

Ponovno sem si želela poslušati glasove na kaseti in lepe melodije. Želela sem se počutiti kot brezskrben otrok sredi igre. Želela sem se vrniti v čas, ko so bili manjši spori med otroki le del igre, ko so se bolečine porajale le iz nedolžnosti in spodrsljajev, ki so bili že v naslednjem dnevu pozabljivi. Tekanje za metulji, gradnja hišic in tekmovanje s formulami na eni strani ter upiranje staršem zaradi risank in prezgodnjega pošiljanje v posteljo zvečer na drugi strani.

Pri poslušanju pravljice sem se vrnila v brezskrbni čas otroštva, ki ga imam za najlepši del svojega življenja.

Spomnila sem se babičinega darila za dedka Mrza, slikanic Rdeča kapica in Hvaležni medved. Takrat še nisem znala brati, zato sem jo prosila, da mi ju je ona brala. S pozornostjo so ji prislunili še drugi otroci. Babica je bila naša živa knjiga. Ob večerih nam je pogosto pripovedovala zanimive pripetljaje in izmišljene zgodbe. Vedno jih je enako začela z "A veste" in končala z "Ja, tako je bilo včasih."

Otroški svet je podoben pravljicnemu, oba poznata srečne konce. V meni je ostal ohranjen v drobniških koščkih spomina, ki tvorijo mozaik srečnega in nepozabnega otroštva. Tako lepega, da ga nikoli ne bi zapustila, če bi bilo to mogoče.

1 Med nebom in zemljo 19. - 22. jan. 1966.

Po daljšem potepanju po Reki smo se pred tremi dnevi vkrcali na ladjo Dalmacija in z njo odpluli na popotovanje po vzhodnem Sredozemlju. Na dosednji poti smo se ustavili v Dubrovniku in Pireju.

Z Reke se najbolj spominjam mnogih ruševin, ki jih je za sabo pustila zadnja vojna, ruskih ladij v pristanišču, skoraj praznih trgovin, revne ponudbe v gostinskih lokalih, neskončnega čakanja zaradi birokratskih navad v turističnem uradu in presenečenja ob razkošju na ladji. Z njo so takrat potovali samo bogati tujci, državljani nekdanjih jugoslovan-skih republik smo bili izjema.

Znova in spet drugače sem doživel lepoto jadranske obale in otokov. Posebno ob večernih urah. Takrat je zahajajoče sonce obarvalo gole jurske in kredne stene apnenčastih pogorij s posebno rumeno-rdečo barvo. In zdelo se je, da okostja davnih življenj vedno znova vračajo svetlobo, zbrano v njih pred sto milijoni let.

Iz Dubrovnika me še vedno spremlja poezija grobo obdelanega kamna, vonj po preteklosti in še posebej slika puščavnika z lobanjo, ki sem jo videl v eni od cerkev. Podoba me je pritegnila in odplavila v nek drug svet. V njem sem ostal tako dolgo, da me je prijatelj moral zbuditi. Po tistem videnju sem vedno bolj žejen ere in še bolj potopljen v Neznanko.

Vzmemirile so me veličastne stene rta Mathatan, skrajnega južnega konca Evrope, kjer več sto metrov visoki skladi gmote strmo ločujejo kopno od morja. Spopad med obema elementoma je silovit. Morje se peni in skale se upirajo. In milijone let je potrebno, da morje premaga kopno in da se iz morja znova rodi kopno.

Galebi z Mathatana zasledujejo ladjo. Čudoviti so in njihov let je poln lepote. Vprašujem se, kako da se v velikem prostoru nad morjem ne izgube, zakaj ne marajo človeka in spremljajo ladjo ure in ure samo zaradi plena, kako spreminjajo plen v lepoto letenja in še širša obzorja, kako gmota misli, kako se spreminja v gibanje kril, v ostrino videnja, v strmino poletov...

In galebi niso samota. Tudi druge ptice in živali spreminjajo semena in še drugačen plen v nove oblike in izraze življenja: ptice celo v petje, zveri v rjovenje in smrtonosne skoke, gazele v plašnost in lepoto bega...

France Režun pota in razmišljanja NEUKROČENA VPRAŠANJA

Let galebov me zvaljba v vse večje globine in zapletenosti življenja. Vem, da je ta let samo drobec vesoljnega naravnega programa in da je ujet v neizmernost vseh drugih pojavov Celote. Hkrati vem, da je to življenje, pa čeprav samo eno od neskončnega števila, tako zelo zapleteno, da presega sleherni računalniški sistem, ki ga je doslej zmožel narediti človek.

Najbolj skrivnostna in obenem najbolj zbuena razsežnost življenja, kar je nedvomno zavest, mora usklajevati vso nepregledno povezanost in soodvisnost delov organizma v celoto in celote z deli, hkrati pa ves organizem kot celoto z vsemi pojavi zunaj, v neskončno večji Celoti - v naravi kot Univerzumu.

Da lahko katerokoli življenje kot celota v sebi deluje, mora od zunaj dobivati določeno vzpodbudo - energijo, saj samo sebe ne more razdirati, da bi se ustvarjalo, ali: najmanjši deli Biti se za sebe ne morejo hraniti iz sebe. Še več: vzpodbuda - energija, ki prihaja od zunaj, lahko oživlja in ohranja organizem samo v primeru, če mu je prilagojena. In vrnitev objema: življenje se lahko zbudi samo takrat, če je kot del neskončne Celote z njo tudi usklajeno in jo uboga!

Človek, kot eno od neizmerno različnih življenj, ni izjema. Tudi človek je v sebi celota in lahko živi samo, če so vsi organi v medsebojnem ravnovesju in se med seboj dopolnjujejo, če en sam organ odpove, se poruši ves organizem, kajti samo zvestoba vseh delov lahko zbudi utrip celote in samo ta utrip lahko delom vrača življenje!

Kako je človek v primeri z zunanjim svetom samo del Celote, je razvidno iz slehernega njegovega videnja, slišanja, občutenja in doživljanja sveta. Kot subjekt lahko uresničuje svet samo v soočenju s stvarmi zunaj sebe. Že navidezno tako preprost pojav, kot je npr. videnje drevesa, vključuje oboje: človeka kot subjekt in hkrati drevo kot objekt zunaj človeka. Če drevesa ni, videnje drevesa v človeku ne more nastati, in seveda obratno: drevo lahko je, toda če ni človeka, da bi ga videl, ga za človeka ni!

V razmišljanjih o odnosih med delom in celoto pa se mi pojavlja še eno videnje: vsi pojavi so v sebi celota, kot del absolutne Celote, pa hkrati navzven oboje - del in spet celota, kajti čeprav so samo del Celote, je v njih kot delu tudi vsa Celota!

Program, ki oživlja Bit v človeka, je drugačen, kot so programi, ki oživljajo Bit v drugačne oblike in vsebine življenja, vendar je vsem življenjskim programom skupno, da so v sebi in za sebe najvišja popolnost in svoboda, saj jih nič od zunaj ne more prisiliti v drugačno resničnost - da bi takšna prisila lahko bila, bi se morala spremeniti tudi Celota, toda napram zunanjemu svetu se vendarle isti življenjski programi sami sebi nezadostnost, vezanost, odvisnost in kot ujetniki Celote popolnoma determinirani, s tem pa samo še nujnost!...

Galebi z Mathatana zapuščajo ladjo, kajti bližamo se Pireju in Atenam. Morje luči obeh mest me pritegne in iztrga iz razmišljanj o zapletenosti in prepletenosti življenja, obenem pa prav ta pogled rojeva nove uganke. Dovolj je samo pogled na odprto morje in za tem na kopno: na eni strani neizmerna, negibna in skoraj gosta tema brez meja med nebom in valovanjem voda, na drugi strani valovanje luči.

Luč in tema in za hip primerjava med življenjem in smrtjo. Toda samo za hip, kajti doživljanje se spremeni v še drugačno: kam odhaja luč, ko jo prežene tema, in kam tema, ko zmaguje luč, kakšna je luč v valovanju smrti in po njej in kakšna v življenjih, narejenih drugače od človeškega?

Enako neizprosna so vprašanja o valovanju in srečanjih med ljubeznijo in sovraštvom, med voljo, hotenjem in obupom, kako se ti spopadi polnijo in praznijo, kdo polni in prazni? Pojavi prihajajo in odhajajo - kam? So tudi prostori brez prostora in časi brez časa, so ustavljeni in podivjani časi?

Po krajšem postanku v Pireju odplujemo proti Aleksandriji, v noč in na nemirno odprto morje.

V kabini prisluškujem ladji. Ima poseben utrip in diha. Ima srce in pljuča. Enakomeren ropot iz strojnice me odplavi v svojstven svet svojih otroških let. Ropot je podoben tistemu v našem mlinu ob majh-

nem, vendar zelo živem potoku. V njem sem v majhnih sobici s stricem prečul marsikateri dolg večer, dokler me ni šumenje voda preko velikega vodnega kolesa, prepleteno z mehkim ropotom zobatih lesenih koles, premagalo in zazibalo v spanec.

Iz te sobice se še posebej spominjam pečice, v kateri je stric topil antimonovo rudo. Iz raztopine je v posebnih kalupih oblikoval pravljicne figurice in z njimi razveseljeval nas otroke. Pečica je bila v tisti sobici toplota in luč in sanje.

Tudi tu na odprtem morju me šumenje valov in ropot iz strojnice zapelje v spanje in me zbudi še drugače. Potujem lahko v katerikoli čas in prostor. V tej noči sem se zbudil na oceanu galaksij.

Hotel sem izmeriti njegove globine. Spustil sem sidro in spoznal, da se potaplja v vedno isto središče in da oceanska plima narašča hitreje od mojih misli. Hotel sem se rešiti na kakšno obalo, potem pa sem odkril, da išče obale tudi ocean in da je njegovo dviganje samo protest proti neukročeni uganki Niča. Zdaj sem vedel, da jadram na meji med Bitjo in Nebitjo in da je ocean samo svet, ki sem ga ustvaril, potem pa ga nisem mogel nikamor odločiti, kajti kamorkoli sem se ozrl, nisem nikjer našel opore. Bil sem neizmerno sam. Pod seboj sem gledal bleščeče valovanje svetov, vsenaokrog pa brezmejno brezno najbolj polne Neznanke. In naj se je žareča kozmična kroga še tako širila in gohtala pošastno temo Niča, je vendarle ostajala v njegovi neskončni lobanji samo brezupno prizadevanje. Strmel sem v to svojo stvaritev in zazdelo se mi je, da tako zapuščeno in brez cilja ne more biti resnično. Toda to je bil samo trenutek slabosti, kajti že naslednji hip sem vedel, da lahko samo nedosegljiva in nedoumljiva obzorja razdro mojo pretresno kletko. In ko sem se sredi noči, vznemirjen zaradi Jupitrovih motenj, prebudil v prav tako pretresno kletko svoje sedanje narave in skozi line čutov prepoznal svet, ki mu pripadam, sem tudi doumel, zakaj se bom moral za svojo uresničitev še večkrat vrniti.

Spet sem tu na ladji in v popolni budnosti še pre-mišljam: najbrž še nisem dovolj pripravljen in zato mi je bleščeče zvezdno nebo, kamor sem se potopil v sanjah, še potrebno, brez te srebrne zavese bi moje oči prehitro zgozele pred grozo PREPADAV.

Zjutraj je na morju in na ladji temno. Plujemo skozi močan dež in veter. Ladja se močno ziblje. Pri zajtrku padajo kozarci. Večine potnikov se polašča morská bolezen. Nekateri verjamemo v moč Bakhusa proti morskí bolezni in molimo pred njegovim oltarjem.

Štuklju leto zapora in ob izpit

Nesreča, ko je 17. oktobra 1995 23-letni Boris Štukelj iz Straže na zebri v križišču zbil peško Marijo Malus, dobila sodni epilog - Pričevanja prič in udeležencev različna

NOVO MESTO - 17. oktobra 1995 je Novomeščanka 77-letna Marija Malus hotela na izlet z avtobusom. Žal se je njena pot končala tragično že na semaforiziranem križišču pri avtobusni postaji, saj jo je na označenem prehodu za pešce zbil danes 23-letni voznik golfa Boris Štukelj iz Straže. Malusova je dobila tako hude poškodbe, da je tri ure kasneje umrla. Nesreča je po skoraj letu in pol prišla na okrožno sodišče in dobila sodni epilog. Žal se je medtem v drugi prometni nesreči ubil tudi Peter Horvat, ki je takrat sedel v golfu ob Štuklju.

Na glavni obravnavi na novomeškem okrožnem sodišču je bilo največ dvomov o tem, kdo je kriv za nesrečo: ali je v rdečo luč zapeljal voznik golfa ali pa se je morada peška čez cesto odpravila pri rdeči luči na semaforju za pešce. Pričevanja obtoženega Štuklja in njegovih sopotnikov so se namreč razlikovala od pričevanj očitih razvik.

Štirje mladi fantje so se 17. oktobra 1995 odpravili v Avstrijo.

PREHITRO PO SPOLZKI CESTI

GABRIJELE - V sredo, 5. februarja, nekaj pred pol tretjo uro popoldne je 23-letni B. P. iz Krmelja vozil osebni avto po lokalni cesti iz Pijavic proti Gabrijelam. V ovinku, ki poteka po klancu navzdol, hitrosti ni prilagodil razmeram na cesti, zato je vozilo obrnilo na drug prometni pas ravno v trenutku, ko je nasproti pripeljal 41-letni L. B. z Mirne. Slednji se je v nesreči lažje poškodoval, hude poškodbe pa je dobil sopotnik v vozilu povzročitelja nesreče 24-letni P. T. iz Krmelja.

- Sestavljanje slovenske vlade je podobno gradnji snežnega moža tik pred odjugo.
 - Če politiki mnogo govorijo o slovenski pomladi, potem se obeta huda zima v naravi in politiki.
- M. BRADAC

Nekaj pred pol sedmo zjutraj so se peljali od Vavte vasi proti Novemu mestu. "Opazil sem, da na semaforju utripa zelena luč, ko pa sem šel mimo semaforja, je na njem gorela oranžna luč. Pogledal sem na levo, če gre kak avto, vendar so tako vozila na mostu, kot tudi tista, ki so prišla iz smeri lekarne, stala, saj je semafor iz smeri avtobusne postaje nekoliko dlje odprt, da se lahko križišče sprazni," je zatrnil obtoženi Boris Štukelj, ki sicer križišče dobro pozna, in dodal, da je nenadoma pred seboj zagledal starejšo gospo.

Najprej jo je hotel obiti, a ko je videl, da mu to ne bo uspelo, saj je šla precej hitro, je zapeljal naravnost. Boris, ki se ne čuti krivega, čeprav mu je žal, da je prišlo do tega neljubega dogodka, se spominja, da je po trčenju avto ustavljal po nekaj metrih, pričrčan pa je, da v križišču ni pripeljal več kot 50 km/h. Pričanja ostalih potnikov v golfu: Vojka Oklešna, Boruta Jurišiča in pokojnega Petra Horvata, ki je dal izjavo še v preiskavi, so se tako glede hitrosti, luči na semaforju kot obnašanja ženske na prehodu ujemala.

Nesrečo so drugače videli drugi. Dušan Fifolt, po poklicu policist, je v kritičnem trenutku stal pred semaforjem na mostu, da bo zavil proti Kandiji. Ko se mu je prižgala zelena, je zapeljal v križišče, po nekaj metrih pa je mimo njega s precejšnjo hitrostjo pripeljal črn golf. "Videl sem, da je nekaj priletelo čez avto. Sprva sem pomislil, da je kak karton, potem pa sem videl, da je voznik zbil žensko, ki je stopila na cesto pri svoji zeleni luči," je pripovedoval.

Pred semaforjem iz kandijske smeri je v času nesreče stala Ivanka Kastelic, za njo pa Mateja Slokar. Prva je povedala, da je bila na žensko še posebej pozorna, saj je pred nesrečo potrpežljivo čakala na pločniku, kdaj se bo prižgala zelena luč, potem pa je mirno šla proti drugi strani ceste. Zelena luč na semaforju za pešce pa je videla tudi priča Mateja Slokar. O pokojnični previdnosti na cesti in njeni vitalnosti sta govorila tudi njena hči in sin.

Voznik v času nezgode ni imel alkohola v krvi, avto pa je bil brezhiben. Očividci so opisovali, da se je voznik Štukelj v križišču pripeljal od 60 pa tudi do 100 km/

• Obtoženčeva zagovornica odvetnica Alenka Žugelj je bila mnenja, da Štukelj za nesrečo ni odgovoren, saj je po njenem mnenju prevozil rumeno luč, ne pa rdeče. "Priče so z izjavami pretiravale, saj so bile ob dogodku pretresene. Napako je očitno napravila oškodovanka, čeprav žal tega noče nihče reči," je dejala. Senat pod vodstvom sodnika Franca Kusiča se s tem ni strinjal in je zavzel stališče, da je rdečo luč prevozil Štukelj. Obtoženega Borisa Štuklja, ki je bil že kaznovan pri sodniku za prekrške zaradi kršitve cestno-prometnih predpisov, kot so prehitra vožnja in vožnja pod vplivom alkohola, spoznalo za krivega prometne nesreče iz malomarnosti, za kar kazenski zakonik predvideva od 1 do 8 let zaporne kazni. Senat je obtoženemu prisodil eno leto zapora in odvzem vozniškega dovoljenja za eno leto. Sodba še ni pravomočna.

h, po mnenju strokovnega izvedenca pa je bila hitrost, ki so jo navajali voznik in potniki v golfu, primerna, saj pri večji hitrosti vozila ne bi mogel tako varno ustaviti.

T. GAZVODA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ

Zavod za prestajanje kazni zapora
Dob pri Mirni
8233 MIRNA

objavlja prosta delovna mesta:

1. SVETOVALEC I. - PSIHOLOG
2. INŠTRUKTOR V KPZ - V KUHINJI
3. POOBLAŠČENA URADNA OSEBA V KPZ

Pogoji:

K točki 1:

- visoka strokovna izobrazba psihološke smeri, 5 let delovnih izkušenj. Zaželen je tečaj iz psihoterapije in dodatna znanja iz alkoholologije.

K točki 2:

- srednja (štiriletna) gostinska šola (smer - kuhar), 2 leti delovnih izkušenj, izpit iz higienskega minimuma.

K točki 3:

- srednja (štiriletna) družboslovna, zdravstvena, penološka ali druga ustreznost, 6 mesecev delovnih izkušenj, starost od 27 let, moški z odsluženim vojaškim rokom.

Na objavljenih delovnih mestih se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat/kandidatka izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben(-na); da ni bil(a) obsojen(a) za kaznivo dejanje, ki je po zakonu ovira za sklenitev delovnega razmerja v državnem organu; da je državljani(k) Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje pod točko 1., bodo vabljeni na razgovor, kandidati pod točko 2. in 3. pa bodo vabljeni na razgovor in opravljeni psihološki preizkus s testiranjem.

Možnost rešitve stanovanjskega problema.

Delovno razmerje bodo izbrani kandidati sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in poskusnim 3-mesečnim delom.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi na naslov, ki je naveden v objavi.

Vsak 12. vinjen!

NOVO MESTO - Na območju UNZ Novo mesto je prejšnjo soboto med 21. uro in 5. uro naslednjega dne potekala poostrena kontrola prometa. Policisti so bili pozorni predvsem na psihofizično stanje voznikov, zlasti na vožnjo pod vplivom alkohola, na uporabo varnostnega pasu, hitrosti, pa tudi na druge hujše kršitve cestnoprometnih predpisov.

Čeprav uprava v vseh sredstvih javnega obveščanja redno objavlja napovedane postrežene kontrole prometa - takšna obvestila so bila tudi pred pustom - policisti ugotavljajo, da se najpogostejši prekrški ne zmanjšujejo. Policisti so ustavili skoraj 600 voznikov in ugotovili, da kar vsak 12. voznik sedi za volanom pod vplivom alkohola. UNZ Novo mesto obvešča, da bo s poostrenimi kontrolami prometa nadaljevala.

Dolenšek Betonalu ne bo plačal 300.000 mark

A odvetnik Čeferin že napoveduje pritožbo na višje sodišče - Ni trdnih dokazov, da je Marijan Dolenšek vozniku traktorja, ki je peljal pesek iz kamnoloma, rekel, da bo Betonala kasneje v jamo kamnoloma vozil jedrske odpadke

TREBNJE - Prebivalcem krajevne skupnosti Mokronog, zlasti tistim iz okolice Žalostne gore, se je junij leta 1993 gotovo globoko vtisnil v spomin. Pa ne le po dogodku, ko je Marijan Dolenšek, takratni predsednik občinske komisije za denacionalizacijo, povojne pomore in druge nepravilnosti ter poslanec družbenopolitičnega zbora trebanjske občinske skupščine, demonstrativno legel pred tovornjak. Tako je preprečil nadaljnje odvažanje peska iz kamnoloma Žalostna gora in ustavil posledice takšnega odvoza, za katerega ni bilo ustreznih dovoljenj.

Zaradi domnevne izjave 16. junija 1993 se je Marijan Dolenšek znašel tudi pred okrajnim sodiščem v Trebnjem, zasebni tožilec Betonala pa od Dolenškega zaradi žaljive obdolžitve zahteval 300.000 nemških mark odškodnine. Podjetje Betonala oziroma njegov direktor Darko Golub Dolenšku očitata, da je 17. junija 1993 pred svojo hišo v Prelogah pri Mokronogu rekel Janezu Slugi, da "je postavljen s strani Betonala, da vozi pesek iz kamnoloma, ko pa bo jama prazna, bo Betonala notri vozil jedrske odpadke."

Sluga naj bi to prvič slišal prav tistega dne, naslednji dan pa je s tem seznanil tudi direktorja Betonala. Kot je zapisano v tožbi, je bila zaradi te žaljive obdolžitve, ki je "povsem neutemeljena in tudi neresnična, nastala večja materialna in moralna škoda, saj zaradi žaljive obdolžitve obdolženca krajani, kjer ima podjetje Betonala kamnolom, iz strahu pred resničnim odlaganjem jedrskih odpadkov nasprotujejo nadaljnjemu delu podjetja."

Kot je znano, je kamnolom pod Žalostno goro okoli 30 let brez dovoljenj izkoriščal KPD Dob, s čimer je bila povzročena velika škoda v bližnji in daljnji okolici. Leta 1981 je bilo izkoriščanje kamnoloma po posre-

dovanju inšpekcijskih služb ustavljeno, v začetku leta 1993 pa je podjetje Betonala kupilo gozd in pašnik ter začelo ponovno izkoriščati opuščeni peskokop, kar je izzvalo pravi plaz protestov in kritik, kljub temu da je vzporedno potekal tudi postopek legalizacije kamnoloma, za zagon kamnoloma pa je Komercialna banka Betonalu odobrila kredit v višini 350 tisoč nemških mark, Betonala pa je v peskokop Žalostna gora investiral preko 200.000 mark. Kljub odločbi urbanistične inšpekcije z dne 9. junija, da je prepovedana vsaka dejavnost v kamnolomu, se je odvoz nadaljeval vse do že omenjenega konflikta.

Janez Sluga je po naročilu podjetja Betonala s traktorjem peljal pesek iz kamnoloma. Ker sta bila na začetku konflikta ob traktorju le Sluga in Dolenšek, ni mogoče z gotovostjo trditi, kaj sta se pogovarjala, je pa zaslišanje prič, ki so prišle kasneje na kraj konflikta, osvetlilo dogodek. Tako je prišel h kamnolomu policist Matjaž Golob, ki je o tem naredil tudi zapisnik, Janez Sluga pa je v svojem zagovoru na glavni obravnavi zatrnil, da policista v Preloge ni bilo, da sta bila vse čas pri traktorju le on in Dolenšek, medtem ko Marjana Novaka po nje-

govih trditvah ni bilo zraven, čeprav je slednji to potrdil z opisom nadaljnjega dogajanja.

Po besedah Darka Goluba, direktorja Betonala, je njegovo podjetje zaradi izjav obdolženca utrpelo približno za 300.000 nemških mark škode, saj je poslovanje tega odvisno predvsem od ugleda: "Partnerji so namreč v tistem času odpovedali že sklenjene pogodbe ali z nami sploh niso hoteli poslovati, kot razlog pa so navedli, da imamo radioaktiven beton."

Na obravnavi, ki je bila 28. januarja, je pričal tudi novinar Dolenškega lista Pavel Perc (pred časom je zaradi pisanja o izkoriščanju peskokopa Betonala tudi proti njemu vložil tožbo, ki se je na predlog odvetnika dr. Petra Čeferina končala s poravnavo) in med drugim povedal, da mu je Dolenšek dejal, naj poskuša s svojim pisanjem pomirjevalno delovati na ljudi, češ da govorice o jedrskih odpadkih niso resnične.

Po besedah odvetnika zasebnega tožilca Aleksandra Čeferina je jasno, da je Dolenšek izrekel očitane mu besede, njegov zagovor pa da je neložičen in nesprijemljiv. Po njegovem mnenju priča Janez Sluga in direktor Darko Golub nimata motiva, da bi izpovedala drugače, kot se je zgodilo.

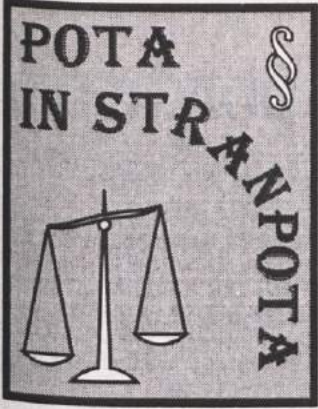
Prav nasprotno je bil na zadnjem dnevu obravnave, ki je bila ta ponedeljek, prepričan Dolenškov odvetnik Alojz Bandedelj. "Tožba je le konstruktivna per obdolženca, do katerega je prišlo zaradi zapletov, ki so nastali v zvezi z zaprtjem peskokopa. Dolenšek se je kot občinski

uslužbenec, zadolžen za spremljanje nepravilnosti, zavedajoč se odgovornosti, aktivno vključeval v aktivnosti okrog peskokopa, posebno še, ker se je peskokop izkoriščalo brez dovoljenja in kljub prepovedi, zaradi posledic pa je bil deležen tudi velikega pritiska javnosti. Z zaprtjem peskokopa je gotovo prišlo do izpada dohodka, a ne

• Sodnica okrajnega sodišča v Trebnjem je razsodila, da se Marijana Dolenška oprosti tožbe, saj so okoliščine, ki so sicer nebitvene, a so v neskladju s pričanjem edine obremenilne priče Janeza Sluge, vzbudile močan dvom v njegovo pričanje. Sodišče meni, da ni dokazano, da je Marijan Dolenšek res izrekel obtožbe glede navoza radioaktivnih odpadkov. Zato je predlog zasebnega tožilca o plačilu 300.000 nemških mark odškodnine zavrnjen, podjetje Betonala kot zasebni tožilec pa je dolžan poravnati vse stroške kazenskega postopka. Sodba še ni pravomočna, odvetnik Čeferin pa je že napovedal pritožbo na omenjeno sodbo okrajnega sodišča v Trebnjem.

po krivdi obdolženca, ampak po lastni naivnosti tožilca." Slugi kot edini neposredno obremenilni prič po Bandlejevih besedah ni mogoče verjeti, saj se njegovo pričevanje razlikuje od drugih dokazov, na sodišču pa je kot davčni uslužbenec posegel tudi po izdaji službene tajnosti z navajanjem premoženjskega stanja obdolženca iz najemnine.

T. GAZVODA

dežurni poročajo

ODPELJALI AUDIJA - Neznani nepridiprav je prišel v petek, 7. februarja, med polnočjo in 7. uro zjutraj do parkiranega audija 80 zelene barve in ga odpeljal neznano kam. Lastnika L. F. je tako oškodoval za 1,8 milijona tolarjev.

OSTAL BREZ NEZAKLE- NJENEGA MOPEDA - 17-letnemu P. B. iz Loke pri Zidanem mostu je 5. februarja neznanec odpeljal nezaklenjeno kolo z motorjem znamke Tomos APN 6, rdeče barve, s številkami motorja in okvirja 385330.

50 MARK, DA IZVEDO, KJE JE SLOVENIJA - Ilegalci se kar naprej pritiskajo na našo mejo. V komaj treh dneh prejšnjega tedna so jih mejni organi zalotili kar osem, med njimi tudi dva državljana Makedonije, stara 23 in 21 let. Najprej sta prišla do bencinskega servisa v Bregani. Tam sta srečala nekega moškega, ki jima je za 50 mark pokazal pot v Slovenijo. Mejo sta prestopila na Obrežju, za gostilno Kalin, njuna pot pa se je zaključila v Novi vasi, kjer so ju ustavili policisti.

DOMAČE TRNJE

- Ni naključje, da imata enako začetnico besedi - koalicija in kokodakanje.
- Slovenci smo po predvolilnem zdaj dobili še mandatarski golaž.

OSTALO LE NEKAJ KOSTI - Dolga in ostra zima ni edina nadloga, ki redči vrste divjadi v slovenskih gozdovih. Ob divjih lovcih plenijo divjad tudi psi, potepuški in tisti, ki jih prav s tem namenom gospodarji spuščajo na prostost. Po podatkih slovenskih lovcov so psi v letošnji zimi pomorili že okrog tisoč glav srnjadi. Zrtev psov je bila tudi srna ali srnjaček, katerega ostanki leže ob robu gozda nad Regrečo vasjo. Oglodana hrbtnica, čeljusti, del lobanjice in nekaj dlake je vse, kar je ostalo za divjo pojedinjo. (Foto: MiM)

PREHITEVANJE SE JE KONČALO S ČELNIM TRČENJEM - V ponedeljek, 20. februarja, nekaj pred 6. uro zjutraj je 42-letni I. S. iz Velikih Brusnic vozil osebni avto od Rateža proti Novemu mestu. Na Ratežu je začel prehitevati osebni avto, takrat pa mu je nasproti pripeljal 23-letni R. P. iz Velikih Brusnic. Kljub zaviranju voznika I. S. sta vozili čelno trčili. I. S. se je pri tem hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. (Foto: T. G.)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

lica, veliko je primerov tuberkuloze, "starinske" bolezni. V zahodnih državah morajo biti vsa živila, sendviči, kruh zaviti v cellofan, trgovka se jih sploh ne sme dotakniti z golo roko. Pri nas pa gre izza blagajne postrež kruh, pa ji na misel ne pride, da bi si umila roke. Vsi vemo, čez koliko rok gre denar. Ljudje so o tem med seboj pogovarjali, nobeden pa se ne upa reči v obraz zaradi zamere. Mislim pa, da je to dovolj resen problem in bi morali inšpektorji kdaj pa kdaj pogledati tudi v take trgovine.

A. C.
(naslov v uredništvu)

BILA SEM OGORČENA

Dobila sem vabilo na posvetovanje o zaključnem računu Društva računovodij, finančnikov in revizorjev Novo mesto. Spodaj piše: udeležnina za posvetovanje znaša 8 tisoč 500 tolarjev na udeleženca (5-odstotni davek od storitev je vračunan v ceno) in jo nakažite na naš ziro račun. Razumem, da se je treba na posvetovanje pripraviti in da je treba dvorano pospraviti in ogrevati. Vendar pa bi vseno vprašala, kje ima ta človek, ki je izračunal to ceno, vest. Ali ne ve, da dobivajo delavci za težko fizično delo za ves mesec od 30 do 50 tisoč tolarjev plače? In koliko je cenjeno kmetovo delo in kako dobivajo plačano mleko?

TINCA KUHELJ
Sentjernec

• Gorečneži najhitreje pregorijo.
(Jurič)

Če smo nekaj hoteli komu po ovinkih povedati, da je butec, smo mu zastavili naslednji vprašanja:

- katera reka teče pod savskim mostom in
- koliko let je trajala tridesetletna vojna?

S tradicijo takšnih vprašanj nadaljuje POT TV s kvizi ob 18. uri. Tekmovalcem že še zastavlja vprašanja, na katere odgovori zahtevajo dokaz, da imajo možnost tudi zato, da z njimi mislijo, ne da samo lovijo ravnotežje, gledalce ob televizijskih sprejemnikih pa imajo za bebce. Pomislite: tranzitorski sprejemnik prejme iz žrebanec, ki je pravilno odgovoril, kateri dan v tednu ima sedem črk. Ali pa tisti, ki mu je uspelo razvozlati, da je kava črna tekočina, ki jo navadno pijemo zjutraj s smetano ali brez nje.

Res je ena glavnih nalog televizije poneumljati ljudi, toda pretiravati ne gre. V primerjavi z zagonetkami POP TV kviza je prvi razred osnovne šole po težavnosti fakulteta, zato se ni čuditi, če starši ne prestopajo jadicu jejo nad težavnostjo in preobremenjenostjo osnovnošolskih otrok. Televizija je vzor, in če tam prejmeš kasetnik za odgovor, koliko nog ima raca, si učiteljica, ki te je vprašala, kdo je avtor besedila slovenske himne, ne zasluži drugega kot klofute ali še česa težjega v glavo.

TONI GAŠPERIČ

Šok na meji v Vinici

Dol. list št. 5, 6. februarja

V zadnjem Dolenjskem listu 6. februarja je bil v rubriki Pisma bralcev objavljen članek, ki ga je kot mnenje na moj članek, objavljen teden predem pod gornjim naslovom, napisal M. M. Ponovno se je potrdil pregovor, da vrana vrani ne izkljuje oči. To velja gospodu M. M., ki je napisal svoje mnenje o mojem članku. V njem nisem napisal, da sem se razburjal, ampak sem opisal dejansko stanje o dogodku. Res je, da se čez viniški mejni prehod vozim že od začetka, vendar mi vozilo tisto noč ni bilo prvič pregledano. To se je zgodilo že velikokrat, vendar na malce drugačen način, ob drugačnem odnosu policistov ali carinikov.

Da je Kolpa mejna reka, sprejemam že od vsega začetka in to tudi spoštujem, ne sprejemam pa meje, ki bi delila in ločevala ljudi. Gospod M. M. pravi, da mora biti prijazen opozoril enkrat konec. Ja, res je škoda, da prihajamo v obdobje, kjer zamira človeška kultura, dobrosrčnost in prijaznost, in to obdobje ter miselnost, kot kaže, podpira tudi M. M.

Zakaj bi trdil, da je bilo moje vozilo v šestih letih vedno 100-odstotno brezhibno? Blagor tistemu, ki lahko to iskreno trdi! Za njegovo trditev oziroma žalitev, naj se pač preselim v državo, katere državljani sem, pa dvomim, da je to mnenje, ki ga podpira demokratska država, kjer zakoni dovoljujejo svobodo izražanja, misli in gibanja. Sem v zrelih letih, in kot sem že omenil, sem po poklicu diplomirani pravnik. Če moja poklicna etika me navaja, da spoštujem zakone ne glede na to, v kateri državi se nahajam. Prepotoval sem veliko držav in vedno sem spoštoval zakone države, v kateri sem bil.

Trgovci pravijo: stranka ima vedno prav, pa četudi ni tako, saj se mora vsak trgovec boriti za zaslužek, če hoče preživeti. Gospod M. M. in njegovi somišljeniki so očitno nasprotnega mnenja. Oni imajo vedno prav. Je že tako, da je denar sveta vladar!

Na koncu ugotavljam, da gospoda M. M. ni toliko v hlačah, da bi se podpisal in predstavljal javnosti s celim imenom, tako, kot sem se jaz. Prav nasprotno, saj je v uredništvu Dolenjskega lista zaprosil, naj ne povedo njegovega imena, čeprav ni bilo težko ugotoviti njegove identitete.

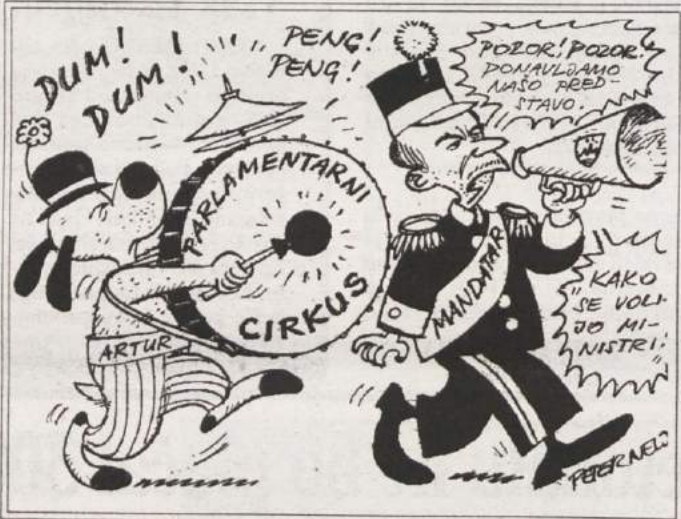
SIMEUN GALIČ
Vrbvosko

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 4, 30. januarja

Najprej vam moram sporočiti, da je problem kurjave v Črnomlju naletel na prava ušesa, po vseh blokih visijo plakati iz Terce. Torej, je pomagalo. Muči me še ena nepravilnost, vendar vnaprej prošim za anonimnost, ker se ne bi rada zamerjala ljudem.

V veliko trgovinah v Črnomlju (so tudi izjeme) je ena trgovka za blagajno, potem postreže kruh, naredi sendvič (ko primer papir, si oslini prst), potem pobriše polico ali pometa, dokler ne pride stranka, pa spet takoj h kruhu. Ne vem, kaj tu delajo inšpektorji? Saj ne gre toliko za vprašanje čistoče, ampak bacili, virusi so nevidni, vemo, kako nevarna je mišja mrz-

RAZSTAVA O PETRU KOZLERJU - Ob koncu tedna so v Galeriji Miklove hiše odprli razstavo Peter Kozler in prvi zemljevid slovenskega ozemlja. Ribniški župan Jože Tanko je za Kozlerja dejal, da je eden izmed najpomembnejših mož doline, kustodinja Irena Škufica je predstavila Kozlerjevo družino in njegov prispevek k utrditvi slovenstva v prejšnjem stoletju. Razstavo je odprl Silvester Gaberšček, državni sekretar ministrstva za kulturo, ki je Kozlerja označil za pogumnega, saj se je v negotovih časih kot zaveden Slovenec drznil narisati zemljevid, ki je pomemben prispevek k Zedinjeni Sloveniji, o čemer so mnogi takrat in tudi pred njim le sanjali. (Foto: M. Glavonjič)

SREČA TUDI V ŠENTRUPERT - Uredništvo strokovne kmetijske revije Kmetovalec, ki je organiziralo izbor za slovenski traktor leta 1997, je med vsemi, ki so glasovali, izžrebalo 8 srečnežev, ki so se udeležili razglasitve traktorja leta v Slovenj Gradcu, tam pa si je Jože Lamovšek iz Šentruperta prigrabil prvo nagrado - samovozni kosilnik AGS, darilo Gorenja Trgovine, generalnega zastopnika za prodajo traktorjev Zetor v Sloveniji. Med traktorji je letos prvikrat zmagal traktor Same Dorado 70, na drugo mesto se je uvrstil zmagovalc zadnjih dveh izborov traktor Zetor 43 40, tretje mesto pa je zasedel traktor Massey Ferguson 382. Zmagovalc po znakah je že tretjič zapored Zetor, saj sta četrto in peto mesto zasedla traktorja Zetor 54 40 in Zetor 63 40. (Foto: Marjan Lipovšek)

Moji spomini na novomeško gimnazijo v času okupacije v letu 1942/43

Lansko jesen je novomeška gimnazija zelo slovesno, mnogostransko in veličastno ob materialni pomoči novomeške tovarne Krka praznovala 250-letnico svojega obstoja.

Ob tej priložnosti je izdala knjigo 250 let gimnazije Novo mesto. Pobudniki in avtorji knjige zaslužijo pohvalo. Veliko časa in truda je bilo potrebno, da so po najrazličnejših virih našli podatke, ki so jih objavili v knjigi. Od zanesljivosti virov pa je odvisna točnost podatkov, ki jih knjiga navaja. Že v Dodičevi knjigi, ki je izšla ob 125-letnici gimnazije, pa tudi v teh, ki jo je gimnazija izdala v minulem letu, sem našel več nečnosti. Ne bom navajal takih malenkosti, če je pri kakem učitelju napisano p (profesor) namesto pp (prof. pripravnik) ali u (učitelj) namesto p (profesor). Pač pa ne morem mirno mimo zapisa na str. 61, da je bilo fašistično pozdravljanje že v letu 1941 zaradi nasprotovanja učencev ukinjeno. Avtor navaja, da je ta podatek dobil v Prispevku k zgodovini gimnazije na str. 113-114. Tega prispevka ne poznam in ne vem, od kod je njegov avtor dobil ta podatek. Resnica je namreč povsem drugačna. Fašistični pozdrav je bil predpisan do padca fašistične Italije. V dokaz temu bom opisal svoje lastne doživljanje s tem pozdravom.

Ob koncu šolskega leta 1941/42, junija 1942, je italijanska okupacijska oblast odpeljala v internacijo znatno število novomeških profesorjev in gimnazijskih učencev. Tako tudi profesorja matematike Franca Stancarja. Druga profesorja matematike Alojza Gerbca pa so odpeljali v italijanske zapore. (Ta živi še danes, le preimenoval se je v Vojslava Bregarja). Tako se je v jeseni leta 1942 znašla gimnazija brez profesorjev matematike. Iz Ljubljane je šolska oblast poslala v Novo mesto profesoricu matematike Darinko Zorec, in to le za čas pouka v šol. l. 1942/43. Ta je v Novem mestu začela s poučevanjem 9. novembra 1942 (podatek je iz navedene knjige).

Takrat se je govorilo, da se profesorji, ki so iz Štajerske (ki jo je zasedla Nemčija) pribeljali v Ljubljano, ne upajo v Novo mesto, kjer profesorje zapirajo in vodijo v internacijo. Gimnazija je nujno potrebovala še enega učitelja matematike (in fizike). Solo so obisko-

vali učenci, ki niso bili odpeljani v internacijo, pa tudi ti so se postopoma vračali nazaj.

Tedaj je prišel k meni na dom gimnazijski profesor biologije in kemije Viktor Leskovic, ki je na gimnaziji opravljal tudi tajniške posle, in mi povedal, da ga je novoodšla profesorica opozorila, da bi tudi jaz lahko poučeval matematiko, ker sem pred kratkim diplomiral in živim v Novem mestu. Če soglašam, naj naslednjega dne pridem v šolo h gospodu ravnatelju. Ker je moj oče s pokojnino težko preživljal družino, mi je bila ta ponudba dobrodošla.

Ravnatelj Dolenc je sam v mojem imenu napisal prošnjo, mi zagotovil, da bo gotovo ugodno rešena in mi je že dodelil razrede, kjer sem naslednjega dne že začel s poučevanjem. (Iz knjige vidim, da je bilo to 23. nov. 1942.) Pred mojim prvim vstopom v razred mi je ravnatelj Ivan Dolenc rekel: "Opozoriti vas moram, da je predpisan fašistični pozdrav." Ko sem vstopil v učilnico, so vsi učenci vstali in dvignili iztegnjeno desnico v fašistični pozdrav. Razume se, da učencem nisem enako odzdravil, pač pa sem jim rekel, da je dovolj, da ob mojem vstopu vstanejo, fašistični pozdrav naj pa razpustijo. Enako je bilo v ostalih razredih, kjer sem poučeval. Očitno pa je ravnatelj imel obveščevalce, kajtki takoj naslednjega dne mi je rekel: "Pozabil sem vam povedati, da je predpisan fašistični pozdrav." Odgovoril sem: "Saj ste mi povedali." (Pametneje bi bilo molčati. Sicer mi pa ta odgovor vsaj takrat ni škodoval.) Pozneje me ravnatelj ni nikoli več opozoril na predpisani pozdrav, čeprav je gotovo vedel, da ob mojih vstopanjih v učilnice učenci ne dvigujejo rok.

Dobro se spominjam še naslednjega dogodka: Ko sem že nekaj mesecev poučeval, sta nekega spomladanskega dopoldneva leta 1943 nenapovedano vstopila v učilnico, kjer sem poučeval, ravnatelj in nek italijanski častnik. Ne spominjam se, po kaj sta prišla. Mogoče po nekega učenca in sta kmalu odšla. Spominjam pa se, da so ob vstopu ravnatelja in uniformiranega Italijana učenci sko-

čili pokonci (vstali) in vsi sprožili desnico v rimski pozdrav. Za trenutek sem se začudil, skoraj prestrašil. Šele v naslednjem trenutku sem se spomnil: Saj res! Fašistični pozdrav! Nanj sem bil že pozabil. Jaz italijanskega častnika nisem pozdravil. Sicer pa je gledal učence, ne mene. Ko sta odhajala, so učenci znova enako pozdravili. Meni pa je bil to dokaz, da učenci niso pozabili na predpisani pozdrav in da so torej vsaj nekateri profesorji ubogali ravnatelja, ta pa ukaz okupacijske oblasti.

Kako je bilo glede pozdrava po padcu fašistične Italije, ko je oblast v Novem mestu prevzela nacistična Nemčija, ne vem, ker me je nemška okupacijska oblast v jeseni leta 1943 zaprla in me skupaj z nad 20 Novomeščani odpeljala v internacijo. Naj še o tem napišem nekaj stavkov, ki utegnejo biti zanimivi za tiste, ki so spodaj navedene osebe poznali. Nekega jesenskega jutra sta že pred svitom prišla pome oborožena vojaka. Eden je bil vojak nemške vojske, drugi pa je bil Slovenec v uniformi domobranca in sem ga poznal, ker je bil v minulem šolskem letu moj učenec v 7. razredu gimnazije. Tistega dne so odpeljali v zapor zelo veliko Novomeščanov, vendar so jih po nekaj dneh precej izpustili, ostale pa so nas po nekaj tednih decembra 1943 odpeljali v Nemčijo, v taborišče blizu reke Labe, nekje med Dresdenom in Berlinom. Spominjam se, da so bili istočasno z menoj takrat odpeljani v isto taborišče še naslednji Novomeščani (tukaj približno navedeni po starosti, najprej starejši): Moretti, zdravnik Božidar Küssel, učitelj Janko Jurčec, Ernest Bregar, prof. Viktor Fabjan, prof. Boris Merhar, učitelj Kavčič, ključavničar Franc Žibert, gostilničar Osolnik, Janez Kovarik, Maks Skebe, Božo Kisel, Bogo Komelj, Božo Oblak, Miha Gostiša, Miloš Jančič, Kuder in morda še kdo, ker je možno, da sem koga izpustil zlasti, če je bil kmalu po prihodu v taborišče poslan na prisilno delo. Vsi navedeni smo se po končani vojni poletni 1. 1945 srečno vrnili domov.

RADO TORKAR
Ljubljana, Dvor

"Ko bosta en hlev in en pastir, ne bo več krčm"

Debel četrtek v Velikih Laščah kjer je bilo nekoč 13 "hudičevih kapelic" - Zapis Ivana Pucelja

VELIKE LAŠČE - "O pustu so zrele neveste, o postu pa preste", pravi slovenski pregovor), ki ga letos praznujemo prej kot smo ga lani. Ta debeli četrtek, ali začetek šemskega obdobja, so v krajih južno od Ljubljane bolj praznovali v preteklosti. Da ne bi izročilo pozabili, skrbijo tudi v priznani gostilni Pri Kuklju v Velikih Laščah.

"Za ta hišni praznik so stari starši obložili mize z domačimi dobrotami. Scvrlo se je veliko krofrov in pustnega peciva gospodinje pa so pripravile svinjske krače, rebra, prekajeno meso, matevža, močnik," se spominja gospodinja Vanja

PUSTNE DOBROTE - Kdo ne bi vsaj poskusil pustnih dobrot na obloženi mizi Vanje in Petra Damjanica!

Damjanic. Bile so to jedi babice Lojze, ki so značilne za Dolenjsko deželo, v kateri mrgoli šal, šeg in navad. Za četrtno večerjo so iz Lojzinega recepta ponudili kurjo juho z domačimi rezanci, turjaški krompirjev zavitek s toplu hrenovo omako, pečeno kračo s kozičo, Dolenjsko kepo in "čušpajz", ajdove žličnike, dušeno kisljo zelje z ocvirki.

Tudi brez spoznavanja preteklosti kraja ni šlo. Raziskovalca tamkajšnje OŠ Nataša Stritar in Tomaz Levstik sta pod mentorstvom mag. Tatjane Devjak predstavila Veselo pisarjovo Velikolaščana Ivana Pucelja, poslanca v kraljevini Jugoslaviji. Ta je znal še posebej "sočustvovati" z ženami, "ki v pridigah tehtajo različne slabosti človeškega rodu: Posebno hud je pater Smrdokavra - ljudje si ne morejo zapomniti lastnega imena - na krčmarje, prodajalce alkohola. Ti so krivi vse nesreče, ki tepe Adamovo potomstvo. Tak majhen kraj, tak reven kraj pa ima trinajst gostiln! Pomislite, o preljubi bratje v Gospodu: Lašče trinajst gostiln, trinajst hudičevih kapelic! Amen. V gostilnah se zbira jo lahko miselnosti ljudje, ki potrebujejo krvavo prisluzene solde, in ko izgube v alkoholu pamet, so dostopni vsemu hudemu. Ko bo zavladalo kraljevstvo božje po vsem svetu, tokrat bo samo en hlev in en pastir: takrat ne bo ne gostiln ne krčmarjev in seveda tudi ne več pijancev, je zapisal Pucelj.

MILAN GLAVONJIČ

RECITAL "SLOMŠEK MED NAMI"

TREBNJE - Preteklo nedeljo je v okviru slovenskega kulturnega praznika v trebanjski župnijski cerkvi nastopil s recitalom "Slomšek med nami" nekdanji televizijski napovedovalec in voditelj Tilen Skubic. S Slomškovo sočno prozo in pozicijo je Skubic orisal življenje in delo tega velikega narodnega buditelja.

Iznancni oškodovani?

Zadnji čas za rešitev vlog

KOČEVJE - Pristojni upravni organi občine so že lani zatrjevali, da bodo vse pismene vloge za odškodninski zahtevek rešene do konca leta 1996. Oškodovancem so pojasnili, da je bilo to nemogoče storiti zaradi obsega dela. Tamkajšnje uslužbenke bi morale vsem, ki čakajo samo na odločbo, to napisati. Ugotovljeno je namreč, da nekateri že prejemale denar po obstoječih predpisih (primer mojih sester iz Zagorja ob Savi, ki so bile z menoj v internaciji v Nemčiji). Tudi na Gorenjskem je to večina že urejeno.

Menim, da bi morali za to pooblastiti DU, Društvo izgnancev ali Zvezo borcev, in vloge bi bile že zdavnaj rešene. Občinske uslužbenke pa za nas nimajo pravilnega razumevanja. Če vloge ne bodo rešene čimprej, se bomo morali vsi prizadejati pritožiti na višji pristojni upravni in državni organ. Veliko zanimanje je tudi med tistimi, ki so bili v internaciji na Rabu in Gonarsu ter v ostalih krajih bivše Jugoslavije. Ponovno prosimo, da vzamete v postopek vse vloge za zahtevo za odškodninski zahtevek.

I. RAZPOTNIK

"Poklical bom policijo in gasilce!"

Z avtomobilom do vrat

Znani ljubljanski Cafe teater je 27. januarja zvečer z Arabello privabil v dvorano KC Janeza Trdine 360 obiskovalcev. Mnogi med njimi so ponovili znano novomeško igrico: če le gre, se zapele z avtomobilom prav do vrat trgovine, banke ali urada... Še četrte ure pred začetkom predstave je bilo na parkirnem prostoru na Novem trgu dovolj prostora, precej ga je ostalo celo praznega. Zato se nisem čudil znanemu starejšemu meščanu, ki je s stopnic pred vhodom v KC razburjen na glas govoril znanecem: "Poklical bom policijo in gasilce, če pride do požara, reševalci sploh ne morejo pred dom!"

Zares je bil zadnji kvadratni meter pred Trdinovim domom vse do prvih stopnic zabasan s pločevino, da so se ljudje komaj prešli do vhoda. Ko je malo predtem enemu izmed obiskovalcev med neko drugo priveditvijo v KC postalo slabo in so ga morali prepeleti k zdravniku, rešili avtomobil ni mogel pred dom! Z vzvratno vožnjo se je med drugo pločevino domu le malo približal, da so morali bolnika na rokah prenesti v rešilca.

Rešitev za tak nered in obramba pred nevarnostjo, da ne bi bil v primeru požara, nesreče ali kakšne druge višje sile gasilcem, policiji in še komu oviran dostop do velike javne zgradbe, je kovinska rampa na začetku vhodne poti do doma. Začela je delati v torek, 4. januarja; prek domofona na njej lahko avtomobilist, ki upravičeno mora z vozilom do vhoda v dom, pokliče v pisarno in mu napravo avtomatično dvignejo. Prek druge rampe, ki omogoča domu, da ga z zadnje strani dosežejo tudi tovornjaki z revkiziti za gledališke igre ali drugačno dostavo blaga, je zdaj urejeno tudi to vprašanje.

A že ta torek so avtomobili s parkiranjem "navalili" vse do zadnjega centimetra pred novo rampo, da si mogel v dom le tako, da si se postrani zrinil mimo njih. Koliko trave med drevjem pred domom so avtomobilisti uničili že v lanske jeseni in spremenili ljubeč travniček v blatno brozgo, bo pokazala pomlad. Tu bodo potrebna betonska korita za rože, saj bo le tako mogoče preprečiti nasilnim avtomobilistom, da se bodo (spet) spomnili svojih zvrhlih nog in nekaj zadnjih sto metrov le pripesčali do novega kulturnega središča. Sicer uničevanja zelenih površin pred KC Janeza Trdine (in še druge v mestu) sicer zlepa ne bo konec.

B. K.

Grb občine Litija

Grb in zastavo imamo, ne pa praznika

Dva datuma

LITIJA - Dve leti je, kar imamo v Sloveniji lokalno samoupravo, in malo je občin, ki se ne morejo pohvaliti s svojimi občinskimi simboli (grbom, zastavo in praznikom). Med njimi je ne ravno mlada Občina Litija.

Na vprašanja svetnikov je prvi osnutek občinskega odloka prišel na svetniške klopi julija lani, a je bil kasneje umaknjen z dnevnega reda, na letošnji januarji seji se je isti odlok brez praznika občine ponovno znašel pred svetniki z obrazložitvijo, da bo praznik občine urejal drug odlok, ko bo glede datuma dosežen sporazum. Občinski grb je v obliki štita s polkrožnim spodnjim delom, na modrem polju je zelena situla, preko katere je modra vijuga z značilnim litijskim okljukom. Na njem je bel čolnar na belem čolnu. Zastava občine je pravokotne oblike in na njej si sledijo modra, bela in zelena barva. V sredini bele barve je občinski grb. V odloku o občinskih simbolih je med drugim zapisano, da daje tajnik občine dovoljenje za njihovo uporabo, kar je nelogično in s čimer se tudi občinski svet ne strinja. Velika uganka je tudi zastava, ker imajo nekatere države podobne. Največ pomislekov med svetniki pa je, ali je sedaj, ko so štiri krajevne skupnosti (Litija, Šmartno, Kresnice in Dole) podale predloge za oblikovanje svojih občin, sploh smiselno sprejemati tak odlok.

Za občinski praznik sta sedaj predlagana dva datuma: 15. april, dan, ko je leta 1689 Janez Vajkard Valvasor na gradu Bogensperk napisal posvetilo deželnim stanovom, kar je hkrati tudi popotnica ki izdaja prve knjige Slave vojvodice Kranjske, in 19. september, ko je leta 1849 skozi Litijo peljal prvi vlak proti Ljubljani.

K. ŠUSTERŠIČ

Zahteva ostala samo zahteva

Vojna vas ne more uresničiti želja - Najprej načrt

O črnomaljski centralni čistilni napravi je Dolenjski list večkrat pisal, tudi v decembrski številki, o zahtevah Vojniččanov glede kanalizacije pa tudi nekajkrat. Jutri bo za občinski praznik otvoritev delovanja čistilne naprave. Prav je, da ob tem zapišemo, da se zahteve prebivalcev Vojne vasi ostale le zahteve, pri izgradnji kanalizacije pa se ni skoraj ničesar naredilo. Narisana je sicer idejna skica, z njo pa si gradbinci ne morejo kaj posebno pomagati. Narčeta še ni. Ze pet, če ne sedem let na občini obljublajo, da bodo Vojno vas reševali skupno z izgradnjo kanalizacije od inudstrijske cone in predelom mesta ob železniški postaji. Kdaj bo to, ne vedo, ker ni denarja in baje manjka načrtovalcev.

Pričakovali smo, da bo dopis vaškega odbora obravnavan na januarski seji občinskega sveta, saj je bil poleg krajevne skupnosti in župana naslovljen tudi naj. Tudi zadnji pogovor predstavnikov Vojniččanov, ki je bil sredi januarja na občini, ni dal vzpodbudnih rezultatov. Če bo denar, bodo naročili izdelavo načrta. Vse je zavito v meglo. Lahko zapišem, da nas vseskozi žejne prepeljejo čez vas. V zadnjem času nas tolažijo, da so nam naredili sodobno cesto, veliko boljše, kot smo zahtevali. Toda tako posodobljene ceste Vojniččani najbrž ne bi imeli še deset let, če ne bi bilo ob koncu vasi pokopališča in pod vasjo centralne čistilne naprave. Tudi velikega parkirišča pri pokopališču

niso uredili in asfaltirali zaradi Vojniččanov. To je nedvomno napredek za mesto Črnomelj, seveda tudi za Vojno vas.

Velik problem ostaja kanalizacija. Vojniččani so že pred leti zahtevali, da morajo biti priključeni na centralno čistilno napravo takrat, ko bo le-ta začela delovati. Pred kratkim je čistilna naprava začela začasno obratovati. S centralno čistilno napravo, locirano pod vasjo, je okolje kljub sodobni tehnologiji degradirano. Vojniččani zahtevamo, naj občinski svet ob sprejemu proračuna za letošnje leto zagotovi denar za načrt kanalizacije za Vojno vas, ustrezne službe pa naj ga izdelava, in naj se v letu 1998 zgradi kanalizacijsko obrežje za vas.

JANEZ DRAGOŠ

Nepozaben izlet

Za izžrebane nagrajence Zlatarstva Tone Bartol

NOVO MESTO - 8. februarja smo se ob sedmih zbrali na novomeški avtobusni postaji, od koder smo se odpeljali do Ptujске Gore, si ogledali znamenitosti Ptujja, Rogoške Slatine in Olimja. V Podčetrtru smo obiskali reja srnjadi. Pozorno smo prislunili gospodu, ki nas je na prijeten način popeljal skozi lepe kraje. Notranje bogateni smo bili ob ogledu cerkva na Ptujski Gori in v Olimju. Ogleda je vredna tudi najstarejša lekarna. K čudovitemu vzdušju je prispevalo tudi sončno vreme, skupina kurentov na Ptuj, dobro kosilo, petje udeležencev izleta, šale gospe Fanike, prijazen gospod (ki je bil duša izleta), zanesljivi šofer in vsi, ki so bili ta dan z nami.

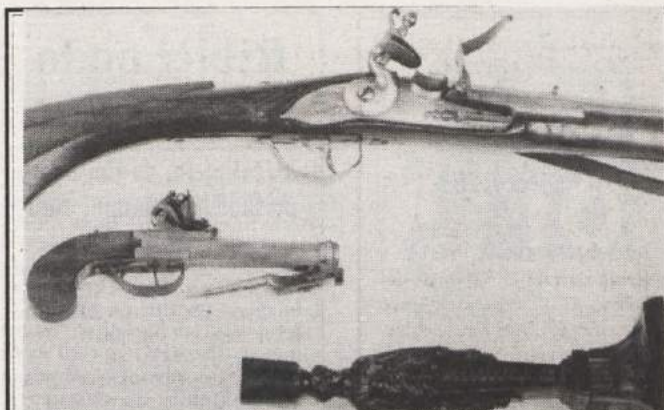
V imenu vseh udeležencev se za nepozabno doživetje zahvaljujem Zlatarstvu Tone Bartol iz Novega mesta, ki je v celoti krilo stroške izleta. Gospod in gospa Bartol sta ena redkih, ki jim ni mar le denar, ampak jima je pomembna tudi sreča stranke. Ne prodajata le zlata, v srčih jima utripuje tudi zlato srce, ki žari in osrečuje.

MALČI BOŽIČ
Novo mesto

ZABOJNIK SO SPRAZNILI

RIBNICA - Pred kratkim je kamera odkrila, da je v središču Ribnice že nekaj mesecev poln zabojnik za steklo, kar pušča slab vtis o okoljevarstveni zavesti občanov, ki pa so najmanj krivi, da sta zabojnika napolnjena. Dan po objavi pričajoče fotografije v našem časniku so delavci nekega podjetja zabojnik izpraznili. Upamo pa, da v prihodnje ne bodo več čakali na častniški "opomin".

• Narava da človeku sposobnosti, sreča pa jim omogoči uveljavitev. (La Rochefoucauld)

Izjemno dragoceno darilo

Pridobitve Narodnega muzeja Slovenije, tudi z Dvora

Gregor Fedran iz Montereve v Združenih državah Amerike, lastnik gradiča Malo Hudo pri Ivančni Gorici, je Narodnemu muzeju daroval tri izjemno dragocene predmete. Prvi je pištola iz konca 18. stoletja z mehanizmom na kremen in z bajonetom, kar je redkost. Druga dva, puška kremenjača iz konca 18. stoletja in litoželezni svečnik v obliki herme, izdelek železarnice na Dvoru sredi 19. stoletja, sta po izročilu vezana na Jurčičevo zgodbo o Domnu.

Na Hudo se je priselil leta 1717 rojeni Gregor Fedran. Kot poštar in gostilničar je obogatel in kupil graščini Kravjani in Mačerole. Leta 1768 je dobil plemstvo s pridevkom Föderberg. Njegov sin Josip, ki je bil odvetnik in poštar na Hudem,

je odbil razbojnike, ki so se baje priklatali s Hrvaškega in ponoči vlomili v njegovo graščino. Z železnim svečnikom je pobil kolovodjo. "Kot bi trenil popade Sova še težki železni svečnik in ga z vso močjo telebne razbojniku v čelo". Puško pa je pustil eden od razbojnikov. "Kaj menite, da so bili res Turki tisti razbojniki?" "Kajpada so bili. Če ne verjameš, pa pojdi gor v grad. Tam še zdaj tisto puško hranijo, ki jo je Domen prinesel, in videl boš, da je turška," piše Jurčič.

Oba podarjena predmeta imata zato izjemno kulturno-zgodovinsko vrednost in za sicer bogate zbirke narodnega muzeja pomenita veliko pridobitev.

MATIJA ŽARGI
Narodni muzej Slovenije

LETOS 55 LET TOMŠIČEVE BRIGADE

KOČEVJE - Odbor skupnosti borcev 1. SNOUB Tone Tomšič, ki je bila ustanovljena na 16. julija 1942 na Cesti pri Starem Logu v kočevski občini, je občinski borčevski organizaciji dostavil poročilo in program dela za letos, ko praznuje 55. obletnico ustanovitve te brigade. Bojna pot te enote, ki je delovala 1034 dni (do maja 1945), je zelo pestra in za NOB pomembna. Preživeli borci, ki nameravajo tudi letos organizirati več slovesnosti, so že lani pripravili nekaj prireditev, se udeležili srečanja borcev in bork 14. divizije v Ljubljani. 23. marca bodo sodelovali na slovesnosti v Jelenovem Zlebu nad Ribnico, v začetku aprila se bodo udeležili žalne slovesnosti v spomin poboja 30 mladih aktivistov OF leta 1945 v Žužemberku, maja bodo sodelovali na vsakoletnem srečanju borcev. Z vso vsemo se pripravljajo na vseslovenski partizanski tabornik bo 21. junija letos v Prečni pri Novem mestu.

V. D.

GASILCI S KAMENC LETOS NA DANSKO - Prejšnjo soboto se je na obnem zboru, ki ga je vodil Jože Florjančič, sicer predsednik KS Bučna vas, zbrala pretežna večina članov prostovoljnega gasilskega društva Kamence, ki šteje 259 članov. Poročilo o delu društva je podal predsednik Anton Kumelj, ki je orisal prehodno pot in predstavil visoko stopnjo požarne varnosti v severozahodnem predelu Novega mesta in okoljskih vaseh. Gasilci s Kamenc sodijo med najuspešnejša tovrstna društva v državi. Njihova članska vrsta bo od 6. do 12. julija letos na Danskem sodelovala na gasilski olimpiadi. Za uvrstitev nanjo ima posebne zasluge poveljnik PGD Kamence Milan Barbo, ki je uspešno pripravil ekipe za številna gasilska tekmovanja, na katerih so kamenški gasilci posegali po najvišjih mestih. Predstavnik gasilske zveze Andrej Poljšak je pohvalil delavnost gasilcev s Kamenc, ki so strokovno usposobljeni za gašenje požarov in reševanje v primerih vseh vrst nesreč. Na fotografiji: utrnce iz obnega zbora PGD Kamence, ki mu uspešno predseduje Anton Kumelj (drugi z leve). (Besedilo in slika: Bojan Avbar)

DOLENJSKI LIST

Anton Štampohar:

V čigavi denarnici so Judeževi groši? (4)

Knjiga, ki sramoti narodnoosvobodilno gibanje

Med vojno jo zaradi pretresljivosti v glasilo 15. slovenske divizije namenoma niso objavili.

"...Vse naokrog leže trupla padlih tovarišev, če smemo te njihove ostanke sploh še tako imenovati. Prepoznati jih ni mogoče. Glave imajo razsekane z bodali ali pa razbite s puškinimi kopiti. Sezuli so jih, obleko in opremo pa pobrali. Z menoj stopa v glave, roke, noge... Nekaterim so porezali spolovila... Pogledam bližje - truplo padale tovarišce... Porezali so ji prsi in ji razparali trebuh...". (Lado Ambrožič-Novljan; Cankarjeva brigada, str. 497 - 498)

O verodostojnosti navedb sem popolnoma prepričan, saj so mi znani mnogi primeri skrunjenja teles ubitih partizanov in partizanek ter aktivistov Osvobodilne fronte (načelnik štaba 1. divizije Vojske državne varnosti major Jože Mirtič-Zidar, aktivista OF učiteljica Jožica Venturini in pravni referent Anton Mišič...).

Partizanka s porezanimi prsi, razparanim trebuhom in tudi razbito glavo je bila Suzana Terškan iz Ljubljane, stara 23 let. Na Javorovici je padla tudi partizanka Meda Sonc, tudi iz Ljubljane, stara 19 let.

Smrtno ranjena je bila Tončka Šobar z Gornjih Laz, stara 26 let. Umrila je na poti v bolnišnico v Pendiševki pod Miklavžem na Gorjancih. Za svobodo sta dali življenje tudi njeni sestri: Mica leta 1943 v Bosni in Milka, narodna herojinja, avgusta 1943 pri Gabrovki nad Litijo.

Po zapisu v glasilu novomeških domobrancev Za blagor očetnjave se je pohoda na Javorovico udeležil tudi slovenski pisatelj, Rupnikov zet in vodilni propagandist Slovenskega domobranstva poročnik Stanko Kociper, ki je v dneh napada dejansko bil v Novem mestu. Oseben je ustrelil "2 komunista". V boju, ujeta, dr. Kociper? Ali je možna resnica, da je slovenski pisatelj ubijal ljudi, ki so se bojevali za obstoj svojega naroda in s tem za govorjeno in pisano slovensko besedo? Ob vrnitvi z Javorovice je "svoje sorce" nagovoril "ter jih navduševal za nadaljnje zmage". Ali takšnega človeka lahko uvrščamo med spoštovanja vredne slovenske pisatelje?

Poveljnika 3. skupine Slovenskega domobranstva v Novem mestu Vuka Rupnika (str. 189, 191) v času napada ni bilo v Novem mestu, saj ga je zapustil že konec leta 1943. Premeščen je bil v Ljubljano na položaj zveznega oficirja med domobranskim organizacijskim

štabom in nemškimi Aufbaustabom. Zato komandirju novomeške domobranske čete ni mogel čestitati za "uspeh" in reči: "Sedaj mi je pa res žal, da nisem šel z vami."

Stara je domobranska laž o njihovem reševanju zavezniških letalcev (npr. str. 206 in 228), katerih letala so bila sestreljena nad Slovenijo. Sicer pa, kako naj bi jih sploh reševali, ko pa so jih sestreljevali njihovi gospodarji Nemci?

Obstaja seznam - ki verjetno ni popoln - na katerem so imena 303 ameriških in 30 britanskih letalcev ter 454 britanskih in 121 francoskih vojnih ujetnikov. Rešili so jih slovenski partizani in sodelavci Osvobodilne fronte, jih gostoljubno sprejeli, nahranili in pozdravili, če so bili ranjeni, nakar so poskrbeli za vrnitev v njihove baze. Za smrtno ponesrečene so organizirali slovesen pokop, tudi z verskimi obredi.

Zavezniki so visoko cenili pomoč slovenskih partizanov pri reševanju njihovih vojakov. Julija 1944 se je vodja angloameriške vojaške vojne misije pri glavnem štabu NOV in PO Slovenije kapetan James Goodwin pisno zahvalil slovenski narodnoosvobodilni vojski in vsem Slovincem, ki podpirajo osvobodilno gibanje pod Titovim vodstvom in nudijo pomoč streljenim ameriškim pilotom. Obenem je zanikal

lažne domobranske vesti, ki izvirajo iz nemške propagande, o ubijanju ali slabem ravnanju partizanov z letalci in dodal: "Govoril sem s slehernim ameriškim pilotom, ki se je spustil na slovensko zemljo, odkar sem tu v službi, in vsak od njih mi je poročal samo, da so pristaši osvobodilnega gibanja v Sloveniji najboljše ravnali z njim... Zagotavljam vam, da sleherni zavezniško letalo, ki leti nad vašim ozemljem, ve za vašo plemenito borbo za svobodo in vsakdo v srcu upa, da bo prišel v roke partizanom, če bo tako nesrečen, da bo sestreljen". (Dr. Makso Šnuderl: Fašistično domobransko nasilje, 1944, str. 44 - 45)

Seznam zavezniških letalcev slovenski domobranci niso mogli postaviti, saj po doslej znanih podatkih niso rešili niti enega, so pa krivi za smrt prenekaterega. O njihovem "reševanju" letalcev pove vse dokument, ki ga je že 2. decembra 1943 poveljnik organizacijskega štaba Slovenskega domobranstva podpolkovnik Franc Krener naslovil na poveljstva vseh petih domobranskih bataljonov in drugih enot. V njem je med drugim zapisano: "Zapovedujemo, da se v slučaju pristanka padobrancev ti nemudoma arretirajo in material zapleni. Pobež pristalih padobrancev se mora na vsak način preprečiti. Ujeti padobrancevi se

morajo zvezani z zaplenjenim orožjem in drugim materialom takoj izročiti po izvršenem zasljanju s poročilom: Dem Höheren SS und Polizeiführer - Führungstab für Banden bekämpfung Ig". (Kopija dokumenta v arhivu Dolenjskega muzeja Novo mesto)

Grobo lažno je v knjigi predstavljena usoda letalcev Liberatorja 077 M, ki se je 2. aprila 1944 zrušil pri Gracarjevem turnu pod Gorjanci. Na str. 349 piše: "Se še spomniš stirimotornika, ki je na pomlad padel na Gracarjev turn. Štiri padalce smo dobili mi, štiri partizani. Tisti, ki ste jih dobili vi (partizani, op. A. Š.), ležijo v Šentjoški hosti, tisti, ki smo jih dobili mi, pa so šli v taborišče pri Ptujju".

Resnica je naslednja: omenjena dne je borcem Cankarjeve brigade in aktivistom Osvobodilne fronte kljub bližnji nemški in domobranske postojanke v Novem mestu uspelo rešiti vseh deset letalcev. Njihova imena so: pilot poveljnik Fred E. Streicher... Navedena so v publikaciji Allied Airmen and Prisoners of War rescued by the Slovene Partisans iz leta 1946, str. 13. Član posadke Joseph L. Maloney je bil leta 1993 na obisku v krajih njihovega nepredvidenega doskoka.

Rešeni letalci so se zbrali v Podgradu, kjer so v poročilu štabu Cankarjeve brigade zapisali: "Spustili smo se tik za nemškimi linijami in videli smo naciste, kako prihajajo iz mesta, da bi nas zajeli. Partizani so nas poiskali... Posebno skrb so posvetili tistim, ki so bili poškodovani ali ranjeni ter nam dali najboljšo od vsega, kar so imeli. Skratka, v vsem

so bili zelo dobri z nami, za kar smo jim globoko hvaležni". (Lado Ambrožič-Novljan; Cankarjeva brigada, str. 504)

Konec aprila 1944 se je posadka letala brez dveh članov s partizanskega letališča na Hrvaškem vrnila v Bari v južni Italiji. Ob napadu Nemcev nanje 20. aprila je bil namreč pilot Streicher ranjen in odveden v ujetništvo, George E. Morrel, ki ga je skušal rešiti, pa je padel.

Resnica je, da v hostah pri Stopičah in Šentjoštu, kjer se je zadrževal četniško-belogardistični Štajerski bataljon, ležijo premogni partizani in aktivisti Osvobodilne fronte, kar priznava tudi avtor knjige, ko na str. 132 navaja pogovor belogardističnega poveljnika in župnika, ki je v Šentjoštu prihajal spovedovat partizane, obsojenca na smrt. Med prvimi, ki so se konec junija 1942 pred italijanskim nasiljem zatekli v ta bataljon, prepričani, da je partizanski, so bili Franc Rozenberger in Jože Zupančič iz Gotne vasi ter Albin Šmajdek in Franc Mihelčič iz Regrče vasi. Vse štiri so ubili. Na kakšen način je morala umreti večina njih? O tem je v svojem dnevniku pripadnica tega bataljona Roza Uhanova zapisala: "Ubili so naši enega partizanskega komandanta, ki je zelo težko umrl. Niso ga smeli ustreliti, ampak zaklati... Danes smo zopet dva...". "Kdor je proti nam, gre rakom žvižgat, to se razume. Streljamo malo, bolj pobijamo. Škoda naboja za partizanske buče". (Franček Saje; Belogardizem, 1952, str. 293 in 297)

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

OBLAČILO "BAR" - skica modela dnevnega oblačila iz kolekcije pomlad - poletje 1947

MODNI KOTIČEK

Dior kot mejnik

V New Yorku od decembra 1996 poteka razstava izbranih dnevnih in svečanih večernih ženskih oblačil iz kolekcij, ki jih je Christian Dior oblikoval od leta 1947 do tragične smrti zaradi srčnega infarkta leta 1957. Namenjena je praznovanju 50. obletnice njegove prve kolekcije "Corolle", ki je bila zaznamovana s cvetlično

• Moda prihja iz sanj. (Dior)

sihueto in jo je Camel Snow, glavni urednik Harper's Bazarja, preimenoval v "New Look" za mednarodnim uspehom, kar v prevodu pomeni "novi videz".

Kreacije so 1947 leta revolucionarno vplivale na razvoj mode, ponovno postavile Pariz kot vodilni člen v svetu mode in ime Dior zaznamovale kot simbol elegance, kvalitete in modernosti. Novi videz je prispel nekompromisno, celostno in ne zgolj kot stopnja evolucije.

Kreator je skrbno zaznamoval razlike med kolekcijami, ki so bile začetek brezčasnih modnih mojstrov in delovnega desetletja, z ustreznimi imeni, smislom in oblikovno različico. Ženske modele v vojaškem, uniformiranem slogu je nadomestilo "oblačenje iz sanj": zaokrožena ramena, izrazi prsi del, stisnjen pas in dolgo krilo v obliki cvetnega venca. Nežnejšemu spolu je tako v povojnem času vrnil izgubljeno ženskost in s prefinjenostjo izjavljal optimizem.

JERCA LEGAN

• Zdravje in bogatstvo človeka oropata izkušnje trpljenja in ga naredita trdosrčnega do soljudi. (Bryère)

Nad Bizeljsko z balonom

BIZELJSKO - Družina Istenič iz Stare vasi na Bizeljskem se je uveljavila s skoraj tridesetletno tradicijo proizvodnje penečih vin po klasični metodi, svoje kleti in domačijo pa so uredili v kmečki turizem, ki mu dodajajo vse širšo ponudbo. Od februarja letos deluje družinsko podjetje Barbara international tudi kot turistična agencija, katere naloga je predvsem turistična predstavitev kraja in okolice.

Letošnjo sezono bodo začeli veličastno v soboto, 15. februarja, s prvim Valentinovim

OČE IN SIN POLNA NAČRTOV

Ribiči bodo čistili Kolpo

Pričakujejo, da jim bodo priskočili na pomoč tudi drugi ljudje

Ribiška družina Črnomelj je znana po tem, da že vrsto let posveča veliko skrb čiščenju okolju. Tako so tudi na prvi seji upravnega odbora člani sklenili, da skupaj z obkolpskimi turističnimi društvi in domačini organizirajo očiščevalno akcijo bregov naše najtoplejše reke Kolpe.

Belokranjsko lepoticico namreč vsako leto obišče vse več turistov, od katerih nekateri veselo odmetavajo smeti. Te potem krasijo oba bregova Kolpe. Bojim se, da si bodo prišleki mislili, da se predvsem po belih plastičnih vrečkah, ki visijo po drevesih ali se valjajo ob reki, imenuje naša dežela Bela krajina. Marca bo ribiška družina pripravila očiščevalno akcijo ob celotni dolžini reke, s katere delom upravlja. Datum akcije bo objavljen v javnih občilih, ribiči pa si želimo, da se nam pridruži čim več ljudi. S čolni in kanuji se bomo spuстили po reki in jo očistili.

STANE LOZAR
predsednik komisije za varstvo okolja
RD Črnomelj

Praznik na slovenskem Parnasu

Dve večji proslavi in šolarji po Prešernovi poti

VELIKE LAŠČE - V občini Velike Lašče, ki ji nekateri pravijo kar slovenski Parnas so dostojno proslavili slovenski kulturni praznik, kot se za zibelko slovenske književnosti spodobi. Začelo se je s proslavo v šoli v petek zjutraj. Po proslavi so šolarji odpotovali na celodnevni izlet tako rekoč "po Prešernovi poti". Najprej so se ustavili v Kranju, kjer so si ogledali vse, kar je imelo pomembnejšo zvezo z našim največjim pesnikom, ki je zadnja leta življenja prebil v Kranju. Ob povratku so se ustavili na Kopenju pri Muljavi, kjer je France Prešeren v mlajših letih živel pri starem stricu Jožefu. Nato so obiskali Ribnico, kjer je mladi France obiskoval osnovno šolo in kjer je vpisan v zlato knjigo odličnjakov. Ustavili so se še v Dvorski vasi, kjer je bil rojen Štefan Praznik, sošolec Franceta Prešerna, ki je bil dve leti zapored skupaj s Prešernom na isti strani vpisan v zlato knjigo odličnjakov ribniške šole. Prav v spomin na Štefana Praznika in Prešerna so pred desetimi leti na osnovni šoli Primoža Trubarja v Velikih Laščah uvedli zlato knjigo odličnjakov, ki so jo poimenovali po Štefanu Prazniku.

V petek zvečer je bil v Velikih Laščah v dvorani Levstikovega doma koncert, na katerem so v počastitev Prešernovega dne nasto-

preletom Bizeljskega z baloni na topli zrak, povabili pa so njihove največje partnerje in gospodarstvenike iz okolice.

Od letos lahko pri njih prenoči tudi 16 gostov v komfortno opremljenih klimatiziranih sobah, pri katerih uporabljajo

Isteničevi nameravajo letos postreči kar z nekaj novostmi iz svoje kleti. Tako naj bi finalizirali posebno kakovostni 12 let stari vinjak iz bizeljskega vina, potrošnikom bodo ponudili specialni vinski kis, iz modre frankinje narejen v stilu aceto balsamico, pripravljajo pa tudi peneče vino za diabetike z nizko kaloričnostjo. V prihodnosti bodo izkoriščali alkohol iz tropin, razviti pa skušajo tudi aromatizirano peneče vino z okusom jagode.

toplotno energijo iz vinske kleti, z novo konferenčno sobo pa računajo predvsem na poslovne goste. Čeprav je proizvodnja penin ter kakovostnih in vrhunskih mirnih vin Isteničeva osnovna dejavnost, pa razmišljajo, da bi začeli s krajšimi seminarji o poznavanju vin, namenjenimi tako potrošnikom kot vinarjem in vinogradnikom.

T. G.

Iščemo mlade z zamislimi

Na občinski zvezi prijateljev mladine v Metliki so zadovoljni z opravljenim delom

Na razširjeni seji predsedstva občinske zveze prijateljev mladine Metlika smo z zadovoljstvom ugotovili, da smo uresničili v lanskem letu načrtovane naloge. Uspelo nam je predvsem zaradi dobrega sodelovanja z drugimi organizacijami in ustanovami v občini, zaradi prostovoljnega dela številnih posameznikov in pomoči podpornikov.

Še posebej dobro so uspeli izmenjava otrok iz pobratenih občin Ronke in Wagnerja in prireditve, povezane s 15. ekstemporom mladih likovnikov Bele krajine, a tudi Veseli december, v katerem so bile zelo dobro obiskane ustvarjalne delavnice, nedeljske predstave za otroke in zaključna prireditve za obdaritvijo otrok. Opravljeno delo sta pohvalila tudi ravnatelj osnovnih šol Metlika in Podzemelj, ki želita tudi vnaprej sodelovati z OZPM.

Letos načrtujemo, da bomo izpeljali vse že doslej utečene akcije, dejavnosti in prireditve za otroke. Če pa nam bo uspelo dobiti več denarja, bomo razširili dejavnost, namenjeno otrokom, ki ne obiskujejo otroškega vrta, pripraviti še več otroških prireditev skozi vse leto ter ponuditi več priložnosti za druženje mladih družin. Nadaljevali bomo tudi z iskanjem možnosti za več otroških igrišč.

VLADKA ŠKOF

Med zimskimi počitnicami bomo šolarjem ponudili več ustvarjalnih delavnic, knjižne uganke, kinopredstave, obisk predstave z avtobusom v Mladinskem gledališču v Ljubljani. Če bo sneg, bo smučarski klub organiziral tudi avtobusni prevoz do smučišča na Gačah. Osnovna šola Podzemelj pa bo svojim učencem ponudila športne in kulturne dejavnosti ter ročna dela. Počitniški program bodo šolarji dobili v svojih šolah.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem šolam, otroškemu vrtcu, Ljudski knjižnici, Belokranjskemu muzeju, OORK Metlika, vsem podpornikom v občini in izven nje ter številnim prostovolcem za sodelovanje in podporo pri uresničevanju naših akcij. Hkrati vabimo mlade starše, da se nam pridružio s svojimi idejami, predlogi, s sodelovanjem z mladimi in za mlade. Oglasijo se lahko predsednici Vladki Škof ali v pisarni OZPM na Pungartu (tel. 068-58-370).

VLADKA ŠKOF

DAN ODPRTIH VRAT NA OSNOVNI ŠOLI OTOČEC

Na OŠ Otočec je v soboto, 1. februarja, potekal dan odprtih vrat. Učenci, učitelji, starši in zunanji gosti so mesec februar že prvi dan kulturno obarvali. Organizirane so bile številne delavnice, katerih rdeča nit sta bila bližajoci se kulturni praznik ter pustovanje. Učenci nižje stopnje so se predstavili v delavnicah z naslovi: Prvošolci že veliko znamo, Pust je tu in To smo mi. Učenci predmetne stopnje pa so v likovni, glasbeni, kulinarčni, plesni, modno-kreatorski, dramski in literarni delavnici z velikim zanimanjem sledili strokovnim navodilom gostujočih zunanjih sodelavcev: g. Peter Bevc je poskrbel, da so gospodinjstvo učilno preplavile slastne vonjave, ga. Štefanija Rožman, oblikovalka iz Laboda, je vodila modno-kreatorsko delavnico, bodoče "Picassoje" sta vzpodbujala slikarja g. Franc Zeleznik in ga. Darja Bajc, ga. Sanja Šimič iz folklorne skupine Kres je nadebudne najstnike učila plesnih korakov, glasbene note pa je g. Tomaž Burkat pomagal preliti iz notnega črtojava v ušesa poslušalcev. Vsem gostom se OŠ Otočec najlepše zahvaljuje. Kulturni dan je doživel svoj zaključek s predstavitvijo izdelkov, ki so bili nastali v dopoldanskih delavnicah. Prireditve se je udeležilo veliko staršev, ki niso skrivali svojega navdušenja nad sposobnostmi svojih otrok.

LEGENDA O AJDOVSKI JAMI

Tako kot vsako soboto je tudi tokrat prišla k nam babica. Vedno, kadar pride, sem je zelo vesel, ker vem, da mi bo povedala zgodbo. Ta dan je sledila zanimiva pripoved o Ajdovski jami. Jama je na majhnem gričku in je zelo temačna in hladna. Raziskovalci so ugotovili, da je izhod iz jame tudi pri Sv. Ani. Jama je dobila ime po ljudeh, ki so živeli v jami in so se imenovali Ajdi. V jami so tudi kapniki, za katere je dejala, da se jih ne sme lomiti. V jami so tudi netopirji. Babica je pripomnila, da je pod jamo manjše zanjete šentjurskega vodovoda. Želim si, da bi raziskovalci prikazali znamenitosti jame in da bi bila nekoč znana turistična točka.

MITJA LUŽAR, 5.b
OŠ Mirna Peč

PREDSTAVITEV ŠENTRUPERTA NA RADIU MAX

Zelo rada poslušam radio, najraje pa oddaje radia Max. V nedeljo popoldne, ko sem ga poslušala, je voditelj Robert povedal, da bodo predstavili kraj Šentrupert. Takoj sem z navdušenjem poslušala, kaj bodo povedali o našem kraju. Povedali so, kje leži, opisali hribčke, ki ga obdajajo, našo gotsko cerkev in škr-ljevski grad. Veliko stvari prej sploh nisem vedela, čeprav sem domačka. Še posebej pa me je presenetilo, ko je bila predstavitev pesnice in pisateljice Majde Peterlin-Vide Brest. Pesnica se je rodila v okolici Šentruperta in je na tukajšnjem pokopališču tudi pokopana. Bila sem zelo ponosna na svoj rojstni kraj, ker ga je voditelj Robert tako lepo predstavil.

VESNA LOGAR, 7.r.
OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert

Zlatomašnik Leopold Povše

V torek, 4. februarja, so se številni farani, znanci in prijatelji v cerkvi sv. Erasma v Soteski zadnjič poslovili od 82-letnega zlatomašnika Leopolda Povšeta. Tu je bil župnik 20 let. Da so ga ljudje spoštovali, je živ dokaz, da so vsi noč prihajali in mu izkazali spoštovanje. Mašo zadušnico je daroval soteški rojak kanonik g. Andrej Glavan. V imenu faranov so se od g. Povšeta poslovili T.V. in rojak Gliha ter ljubljanski metropolit dr. Alojzij Šuštar, ki je v sredo popoldne v kapiteljski cerkvi vodil mašo in pogrebne svečanosti. V slovo mu je cerkveni pevski zbor zapel himno Novega mesta.

Pred drugo svetovno vojno je Povšetova družina živela v Novem mestu. Tiste čase bi to mesto na kulturnem področju bolj životari- lo, če ga ne bi z gledališkimi igrami, pevskimi zbori in svojimi listi oživljali dijaki, med katerimi je prednjačil Leopold. Igral je v nešteto igrah, sodeloval v več pevskih zborih, kjer je pel bariton, s črticami je sodeloval v dijaških listih, izdal nekaj pesniških zbirk, spesnil in skomponiral je himno Novega mesta in svojega rojstnega Zuzemberka, ki sta bili objavljeni v Almanahu, literarne prispevke je objavil pri Mohorjevi družbi in sodeloval v Mladiki. Z duhovniškimi poklicem je uresničil materino željo in je 52 let duhovniškega poklica opravljal v raznih slovenskih krajih. Po vojni je bil tudi učitelj.

V 20-ih letih, kar je bil v Soteski, sta z gospodinjo Pavlo marsikaj obnovila. Zadnjih deset let je pomagal domačemu društvu Zarja. Ker je bil dovzeten za pogovore, smo ga večkrat obiskali. Toda leta in težave duhovniškega poklica so mu načele zdravje. Ob zadnjem obisku je dejal (iz pesniške zbirke): "Hvala Bogu za pomoč. Bojazen moja je zdaj proč: saj pot težko prehojena in sklenjen je obroč!" Do zadnjega ni mogel pozabiti Novega mesta.

Zbogom g. Polde, ko bomo šli mimo vašega groba v Ločni, bomo prižgali svečko v spomin na vas in na tiste čase, ko ste bili naš župnik v prelepi soteski fari.

T. VIRANT

ŠEST DESETLETJI SKUPAJ - Karolini in Jožetu Vračič se je januarja izteklo šesto desetletje skupnega življenja. Ves ta čas sta živela na Žihovem selu, kjer sta v krogu številne družine tudi proslavila ta visoki jubilej. Na sliki sta skupaj s pravnučki Jožkom, Damjanom in Benjaminom, sicer pa je bil njun zakon obogaten tudi s petimi otroki in osmimi vnuki. (Foto: D. Luzar)

NEKDANJI UČENCI SEDANJIM UČENCEM - 48 jih je bilo, ki so se odzvali povabilu OŠ Sava Kladrnika Sevnica, da izvedejo 1. februarja kulturne delavnice. Osrednjo prireditev v športni dvorani so popestrili pesnik Rudi Stopar, glasbenika (duo Koko) Branko Košar in Zoran Košir, plesni par Jana Koteska in Aljoša Deželak, dekliski zbor na Stodencu in mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke. Ravnateljica Anica Pipan se v imenu 1067 učencev, vseh delavk in delavcev za nepozabno doživetje in bogato predstavitev zahvaljuje vsem nekdanjim učencem. (Ravnateljica Anica Pipan)

NA OBISKU NA ŠOLI V PODPRESKI - Kadar se oglasimo na podružnični šoli v Podpreski, se učenci radi slikajo, s pripombo seveda, da bo njihova slika v Dolenjskem listu. Na sliki so učenci iz 2. in 3. razreda: Igor Lovrinovič, Klemen Košmrlj, Kristijan Volf, Marjana Kokalovič, Urška Pantar, Karmen Stanešič in Maja Vidvol. Zabičali so nam, da moramo zapisati, da se imajo lepo, najraje imajo matematiko, vsi se imajo radi, včasih pa se tudi pripravijo, radi imajo tovarišico in pozdravljajo vse vrstnike po Sloveniji. (Besedilo in slika: A. Košmerl)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 13. II.

SLOVENIJA 1

8.45 - 1.55 TELETEKST
9.00 VREMENSKA PANORAMA
10.45 VIDEOING
10.15 TEDENSKI IZBOR
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 16/23
10.40 OPOROKA DOKTORJA MABUSEA, nem. film (čb)
12.35 PODOBA NARAVE, kan. serija, 11/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
15.10 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
15.35 V VRTINCU
16.05 UGRABITEV, I. del
17.00 OBZORNİK
17.10 SANTA ŽUŽKITO, amer. risana naniz., 6/13
17.35 HUGO, tv igrice
18.00 PO SLOVENIJI
18.35 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TEDNIK
21.05 FORUM
21.20 POKONČNI POLICAJI, angl. naniz., 6/7
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.35 OMIZJE

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.10 Karaoke - 10.10 Koncert - 11.40 Kombinacijski smuk (ž) - 13.35 Tedenski izbor: Hortenzije, 2. oddaja; 13.45 Vikar-ka iz Dibleyja, zadnji del; 14.15 Gostila, dok. oddaja - 15.05 Ellen Cleghorne, amer. naniz., 12/15 - 15.35 Echo Point, avstral. naniz., 3/65 - 16.05 Podaželski utrip, angl. naniz., 2/10 - 17.00 Sport - 19.00 Računalniška oddaja - 19.30 Echo Point, avstral. naniz., 4/65 - 20.00 Elvis, dok. film - 20.30 Sport - 22.00 Lov na zajce, avstrij. film - 23.40 Balet

KANALA

10.10 Risanke - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'Alo 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vojak naj bo (ponov.) - 15.00 Dannyjeve zvezde - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (65. del nadalj.) - 17.45 Rajska obala (64. del) - 18.10 Očka major (64. del) - 18.40 Nora hiša (64. del) - 19.05 Družinske zadeve (65. del) - 19.35 Cooperjeva družina (64. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (65. del) - 20.30 Roka pravice (12. del) - 21.15 Nenavadna doživitev (12. del dok. oddaja) - 22.00 Smith in Jones (1. del) - 22.30 'Alo 'alo (53. del) - 23.05 Vitez za volanom (25. del) - 23.55 Dannyjeve zvezde

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Marisol (serija, 23/145) - 13.05 Santa Barbara (serija) - 14.15 Izobraževalni program - 16.45 Hrvaška literarna dediščina - 17.15 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Dok. oddaja - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Policijske zgodbe (dok. oddaja) - 21.15 To sem jaz (show program) - 22.15 Opazovanja - 22.45 Klub d.d. - 23.15 Oblegani (film) - 0.45 Poročila

HTV 2

14.45 Tv kolekar - 14.55 Knez vojne (amer. film) - 16.55 Divje srce (serija) - 17.20 Obalna straža (serija 12/160) - 18.05 Glasbena oddaja - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Zupanijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hiša (film) - 22.40 Filmska gibanja - 23.30 Seinfeld (hum. serija)

PETEK, 14. II.

SLOVENIJA 1

7.45 - 2.10 TELETEKST
8.00 VREMENSKA PANORAMA
9.00 VIDEOING
9.45 TEDENSKI IZBOR
UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI, 46/52
10.00 DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER, amer. naniz., 4/20
10.25 PODEŽELSKI UTRIP, angl. naniz., 2/10
11.20 LOV NA ZAJCE, avstrij. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.50 OMIZJE
15.20 KOMORNI ZBOR
15.50 PALETE, ponov.
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 AEROBİKA
18.50 PODARIM DOBIM
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 PLANET IN
21.35 RAZIKOVALC, amer. dok. serija, 6/12
22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.05 MURPHY BROWN, amer. naniz., 6/25
23.30 NAPAČNA ROKA ZAKONA, angl. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.20 Tedenski izbor: Mostovi; 11.50 Slovenski utrinki, oddaja madžarske tv; 12.20 Elvis, film; 12.50 Računalniška oddaja; 13.20 Balet; 14.10 Forum; 14.20 Zgodbe iz Školjke; 14.50 Reka brez vrnitve, amer. film - 16.20 Pokončni policaji, angl. naniz., 6/7 - 16.50 Echo Point, avstral. naniz., 4/65 - 17.15 Italijanska restavracija, italij. nadalj., 6/8 - 18.05 Otroški program - 18.50 Tehnika in znanost - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 5/65 - 20.00 Sport - 20.30 Klavnica 5, amer. film - 22.20 10.000 obratov - 23.10 Ljubzen, dok. oddaja - 23.40 Jazz

KANALA

10.10 Risanke - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'Alo 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vitez za volanom (ponov.) - 15.00 Karma - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (66. del) - 17.45 Rajska obala (65. del) - 18.10 Očka major (65. del) - 18.40 Nora hiša (65. del) - 19.05 Družinske zadeve (66. del) - 19.35 Cooperjeva družina (65. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (66. del) - 20.30 Ned in Stacey (13. del) - 21.00 Kitajčeve spletke (film) - 22.35 Karma - 23.40 Ulica ljubzni (13. del)

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Marisol (serija, 24/145) - 13.05 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.45 Dok. oddaja - 17.15 Hrvaška danes - 18.10 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša (show program) - 21.35 Mesta bodočnosti (dok. oddaja) - 22.25 Pol ure za kulturo - 22.55 Opazovanja - 23.25 Klub d.d. - 23.45 Glasbena oddaja - 0.35 Poročila

HTV 2

13.00 Tv kolekar - 13.10 Seinfeld (hum. serija) - 13.35 Nove priloznosti (serija, 7/16) - 14.20 Triler - 15.20 "Cisco Kid" (amer. film) - 16.55 Divje srce (serija, 123/160) - 17.20 Zvezdne steze, serija 6/44 - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Zupanijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L. A. (serija, 18/22) - 21.05 Kdo je šef? (hum. serija, 7/22) - 21.35 Zločinsko obnašanje (amer. film) - 23.10 Rik Mayall (2/3) - 0.05 "New Jack City" (amer. film)

SOBOTA, 15. II.

SLOVENIJA 1

6.45 - 0.15 TELETEKST
7.00 VREMENSKA PANORAMA
7.50 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.10 POD KLOBUKOM
8.55 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.20 EVROMUZIKA
9.25 TEDENSKI IZBOR
MARIBOR '96
10.00 ITALIJANSKA RESTAVRACIJA, ponov., 6/8
10.50 HUGO, tv igrice
11.15 TEDNIK
12.10 10.000 OBRATOV
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.05 POLICISTI S SRCEM, avstral. naniz., 14/26
14.55 TABORNIKI IN SKAVTI
15.10 NE ČAKAJ NA MAJ, sloven. film (čb)
17.00 OBZORNİK
17.10 PRINC ARKTİKE, poljudnoznan. serija
18.00 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
18.25 OZARE
18.40 HUGO - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 RES JE!
21.40 ZA TV KAMERO
22.00 ODMEVI, VREME ŠPORT
22.30 MALI OGLASI
23.15 UPRAVNICA, angl. nadalj., 5/6

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 8.50 Tedenski izbor: Klavnica 5, amer. film; 10.35 Otroški program; 11.20 Roka rocka; 12.20 Echo Point, avstral. naniz., 5/65 - 12.40 Smuk (ž) - 15.55 Kosačka - 17.20 Podarim dobim - 17.40 Slalom, 1. tek (m) - 19. Življenje v računalniški dobi, amer. dok. serija, 11/13 - 19.30 Echo Point, avstral. naniz., 6/65 - 20.45 Slalom, 2. tek (m) - 22.00 Cousteau ponovno odkriva svet, franc. dok. serija, 11/12 - 22.50 Zlata šestdeseta sloven. popevke - 23.50 V vrtincu - 0.20 Sobotna noč

KANALA

8.30 Risanke - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risanke - 10.25 Nora hiša (65. del) - 10.50 Očka major (65. del) - 11.15 Cooperjeva družina (65. del) - 11.40 Ned in Stacey (13. del) - 12.05 Jumbo (film) - 14.00 Kako je bil osvojen divji zahod (6. del) - 15.35 Ta čudna znanost (12. del) - 16.00 Alf (25. del) - 16.30 Mupet show - 17.00 Mala morská deklica; Račje zgodbe - 18.00 Atlantis (glasbena oddaja) - 18.45 Kung Fu (14. del) - 19.35 Princ z Bel Aira (66. del) - 20.00 Pravično masčevanje (film) - 21.35 Nemi krik (film) - 22.20 Vročí pogovori (13. del) - 23.50 Prikazen (erotični film)

HTV 1

8.00 Tv kolekar - 8.15 Poročila - 8.20 Srečni Luke (risana serija, 18/26) - 9.00 Dobro jutro, Hrvaška

11.30 Dok. oddaja - 12.00 Poročila - 12.20 Mesto velikih fantov (amer. film) - 14.10 Risanke - 14.15 Filipovi otroci - 14.50 Briljant - 15.35 Skupaj v vojni, skupaj v miru (inf. oddaja) - 16.05 Televizija o televiziji - 16.35 Poročila - 16.40 Dok. oddaja - 18.00 Sinovi Nevihte - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Stranka (amer. film) - 22.15 Opazovanja - 22.45 Moda - 23.15 Vojna proti drogi

HTV 2

15.10 Tv kolekar - 15.20 Divje srce - 17.25 Skrita kamera - 17.50 Zakon v L. A. (serija, 18/22) - 18.35 Dok. film - 19.45 Dnevnik, vreme, šport - 20.30 Triler - 21.30 Brezskrbno potovanje - 22.35 Nove priloznosti (serija, 8/16) - 23.20 Glasbena oddaja

NEDELJA, 16. II.

SLOVENIJA 1

6.45 - 0.10 TELETEKST
7.00 VREMENSKA PANORAMA
8.05 OZARE
8.10 OTROŠKI PROGRAM
SKRIVNOST SEDME POTI, nizoz. nadalj., 10/13
9.35 ŽIVZAV
9.25 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
9.30 4 x 4
9.55 NEDELJSKA MAŠA
11.05 PODOBE NARAVE, kan. serija, 12/13
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 DLAN V DLANI
12.30 NEDELJSKA REPORTAŽA
13.00 POROČILA
13.05 LJUDJE IN ZEMLJA
13.35 PLANET IN
15.15 SLADKA NAINVNOST, amer. film
17.00 OBZORNİK
17.10 POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 6/22
17.35 PO DOMAČE
18.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM
19.05 RISANKA
19.20 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.20 RONDO KVIZ
21.40 MOŠKI ŽENSKÉ
22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 KRAJ ZLOČINA: KRVAVI ASFALT, nem. film

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 9.00 Mali oglasi - 9.50 Naslednja postaja Greenwich Willage, amer. film - 11.35 Zlata šestdeseta sloven. popevke - 12.35 Echo Point, avstral. naniz., 6/65 - 13.00 Hoffmannove pripovedke - 14.45 80 let Franka Sinatrat - 16.10 Sport - 19.30 Echo Point, avstral. naniz., 7/65 - 20.00 Kruh in vrtince novozelandski nadalj., 1/4 - 20.55 Alpe Jadran - 21.25 Žive legende iz daljnjih dežel, franc. dok. nadalj., 7/13 - 21.50 Sport - 22.35 Filmska glasba

KANALA

8.30 Risanke - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risanke - 10.25 Atlantis (ponov.) - 11.15 Sestavljanke (dok. oddaja) - 11.50 Casovni stroj (film) - 13.35 Kuharska oddaja - 13.45 Daktari (24. del) - 14.40 Ta čudna znanost (ponov.) - 15.05 Najstniki proti vesoljcem (13. del) - 15.30 Super samuraj (13. del) - 16.00 Alf (26. del) - 16.30 Mupet show - 17.00 Kosmatinec se vrača (2. del) - 17.45 Korak za korakom (13. del naniz.) - 18.10 Miza za pet (13. del) - 19.00 Najbolj nori kaskaderji (3. del dok. serije) - 20.00 V silii (film) - 21.40 Vitez za volanom (26. del) - 22.30 Vročica noči (13. del) - 23.25 Nenavadna doživitev (12. del)

PONEDELJEK, 17. II.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.55 TELETEKST
8.00 VREMENSKA PANORAMA
8.25 VIDEOING
8.55 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
PRI PERISKOPOVIH, I. del
9.35 OČIVIDEK, ang. dok. serija
10.05 TEDENSKI PROGRAM
POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 6/22
10.30 KRVAVI ASFALT, nem. film
12.00 ZA TV KAMERO
12.10 UTRIP
12.25 ZRCALO TEDNA
12.40 RONDO KVIZ
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.05 TEDENSKI IZBOR
ZOOM
15.05 LJUDJE IN ZEMLJA
15.35 MOŠKI ŽENSKÉ
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.30 SKRB ZA ZEMLJO, angl. dok. magazin, 6/13
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 O NARAVI IN OKOLJU
18.40 LINGO, tv igrice
19.15 RISANKA
19.23 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 SVET NA ZASLONU
21.00 ODDAJA O TURIZMU
21.20 OSMI DAN
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.30 VISOKA DRUŽBA, amer. naniz., 7/13
22.55 OTROCI VETRA, špan. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.40 Na potep po spominu - 11.40 Tedenski izbor: Tehnika in znanost; 12.10 Sport; 12.55 Maribor '96; 13.25 Raziskovalci, amer. dok. serija, 6/12; 14.15 Obzorje duha; 14.45 Filmska glasba - 16.00 Kruh in vrtince, novozelandski nadalj., 1/4 - 16.50 Echo Point, avstral. naniz., 7/65 - 17.20 Viper, amer. naniz., 7/13 - 18.05 Sedma steza - 18.50 Oddaja o zdravju - 19.25 Simpsonovi, 67/92 - 20.00 Angel, varuh moj, amer. naniz., 12/13 - 20.50 Stoletje ljudstva, dok. serija, 6/10 - 21.50 Roka rocka - 22.50 Brane Rončel izza odra

KANALA

10.15 Risanke - 10.40 Rajska obala (ponov.) - 11.10 Oprah show (ponov.) - 11.55 Korak za korakom (ponov.) - 12.20 Super samuraj (ponov.) - 12.45 Najstniki proti vesoljcem (ponov.) - 13.10 Miza za pet (ponov.) - 14.00 Najbolj nori kaskaderji (ponov.) - 15.00 Dannyjeve zvezde (ponov.) - 16.00 Oprah show - 16.50 Drzni in lepi (ponov. 66. dela) - 17.15 Drzni in lepi (67. del) - 17.45 Rajska obala (66. del) - 18.10 Očka major (66. del) - 18.40 Nora hiša (66. del) - 19.05 Družinske zadeve (67. del) - 19.35 Cooperjeva družina (66. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (67. del) - 20.30 Sam svoj mojster (14. del) - 21.00 Filmska uspešnica: Pregon - 22.30 'Alo 'alo (54. del) - 23.05 Tihotapci (14. del) - 0.00 Dannyjeve zvezde

TOREK, 18. II.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.20 TELETEKST
8.00 VREMENSKA PANORAMA
8.20 VIDEOING
8.50 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
PRI PERISKOPOVIH, 2. del
9.30 OČIVIDEK, 2. epizoda
10.00 TEDENSKI IZBOR
VIPER, amer. naniz., 7/13
10.45 VINCETOV PRIJATELJ, franc. film
12.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.20 TEDENSKI IZBOR
PO DOMAČE
15.15 TV KONFERENCA
16.05 ODDAJA O TURIZMU
16.20 MOSTOVI
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
SPREHOD V NARAVO, 2. oddaja
17.25 SKRIVNOST SEDME POTI, nizoz. nadalj., 11/13
17.50 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 GORE IN LJUDJE
21.00 STUDIO CITY
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.30 UMOR I. STOPNJE, amer. nadalj., 18/23
23.20 SVET POROČA

SLOVENIJA 2

10.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Dlan v dlani; 12.30 Oddaja o zdravju; 13.99 Nedeljska reportaža; 13.30 Murphy Brown, amer. naniz., 6/25; 13.55 Osmi dan; 14.25 Stoletje ljudstva, naniz.; 15.55 Alpe Jadran - 15.45 Potrošnikov kažipot - 16.00 Angel varuh moj, amer. naniz., 12/13 - 16.45 Simpsonovi, 67/92 - 17.15 Vesoljska policija, amer. naniz., 7/24 - 18.05 Sport - 18.50 Volja najde pot - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 8/65 - 20.00 Leningrajski kavboji gredo v Ameriko, fin.-šved. film - 21.25 Zapik - 21.55 Somrak stoletja

KANALA

10.10 Risanke - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'Alo 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Tihotapci (ponov.) - 15.00 Živeti danes - 15.35 Vprašanje kave (dok. oddaja) - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov. 67. dela) - 17.15 Drzni in lepi (68. del) - 17.45 Rajska obala (67. del) - 18.10 Očka major (67. del) - 18.40 Nora hiša (67. del) - 19.05 Družinske zadeve (68. del) - 19.35 Cooperjeva družina (67. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (68. del) - 20.30 Ellen (14. del) - 21.00 Nujni primeri (film) - 22.30 'Alo 'alo (55. del) - 23.05 Bergerac (13. del) - 0.05 Živeti danes

SREDA, 19. II.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.55 TELETEKST
8.00 VREMENSKA PANORAMA
8.30 VIDEOING
9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI PROGRAM
PRI PERISKOPOVIH, 3. del
9.30 OČIVIDEK, 3. epizoda
10.35 TEDENSKI IZBOR
VESOLJSKA POLICIJA, amer. naniz., 7/24
11.20 LENINGRAJSKI KAVBOJI
GREDO V AMERIKO, fin.-šved. film
12.35 ŽIVE LEGENDE IZ DALJNIH DEŽEL, dok. nadalj., 7/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.35 TEDENSKI IZBOR
RES JE!
16.00 PRINC ARKTİKE, poljudnoznan. oddaja
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 SEJEM MODA
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT

20.05 DOSJE J. K. - UMOR
20.55 MADE IN SLOVENIA
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.35 POSADKA, amer. naniz., 1/25
23.00 WHILE THE CITY SLEEPS, amer. film (čb)

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.30 Tedenski izbor: Svet poroča; 11.00 Volja najde pot; 11.30 Zapik; 12.00 Somrak stoletja; 13.30 Šepet iz naslonjača; 14.00 Visoka družba, amer. naniz., 7/13 - 14.25 Cousteau ponovno odkriva svet, franc. serija, 11/12 - 15.15 Studio City - 16.00 Umor I. stopnje, amer. nadalj., 18/23 - 16.45 Echo Point, avstral. naniz., 8/65 - 17.15 Caroline v velemestu, amer. naniz., 17/23 - 17.40 Koncerti za mlade - 18.50 List in cvet, 3. oddaja - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 9/65 - 20.00 Sport - 22.00 Zavrtimo stare kolote - 22.30 Evropsko tekmovanje mladih glasbenikov

LE V KLUB, UBOGA GMAJNA! Komu je dar bila klofuta?

Mladinski kulturni klub Črnomelj je praznovno petletnico. Vseh pet let se preživlja brez dotacij od občine in skrbi za tisto populacijo, ki ji masovna kultura ne pride do živega. Samo v letu 1996 je vodstvo kluba postavilo na oder 45 glasbenih skupin, tri gledališke predstave, izdali so svoje glasilo, v sodelovanju s KUD Artoteka pa organizirali še štiri slikarske razstave. Petletnica kluba sovpada z občinskimi prazniki in 3 od 6 prireditve, ki so prav temu posvečene, so v Črnomlju organizirali klubovci. Pet let dela ni malo, brez ustrezne finančne podpore od občine pa je celo velik podvig. Vendar če se še nekaj časa občinske strukture ne bodo ganile, utegnejo mladinci izgubiti svoj entuziazem.

Petkov večer, po slikarski razstavi, je bil namenjen Ciganski jazzbini. To je krasen duo kitare in violine, ki ga drugače menda podpira tudi bas, v petek pač v tej zasedbi. Zelo samosvoji avtorski pristop, skoraj "srednjeveška" besedila o ljubezni, strasti in smrti, vendar tesno vpeta v aktualno družbeno dogajanje, pa nežni

KANALA

10.10 Risanke - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'Alo 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Bergerac (ponov.) - 14.55 Sestavljanke (dok. oddaja) - 15.25 Aotearoa (dok. oddaja) - 16.00 Oprah show (57. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov. 68. dela) - 17.15 Drzni in lepi (69. del) - 17.45 Rajska obala (68. del) - 18.10 Očka major (68. del) - 18.40 Nora hiša (68. del) - 19.05 Družinske zadeve (69. del) - 19.35 Cooperjeva družina (68. del naniz.) - 20.00 Princ z Bel Aira (69. del naniz.)

zvoki violine, ki jih je izvajal artist ruskega rodu. Dostojno spomina Franceta Poeta.

Pri samem dogodku pa se je bil težek boj. Vodstvu kluba je lahko očitati, da ni znalo poskrbeti za ambient, ki bi bil pisan na kožo umetnikom. Tako so nam v ušesa, pred in med koncertom in po njem glasno uhajali decibeli glasbe, ob kateri smo zgubljali dar govora in le nemočno poplesovali sem ter tja. No, kot so mi v nedeljo povedali, je bila napaka popravljena že naslednji dan, ko je ljubljanski umetnik Dušan Šušteršič instaliral in predstavil delo tehniko, ekološki multimedialni projekt. Iz Črnomlja sprotičirajo, da je bil močnejši del projekiranja fotografij in da ima celotna zadeva duha. Napovednik: sobota, 15. februarja, ob 22. uri v MKK Črnomelj: Exit iz Zagreba in Anonimus iz Ljubljane.

HYUNDAI

4 WD 2,5 turbo diesel terensko vozilo v 5 ali 7 sedežni izvedbi že od 38.700 DEM z dodatno opremo

Prva dolenska predstavitev bo v petek, 21. februarja, v Novem mestu, na Kandijski 14.

Za vse modele Hyundai tudi v mesecu februarju tovarniško znižanje cen za 1.500 DEM

Možnost ugodnega kredita, menjave staro za novo, leasing s pologom 10%

Zastopstvo in prodaja:

EMINENT

Novo mesto, tel. 068/323-902, 28-950
Krško, tel. 0608/22-950, 0609/622-758
Črnomelj, tel. 068/51-379, 51-378

V petek, 14., in soboto, 15. februarja, testne vožnje pred avtosalonom v Krškem

AVTO

Servisno prodajni center Novo mesto
Kandijska 60
Tel. 068/391-81-19, 391-81-13
Fax: 068/391-81-35

RENAULT – NIŽJE CENE

TWINGO	1.332.165 SIT
CLIO	1.423.680 SIT
MEGANE	2.004.878 SIT
EXPRESS F.	1.460.445 SIT
TRAFIC F.	2.321.340 SIT

Kredit od T + 5% dalje, dobava takoj

Pri nakupu vozil iz zaloge vas čaka presenečenje.

Rabljena vozila

Vrsta vozila	Letnik	Barva	Cena
1. R 5 FIVE PLUS/3 V	1995	Rdeča	9.650 DEM
2. R 19 RT 1.4/5 V	1993	Metalik rdeča	14.400 DEM
3. R 19 RT 1.4/4 V	1994	Rdeča	14.300 DEM
4. R 21 TL 1.4/5 V	1991	Metalik siva	9.900 DEM

MOŽEN KREDIT – STARO ZA STARO

RENAULT
AVTO ŽIVLJENJA

Mala Klinika
Cinizma

na vašem kanalu

sobota ob 18. uri
in po ciničnih željah
klinična ponovitev:
nedelja ob 20. uri
sreda ob 21.30!

VEDEŽEVANJE ASTROLOGIJA NUMEROLOGIJA

Magic line
090 4 123

TUDI PISNO p.p. 34 Ljubljana Črnuče 156 SIT/min

TRGOVSKO PODJETJE ZRNO PRODAJALNA NA RANČU

NAJUGODNEJŠE CENE
- UMETNA GNOJILA
- SEMENSKA KORUZA
- SEMENSKI KROMPIR
- KRMILA EMONA PROGRAM
- ŠKROPIVA IN KRMNA ŽITA

KOMPLET GRADBENI MATERIAL
- NAJUGODNEJŠE AVSTRIJSKE FAŠADE
- THERMOPUTZ 779,00 VREČA
- THERMO EXTRA 979 VREČA
- STIROPOR
- SISTEM 5 cm - m2 1.630 SIT
- KOPALNIŠKE GARNITURE KPL ŽE OD 26.000 SIT
- MASIVNA VHODNA VRATA ŽE ZA 38.000 SIT
- VES INSTALACIJSKI MATERIAL
- STAVBNO POHIŠTVO, NUDIJO KVALITETNO IZVEDBO NOTRANJNH STROJNIH OMETOV, FAŠAD, INSTALACIJSKIH DEL IN OSTALO.

INFORMACIJE:
☎ 0608/75-410
75-086

Sodexho

Prehrana in storitve

Sodexho je mednarodna skupina s sedežem v Parizu in je vodilni izvajalec specializiranih prehranskih storitev (prehrana v podjetjih, bolnišnicah, šolah, domovih za ostarele ipd.). Tudi v Sloveniji imamo največji tržni delež, ki se hitro povečuje. Objavljamo prosta delovna mesta za:

1. REGIJSKEGA OPERATIVNEGA VODJO za območje DOLENJSKE in BELE KRAJINE

Pogoji:
— visoka ali višja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri
— zaželene izkušnje s področja organizirane prehrane
— vodstvene in organizacijske sposobnosti
— znanje angleškega, francoskega ali italijanskega jezika
— izpit B-kategorije

2. VODJO KUHINJE za lokacijo Danfoss, Črnomelj

— gostinski tehnik ali kuhar
— izkušnje pri vodenju organizirane prehrane
— izpit B-kategorije

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, življenjepisom in opisom dosedanjega dela pošljite v 8 dneh na naslov: **SODEXHO**, d.o.o., Kadrovska služba, Tržaška 40, Ljubljana. Informacije lahko dobite na telefonu 061/123-30-32.

AVTO ŠOLA DUAL EXPRES
Glavni trg 30 (nad slaščičarno)
NOVO MESTO

VPISUJE

V pospešene in izmenske tečaje iz CPP, v dopoldanskem ali popoldanskem času za vse kategorije; A, B, C, E.

novo!!!

Tedenski tečaj med zimskimi počitnicami se prične v ponedeljek, 17. februarja 1997, ob 8. uri.

»JAKA« TRGOVINA nudi:

izbiro strojenih kož na vašem domu. Pokličite nas in poskrbimo, da si izberete kožo, ki bo najbolj ustrezala vašim željam. Možnost plačila na 3 obroke.

»JAKA« trgovina, Gabrje
Loka 9, 8321 Brusnice,
tel.: 068/85-853.

RADIO

104.5 105.9
107.3 107.5

91.2
OGNJIŠČE

tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

Družba IMP TOVARNA ARMATUR, izdelava in servis industrijskih armatur, d.d., IVANČNA GORICA, Ljubljanska cesta 43

odda v najem

poslovne prostore velikosti 55 m², ki se nahajajo v Ivančni Gorici, Ljubljanska cesta 43.

Če ste zainteresirani, se oglasite v splošno-kadrovski službi na sedežu družbe in pogovorili se bomo.

Konferenčna dvorana Perla
Za trenutke sproščene poslovnosti

Prirejate sestanek, konferenco, kreativno delavnico, predstavitev izdelkov...
Bi radi svojim gostom ponudili več kot le poslovno srečanje?

V prijetnem, klimatiziranem modrozelenem okolju Konferenčne dvorane Perla boste lahko združili delovno srečanje in družabni dogodek.

110 sedežev, učilnica z 20 sedeži, sejna soba z 10 sedeži, sodobna tehnična oprema, sprejemniki Brähler, računalniška projekcija, video in audio snemanje. Poleg tega pa še bogata spremljevalna ponudba. Igralnica, variete, diskoteka, restavracije, hotel, trgovine, bazen, savna, fitnes, frizerski in kozmetični salon, teniški igrišči, varovano parkirišče.

A kaj bi le naštevati?
Obiščite nas.

Z veseljem bomo ustregli vašim željam.

HIT Hoteli Igralnice Turizem

HIT Hotel Casino Perla
Kidričeva 7
5000 Nova Gorica
tel. 065 126 35 33, 12 630, 126 35 46
faks 065 28 885

HIT Hoteli Igralnice Turizem
C. IX. korpusa 35
5250 Solkan, Nova Gorica
tel. 065 28 221, 27 258 (prodajna služba)
faks 065 25 557, 26 430

KOVINOTEHNA

Prodajna centra KOVINOTEHNA
v BTC Novo mesto
in v INTERMARKET centru v Brežicah

AKCIJA

nemo oče je mo oče

- Darilna kolekcija **IMPERIAL LEATHER** 730 SIT
- Modni parfumi v embalaži srca, **KRKA** 799 SIT
- **PURPEN**, 750 ml 699 SIT
- Zemlja **BIOMAT**, 50 l 590 SIT

Za Vas. ki cenite
kakovost in tradicijo

akcija

od 10. - 22. februarja

- okna TERMOTON
- suha prenova oken

8-17%
popust

- brezplačen prevoz
za nakup v vrednosti nad 100.000 SIT
- organiziran servis in montaža
- garancijski rok 2 leti
- možnost obročnega odplačevanja

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
tel.: (064) 61-30, faks: (064) 634-261

Informacije na prodajnih mestih:

JELOVICA: - NOVO MESTO, Ulica talcev 2, tel.-faks: 068/323-444

- METLIKA, Cesta XV. brigade, tel.: 068/58-716

- KRŠKO, CKŽ 21, tel.: 0608/21-236

JAKAELEKTRO Radeče

BAVEX Trebnje

KERA TRADE Zagorje ob Savi

MK TRGOIMPEX Kočevje

• Režisar je bog v gledališču,
ampak igralci so na žalost ateisti. (Petan)

• Dobrohotno in mirno razpravljamo samo o tistih stvareh, ki nas ne zanimajo. (Jahson)

• Kako lepo je bilo takrat, ko smo imeli Slovenci še skupnega sovražnika! (Cjuha)

KREKOVA BANKA

Vam do izpolnitve cilja
manjka samo še korak?

V življenju so obdobja, ko zaradi nepredvidenih dogodkov ali preprosto zato, ker nam stanje na računu ne dovoljuje nobenih izdatkov, potrebujemo takojšnjo finančno pomoč.

V KREKOVI BANKI, d.d., Vam ponujamo široko paleto **GOTOVINSKIH KREDITOV**, ki našim komitentom in tudi nekomitentom omogočajo različne možnosti gotovinskega kreditiranja z odplačevanjem tudi do 5 let.

Izhodiščna obrestna mera že
TOM+9,5%.

Dobrodošli, več informacij Vam bomo z veseljem posredovali v poslovni enoti Novo mesto, Prešernov trg 1, tel. 068/322-190.

Da bo denar v službi človeka

Krka delniška družba

Pri okrožnem sodišču v Novem mestu smo od 19. decembra 1996 vpisani kot delniška družba.

Sedaj poslujemo pod imenom

**KRKA, tovarna zdravil,
d.d., Novo mesto ali
krajše KRKA, d.d.,
Novo mesto.**

Družbo vodi in zastopa začasna uprava.

Miloš Kovačič kot predsednik uprave ter Stanislav Plavec in Jože Colarič kot namestnika predsednika začasne uprave.

Delniško knjigo KRKE, d.d., Novo mesto, vodi Centralna klirinško depotna družba d.d. v Ljubljani, Trg republike 3.

Cilj, ki smo si ga zastavili ob začetku lastninskega preoblikovanja, je dosežen. Krka je kot zdravo podjetje postala delniška družba.

In Slovenci lastniki njenih delnic. Od 10. februarja 1997 delnice Krke kotirajo na izvenborznom trgu C Ljubljanske borze, v nekaj mesecih pa bodo uvrščene na borzno kotacijo A.

S tem uresničujemo našo obljubo, da bomo delnicam dodajali novo vrednost. Kot dobri gospodarji bomo zagotavljali dolgoročno donosnost naložb. Ob zaupanju naših 92.000 lastnikov ustvarjamo pogoje, ki bodo obogatili obe strani.

Dosežen cilj pomeni le nov začetek.

KRKA

Zap. št.	Vrsta vozila	Letnik	Barva	KM	Cena
1.	CITOREN AX 1.1/5 V	1989	BEIGE	95000	500.000,00 SIT
2.	R-19 GTS 1.4/5 V	1989	M. SIVA	10500	966.000,00 SIT
3.	R-19 GTS 1.4/5 V	1989	RDEČA	97000	937.000,00 SIT
4.	R-19 TSE 1.4/5 V	1990	M. SIVA	98000	962.000,00 SIT
5.	R-21 TL 1.4/5 V	1990	M. SIVA	104000	893.000,00 SIT
6.	R-19 TXE 1.7/4 V	1991	M. SIVA	116000	1.285.000,00 SIT
7.	R-19 TXE 1.7/4 V	1991	BELA	74000	1.141.000,00 SIT
8.	R-5 CAM. 1.1/3 V	1993	BELA	72000	793.000,00 SIT
9.	R-5 CAM. 1.1/3 V	1993	BELA	80000	694.000,00 SIT
10.	R-CLIO RN 1.2/3 V	1993	M. ZEL.	42000	991.000,00 SIT
11.	R-CLIO RT 1.4/5 V	1993	BELA	86000	1.180.000,00 SIT
12.	FORD ESCORT 1.6 16V/5 V	1993	M. ČRNA	63000	1.389.000,00 SIT
13.	R-19 1.4 RT/5 V	1994	M. SIVA	66000	1.488.000,00 SIT
14.	ZAZ TAVRIA 1.1/3 V	1994	BELA	22000	347.000,00 SIT
15.	R-21 GTS NEVADA	1993	M. SRE.	78000	1.367.000,00 SIT
16.	Z 126 P 650/GL	1990	BELA	27000	130.000,00 SIT
17.	R-19 16 V	1993	M. PLAVÁ	71000	1.990.000,00 SIT

Pri gotovinskem plačilu veliki popusti
— možen tudi kredit!

Pokličite ali nas obiščite v našem
prodajnem salonu od 7. do 16. ure.
Tel. 068/324-533

**SREDNJA GRADBENA ŠOLA
KRANJ, Cankarjeva 2**

Srednja gradbena šola Kranj razpisuje vpis v programe za odrasle za šolsko leto 1997/98

- PROGRAM PREKVALIFIKACIJE IN DOKVALIFIKACIJE ZA NASLEDNJE POKLICE:**
 - slikopleskar, zidar, tesar, pečar (IV. stopnja)
- PROGRAM ZA PRIDOBITEV PRVEGA POKLICA**
 - slikopleskar, zidar, tesar, pečar (IV. stopnja)
- PROGRAM DELOVODJA - SLIKOPLESKARSKI DELOVODJA, GRADBENI DELOVODJA (V. stopnja)**

POGOJI ZA VPIS IN DOKUMENTACIJA:

Pod 1 - spričevalo o pridobljenem poklicu, prijavnica za vpis (obr. DZS 1,20).

Pod 2 - spričevalo o končanem 8. razredu osnovne šole, prijavnica za vpis (obr. DZS 1,20).

Pod 3 - končana triletna poklicna šola (slikopleskar, zidar, tesar, pečar), 5 let delovnih izkušenj v poklicu, spričevalo o pridobljenem poklicu, prijavnica za vpis (obr. DZS 1,20).

Vsa dokazila o izpolnjevanju pogojev za vpis v programe izobraževanja pošljite na naslov: Srednja gradbena šola Kranj, Cankarjeva 2, 4000 Kranj.

Rok prijave 15 dni od dneva razpisa. O začetku izobraževanja bodo kandidati pisno obveščeni.

SKLEP

Okrožno sodišče v Novem mestu je v stečajnem postopku pod predsedstvom okrožne sodnice Ane Kodrič ob sodelovanju okrožnega sodnika - svetnika Martina Furlana in okrožne sodnice - svetnice Nataše Gluhar Križmančič kot članov senata v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom NOVOLES Novi ambient, d.o.o. - v stečaju, Na žago 6, Straža, na seji senata dne 4.2.1997

sklenilo:

1. Dovolji se prodaja nepremičnin stečajnega dolžnika po izključni ceni, ki za nepremičnine pod točko 2.1. tega sklepa znaša 20% ocenjene vrednosti, za strojno opremo pod točko 2.2. tega sklepa pa 36,4% ocenjene vrednosti.

2. Odredi se prodaja
na javni dražbi,
ki bo dne 28.2.1997 ob 11. uri

na sedežu družbe NOVOLES Novi ambient, d.o.o. - v stečaju,
Na žago št. 6, Straža.

- Naslednjih nepremičnin kot celote:
 - stavbno in funkcionalno zemljišče vl. št. 1527, k.o. Gornja Straža, v skupni izmeri 29.860 m², in sicer:
 - del parc. št. 912/1 v izmeri cca 10.227 m²
 - del parc. št. 912/3 v izmeri cca 7.270 m²
 - parc. št. 912/6 v izmeri 237 m²
 - parc. št. 912/7 v izmeri 1.105 m²
 - parc. št. 912/9 v izmeri 7.405 m²
 - parc. št. 916/1 v izmeri 2.046 m²
 - parc. št. 916/5 v izmeri 1.570 m²
 - stavb. št. 1 do 9 ter št. 11 in 13 s skupno pokrito površino 8.033,48 m², vl. št. 1528, k.o. Gornja Straža, po skupni izključni ceni 75.000.000,00 SIT.

2. Strojne opreme - zaključene tehnološke celote za proizvodnjo ploskovnih pohištenih elementov iz masive, po seznamu revalorizacijske cennitve z dne 10.9.1996, ki je sestavni del tega spisa, kot celota po izključni ceni 12.000.000,00 SIT.

3. Opreme po inventarnih številkah, nazivu, številu in izključni ceni posameznega stroja ali pisarniške opreme po seznamu z dne 21.1.1997 za individualno prodajo, ki je sestavni del tega spisa.

4. Drobnege inventarja - kot celote, po seznamu z dne 29.11.1996, ki je sestavni del spisa, kot celota po izključni ceni 390.000,00 SIT.

Seznami opreme kot priloge k točkam 2, 3 in 4 so na vpogled na Okrožnem sodišču v Novem mestu v stečajni pisarni in na sedežu stečajnega dolžnika.

Pri nakupu nepremičnin lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani RS.

Pred dražbo mora vsak ponudnik za odkup nepremičnin ali opreme vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun št. 52100-690-68130 pri Agenciji za plačilni promet, podružnica Novo mesto.

Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom, ki ne bodo uspeli, pa bo vrnjena v 8 dneh po končani javni dražbi brez obresti.

Prednost pri odkupu bo imel tisti ponudnik, ki bo ponudil višjo ceno, boljše plačilne pogoje in jamstvo za plačilo kupnine. Pri odkupu nepremičnin (točka a) in opreme - tehnološka celota (točka b) bo ob istih pogojih imel prednost tisti ponudnik, ki bo odkupil skupaj nepremičnine (točka a) in opremo (točka b) kot tehnološko celoto.

Uspešni kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 8 dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v pogodbenem roku. Če kupec ne bo sklenil pogodbe ne plačal kupnine v določenem roku, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek in vse morebitne druge dajatve plača kupec.

Podrobnejše informacije glede izključne cene in načina prodaje je mogoče dobiti pri stečajnem upravitelju g. Štefanu Poredošu na tel. št. 068/83-120, int. 293, ogled pa je možen po predhodnem dogovoru s stečajnim upraviteljem.

Obrazložitev:

Stečajni upravitelj je v vlogi z dne 28.1.1997 predlagal odobritev prodaje z javno dražbo za nepremičnine in strojno ter drugo opremo stečajnega dolžnika. Ker je bila prodaja z zbiranjem ponudb neuspešna, stečajni upravitelj predlaga, da se opravi javna dražba z izključno ceno, ki jo je ponudil edini ponudnik NOVOLES - Lesna industrija; pri čemer predlaga znižanje izključne cene za nepremičnine na 20%, strojne opreme na 36,4%, opreme za individualno prodajo na 50-60% ter drobnege inventarja na cca 54% ocenjene vrednosti.

Ker so bile vse dosedanje javne prodaje premoženja, ki je predmet predloga stečajnega upravitelja, neuspešne, ker ni bilo nobenega ponudnika po izključni ceni pa tudi sicer ne, je stečajni senat dovolil prodajo po izključni ceni v predlagani višini ocenjene vrednosti v skladu s 4. odstavkom 133. člena Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Ur. l. SFRJ, št. 84/89), ki se uporablja po določilu 196. čl. ZPPSL, objavljenem v Ur. listu št. 67/93. Stečajni senat je po preučitvi zadeve glede premoženja, da je predlog stečajnega upravitelja utemeljen in je v skladu s 131. in 133. čl. Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji odločil, kakor izhaja iz izreka tega sklepa.

PRAVNI POUK: Zoper ta sklep je dopustna pritožba v roku 8 dni od prejema pisnega odpravka sklepa. Pritožba se vložijo pisno v dveh enakih izvodih pri tuk. sodišču, o njej pa odloča Višje sodišče v Ljubljani.

**ZDRAVSTVENI DOM
TREBNJE Goliev trg 3**

Svet Zdravstvenega doma Trebnje, Goliev trg 3, razpisuje prosto delovno mesto

direktorja za štiri leta.

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko izobrazbo medicinske, pravne ali ekonomske smeri in
- najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v roku 15 dni od dneva objave razpisa na naslov: Zdravstveni dom Trebnje, Goliev trg 3, s pripisom "ZA RAZPIS DIREKTORJA".

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

**Avtomobili,
vredni
svoje cene**

BALENO 1,6 GLX 4 WD WAGON	31.290	29.990 DEM
VITARA '97 LX/3V	33.700	31.990 DEM
SAMURAI '97 LX/3V	24.990	23.990 DEM
ALTO 1,0/3V	13.690	12.990 DEM
SWIFT 1,0 GLS/3V	15.990	14.990 DEM
Poltovorno vozilo CARRY VAN		11.990 DEM

Ugodni krediti

V SPOMIN

12. februarja je minilo žalostno leto,
odkar nas je zapustil naš dragi mož,
oče in stari oče

**JANEZ
PIRNAR**

iz Zbur 10

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

**MIŠE
JELENE
PESTIČ**

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem,
ki so nam stali ob strani in jo spremljali na zadnji poti v njen
zadnji dom.

Vsi njeni

V SPOMIN

14. februarja mineva žalostno leto,
odkar nas je zapustila naša draga mama,
babica in prababica

**MARIJA
SELKO**

iz Nakla 9, Črnomelj

Vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje in prižigate sveče,
hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Vsem, ki ste našega dragega

**JOŽETA
JANCA**

z Ravni 11

spoštovali in imeli radi, ga pospremili na njegovi zadnji poti
ter počastili njegov spomin z lepo mislijo in besedo, iskrena
hvala.

Vsi njegovi

NOVO! pri **DOLENJSKEM LISTU**

**ČLOVEŠKI MOZAIK
V BESEDI
IN SLIKI**

Knjiga
na 384 straneh
o 182 ljudeh,
ki jih poznate
ali ste jih poznali!

Tone Jakše
**DOLENJSKI
OBRAZI**
OSEMDESETA LETA

Naročilnica za DOLENJSKE OBRAZE

Naročam _____ izvod(ov) knjige DOLENJSKI OBRAZI
avtorja Toneta Jakšeta, in sicer po naročniški ceni 4.000
tolarjev + stroški za poštno povzetje.

Ime in priimek:

Naslov (ulica, hišna številka, kraj, pošta):

Naročilnico pošljite na naslov:

Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto

ZAHVALA

*Usodi nisi sam gospod,
pospravi vse,
pripravi se,
ne veš, kdaj treba bo na pot.
(O. Zupančič)*

V 74. letu starosti nas je zapustil dragi mož, tata, dedi in brat

DUŠAN VRLINIČ

iz Bojancev 21

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvalo izrekamo dr. Boriču, še posej pa dr. Plutovi za lajšanje bolečin v najtežjih trenutkih. Iskreno se zahvaljujemo govornikom za poslovilne besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu, Gasilskemu društvu, pevcem za zapete žalostinke in g. Hitiju za organizacijo pogreba.

Žalujoči: žena Marija, otroci Peter, Danica, Vera in Dragica z družinami, sestri Ana in Zorica ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča, sestra in teta

BARBARA ŽAGAR

iz Damlja 11 pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem, prijateljem za podarjeno cvetje, sveče, izrečeno sožalje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala velja tudi dr. Macanu, sestrama ZD Vinica in g. župniku za opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

ob boleči izgubi naše drage

JELKE DEREANI-RISTIČ

iz Črnomlja

V dneh, ko smo tako težko dojeli, da naše drage žene, mame in sestre ni več, nismo bili sami. Bolečino slovesa ste nam olajšali sorodniki, prijatelji, sosedje in znanci. V velikem številu ste jo zadnjič pospremili, ji prinesli cvetje, nam izrazili sožalje ali se pokojne drugače spomnili. Hvaležni smo vsakemu posebej. Zahvaljujemo se vsem pevcem, glasbeni šoli Novo mesto, govornikom za iskrene in tople besede in gospodu dekanu za opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, stara mama in tašča

PEPCA SMRKE

roj. Janežič

z Gomile 2 pri Mirni

Z globoko žalostjo v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem. Posebna zahvala dr. Pančurjevi, kolektivoma TOM Oprema, d.o.o., in TOM konfekcija, d.o.o., učencem in učiteljici 8. b razreda OŠ Mirna, ge. Gregorčičevi in ge. Logarjevi za poslovilne besede, pevcem in trebanjski godbi. Hvala tudi Pogrebni službi Novak iz Novega mesta. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Stane, hčerki Nevenka in Stanka, vnuček David, zeta Janez in Damjan ter Damjan

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra, tašča, babica in prababica

IVANKA SUŠIN

iz Družinske vasi 27 pri Šmarjeških Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, za darovane sveče ter za sv. maše. Posebno se zahvaljujemo Petrolu TOE Brežice, Petrolu BS Otočec, GG Vrtnariji Novo mesto, DSO Novo mesto, Nevrološkemu oddelku Novo mesto, Revozu O3 Novo mesto, ZZB Bela Cerkev, g. župniku za lepo opravljen obred ter govornici Anici za besede slovesa. Prisrčna hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, teta

ANA ŠENICA

s Sel pri Dolenjskih Toplicah

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in za sv. maše. Prav tako se zahvaljujemo pevkom in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

*Prišla bo pomlad,
tebe več ni,
a za vedno v nas
spomin nate živi.*

V 77. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša mama in babica

MILKA ČEŠAREK

iz Občic 10

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, za vse ustne in pisne izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala kolektivu SŠGT, njihovi govornici in govorniku gospodu Avgustu Grilu, zdravnici Zorici Milič, operaterski ekipi Kirurškega oddelka, prim. Ostojiču in sestri Intenzivnega oddelka Jožici Rogina. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred, šmihelskim pevcem ter Pogrebniemu zavodu Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, teta, svačinja in tašča

NEŽA ŠOLN

z Rake 64

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za sv. maše ter jo v tako velikem številu pospremili k počitku. Posebno se zahvaljujemo ge. Pepci Kristof, Domitrovičevim in Ulčnikom za nesebično pomoč, g. župniku za lepo opravljen obred, osebju Nevrološkega oddelka bolnice Novo mesto, trgovini Julija Novo mesto, Blagovnici Krško ter NC-O6 Krško za podarjeno cvetje in sveče.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Tako nenadoma je sklenil svojo življenjsko pot naš dragi

FRANC OGRINC

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem pokojnika in njegovih najbližjih, sodelavcem in znancem za ustne in pisne izraze sožalja; zasuli ste ga s cvetjem, darovali sveče in sv. maše in ga v tolikšnem številu pospremili na zadnji poti. Še posebej smo hvaležni kolektivu Revoz iz Novega mesta za sočustvovanje, častno stražo in tople besede slovesa gospoda Repovža, Avtocentru Vovk, kolektivu OŠ dr. Pavla Lunačka, gospodu Zupanu za sočutne poslovilne besede, družini Boža Lamovška, družinam Ahlin, Berk, Brezovar, Jaklič, Medved, Šiško, Udovč, Uhan in Velikonja. Zahvaljujemo se pevcem za doživeto zapete pesmi, gospodu Brclarju za zaigrano Tišino in gospodu kaplanu Simončiču za človeško topel obred. Vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala, ker ste nam v neizmerni žalosti lajšali bolečino.

Njegovi najdražji

Šentrupert, 5. februarja 1997

ZAHVALA

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od tvojega življenja.*

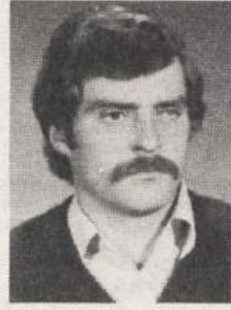
Po težki boleznini nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, sin, ata, brat in stric

RUPERT HLEBEC

iz Straže pri Šentrupertu

Poslovil se je sredi zime in pustil za seboj praznino v širokem krogu ljudi, ki smo ga poznali in imeli radi. Zato bi se radi zahvalili vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali v dneh žalosti in bolečega slovesa. Iskrena hvala sorodnikom in sosedom, ki so z nami prvi delili trpko spoznanje o njegovem odhodu. Zahvalo smo dolžni Onkološkemu inštitutu Ljubljana, še posebej prim. dr. Maroltu za ves trud pri lajšanju bolečin. Hvala rehabilitacijskemu centru Soča, osebju ZD Mirna, dr. Pančurjevi. Hvala nekdanjim sodelavcem Litostroja, vsem prijateljem in znancem, kolektivu Dana Mirna, Gostilni Francka, ki ste nam izrazili sožalje, prinašali cvetje, sveče, darovali za sv. maše in pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala g. kaplanu za lepo opravljen obred, cerkvenim pevcem za zapete žalostinke in govorniku Petru Kurentu za besede slovesa. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki te pogrešamo

ZAHVALA

*Zaman je bil tvoj boj,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od tvojega življenja.*

Po hudi in kratki boleznini nas je v 38. letu starosti zapustil naš dragi mož, očka, sin, brat, stric in botrček

RUDI BRULC ml.

iz Gor. Stare vasi 23 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, UKC-ORL oddelku, zdravnikom in osebju ORL oddelka bolnice Novo mesto, zdravnikom in osebju visceralne kirurgije ter intenzivne nege bolnice Novo mesto in ZD Šentjerneje. Hvala sorodnikom, prijateljem, sodelavcem iz Kremena, TPV Treves, HYB-eja in vaščanom, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Hvala za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče, sv. maše in za denarno pomoč. Posebna zahvala gasilcem za častno stražo ob uri slovesa, g. župniku za lepo opravljen obred, vsem trem govornikom, gospodu za odigrano Tišino in Pogrebniemu zavodu Novak.

V neizmerni žalosti: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 13. februarja - Katarina Petek, 14. februarja - Valentin Sobota, 15. februarja - Jurka Nedelja, 16. februarja - Julijana Ponedeljek, 17. februarja - Silvija Tork, 18. februarja - Simeon Sreda, 19. februarja - Konrad

LUNINE MENE 22. februarja ob 11.27 - ščip

kino

BREŽICE: 13.2. (ob 18. uri) omnibus Štiri sobe, od 13. do 18.2. (ob 20. uri) kriminalni film Odkupnina. Od 14. do 16.2. (ob 18. uri) kriminalni film Fargo.

ČRNOMELJ: 15.2. (ob 18. uri in 20.15) kriminalna drama Odkupnina. 16.2. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Blisk smrti.

bela tehnika

KOMBINIRAN ŠTEDILNIK, 4 električna, 2 plin, in hladilnik prodam. Anica Grandžič, Postaja 44, Mirna Peč. 1377

čestitka

VASČANOM Velikega Podloga doma in po svetu ključem za valentinovo: Imejte se radi! Podložanka Olga. 1540

VSE NAJBOLJŠE ob rojstnem dnevu Martini Kraševac želijo mama in sestre z družinami. 1545

ŽOŽETU in Ivanki Bevc ob 45. obletnici poroke iskreno čestitamo hvaležni otroci Jože, Ivanka in Silva iz Kanade z družinami. 1549

elektronika

RABLJEN brezžični prenosni telefon (shuttle ace) večjega dometa prodam. (068)75-381. 1504

FAMILY COMPUTER z vso opremo in šestimi igricami prodam za 15.000 SIT. (068)41-177. 1551

OSEBNI RAČUNALNIK 286 ugodno prodam. (068)65-245. 1570

kmetijski stroji

ZA GENERALNO POPRAVILU MOTORJEV na vašem traktorju vam Agroizbira Kranj ugodno nudi rezervne dele vseh vrst traktorjev: Ursus, Zetor, Univerzal, Fiat, Torpedo, Tomo Vinkovič, IMT, kosilnice BCS, Acme Lombardini. Pošiljamo tudi po pošti. Odprto vsak dan od 7. do 19. ure. Se priporoča Agroizbira, Kranj. (064)324-802. 874

KOSTANJEVICA: 15.2. (ob 19. uri) film Notredamski zvonar. 16.2. (ob 19. uri) ameriška romantična komedija Na vse ali nič.

KRŠKO: 14.2. (ob 20. uri) in 16.2. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Pobjeg iz Los Angelesa.

METLIKA: 14.2. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Blisk smrti. 16.2. (ob 18. uri in 20.15) kriminalna drama Odkupnina.

NOVO MESTO: Od 13. do 16.2. (ob 17., 19. in 21. uri) ter od 17. do 19.2. (ob 21. uri) komedija Klub vrazjih babnic. Od 17. do 19.2. (ob 17. in 19. uri) igrni film Space Jam. 17.2. (ob 11. uri) risani film Palčica. 18. in 19.2. (ob 11. uri) komedija Policijska akademija 7.

ŠENTJERNEJ: 14.2. (ob 18. uri) film Notredamski zvonik. 14.2. (ob 20. uri) romantična komedija Na vse ali nič.

TREBNJE: 14.2. (ob 20. uri) in 16.2. (ob 16. uri) film Fargo.

KULTIVATORSKE BRANE, širina 180, za ferguson, synthesizer in staro stensko uro zelo ugodno prodam. (068)22-020. 1330

MOTOKULTIVATOR Labin progres Goldoni D, 14 KM, z originalno pogonsko prikolico, prodam za 2900 DEM. (068)83-200. 1341

KOSILNICO BCS v dobrem stanju in motokultivator MT 506, skoraj nerabljen, prodam. (068)83-095. 1345

ROTACIJSKO KOSILNICO na dva bobna, 165, ugodno prodam. (068)30-302. 1350

MOTOKULTIVATOR z desko za pluzenje snega in koso, traktorski prikolici domače izdelave, silokombajn, čelni nakladalnik in nakladalko prodam. (068)43-264. 1358

MANJŠO TROŠILKO za žetju Tajfun prodam. (068)50-114. 1363

GUMI VOZ, 15 col, in traktorski obračalnik za TV, vse malo rabljeno, prodam. (068)84-000. 1373

TROŠILEC hlevskega gnoja, trobradni plug in samonakladalno prikolico, 30 m3, prodam. (068)81-323. 1374

KOSILNICO, širine 127 cm, diesel, staro 7 let, in starejšo, bencin-petrolej, prodam. (068)68-209. 1404

NAKLADALKO Sip 16, dobro ohranjeno, prodam. (068)76-069. 1406

PRIKOLICO KIPER za traktor TV ali drug manjši traktor ter prikolico za osebni avto prodam. (068)85-935. 1408

MOTORNI ŽAGI Husquarna in Alpina in frezo Simplicity prodam. (068)26-921. 1410

SADILEC KROMPIRJA SK 2, stroj za izkop krompirja in kosilnico BCS, bencin-petrolej, prodam. (068)83-544, od 8. do 21. ure. 1411

TRAKTOR Deutz, 16 KM, s hidravliko in koso prodam. (068)81-872. 1411

MALO RABLJENO razmetovalno napravo za seno Bider in nemški puhalik velike zmogljivosti ugodno prodam. (068)68-223. 1429

PUHALNIK TAJFUN prodam. (068)49-715. 1451

ODJEMALEC SILAŽE, nakladalko za seno, silokombajn, žitni kombajn, pajka za obiranje sena in sušilnico za koruzo prodam. Golob, (068)81-194. 1469

TRAVNIŠKE BRANE za traktor kupim in prodam kravo za zakol. (068)89-027. 1473

TRAKTOR IMT 539, s kompresorjem, 180 delovnih ur, prodam ali menjam za težji traktor. (068)23-909. 1476

AGROAVTO, Ljubljanska 30, Kranj, (064)332-111. Prodaja traktorjev Univerzal, Deutz, Zetor, Ferguson, Landini, TV 826, s posusti 2 do 7 =, zelo ugodni krediti do 4 leta. Staro za novo! Rabljeni IMT 533, Ursus 35, Store 402, Univerzal 45 U, Deutz 48 in 60, Univerzal 45 DT. Vsi priklijučki po znižanih cenah (3% do 20%). Pokličite nas! 1505

RABLJENI traktorsko frezo IMT kupim. (068)57-866. 1512

TRAKTOR Stajer 18, s koso, prodam. (068)42-693. 1520

GUMI VOZ, 16 col, prikolico za prevoz živine in stroj za rezanje prašičje krme prodam. (068)59-029. 1537

SAMONAKLADALKO SIP Pionir, 17 m3, ohranjeno, ugodno prodam. (068)84-119. 1553

2 KABINI za traktor Ursus 35 prodam, kupim pa traktorsko škroplilnico s propelerjem. (068)75-307. 1575

TRAKTOR DEUTZ, 30 KM, letnik 1966, nemški, zelo lepo ohranjen, prodam za 2600 DEM. (068)22-200. 1588

kupim

HLODOVINO vseh vrst listavcev in iglavcev odkupujemo. Les odkupimo tudi na panju. Plačilo po dogovoru, tudi takoj. (068)62-960, vsak delavnik od 9. do 12. ure. 801

AVTOPRIKOLICO srednje velikosti kupim. (068)49-471, zvečer. 1390

7 DNI staro tele kupim. (068)76-150. 1396

PAJKA Sip 230, dvovretenskega, novejšega, kupim. (068)68-579. 1413

DVA BIKCA simentalca ali sivca, stara do 14 dni, kupim. (068)65-659. 1426

10 DNI starega bikca simentalca ali šarole kupim. (068)52-552. 1458

VSE VRSTE lesa na rastilu kupim. Plačilo takoj! (068)52-508. 1466

PO NAJUGODNEJŠIH CENAH odkupujemo delnice Krke, Petrola, Save, Uniona, Laško, Grand hotel Union in še mnogo drugih. Pridemo tudi na dom. (068)28-297 ali (041)665-396. 1501

ABSOLUTNO najvišji odkup delnic B in G v Sloveniji! Gotovina takoj! Pridemo na dom od 8. do 21. ure. (061)16-86-055. 1510

motorna vozila

GOLF CL D, letnik 4/91, 5 prestav, troje vrat, 80.000 km, dobro ohranjen, prodam. (068)27-895. 1296

R 19 TS, letnik 1989, registrirano do 2/98, in Opel Kadett 1.6, letnik 1990, prodam. (068)323-665. 1298

R 4 GTL, letnik 1988, 70.000 km, prodam. (068)26-514. 1299

Z 101, letnik 1987, prevoženih 68.000 km, prodam. (068)79-711. 1300

KOMBI VOLKSWAGEN, starejši letnik, ugodno prodam. (068)323-915, dopoldan, 25-819, popoldan. 1302

126 P, letnik 9/89, v zelo dobrem stanju, prodam. (068)76-162. 1303

126 P, letnik 1988, registrirano do 8/97, rumen, ugodno prodam. (068)79-623. 1307

ŠKODO FAVORIT, bordo rdečo, letnik 1993, prodam. (068)323-921. 1308

Z 128, letnik 1983, registrirano do 10/97, sončna streha, prodam za 750 DEM. (068)22-654. 1312

Z 750, letnik 1984, registrirano do 11/97, dobro ohranjeno, ugodno prodam. (068)69-480. 1319

R 18 TLJ, letnik 1985, registrirano do 10.7.1997, prodam. (068)67-236. 1322

FIČKA, registrirana za celo leto, termoakumulacijsko peč in električni bojler prodam. (068)23-554. 1326

LADO RIVO 1300, letnik 1989, registrirano do 11/97, prodam. (068)78-001. 1327

BT 50, letnik 1987, v okvari, prodam za 300 DEM. (068)85-889. 1328

ŠKODO 105 L, letnik 1979, prvi lastnik, in domačo silovkvo prodam. (068)81-229. 1331

AX TGD, letnik 1991, registriran do 1/92, 59.000 km, bel, prodam. (068)70-028. 1333

HONDO CIVIC 1.5 LSI, letnik 1992, kovinsko rdečo, sončna streha, elektr. paket, redno servisirano, nekarambolirano, prodam za 16.200 DEM. (068)89-369, (0609)616-565. 1343

FIAT RITMO, letnik 1985, registriran do 6/97, prodam ali menjam in rabljen gumi voz, 13 col, poceni prodam. (068)57-859. 1344

WARTBURG, letnik 1987, registriran do 8/97, prodam. (068)51-038. 1347

MINI COOPER 1300 S, lahko slabše ohranjen, kupim. (064)311-616. 1352

OPEL KADETT 1.6 D limuzina, temno rdeč, letnik 1987, lepo ohranjen, in kvalitetno rdečo vino prodam po 250 SIT. Jordan-Jankovič, Dol. Brezovica 12, Šentjernej, 42-495. 1355

OPEL KADETT 1.4i, solza, rdeč, letnik 1990, registriran do 7/97, strešno okno, radio, prodam. (068)83-027. 1361

OPEL KADETT 1.3 S, letnik 11/87, registriran do 11/97, drugi lastnik, lepo ohranjen, prodam. (068)51-397. 1370

Z 101, jugo Skala, letnik 1989, prodam. (068)76-576. 1371

BMW 320 i, 24 V, letnik 8/91, prevoženih 107.000 km, kovinsko črn, vsa originalna dodatna oprema, prodam. (068)325-306. 1375

LADO SAMARO, letnik 6/93, 21.000 km, zaščita Dinitol, prodam. (068)44-688. 1376

126 P, letnik 1985, registriran do 8/97, prodam. (068)89-031. 1380

GOLF D, letnik 1984, prva registracija 3/85, prodam. (068)41-133. 1383

JUGO 45, letnik 1989, dobro ohranjen, prvi lastnik, prodam. (068)73-180. 1384

R 5 SL, letnik 1988, francoski, prodam. (068)23-658. 1385

AUDI 80 1.6i, letnik 1992, 85.000 km, prodam. (068)44-869. 1386

FORD MONDEO 1.8 Karavan, letnik 1994, ABS, airbag, klima, pomična streha, prodam. (068)322-770, od 8. do 15. ure. 1387

GOLF JX D, letnik 11/88, temno rdeč, lepo ohranjen, ugodno prodam. (068)26-022. 1391

R 4 GTL, prva registracija 4/88, dobro ohranjen, prodam za 2200 DEM. (068)40-247. 1392

Z 101, 1.90, reg. 5. 2. 98, prodam. (068)84-484. 1397

R 19 GTS, letnik 12/89, zelen, prodam. (068)75-214. 1397

OPEL KADETT 1.3 GLS limuzina, letnik 1988, bel, serijska dodatna oprema, prodam. (068)78-427. 1400

PASSAT TDi, letnik 1989/90, lepo ohranjen, prvi lastnik, prodam. (068)73-536, popoldan. 1405

JUGO 45, letnik 1985, registrirano do 11.9.1997, dobro ohranjen, prodam za 1350 DEM. (068)50-291. 1415

R 5 FIVE, letnik 1994, prodam. (068)48-522. 1416

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. (068)27-958. 1419

126 P, letnik 1990, registriran do 27.4., prodam za 1100 DEM. (068)325-520. 1421

ŠKODO FAVORIT, letnik 1993, bordo rdečo, 62.000 km, podam za 7000 DEM. (068)76-091. 1423

ŠKODO PICK UP, letnik 11/95, belo, 18.000 km, prodam za 12.000 DEM lahko na kredit, ali menjam. (068)323-312. 1425

ŠKODO 120 L, letnik 1987 in pajka 220 prodam. (068)28-007. 1427

OPEL KADETT, letnik 1991, prodam. (068)78-066, popoldan. 1428

GOLF CADDY, letnik 1990, prva registracija 1991, prodam. (068)79-441. 1431

JUGO KORAL 45, letnik 1990, rdeč, dobro ohranjen, prodam. (068)89-333. 1432

FIAT UNO 45, rdeč, letnik 1989, prevoženih 66.000 km, prodam za 5000 DEM. (068)65-488. 1437

LADO SAMARO 1300, 3V, letnik 1989 in Z 101, letnik 1990, prodam. (068)65-056. 1439

FORD ESCORT CLX, letnik 1991, rdeč, registriran do 3/98, dodatna oprema, prodam. (068)65-571. 1442

CLIO 1.2 RN, letnik 1996, 3V, registriran do 4/97, bel, prvi lastnik, še v garanciji, z avtoradiom, prodam za 5.600 DEM. (068)325-900. 1444

KADETT 1.4i, letnik 1991, registriran do 4/97, bel, 5V, prodam. (068)78-148. 1445

LADO KARAVAN, letnik 1988, prodam. (068)69-458. 1449

JUGO 45, letnik 1987, prodam. (068)81-784. 1457

GOLF D, letnik 1989, prodam. (068)42-571. 1459

PUNTO 55 S, letnik 5/96, rdeč, 5V, prvi lastnik, 22.000 km, in R 4 GTL, letnik 1990, zelen, 58.000 km, prva barva, prodam. (068)58-516 ali 58-229. 1479

ODKUP VOZIL lada samara in riva, karavan. Gotovinsko plačilo! (061)1263-400 ali (0609)614-484. 1472

JUGO 55, letnik 1989, registriran do 11/97, ugodno prodam. (068)23-468. 1474

GOLF D, letnik 1984, ugodno prodam. (068)21-605. 1478

JUGO 55, karamboliran, letnik 12/87, možnost popravila, prodam. (068)50-009. 1479

GOLF, letnik 1981, in jetto, letnik 1981, celo ali po delih, prodam. (068)47-658. 1482

R 4, letnik 1990, 48.000 km, prodam za 3500 DEM. (068)79-840. 1485

R 5 FIVE, letnik 10/95, kovinske svetlo modre barve, 5V, dobro ohranjen, prvi lastnik, prodam. (068)76-298. 1486

126 P, letnik 1987, skupaj ali po delih, ter 2 m3 suhih borovih plohov prodam. (068)24-792. 1488

GOLF JX D, letnik 11/89, 3V, registriran do 11/97, kovinsko zelen, ohranjen, prodam. (068)65-625. 1490

EXPRES 1.4, letnik 1992, bel, 90.000 km, 5 sedežev, stekla, zelo ohranjen, prodam. (068)321-105 ali 26-289. 1491

SAMARO, letnik 9/92, 43.000 km, nikoli karambolirano, prodam resnemu kupcu. (068)41-328. 1495

prevoženih 19.000 km, prodam za 12.900 DEM. (068)84-295. 1503

Z 101, letnik 1985, ugodno prodam. (068)76-061. 1508

CITROEN BX 16 TRS, letnik 1987, 105.000 km, generalno obnovljena mehanika in hidravlika, prodam. (068)25-888. 1513

R 4, letnik 1991, rdeč, nove gume, dinitol zaščita, odlično ohranjen, prodam za 4600 DEM ali po dogovoru. (068)76-304. 1514

FIAT UNO 55, registriran za celo leto, prodam ali menjam za kmečke dobrote. (068)42-527. 1517

ŠKODO FAVORIT, letnik 1990, prodam. (068)22-907. 1521

OPEL CORSO 1.2 swing, letnik 5/95, 24.000 km, črno, 3V, CZ, temna električna stekla, radio, 6 zvočnikov itd, prodam. (068)41-373. 1523

FIAT UNO turbo, letnik 1989, prodam ali menjam. (068)25-248. 1525

JUGO 45, letnik 1989, prevoženih 71.000 km, registriran do 6/97, ugodno prodam. (068)89-117. 1526

TAM 80, letnik 1988, živilski, registriran do 9/97, prodam ali menjam za osebni avto. (068)89-133. 1527

ŠKODO FAVORIT 135 L, letnik 1991, registrirano do 11/97, prodam. (068)87-667. 1533

Z 750 LE, letnik 1982, letne gume 145/12, nove, in verige 145/12 prodam ali menjam. Marko Žibert, Vinji Vrh 30, Šmarješke Toplice. 1534

R 19 adagio, 5V, bel, CZ, 46.000 km, prodam. (068)84-591. 1542

Z 101 SKALA 65, letnik 1989, 93.000 km, sivo, radio, meglenke, dobro ohranjeno, registrirano do 2/98, prodam za 2800 DEM. Anton Dovgan, Prelesje 29, Sentrupert. 1543

JUGO KORAL 55, letnik 10/89, garaziran, ugodno prodam. (068)45-078. 1547

SUBARU kombi 4X4, letnik '92, prvi lastnik, ter pralni stroj Candy in zamrzovalno skrinjo (220 l), prodam. (068)321-695. 1548

SAMARO, letnik 5/92, 51.000 km, lepo ohranjeno, prvi lastnik, prodam za 6100 DEM. (068)45-256. 1546

</

KOSTANJEVO KOLJE prodam. ☎ (068)73-051. 1435
TRSE CEPLJENKE in sadike sadnega drevoja, jagodičevja idr. prodam. ☎ (068)59-108. 1443
OTROŠKI VOZIČEK Chicco in hojico prodam. ☎ (068)27-394. 1447
BALIRANO SENNO prodam. ☎ (068)73-417. 1455
MALO RABLJENO gostinsko opremo, primerno za lokal ali kmečki turizem, prodam. ☎ (068)34-968. 1462
KOSTANJEVO KOLJE prodam. ☎ (068)73-427. 1464
PRIMERNO DARILO za birmanca. Synthesy Goldstar ter kotno sedežno garnituro in klubsko mizo, vse ohranjeno, prodam. ☎ (068)27-432. 1470
PEČ na svetilni petrolej, turbo, primerno za vikend, registrsko blagajno in slamočnico za trgovino ali gostilno prodam. ☎ (068)76-068. 1484
MODULARNO OPEKO, les za osterčenje in balirano seno prodam. ☎ (068)73-417. 1494
SENIK, 7 x 11 m, prodam. ☎ (068)64-372. 1496
ŠTEDILNIK na drva Kuppersbusch, starejši šivalni stroj, črno-beli televizor, vse dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)76-067. 1515
KOSTANJEVO KOLJE, dolžina po želji kupca, prodam. ☎ (068)78-086. 1519
POCINKANO MREŽO za ograjo prodam po 100 SIT/1 m². ☎ (068)67-638. 1530
AVTOPRIKOLICO IMV, tračni brusilnik B&D in gorsko kolo Rog prodam. ☎ (068)28-568. 1531
SENO in otavo prodam. ☎ (068)27-843. 1532
OTROŠKE STOLE trip trap prodam po 7000 SIT. ☎ (068)59-634. 1538
KAKOVOSTNO VINO belokranjski prodam. ☎ (068)60-105, zvečer. 1539
OTROŠKE SMUČI Elan, vezi Tyrolia, nove, zelo poceni prodam. ☎ (0609)636-393. 1552
GORSKO KOLO, staro eno leto, prodam. ☎ (068)84-491. 1554
KOSTANJEVO KOLJE prodam. ☎ (068)78-546. 1567
POLOVICO MESA bika in kravo frižijo prodam. ☎ (068)30-152. 1569
OCVIRKE in vino cviček prodam. ☎ (068)42-818. 1582
TERMOGEL-PEČ na gretje s toplim zrakom in dve vgradni roleti, 140 x 160 cm, prodam. ☎ (068)65-391. 1584
TRACNO ŽAGO v odličnem stanju prodam. ☎ (068)44-963. 1585

ENOSOBNO STANOVANJE najamem v Ljubljani ali okolici, lahko delno opremljeno ali neopremljeno. Možno predplačilo! ☎ (061)551-344, dopoldan, Breda ali ☎ (061)553-358. 1325
OPREMLJENO dvosobno stanovanje v Metliki, CK, KATV, telefon, oddam za leto in pol. ☎ (068)50-210. 1340
GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Novem mestu najamem. ☎ (068)28-375, popoldan. 1441
STANOVANJE, 38 m², na Smrečnikovi 26 v Novem mestu, prodam. ☎ (068)27-335, ☎ (0609)616-147. 1456
ODDAJATE SOBO, stanovanje, hišo? Pokličite na ☎ (068)27-347, od 17. do 18. ure. 1524

živali

NAROČILA za piščance, enodnevnice ter večje bele, rjave in grahaste, sprejemamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 544
NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih, sprejemamo. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)71-375. 789
TELICO za zakol in orgle Solton prodam. ☎ (068)76-153. 1295
ZLATE PRINAŠALCE, leglo odličnih staršev, prijetnega značaja, prodam. ☎ (061)712-988. 1305
PUJSKE, težke 30 do 35 kg, za odojke ali nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)49-508. 1310
KRAVO SIVKO, brejo 9 mesecev s tretjim telikom, prodam. Bartolj, Bistrica 36, Šentrupert. 1318
OVCE z mladiči prodam. ☎ (068)64-372. 1334
KRAVO po teletu ali brejo 8 mesecev ugodno prodam ali menjam za bika ali telico. ☎ (068)64-118. 1362
KRAVO SIVKO, molzno, teličko, sivo-rjavo, staro 6 tednov in bika sivčka, 9 tednov, prodam. ☎ (068)44-973. 1364
PSICO, kratkodlaki istrski gonič, staro 7 mesecev, preventivno cepljeno, prodam za 200 DEM. ☎ (068)21-729. 1378
PERZIJSKEGA MUCKA, starega 10 mesecev, bež barve, samičko, vajenega čistote, prodam. ☎ (068)89-601. 1389
SPREJAMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih ter večjih. Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (0608)89-038. 1395
KRAVO, staro 4 leta, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)26-724, ob 20. uri. 1399
JAHALNO KOBILO, mirno, ujahano, primerno za kmečki turizem, prodam. ☎ (068)51-781. 1401
MLADE PSIČKE rotwailer prodam. ☎ (068)27-393. 1402
PRAŠIČA, 120 kg, ter na roke posušeno seno prodam. ☎ (068)81-738. 1403
VEC OVC, mladih ovnov, jagenjčkov JS, rodovniških, belo in rdeče vino in kostanjeve stebre prodam. ☎ (0608)61-057. 1409
KRAVO za zakol ali nadaljnjo rejo in telico sivko, primerno za pripust, prodam. ☎ (068)75-553. 1417
PUJSKE, težke 25 do 30 kg, prodam. Anton Barbarič, Zavinek 9. 1422
ŽAMETNO črnega kužka, starega 3 mesece podarim dobrim ljudem, po možnosti družini na podeželju z velikim vrtom. ☎ (068)78-411. 1436
TELETA SIVČKA, težkega 120 kg, in telico za zakol ali nadaljnjo rejo, težko 500 kg, prodam. ☎ (068)44-505. 1446
DVE KRAVI sivi za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)87-132. 1448
PRAŠIČA, 120 kg, možen zakol, in hlevski gnoj, možna dostava v okolici Vinjega vrha, prodam. ☎ (068)73-317 ali 76-696. 1461
10 DNI starega bika in večjo količino belega in rdečega vina prodam. ☎ (068)75-173. 1452
TELIČKO FRIZIJKO, staro 4 tedne, za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)83-584. 1460
OVCE in kože prodam, kupim pa seno ali silažo v balah. ☎ (068)52-227. 1461
TELICO, brejo 8 mesecev, in kravo po prvem teletu, a kontrola, prodam. ☎ (068)81-496. 1465
TELIČKO SIVKO, staro 9 tednov, prodam. ☎ (068)84-306. 1468
BELO KOZO, brejo, prodam. ☎ (068)58-054. 1483
3 TELIČKE simentalke, stare 7 mesecev, in odojke, prodam. ☎ (068)81-453. 1487
PRAŠIČA, 140 kg, prodam. ☎ (068)42-304. 1492
PLEMENSKEGA OVNA, težkega 30 do 35 kg, prodam. ☎ (061)800-587. 1498
PRAŠIČA, težkega 150 kg, prodam, kupim pa nakladač hlevskega gnoja. ☎ (068)76-379. 1506
KRAVO simentalke, brejo, in eno leto staro telico sivko prodam. ☎ (068)57-827. 1509
BIKCA, starega 5 mesecev, za nadaljnjo rejo ali zakol, krave sivke po izbiri, različnih brejosti, prodam. ☎ (068)45-296. 1516
BIKCA FRIZIJKO, starega 20 dni, prodam. ☎ (068)73-327. 1518
LEPO MLADO ovco solčavske pasme z dvema mladičema prodam, in menjam ovna plemenjaka. ☎ (068)27-672. 1522
PRAŠIČA, težkega 120 kg, prodam. Možnost zakola. ☎ (068)81-179. 1529
TELIČKE po izbiri prodam. ☎ (068)30-160. 1547
ODOJKE za rejo ali zakol prodam. ☎ (068)52-756, zvečer. 1550
KRAVO za zakol ali nadaljnjo rejo in bika, težkega cca 370 kg, prodam. ☎ (068)23-834. 1556
TELIČKO SIVKO, brejo, prodam. ☎ (068)81-410. 1557
TELIČKO, 150 kg, staro 13 tednov, prodam. ☎ (068)45-495. 1559

razno

CERTIFIKAT še lahko vložite pri nas! ☎ (062)836-904, od 8. do 20. ure in ☎ (062)631-164, po 16. uri. 1045
TRI POSLOVNE PROSTORE v izmeri 20, 25 in 40 m², na Kastelechi v Novem mestu oddam. ☎ (068)341-301 ali 341-496. 1306
UNIVERZAL - popravilo šivalnih strojev. Silvo Mišjak, Ob Težki vodi 58, Novo mesto, ☎ (068)27-682. 1313
NA POKOPALIŠČU Ločna v Novem mestu oddam dvojni grob. ☎ (061)159-90-39. 1349
RIGULANJE ZEMLJIŠČA na Trški gori, 1,5 ha, oddam. Primeren samo bager gosencičar. ☎ (068)24-381 in 73-194. 1440
V CENTRU Novega mesta oddam lokal, 20 m², s telefonom. ☎ (068)75-393. 1454
POSLOVNI PROSTOR, 100 m², v Novem mestu, Jedinščica 49, oddam v najem. ☎ (068)141-323. 1438
V BREZICAH oddam lokal s pomožnimi prostori. ☎ (0608)61-623, zvečer. 1440
NA VAŠEM DOMU vam nudim pomoč v gospodinjstvu (likanje, čiščenje, pospravljanje, lahko tudi varstvo otrok). ☎ (0609)628-857. 1453
POSLOVNO-SKLADIŠČENI PROSTOR oddam v najem. ☎ (068)60-137, zvečer. 1454
INSTRUKCIJE za nemški in angleški jezik nudim in prevajam. ☎ (068)85-682. 1535

službo išče

PRIPRAVNIŠTVO za šiviljo v okolici Novega mesta iščem. Brigita Lešnjak, Dol. Vrhpolje 21, Šentjernej. 1507

službo dobi

ZA NEDOLOČEN ČAS zaposlimo šefa kuhinje in natakarja. ☎ (068)45-214 ali ☎ (061)784-021. 1140
ZASTOPNIKE za področje Dolenjske in Posavja (trgovina, turizem, gostinstvo), resne, delavne ljudi, iščemo. Nudimo dobro plačilo za dobro opravljeno delo! ☎ (061)755-023. 1315
NOVO! Hitro in zastoj do informacij, ki prinašajo finančni uspeh. Pošljite naslovljeno kuvertno na naslov: Ernest Bedič, Otovci 48, 9202 Mačkovci. 1324
ŽELITE DELATI za nemški koncern? Iščemo svetovalce, vodje, frizerje, kozmetičarje, zavarovalne agente in zlatarje. ☎ (068)21-140. 1430
V PICERIIJI SINFONY v centru Novega mesta hohorarno zaposlimo dekletke za strežbo. ☎ (0609)622-268 ali ☎ (068)22-485. 1463
RESNIM OSEBAM nudimo za nekaj ur dnevno zaposlitev v centru Novega mesta. Šifra: »ZANIMIVA ZAPOSILITEV«. 1481
ZAPOSILITEV in stanovanje pri invalidu dobi samohranilka ali ženska iz druge države. Ponudbe pošljite na naslov: P.P. 317, Novo mesto. 1511
FARMACEVTSKEGA ali zdravstvenega tehnika zaposlimo. Šifra: »TEHNIK«. 1560
REDNO ZAPOSILIMO gostinsko delavko s prakso. ☎ (068)322-952. 1562

stanovanja

STANOVANJE na Bledu oddam za čas počitnic. ☎ (061)575-122. 1297

VIKTORJI '96

TeVe VIKTORJI '96

Viktor

6

RADIO VIKTORJI '96

Viktor

6

GLASBA VIKTORJI '96

Viktor

6

Spoštovani bralci Dolenjskega lista! Pred vami so z današnjo številko časopisa oštevilčene glasovnice za izbor priljubljene nagrade Viktor, ki jo podeljuje revija Stop. Letos poteka glasovanje tudi prek našega časopisa, in sicer v treh kategorijah. Na glasovnico napišite ime in priimek "televizijske" ali "radijske" osebnosti, ali naslov od-

daje, ki si po vašem mnenju zasluži nagrado Viktor za leto 1996, spodaj pa pripišite svoj polni naslov. Tokratne glasovnice so veljavne en teden, se pravi do naslednje številke, ko bodo objavljene nove. Pravilno izpolnjene glasovnice pošljite do 20. februarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, s pripisom "Viktor 3".

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38

VEDEŽEVANJE - TAROT
090-42-65
1 min. 156 SIT - D.č. 0-24h
Darko trading, d.o.o.

VEDEŽEVANJE, odstranjevanje črne magije urokov, pomoč pri ljubezenskih in zakonskih težavah.
☎ 061/753-461

KAMNOSEŠTVO IN TERACERSTVO VLADIMIR SIMONIČ, s.p.
 Lokve 5/c
8340 ČRNOMELJ
 Po najugodnejših cenah vam izdelamo in brezplačno dostavimo izdelke iz marmorja in granita. Na zalogi 25 različnih barvnih otenkov in debelin.
Informacije na tel. (068)52-492
0609/640-830

Iščemo sodelavce za delo na področju turizma v Novem mestu in ožji okolici. Pogoji: V. stopnja izobrazbe, aktivno znanje enega tujega jezika, delovne izkušnje na tem ali podobnem področju. Zaposlitev je možna s 1. marcem 1997, s šestmesečnim poskusnim rokom. Vse dodatne informacije lahko dobite na tel.: **0602/84-400**. Prijave z dokazili pošljite v osmih dneh po objavi razpisa na naslov: **RELAX, d.o.o., TPC Meža, 6370 Dravograd.**

Iščemo računovodjo s srednjo ali višjo izobrazbo ekonomske smeri z delovnimi izkušnjami na tem področju. Pismeno vlogo z dokazili o izobrazbi pošljite na naslov: **EJA, d.o.o., Belokranjska 26, 8000 Novo mesto.** Vse ostale informacije lahko dobite na telefonu **068/322-285.**

BENEFIT - trgovina obutve BTC, Ljubljanska 27
 Novo mesto
zaposil prodajalko za določen čas
 Prošnje za sprejem prinesite osebno na zgornji naslov v 8 dneh po objavi.

Zaposlimo odkupovalca hlodovine, možna tudi redna zaposlitev!
Tel. 0608/62-960

VEDEŽEVANJE - TAROT
090-41-02
1 min. 156 SIT - D.č. 0-24h
Darko trading, d.o.o.

VEDEŽEVANJE
090 44 09
 HARRAN 156 sit min

SALON ZA PSE
 BUDJA UL. TALCEV 12 NOVO MESTO
☎ (068) 324-377

- Ne verjamem v intelektualce. Mislim, da so najslabši. (Žižek)
- Slovenski management je šel v smeri najbolj primitivnega, hierarhičnega in ukazovalnega vodenja, kjer se z delavcem dela kot z govorečim orodjem. (V. Rus)
- Udbomafija je čisto navadna shizofrenija. (N. Kavčič)

VI NAM - MI VAM
 oglas na kratko s pošto po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116 odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

TRGOVINA JAKA
 Loka 9, Gabrje
 ☎ 068/85-853

Velika izbira strojenih govejih, konjskih, telečjih, kozjih in ovčjih kož najboljše kvalitete. Šivane kože željenih velikosti po naročilu. Nudimo vam možnost izbire na domu ali na sedežu podjetja. Informacije po 15. uri.

GOTOVINSKA POSOJILA
 Muzejska 3
 ☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo

SPECIALISTIČNA DERMATOLOŠKA ORDINACIJA
 ☎ 061/445-080, od 17. do 20. ure

Dr. Predrag Aleksič, Ljubljana, Vodovodna 34. Zdravljenje kožnih obolenj, krčnih žil z injekcijami in operativno, kapilar, odstranjevanje bradavic in drugih kožnih izrastkov. Nudimo tudi kozmetično dermatokirurgijo.

VULKANIZERSTVO ANŽIČEK
 Jože Anžiček, s.p.
 Straža 24, Šentrupert
 ☎ 068/40-063

Po ugodnih cenah prodajamo avtoplašče vseh znanih proizvajalcev, obnovljene avtoplašče BANDAG in ROTAL ter obnovljene avtoplašče italijanskega proizvajalca širših dimenzij. Posebno ugodnost v mesecu februarju pa vam nudimo pri nakupu traktorskih avtoplaščev ter plaščev za tovorna in poltovorna vozila, 5 % popusta pri gotovinskem plačilu ter brezplačno montažo. Popravimo vam tudi poškodovana alu platišča.

ORIKS
 Danila Bučarja 22
 ☎ in fax: 068/24-618

Se vam je ustavilo pri sestavi davčne napovedi za lanijsko leto ali pri vodenju poslovnih knjig? Problem bo rešen, če pokličete **ORIKS**, knjigovodsko računovodsko storitve na ☎ 068/24-618.

GOTOVINSKA POSOJILA

Gotovinska posojila, hitra realizacija, garancija čeki, hiše, zlatnina, umetnine, starine, certifikatske delnice. Mestna zastavljalnica, Cankarjeva 11 (pri Operi), Ljubljana, od 10. do 16. ure, ☎ 061/210-174 in 061/126 20 70.

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto

Tridnevni osnovni in nadaljevalni tečajji WINDOWS, WORD, EXCEL in INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

SUZUKI ALTO
ŽE ZA 12.990 DEM

Če iščete avto za vsakodnevne potrebe, je novi ALTO prava rešitev. Opremljen je z 1.0 l motorjem, ki premore 52 KM in pri 90 km/h porabi le 4,2 l goriva, servo zavorami, bočnimi ojačitvami, usnjениm volanom... Prodaja, servis in rezervni deli: AVTOSERVIS MURN, Resslerova 4, Novo mesto, ☎ 068/24-791.

POSEBNA PONUDBA
HOTELSKO NASELJE
SIMONOV ZALIV IZOLA

Od 15.2. do 31.5.1997 vam pri najmanj 5-dnevnem bivanju nudimo 10% popusta, upokojencem pa 20% popusta. Kopanje, izleti, sprehodi... Rezervacije na ☎ 066/463-100 ali fax 066/62-222!

JELKA TRGOVINA VINICA
 trgovina z gradbenim materialom in pohištvo
 ☎ in fax: 068/64-411

AKCIJSKA PRODAJA KERAMIKE: ploščice od I. do III. kl. že od 1.000 SIT, II. in III. kl. od 780 do 1.000 SIT
 Granitov gres I. kl. 1.600 SIT ugodno za polaganje poslovnih prostorov.
NAJNIŽJE CENE KOPALNIŠKE OPREME: omarice, lijaki, bideji, wc školjke, pipe itd.
GRADBENI MATERIALI: lesene smrekove obloge že za 900 SIT I. kl., gradbeni les za ostrejša 23.000 SIT itd.
POHIŠTVO: vsi domači in nekateri tudi uvoženi artikli
HITRA DOBAVA KUHINJ - do 10 dni
 sedežne garniture, dnevne sobe, otroške in druga oprema
 Strankam do 15 km vozimo brezplačno!
 Obiščite nas v JELKI TRGOVINI in se prepričajte sami, v resnici smo še boljši.

DELNIČARJI!
 ☎ 061/131-92-15

Delnice serije B in G podjetij: Krka, Petrol, Droga Portorož, Kolinska, kupim za gotovino po najboljših cenah. ☎ 061/131-92-15

DELNICE KRKE

Odkupujemo delnice KRKE razreda G, E in B kot tudi OSTALE PRIVATIZACIJSKE DELNICE. Nudimo doslej najvišje cene. Provizije ne obračunamo. Pokličite Gorenjsko borzno posredniško družbo, d.d., na ☎ 064/361-300, 064/361-301, 064/624-200.

Tone Kralj

Poznam jih v dušo še iz glasbene šole, vem za njihove muhe, a tudi, koliko je kateri od njih sposoben," pravi iz izkušenj. Druga sreča je, da imajo vsi nižjo glasbeno šolo, eden od njih pa sedaj študira na glasbeni akademiji. Pri tem ne odreka pomembne vloge glasbene šole in dobrega sodelovanja med njo in godbo, saj je prepričan, da sicer godba ne bi bila tako uspešna. In ker že učence 4. razreda nižje glasbene šole vključijo v godbo, ne čudi, da zlasti tam, kjer jih vidijo prvič, gledajo nanje podcenjujoče, češ kaj pa sploh lahko zaigrajo ti otroci. Toda ko petdeseterica godbenikov, ki so v povprečju stari okrog osemnajst let, pihne v instrumente, poslušalci hitro spremenijo mnenje.

Črnomaljska godba na pihala je lani stopila v 131. leto svojega dela. Koliko dirigentov je v tem času učilo igranja številne godbenike, ne ve niti današnji dirigent Tone Kralj. Zadnjih pet je še živih in v glavnem se še z veseljem ukvarjajo z glasbo. Tisti, ki se dobro spoznajo na glasbo, ki jo izvabljajo iz trobil, pihal in tolkal črnomaljska godba, pa zatrjujejo, da je godba prav v zadnjem času, ko jo vodi Kralj, dosegla zavidljivo raven. Najboljši dokaz za to so njihovi pogosti in uspešni koncerti ne le po Sloveniji, ampak tudi v tujini.

Tone Kralj, ki se je pred trindvajsetimi leti kot enajstletni fantič začel učiti igranja trobente pri Ivanu Jerini v Metliki, je končal srednjo glasbeno šolo. Trinajsto leto uči igranja na pihala in trobila v Glasbeni šoli Črnomelj. Približno toliko časa igra v črnomaljski godbi na pihala. Ko je pred dobrimi desetimi leti v godbi zaškripalo, so ga določili, da jo mora voditi. "Prišel sem na pogorišče. Vrgli so me v vodo in čakali, če bom izplaval. Pa sem, čeprav bomo morali še veliko plavati," pravi. Nikoli ni namreč povsem zadovoljen, četudi drugi godbi priznavajo kakovost. Sam zatrjuje, da zamozadovoljstvo ne prinaša uspehov. A ne taji, da je več srečnih okoliščin pripomoglo k njegovemu uspehu.

Od petdesetih članov so vsi razen šestih mlajši od Toneta in vse te je učil igranja v nižji glasbeni šoli. "Z mladimi je lahko delati.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

VALENTINOV PLES V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Zdravilišče Šmarješke Toplice vabi v soboto, 15. februarja, zvečer na Valentinov ples. Za glasbo bo poskrbel ansambel Vikend, večer pa bo popestril športnoplesni par iz plesne šole Pingi. Rezervacije sprejemajo v Zdravilišču Šmarješke Toplice.

TERPSIHORA V TANGU

OTOČEC - Jutri, 14. februarja, bo ob 19. uri v restavraciji Tango na Otočcu plesno društvo Terpsihora pripravilo večer, na katerem bodo prikazali delo vseh svojih plesnih skupin. Društvo hkrati vabi nove člane k vpisu.

LUKEC V ITALIJI

KRŠKO - Člani posavskega plesnega kluba Lukec so v nedeljo, 2. februarja, nastopili na mednarodnem plesnem turnirju v Bassanu v Italiji in pet parov je osvojilo šest pokalov. Med mlajšimi pionirji D sta bila Luka Vodlan in Maja Bromšič druga v standardnih in peta v latinskoameriških plesih, med mlajšimi mladinci C sta bila Mitja Puntar in Jasmina Zakšek šesta v latinskoameriških plesih in deveta v standardnih, Klemen Škoberne in Staša Puntar pa sta bila osma oziroma deseta. Med mladinci C sta bila David Kozmus in Maša Pikel četrta, Maja Lesjak in Jernej Ferme pa sedma v obeh disciplinah.

MAJERLETU BRONASTA MEDALJA

ČRNOMELJ - Tik pred zaključkom redakcije smo zvedeli, da se je v ponedeljek, 10. februarja, vrnila s specialne olimpiade zmerno in težje duševno prizadetih, ki je bila v kanadskem Torontu, slovenska 16-članska ekipa. Med smučarji je bil tudi Janez Majerle z Griča pri Doličah, sicer varovavec varstveno-delovnega centra Črnomelj. V smuku je v svoji skupini osvojil bronasto medaljo, v slalomu in veleslalomu pa peto mesto. Janezova spremljevalka Nada Barič se je ob vrnitvi iz Kanade lepo zahvalila Slovencem, še posebej pa Belokranjcem v Kanadi, za prirčen sprejem in gostoljubje onkraj velike luže.

Igra narave vabi v Želznjske jame

Ledene sveče po skoraj celotni prehodnosti jame - Letos še posebno lepih oblik

KOČEVJE - Želznjske ali Ciganske jame, kot jim še pravijo, nudijo v teh dneh ljubiteljem narave in njenih lepot še prav posebne užitke. Vzdušje približno 500 metrov prehodnega celotnega sistema jame, ki se z več manjšimi jamami razprostira na približno treh kilometrih na območju Željnj pri Kočevju, obiskovalca namreč spremljajo čudovite viseče in stoječe ledene sveče, ki ust-

varjajo podobe najrazličnejših oblik. "Kolikor vem, gre za edini takšen primer v vsej državi. Nisem namreč še slišal, da bi se tudi kod drugod pojavljale ledene sveče v tolikšnem številu kot pri nas," pravi Matija Kobola, ki se kot velik ljubitelj narave in njenih lepot ter njihov dober poznavalec že vrsto let ljubiteljsko, od lani naprej pa kot strokovno usposob-

ljen turistični vodič, ukvarja z razkazovanjem naravnih in kulturnih znamenitosti Kočevske domačine in obiskovalcem od drugod. Ledene sveče se v jami naredijo vsako leto, zaradi zelo nizkih temperatur pa so letos še lepše kot običajno. "Vsak dan so drugačni oblik, še posebno lepe pa so prav v teh dneh, ko ponoči še zmrzuje, čez dan pa je odjuga," pravi Kobola.

Ledene sveče se v jami delajo, ker je v njih preprih, saj je odprta kar na treh koncih. "Ker je strop nizek, so se delali podori, zato ima jama, v kateri so sicer tudi kapniki, veliko naravnih mostov," pojasnjuje Kobola. Prav zato, ker so tako nizko pod površjem, saj je strop visok 10 do največ 15 metrov, pa so Želznjske jame uvrščene med 100 znamenitosti Slovenije. Kot znamenitost so bile prvič omenjene že v 18. stoletju v nemških virih. Kljukast križ in letnica 1940 v notranjosti jame pričata o tem, da so imeli z jamo svoje načrte tudi Nemci. Po ostankih kamnov, ki so jih zazidali pred enim izmed vhodov v jame, Kobola sklepa, da so si v jami hoteli urediti zakonišče, vendar so kasneje iz bolj ali manj znanih razlogov načrt opustili.

"Pred 20 leti so v jami našli ostanke orodja prazgodovinskega človeka, ki je verjetno jamo uporabljal samo kot prehodni lovski tabor," pravi Kobola. Dokazov, da bi v Želznjskih jamah prazgodovinski človek tudi živel, namreč niso našli, vendar jih tudi iskali niso! Prav zato so Želznjske jame še dodatno zanimive za obiskovalce, saj so primer še "divje" jame. Poleg tega so tudi lahko dostopne in v njih ni resnejših nevarnosti za poškodbe. Vse to v spomladanskem in jesenskem času vsak teden privablja obiskovalce, med katerimi so predvsem šolski in predšolski otroci.

M. LESKOVŠEK-SVETE

DELO NARAVE - Želznjske jame nudijo v teh dneh obiskovalcem obilo užitka. Za to je poskrbela narava, ki je v jami ustvarila ledene sveče najrazličnejših oblik. (Foto: M. L.-S.)

Titov lestenev v Toplicah

Zdraviliško restavracijo v Dolenjskih Toplicah že 18 let krasi razkošen stekleni lestenev - Zahtevno čiščenje

Arhitekt Pirnat si je za Titov protokolarni objekt na Brdu pri Kranju zamislil velik steklen lestenev. Vendar so, ko je bil lestenev že narejen, ugotovili, da je za prostor na Brdu prevelik. Ravno v tem času, leta 1978, so v Zdravilišču Dolenjske Toplice obnavljali hotel Zdraviliški dom in za njegovo ureditev kupili tudi ta lestenev.

Lani na ta dan se je kar sedem delavcev, v glavnem natakarjev, lotilo dela in previdno očistilo razkošni lestenev. Lestenev tehta 153 kilogramov, skupaj z ogradjem pa kar 170 kilogramov, sestavljen je iz štirih venecov in kro-ne. Ogrodje vsakega venca je iz verig, na katere so pritrjeni stekleni deli.

Že na predvečer čiščenja postavijo okrog lestencev lesen oder ter pripravijo škripec, vrvi, posode in orodje. Čiščenjska se lotijo navsezgodaj zjutraj, zahtevno, natančno in zamudno delo pa končajo šele zvečer.

Ko so se pred leti prvič lotili tega na prvi pogled nezahtevnega opravila, so imeli vrsto težav, predvsem pri ponovnem sestavljanju lestencev osnovnih delov. Slavko Šenica je po prvih neprijetnih izkušnjah s čiščenjem lestencev napisal postopek oziroma vrstni red, po katerem od takrat poteka čiščenje. Tako je delo nazadnje potekalo hitro in učinkovito, saj so vsi vedeli, kaj in kako morajo narediti. Vsak venec so razstavili posebej, verige so očistili s krpo, steklene delce pa oprali v topli vodi in čistilo. Delo je potekalo od vrha lestencev, od kro-ne do zadnjega spodnjega venca.

Slavko Šenica in njegovi fantje se vedno z veseljem lotijo tega opravila, saj so jim pogled na bleščeči lestenev in pohvale gostov najlepše priznanje.

A. B.

V petek, 14. februarja, na VALENTINOV gostuje v diskoteki OTOČEC popularni BORIS NOVKOVIČ

GRAH NA SVETOVNI POKAL

NOVO MESTO - Najboljši dolenjski jadralni padalec Novomeščan Marjan Grah, član semiškega Kumulusa, bo letošnjo sezono tekmoval začel na južni polobli. Naslednje tri tedne bo preživel v Južni Ameriki, kjer se bo udeležil dveh tekem za svetovni pokal v Braziliji, v mestu Governador Valadares, in v Venezueli, v mestu Caracas. Pot v Južno Ameriko so mu omogočila podjetja Malkom, Krka, VGP, Foto Asja in Dolenjska banka. Z njim bo potoval tudi njegov klubski tovariš Aleš Šaver, ki pa bo z Grahom le treniral, tekmoval pa naj ne bi.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Kdaj bo triperesna deteljica nehala netiti prepire? - Varnostni pas je včasih lahko tudi nevaren - Črnomaljski svetniki naj raje razpravljajo o razvoju občine

Čeprav je ta rubrika namenjena bralecem, da nas pokličejo, če imajo težave, če jih kaj zanima da povedo svoje mnenje, se zgodi, da nas pokliče tudi kdo, ki nima poštenih namenov. To so ponavadi najostrejši kritiki, svoje kritike pa podtaknejo sosedom, bližnjim krajanom, skratka ljudem, ki nas sploh niso poklicali. Pogum pa tak! Tudi minuli četrtek nas je poklical bralec iz Črnomlja, ki je imel isti glas kot možak pred štirinajstimi dnevi, ki se je predstavil pod drugim imenom in že takrat s "svojo" izjavo razžalil nekatere ljudi, tokrat pa se je predstavil pod drugim imenom. Njemu in drugim takim "junakom" sporočamo, da gre razvoj tehnike naprej in da bodo zaradi uvedbe novega aparata brez moči, saj se bo njihova številka izpisala na

ekranu, še preden bomo dvignili slušalko.

Belokranjka Marija nas je poklicala, ker se ne strinja z mnenji nekaterih bralecev, da je Dolenjski list strankarski časopis. Glede peripetij v parlamentu pa meni, da je že skrajni čas, da "triperesna deteljica" (Janša, Podobnik in Peterle) neha netiti prepire, ker to nikamor ne vodi. "Nič nimam proti Podobniku, vendar se mi vseeno zdi, da ima za mandatarja premalo izkušenj. Gospod Peterle pa je predsednik vlade že bil - in kaj je takrat za Slovenijo naredil?" se sprašuje Marija in nadaljuje: "Ali poslanci sploh vedo, koliko milijonov tolarjev so že zapravili in koliko jih še bodo, če bo prišlo do ponovnih volitev? Delavci pa se komaj preživljajo! Ali jih ni sram?" je približala.

Tone Jamšek je poklical iz Augsburga v Nemčiji, kjer dela že 24 let, sicer pa je po rodu Belokranjec in že tudi 22 let naš zvesti naročnik, ki komaj čaka na novo številko. Tone se ne strinja s trditvijo Andreja Šenice v eni od prejšnjih števil DL, da bi varnostni pas lahko rešil življenje vsaj vsakemu petemu vozniku. Iz izkušnje, ki jih je dobil pred leti, ko je imel nesrečo, pravi, da je ostal pri življenju ravno zato, ker ni bil privezan.

Bralka iz Drašče vasi pri Žužemberku pa bi rada izvedela le naslov bioenergetika Ivana Pirca, o katerem je pred kratkim pisal Dolenjski list. Tu ga ima: Ivan Pirc, Hrastnik, Novi dom 32 b.

Marija z Rake je pripomnila, da smo v prejšnji številki, ko smo pisali o obešenem osumljencu, zapisali, da Raven sodi k Raki. "To pa ne

drži, saj del Ravni sodi pod pošto Leskovec, del pa pod Krško," je razložila.

Janez s Čardaka v Črnomlju najbolj jezijo medsebojna podtikanja in nagajanja članov črnomaljskega občinskega sveta, katerim je, kot ugotavlja, najpomembnejša tema razpravljanje o novih imenih belokranjskih osnovnih šol. "Šole že imajo imena, razvoja občine, ki vse bolj postaja pravi jug, pa nimamo. Ljudi pa zanima predvsem to, kako bomo živeli jutri," je dodal Janez.

Bralka Martina iz Mirne Peči, ki sodi med mlajše bralce, je najprej pohvalila Dolenjski list, potem pa povedala, da so v Mirni Peči pred časom imeli preko javnih del zaposlena dva fanta, ki sta odmetavala sneg in skrbela za red na pokopališču, sedaj pa ne delata več. "Opravljala sta koristno delo, pa še prislužila sta si nekaj denarja," je dejala. Na krajevni skupnosti so povedali, da so z njima pred kratkim spet podpisali pogodbo in da bosta 17. februarja nastopila delo.

J. D.

EXIT IN ANONIMUS V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - V črnomaljskem mladinskem kulturnem klubu bosta v soboto, 15. februarja, nastopili rock skupini Exit iz Zagreba in Anonimus iz Ljubljane. Pričetek koncerta bo ob 22. uri.

DOLENJSKI LIST vaša četrtkov prijatelj

LESTENEV - Razkošni lestenev, ki krasi restavracijo v Zdravilišču Dolenjske Toplice, je bil narejen za grad Brdo. (Foto: A. B.)

nec, ki tako že 18 let krasi zdraviliško restavracijo.

Vodja strežbe Slavko Šenica vsako drugo leto poskrbi za njegovo čiščenje. To ponavadi opravijo zadnji oktobrski dan, ko je zaradi

REQUIEM V VRHPOLJU

VRHPOLJE - V diskoteki Kosov hram v Vrhpolju bo v soboto, 15. februarja, nastopila ljubljanska rock skupina Requiem. Na koncertu bo predstavila svojo novo zgoščenko in kaseto Ogenj. Pripravljajo tudi nagradno žrebanje vstopnic.

SPET PONIGLAV STRAHOPETNEŽ

Poklicala sta nas oba črnomaljska Jožeta Jermana, tisti iz Kolodvorske 21 in tisti iz Ločke ceste 8, ter zanikala, da bi bil kdo od njiju tisti Jože Jerman, ki je 30. januarja v rubriki "Halo, tukaj je bralec Dolenjca!" nastopil s svojo "pogumno" kritiko. Kot kaže, se je spet nekdo poniglavo in strahopetno skrtil za ime drugega človeka in "vrgel kamen". Prizadetim se opravičujemo. Uredništvo DL

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Dolenjske Novice.

1885-1919

kratkočasnice izbral Jože Dular

Za slovo

Mama novoporočencema pri odhodu na ženitovanjsko popotovanje: "Bog z vama in želim, da prideta skupaj in zdrava nazaj!"

Urno domov!

"Dragi prijatelj, posodite mi dvajset kron, pozabil sem ves denar doma."

"Tu imate 20 vinarjev in peljite se urno domov po denar."

Počasi

"Vi izpijete pa veliko konjaka, gospod Buček!"
"Ja vidite, konjak je dobro sredstvo proti morskii boleznii. Sprva sem ga pil z vodo, potem brez vode, sedaj ga pa pijem kakor vodo!"

Vedno zaprt

Sodnik: "Ste li oženjeni?"
Toženi: "Da, toda ne živim s svojo ženo."
Sodnik: "Zakaj pa ne?"
Toženi: "Ker sem vedno zaprt!"